

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013

ISBN 978 - 960 - 87566 - 7 - 0

© Copyright ΜΟΔα.ε. All rights reserved.

Εκδοτική Παραγωγή POINT Ο.Ε.
Σιβιτανίδου 6, 176 76 Πλ. Δαβάκη, Καλλιθέα
Τηλ.: 210 95.95.683 - 210 210 95.89.775,
Fax.: 210 95.89.536 - e-mail: point@otenet.gr

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 2000-2006»
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ποια είναι η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΜΟΔ) α.ε.

Η Μ.Ο.Δ. αε είναι ανώνυμη μη κερδοσκοπική εταιρία του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και εδρεύει στην Αθήνα. Ιδρύθηκε το Φεβρουάριο του 1996 με το Νόμο 2372/1996 μετά από απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου τα μέλη είναι πρόσωπα με ευρύτερη πολιτική αποδοχή, ορισμένα από τα οποία εκπροσωπούν κοινωνικούς φορείς όπως η ΑΔΕΔΥ και ο ΣΕΒ. Η Μ.Ο.Δ. αε χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και από προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σκοπός της Μ.Ο.Δ. αε είναι αφ' ενός η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) και από εθνικούς πόρους και αφ' ετέρου η οργάνωση και η κάλυψη των αναγκών σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σε μεταφορά τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της διοικητικής δομής.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η Μ.Ο.Δ. αε :

- αξιολογεί τις ανάγκες στελέχωσης και υποστηρίζει με στελεχιακό δυναμικό και διοικητική τεχνογνωσία τους φορείς που εμπλέκονται στο σχεδιασμό, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων,
- υποστηρίζει το σχεδιασμό, διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων με την επεξεργασία συστημάτων οργάνωσης και ειδικών εργαλείων, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων,
- υποστηρίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των φορέων διαχείρισης και υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής τους ικανότητας και τους δικαιούχους του ΕΣΠΑ ως προς την ωρίμανση και υλοποίηση των πράξεων,
- μεριμνά για την ηλεκτρονική δικτύωση των φορέων διαχείρισης των αναπτυξιακών προγραμμάτων,
- υποστηρίζει την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για τα επιχειρησιακά προγράμματα του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»,
- μεριμνά για την ενημέρωση των πολιτών σε θέματα συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και αναπτυξιακών πολιτικών σε συνεργασία με τις διαχειριστικές αρχές και άλλες ειδικές υπηρεσίες.

Επίσης η Μ.Ο.Δ. αε, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί:

- να υποστηρίζει το σχεδιασμό, την οργάνωση, λειτουργία και ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων των εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων,
- να παρέχει στους εμπλεκόμενους με το σχεδιασμό, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των αναπτυξιακών προγραμμάτων φορείς την αναγκαία τεχνική υποστήριξη,
- να υποστηρίζει την οργάνωση και λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών Περιφέρειας,
- να υποστηρίζει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στο πλαίσιο χάραξης της εθνικής περιφερειακής πολιτικής,
- να υποστηρίζει με μεταφορά τεχνογνωσίας και άριστα κράτη- μέλη ή και υπό ένταξη χώρες ως προς τη βελτίωση της διοικητικής τους ικανότητας για τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ε.Ε.,
- να αναλάβει τη διαχείριση δράσεων στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου,
- να αναλάβει και άριστα καθήκοντα που έχουν σχέση με τα συγχρηματοδοτούμενα και εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα,
- να ορισθεί ως Αρχή Εγγραφής Ψηφιακών Πιστοποιητικών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Πρόλογος

Έχοντας ως γνώμονα την επιτυχία των αντίστοιχων εγχειριδίων με τίτλους «Ευρετήριο Όρων του ΚΠΣ» (για το Β΄ ΚΠΣ) και «Ευρετήριο Όρων του Γ΄ ΚΠΣ», τα οποία ανατυπώθηκαν πολλαπλές φορές για να καλύψουν τις ανάγκες των χρηστών τους, παρουσιάζεται εδώ η συνέχεια της σειράς Ευρετηρίων της ΜΟΔ α.ε.

Το Ευρετήριο που σήμερα κρατάτε στα χέρια σας είναι μία αναθεωρημένη έκδοση και περιλαμβάνει τους νέους όρους που εισήγαγαν οι νέοι θεσμοί και μηχανισμοί του ΕΣΠΑ 2007-2013. Πρόκειται για έναν αλφαβητικό κατάλογο των όρων που συναντώνται συχνότερα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, και ειδικότερα της ορολογίας που αναφέρεται σε:

- Διαχείριση - Παρακολούθηση - Αξιολόγηση Προγραμμάτων
- Διαδικασίες Υλοποίησης Έργων
- Διάρθρωση της Εθνικής Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης
- Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Χρηματοοικονομικούς όρους

Στόχος μας είναι να προσφέρουμε τόσο στους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση και παρακολούθηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013, όσο και στο ευρύτερο κοινό που ενδιαφέρεται για την απόκτηση γενικότερων γνώσεων σχετικά με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της χώρας, ένα αξιόπιστο και εύχρηστο εργαλείο που θα συμβάλει στην κατανόηση των όρων και στην εδραίωση μίας κοινής ορολογίας.

Ελπίζουμε ότι και αυτή η έκδοση της ΜΟΔ α.ε. θα αξιοποιηθεί και θα αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη.

Δέξιππος ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ
Γενικός Διευθυντής ΜΟΔ α.ε.

Τα κείμενα ολοκληρώθηκαν τον Σεπτέμβριο 2008

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Το χαρτί της έκδοσης είναι κατασκευασμένο από 100% ανακυκλωμένες ίνες (Woodfree)

Το παρόν Ευρετήριο δεν φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα ολοκληρωμένο λεξικό όρων. Πρόκειται για ένα πρακτικό εργαλείο που μπορεί να υποβάληται σε τακτικές αναθεωρήσεις, με στόχο τη διαρκή ενημέρωσή του, την προσαρμογή του σε διοικητικές αλλαγές και τον εμπλουτισμό του με νέους όρους και λήμματα.

Οι κατά καιρούς επικαιροποιήσεις του θα είναι διαθέσιμες μέσω των σελίδων Web της ΜΟΔ στο Internet στη διεύθυνση <http://www.mou.gr>

Προς την κατεύθυνση αυτή θα εκτιμούσαμε την συμβολή σας με τυχόν σχόλια για απαραίτητες τροποποιήσεις ή / και με προτάσεις για προσθήκες στο Ευρετήριο.

Μπορείτε να απευθύνεστε, επισημαίνοντας **«Για το Ευρετήριο Όρων Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013»** στη διεύθυνση:

**Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης
των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε. (Μ.Ο.Δ. α.ε.)**

Τομέας Υπηρεσιών Σχεδιασμού και Οργάνωσης

Μιχαλακοπούλου 103, 115 27 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: 210 74.99.100

Fax: 210 77.00.502

e-mail: webmaster@mou.gr

Κατάλογος Εύρεσης Όρων

	Αγορά εργασίας	1
	Agenda 21	1
	Αειφορική χρήση	1
	Αειφόρος ανάπτυξη (Sustainable development)	1
	Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη	1
	Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα	1
A.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	2
	Αναθέτουσες αρχές	2
A.Π.Ε.	Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών	2
	Ανάκληση Απόφασης Ένταξης Έργου	2
	Αναλογική παρέμβαση	3
	Ανάλυση Ευαισθησίας (Sensitivity Analysis)	3
	Ανάλυση Κόστους - Ωφέλιμους (Cost - benefit analysis)	3
A.Π.Ε.	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	3
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	3
	Αναπτυξιακός Οργανισμός Περιφέρειας	3
	Ανεργία	4
	Ανοικτές διαδικασίες	4
	Ανταγωνισμός	4
	Ανταγωνιστικός διάλογος	4
	Ανταγωνιστικότητα	4
	Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.	5
A.Δ.Ε.Δ.Υ.	Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων Α.Δ.Ε.Δ.Υ.	5
	Αξιολόγηση Προγράμματος	5
	Αξιοποίηση αποβλήτων	6
	Άξονας Προτεραιότητας για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ	6
	Άξονας για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	6
	Άξονας Προτεραιότητας για το Ε.Π. Αλιεία	6

	Απασχόληση.....	6
	Απασχολησιμότητα.....	7
	Απόβλητα.....	7
	Απορρόφηση.....	7
	Απόφαση Ένταξης Πράξης.....	7
	Αρχή της Αναλογικότητας.....	8
	Αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης.....	8
	Αρχή Εγγραφής Ψηφιακών Πιστοποιητικών.....	8
	Αρχή Ελέγχου.....	8
A.Π.	Αρχή Πιστοποίησης.....	9
	Αρχική κατάρτιση.....	9
	Αστικά απόβλητα.....	9
	Ασφάλεια των τροφίμων.....	9
A.M.E.A.	Άτομα Με Αναπηρία.....	9
	Άυλες Ενέργειες ή «Soft» Ενέργειες.....	9
	Αυτεπιστασία.....	10
AGRIFIN	Ομάδα Εργασίας AGRIFIN του Συμβουλίου.....	10
<hr/>		
	Βασική εκπαίδευση.....	11
	Βασική κατάρτιση.....	11
	Βεβαίωση Παραλαβής.....	11
	Βεβαίωση Περαιώσης Εργασιών.....	11
	Βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα.....	11
<hr/>		
Γ.Γ.Δ.Κ. και Α.Π.	Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.....	13
Γ.Γ.Ε.Α.	Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.....	13
Γ.Δ. (D.G.)	Γενική Διεύθυνση (Directorate General).....	13
	Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.....	14
	Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων.....	14
Γ.Δ.Π.	Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας.....	14
Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας.....	15
Γ.Σ.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας.....	15
Γ.Λ.Κ.	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.....	15
	Γενικός Κανονισμός.....	15

Γ.Σ.Π.	Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών	16
	Γεωργο-περιβαλλοντικά Μέτρα	16
	Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις	16
	Γεωργο-περιβαλλοντικοί δείκτες	16
ΓΕΩΤ.Ε.Ε.	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος	17
Γ.Ε.Μ.	Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών	17

	Δείκτης	19
	Δελτία Παρακολούθησης Πράξης	19
	Δελτίο Αξιολόγησης Προόδου Πράξης	19
	Δέσμευση	20
	De minimis - κανόνας στις κρατικές ενισχύσεις	20
	Δήλωση δαπανών	20
	Δημοπρατημένο έργο	20
	ΔΗΜΟΣ Α.Ε.	20
	Δημόσια δαπάνη	20
	Δημόσια επένδυση	20
	Δημόσια κατανάλωση	21
	Δημόσιες συμβάσεις	21
	Δημόσιες συμβάσεις έργων	21
	Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών	21
	Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών	21
	Δημοσιονομική διόρθωση	21
	Δημοτικά απόβλητα	21
	Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις	22
	Δημοτικές και κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες	22
	Δημοτική Επιχείρηση	22
Δ.Κ.Κ.	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας	22
	Δια-βίου εκπαίδευση	22
	Δια-βίου κατάρτιση	22
	Διαβούλευση	22
	Διαγωνισμοί μελετών	23
	Διαδικασία απλής γνώμης	23
	Διαδικασία σύμφωνης γνώμης	23
	Διαδικασία συναπόφασης	24
	Διαδικασία συνεργασίας	25
	Διαδικασία της Βαρκελώνης	25

	Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος	26
	Διαδικασίες με διαπραγμάτευση	26
	Διαρθρωτικά Ταμεία	26
	Διάσκεψη των Προέδρων των Επ. Πα. των ΕΠ του ΕΣΠΑ του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ	27
	Διασφάλιση ποιότητας	27
	Διατάκτης	27
	Διαφάνεια (πρόσβαση στα έγγραφα)	27
	Διαχείριση Έργου	27
	Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών	27
Δ.Σ.Α.	Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων	27
Δ.Α.	Διαχειριστική Αρχή	28
	Διαχειριστική Επάρκεια των δικαιούχων της περιόδου 2007 - 2013	28
Δ.Ν.Τ.	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	29
	Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία	29
	Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης	29
	Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων	29
Δ.Δ.Ε.	Διεύθυνση Δημοσίων Έργων	29
	Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού	30
ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.	Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας	30
Δ.Τ.Υ.Ν.Α.	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης	30
	Διεύθυνση Χωροταξίας	30
	Διεύρυνση	31
Δ.Ε.Δ.	Διευρωπαϊκά Δίκτυα	31
	Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών	31
	Δικαιούχος	32
	Δικαιούχος για το ΕΠ Αθιεία	32
	Δικαιούχος για το Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη	32
	Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (European Court of Justice)	32
	Διοικητική Αναδιοργάνωση Α.Ε.	32
	Διυπουργική Επιτροπή Κοινοτικών Προγραμμάτων	33
	Δυναμικό σύστημα αγορών	33
<hr/>		
E.M.A.K.	Εγκατάσταση Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης	35
	Εγκριτική Απόφαση	35
	Εθνική Αρχή Συντονισμού	35
	Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη	35
E.Σ.Α. με Α.	Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία	35

Ε.Σ.Ε.Ε.	Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου	35
Ε.Σ.Δ.Δ.	Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης	36
Ε.Σ.Τ.Α.	Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης	36
	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο	36
	Εθνικό Αποθεματικό για απρόβλεπτα	37
	Εθνικό Αποθεματικό Επίδοσης	37
Ε.Δ.Ε.Τ.	Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας	37
	Εθνικό Εισόδημα ή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα	37
Ε.Ι.Ε.	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας	38
Ε.Κ.Δ.Δ.Α.	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης	38
Ε.Κ.Ε.Π.	Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού	38
Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.	Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Κατάρτισης (National Accreditation Center for Continuing Vocational Training)	39
Ε.Π.Α.	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης	39
	Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων	39
	Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν	40
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς	40
Ε.Σ.Σ.Α.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013	41
Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ.	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013	41
Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.	Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση	42
	Εθνικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός	42
Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.	Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα	42
Ε.Σ.Υ.	Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων	43
	Ειδική Υπηρεσία για τη Διαχείριση του «Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης»	43
Ε.Υ.Δ.Ε.	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων	43
	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Υποδομών Αγροτικής Ανάπτυξης	43
	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής δράσεων Ε.Π. «Αλιεία»	43
	Ειδική Υπηρεσία εφαρμογής επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών συγχρηματοδοτούμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων	44
	Ειδική Υπηρεσία θεσμικής Υποστήριξης σε Ευρωπαϊκά και Διεθνή θέματα	44
Ε.Υ.ΠΕ.	Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος	44
	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων	44
Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.	Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων	44
Ε.Σ.Π.ΕΛ.	Ειδικός Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου	45
	Εκπαίδευση	45
	Ελεγκτικό Συνέδριο	45
Ε.Ε.Τ.Α.Α. α.ε.	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	46

ΕΛ.Κ.Ε.	Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων, Οργανισμός INVEST IN GREECE α.ε.	46
	Ελληνικό Πρότυπο Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων του ΕΣΠΑ	46
ΕΛ.Ο.Γ.	Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος	47
ΕΛ.Γ.Α.	Ελληνικός Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων	47
Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.	Ελληνικός Οργανισμός Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας	47
	Εμπορία γεωργικών προϊόντων	48
	Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο	48
	Εναλλακτικές προσφορές	48
	Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές	48
	Ενδιάμεσες πληρωμές	48
Ε.Φ.Δ.	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης	49
	Ενιαία Αγορά	50
	Ένταγμα Πληρωμής	50
	Ένταξη της διάστασης του φύλου (Gender Mainstreaming)	50
Ε.Ν.Α.Ε.	Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος	50
	Επαγγελματική εκπαίδευση	50
	Επαγγελματική κατάρτιση	50
	Επαλήθευση Πράξεων	51
	Επανακατάρτιση	51
	Επαρκής Διαδρομή Ελέγχου	51
	Επεξεργασία αποβλήτων	51
	Επιδοτήσεις	52
	Επικουρικότητα (Subsidiarity)	52
	Επιλέξιμες δαπάνες	52
	Επιλέξιμη πράξη	52
	Επιλεξιμότητα	52
	Επιμερισμένη διαχείριση	53
	Επιμόρφωση	53
	Επιτροπή για το Συντονισμό των Ταμείων (Committee for the Co-ordination of the Funds) COCOF	53
Ε.Δ.ΕΛ.	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	53
Ε.Ε.Α.	Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση	53
Επ.Πα.	Επιτροπή Παρακολούθησης Επιχειρησιακού Προγράμματος	53
	Επιτροπή Παραλαβής	53
Ε.τ.Π.	Επιτροπή των Περιφερειών	53
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	55
	Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007 - 2013	55
	Έργα - γέφυρες	56
	Εργοδότης ή Κύριος του Έργου	56

	Εργολήπτης.....	56
ΕΡΓΟΣΕ	Έργα ΟΣΕ α.ε.....	56
	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού.....	56
	Εταιρική κοινωνική ευθύνη.....	56
	Εταιρική σχέση.....	57
	Ετήσια και Τεθλική Έκθεση υλοποίησης.....	57
	Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ).....	57
Ε.Ε. / (Ε.Υ.)	Ευρωπαϊκή Ένωση (European Union).....	57
Ε.Ε. / (Ε.Σ.)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission).....	59
Ε.Ζ.Ε.Σ. / (Ε.Φ.Τ.Α.)	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (European Free Trade Association).....	59
	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤρ) European Central Bank (ECB).....	59
Ε.Ο.Κ.Ε.	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.....	60
EUROSTAT	Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία.....	60
	Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση.....	60
	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.....	61
Ε.Τ.Α.Α. / Ε.Β.Ρ.Δ.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development).....	62
Ε.Τ.Επ. / Ε.Ι.Β.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank).....	62
	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).....	63
Ε.Γ.Τ.Α.Α.	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.....	63
	Ευρωπαϊκό δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης.....	64
	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (European Court of Auditors).....	64
Ε.Ε.ΔΕ.ΦΟ.Ρ.	Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle).....	64
	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (European Parliament).....	65
Ε.Κ.Τ. / Ε.Σ.Φ.	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (European Social Fund).....	65
Eco - Label	Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα.....	66
	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κρατών και Κυβερνήσεων.....	66
Ε.Σ.Κ.Τ. / Ε.Σ.Σ.Β.	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (European System of Central Banks).....	66
Ε.Τ.Α.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλληλεγγύης.....	67
Ε.Τ.Α. / Ε.Ε.Δ.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (Fonds Européen de Développement).....	67
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund).....	68
Ε.Τ.Π.Α. / Ε.Ρ.Δ.Φ.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (European Regional Development Fund).....	68
	Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης.....	68
Ε.Ο.Χ.	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος.....	68
Ε.Ο.Ε.Σ.	Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας.....	69

E.O.Π. / E.E.A.	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (European Environment Agency)	69
	Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας	69
	Ευρωπαϊός Διαμεσοθαβητής	70
E.E.Π.Δ.	Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	70
	Ευρωσύστημα	70
	Εφαρμοστικός Κανονισμός	70
<hr/>		
Z.O.E.	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου	73
<hr/>		
	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-government)	75
	Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός	75
<hr/>		
	Θεματικές Προτεραιότητες του ΕΣΠΑ	77
	ΘΗΣΕΑΣ - Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης	77
	Θύλακες Ανεργίας	77
<hr/>		
	Ίδιοι πόροι της ΕΕ	79
	Ιδιωτική Συμμετοχή	79
I.E.K.	Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (δημόσια)	79
I.Γ.Μ.Ε.	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών	79
ΙΝ.ΕΠ.	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης	79
I.Μ.Δ.Δ.Α.	Ινστιτούτο Μάνατζμεντ Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης	80
I.Ο.Κ.	Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών	80
	Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών	80
	Ισόρροπη Συμμετοχή Ανδρών και Γυναικών	81
	Ισότητα ευκαιριών	81
	Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση	81
i2010	Ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας του 2010	82
<hr/>		
	Καθαρή Εθνική Δαπάνη	83
	Καθαρό Εθνικό Εισόδημα	83
	Καθαρό Εθνικό Προϊόν	83
	Καθεστώς ενίσχυσης	83
	Καινοτομία	83

	Κανόνας αυτόματης αποδέσμευσης	83
	Καταπολέμηση της απάτης	83
ΚΕ.Σ.Υ.Υ.	Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών	84
	Κεντρική Αρχή προμηθειών	84
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας	85
	Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας	85
Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ.	Κεντρική Εξεταστική Επιτροπή Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης	85
Κ.Α.Π.Ε.	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	85
Κ.Δ.Α.Υ.	Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών	85
Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.	Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου	86
Κ.Ε.Κ.	Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης	86
Κ.Ε.Θ.Ι.	Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας	86
ΚΕ.Π.Ε.	Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών	86
Κ.Π.Α.	Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης	86
	Κλειστές διαδικασίες	87
Κ.Α.Π.	Κοινή Αθιευτική Πολιτική	87
	Κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες JASPERS Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions	88
	Κοινό ευρωπαϊκό πόροι για τις πολύ μικρές έως μεσαίες επιχειρήσεις JEREMIE Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises	88
	Κοινή ευρωπαϊκή στήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές JESSICA Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas	88
Κ.Γ.Π.	Κοινή Γεωργική Πολιτική	88
Κ.Ε.Π.Π.Α.	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας	88
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση	88
	Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (Common Procurement Vocabulary) (CPV)	90
	Κοινοτικές Αποφάσεις	90
	Κοινοτικές Οδηγίες	90
	Κοινοτικές Συστάσεις και Γνώμες	90
	Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (Eco-Management and Audit Scheme - EMAS)	91
	Κοινοτικοί Κανονισμοί	91
	Κοινωνικοί εταίροι	91
	Κοινωνικός διάλογος	91
	Κοινωνικός χάρτης	92
	Κράτη ΑΚΕ	92
	Κρατική Ενίσχυση	92
	Κριτήρια σύγκλισης για την ΟΝΕ	93

Λαϊκή Επιμόρφωση	95
Λευκές Βίβλοι	95
Λογιστικοί Έλεγχοι Πράξεων (audit)	96

	Μακροχρόνια ανεργία	97
	Μεγάλα Έργα	97
	Μειονεκτικές Περιοχές Less favorite areas	97
M.Π.Ε.	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	97
	Μερικό Κλείσιμο Επιχειρησιακού Προγράμματος	97
	Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων	97
	Μεταφορά στερεών αποβλήτων	98
	Μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων	98
	Μέτρο για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	98
	Μέτρο για το ΕΠΑθιεία	98
M.Κ.Ο.	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	98
M.Μ.Ε.	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	98
ΜΟ.Κ.Ε.	Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων	99
M.Ο.Δ. αε	Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε.	99
ΜΟ.ΠΑ.ΔΙ.Σ.	Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων	100

N.A.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	103
	Νόμος	103
	Natura 2000	103
NUTS I, II, III	Nomenclature Unit for Territorial Statistics	104

	Οικολογική Ισορροπία	105
O.N.E.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση	105
	Οικονομικό αντικείμενο	105
	Οικοσύστημα	105
O.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	105
O.A.E.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού	106
O.B.I.	Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	106
O.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ»	Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Απασχόλησης «ΔΗΜΗΤΡΑ»	107
O.Ε.Ε.Κ.	Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	107

Ο.Ο.Σ.Α. / Ο.Ε.Σ.Δ.	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (Organization for Economic Cooperation and Development)	108
Ο.Ε.Β.	Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων	108
Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.	Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (AGROCERT)	108
Ο.Σ.Κ. α.ε.	Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων	109
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης	109
	Όροι εκτέλεσης της σύμβασης	109
<hr/>		
Π.Ο.Ε.	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου	111
Π.Ι.	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	111
ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.	Πανελλήνια Συσνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών	111
	Παρακολούθηση	112
	Παραστατικά Δαπανών	112
	Παρατυπία	112
	Παρέμβαση	112
	Πάροχος υπηρεσιών	112
Π.Α.Θ.Ε.	Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι	112
	Περιβάλλον	113
Π.Ο.	Περιβαλλοντικοί Όροι	113
	Περιφερειακές Ενισχύσεις	113
Π.Ε.Π.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	113
	Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης	114
ΠΕ.Σ.Δ.Α.	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων	114
	Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης	114
	Πιστοποίηση δαπανών	115
	Πίστωση	115
	Πληθυσμός - Στόχος	115
	Πληροφόρηση και Δημοσιότητα	115
	Πληρωμή	115
	Πληρωμή του Τελικού Υπολοίπου	116
	Πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013	116
	Πολιτική της Ε.Ε. για το Περιβάλλον	117
	Πολιτική Συνοχής	117
	Πολιτική συμμόρφωση	118
	Ποσό δημοπράτησης	118
	Ποσό σύμβασης	118
	Πράξη	118

	Πράξη για το ΕΠΑθιείας	118
	Πράξη για το ΠΑΑ	118
	Πράσινες Βίβλοι	119
	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Π.Δ.Ε.	119
	6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον	119
	7ο Πρόγραμμα Πληαισίου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (2007-2013)	119
	Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	120
	Προγραμματισμός	121
	Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης	121
	Προϊόντα Ιδιοτυπίας	121
	Προκαταβολή	121
Π.Π.Ε.Α.	Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση	121
Π.Π.Ε.	Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	121
	Προμηθευτής	122
	Προσθετικότητα	122
	Προστασία του περιβάλλοντος	122
	Προστατευόμενη περιοχή.....	122
	Προσφέρων	122
	Προσωρινή αποθήκευση στερεών αποβλήτων	123
	Προχρηματοδότηση	123
	Πρωτόκολλο του Κυότο	123
	Πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	124
<hr/>		
	Ρύπανση	125
<hr/>		
Σ.Μ.Α.	Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων	127
	Στόχος	127
	Στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»	127
	Στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση».....	128
	Στόχος «Σύγκλιση»	128
	Στρατηγική της Λισσαβόνας	128
Σ.Μ.Π.Ε.	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	129
Σ.Π.Ε.	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση	129
	Συλλογή στερεών αποβλήτων	130
	Σύμβαση	130
	Σύμβαση Λομέ	130

	Σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων	130
	Σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών	130
	Σύμβαση Ramsar	131
	Σύμβαση σύμπραξης	131
	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	131
	Συμβούλιο της Ευρώπης	132
	Συμμόρφωση της συνδρομής των Ταμείων	132
	Συμπληρωματικότητα της συνδρομής των Ταμείων	132
Σ.Δ.Ι.Τ.	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα	132
	Σύμφωνη γνώμη	133
	Συμφωνία - πλαίσιο	133
	Συμφωνία Σένγκεν	133
	Σύμφωνο αποδοχής όρων	134
Σ.Σ.Α.	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης	134
	Συναπόφαση	134
Σ.Β.Β.Ε.	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	135
Σ.Ε.Β.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών	135
	Συνδρομή Ταμείου	135
	Συνεκτικότητα της συνδρομής των Ταμείων	135
	Συνεργατικοί σχηματισμοί (clusters)	136
	Συνεχιζόμενη εκπαίδευση	136
	Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση	136
	Συνθήκη της Λισσαβόνας	136
	Συνθήκη της Νίκαιας	137
	Συνθήκη του Άμστερνταμ	138
	Συνοδική επιχορήγηση	139
	Συντονισμός της συνδρομής των Ταμείων	139
	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007 - 2013	139
Σ.Ε.Δ.Α.	Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων	139
<hr/>		
	Ταμείο Συνοχής	141
	Τεχνική Βοήθεια	141
Τ.Υ.Δ.Κ.	Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων	141
Τ.Δ.Π.	Τεχνικό Δελτίο Εγκεκριμένης Πράξης	142
Τ.Δ.Π.Π.	Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης	142
Τ.Δ.Υ.	Τεχνικό Δελτίο Υποέργου	142

T.E.E.	Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος	142
T.Σ.Α.	Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης	143
T.E.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων	143
<hr/>		
	Υπερχρέωση (Overbooking)	145
Υ.Γ.Ο.Σ.	Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος	145
ΥΠΑΣΥΔ	Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης	145
	Υποψήφιος	145
<hr/>		
	Φάκελος Πράξης	147
ΦοΔΣΑ	Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	147
	Φορέας λειτουργίας έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων	147
	Φορέας Χρηματοδότησης Έργου	147
	Φυσικοί Πόροι	147
<hr/>		
	Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	149
	Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας	149
	Χρηματοδοτικά Εργαλεία JEREMIE, JESSICA	149
Χ.Α.Δ.Α.	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων	150
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων	150
	HABITAT II	149
<hr/>		
	Ωρίμανση Έργου	151
	Ωριμότητα	151
<hr/>		

EYPETHPIO

ΛΕΥΚΗ

22

Το σύνολο των διεργασιών που διευκολύνουν τη συνάντηση της προσφοράς και της ζήτησης ευκαιριών εργασίας.

Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης του ΟΗΕ που υιοθετήθηκε το 1992 για την Ανάπτυξη και το Περιβάλλον. Αποσκοπεί στη διάσωση του πλανήτη που κινδυνεύει από την υπερεκμετάλλευση και παραμέληση του περιβάλλοντος και που μαστίζεται από τη φτώχεια και την υπανάπτυξη.

Οι περισσότεροι από τους στόχους της Agenda 21 μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα από δράσεις σε τοπικό επίπεδο στις πόλεις (Local Agenda 21).

Agenda 21

Η χρήση συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας, κατά τρόπο και κατά αναλογία τέτοια που δεν προκαλείται μακροπρόθεσμα συρρίκνωση της βιολογικής ποικιλότητας, διατηρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο το δυναμικό της να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις επιδιώξεις των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

Πηγή: Ν. 2204/94 (ΦΕΚ 59Α/15.4.94)

Αειφορική χρήση

Η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης αναφέρεται σε ένα πρότυπο ανάπτυξης το οποίο δεν υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες. Αποσκοπεί στο να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων διαφυλάσσοντας παράλληλα το περιβάλλον τους σε βραχυπρόθεσμη, σε μεσοπρόθεσμη και, κυρίως, σε μακροπρόθεσμη βάση. Η αειφόρος ανάπτυξη έχει τριπλό στόχο: μια οικονομική ανάπτυξη αποτελεσματική, κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη.

Τον Μάιο του 2001 εγκρίθηκε στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ της αειφόρου ανάπτυξης, η οποία αναθεωρήθηκε το 2005 ώστε να δοθεί μια νέα ώθηση στον τομέα αυτόν. Η παγκόσμια σύμπραξη για την αειφόρο ανάπτυξη, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή το 2002, της προσέδωσε μια εξωτερική διάσταση.

Η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων στον ορισμό και την εφαρμογή των άλλων πολιτικών έχει ουσιαστική σημασία για την επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης. Η αρχή αυτή, η οποία επιβεβαιώθηκε στη συνθήκη του Μάαστριχτ και τη σύνοδο κορυφής του Κάρντιφ το 1998, έθεσε τα θεμέλια για μια συντονισμένη δράση σε κοινοτικό επίπεδο για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων στις πολιτικές της ΕΕ.

Για να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη, οι δημόσιες αρχές πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να μειώσουν τις δυσμενείς συνέπειες των μεταφορών και τους κινδύνους που συνδέονται με την υγεία, να βελτιώσουν τη διαχείριση των φυσικών πόρων και ιδίως την κατανάλωσή τους και να καταπολεμήσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο. Πρέπει επίσης να καταπολεμήσουν τις κλιματικές αλλαγές και να περιορίσουν τις επιπτώσεις τους.

Αειφόρος ανάπτυξη (Sustainable development)

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών, το οποίο καταναλώνεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων, το οποίο παράγεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα

Α.Ε.Π.**Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν**

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας, το οποίο παράγεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Αναθέτουσες αρχές

Είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:

- α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.
- β) ο οποίος έχει νομική προσωπικότητα, και
- γ) η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Πηγή: ΠΔ 60/2007

Α.Π.Ε.**Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών**

Όρος που αντικατέστησε τον προηγούμενο όρο «Συγκριτικός Πίνακας», ως συνέπεια των τροποποιήσεων του Νομικού Πλαισίου οι οποίες επέβαλαν περιορισμούς στις αυξομειώσεις εργασιών και στην προσθήκη νέων εργασιών στις Συμβάσεις Δημοσίων Έργων. Μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο μιας Σύμβασης, δεν επιτρέπεται παρά μόνο η υπό όρους εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών και εντός των συγκεκριμένων ορίων απρόβλεπτων δαπανών, ενώ για συμπληρωματικές εργασίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων απαιτείται σύναψη άλλης/ άλλων Σύμβασης/ Συμβάσεων, συνολικού ποσού μικρότερου του 50% του ποσού της αρχικής Σύμβασης.

Ο ΑΠΕ συνοδεύει κάθε σύμβαση επόμενη της αρχικής. Συντάσσεται επίσης κάθε φορά που προκύπτει ανάγκη διάθεσης των απρόβλεπτων δαπανών κάθε σύμβασης. Το ακριβές περιεχόμενο του ΑΠΕ και οι περιορισμοί που τον διέπουν αναφέρονται στη σχετική Νομοθεσία.

Πηγή: Άρθρο 8 του Ν. 1418/1984, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 2229/1994 και 2372/1996, άρθρο 43, παρ. 1 και 2 του ΠΔ 609/1985, όπως αντικαταστάθηκε από το μόνο άρθρο του ΠΔ 402/1996 και εγκύκλιος Ε8/27.3.1996/ΥΠΕΧΩΔΕ

Ανάκληση Απόφασης Ένταξης Έργου

Απόφαση με την οποία απεντάσσεται μία πράξη από το ΕΠ. Εκδίδεται μετά την ένταξη της πράξης όταν διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του δικαιούχου με τις υποχρεώσεις του, ή αδυναμία συνέχισης της χρηματοδότησης της πράξης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διότι δημιουργούνται σοβαροί κίνδυνοι ως προς τη δημοσιονομική εξέλιξη του Προγράμματος ή ως προς την επιβάρυνση των εθνικών πόρων.

Με απόφαση του αρμόδιου Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ή του Γενικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της περιφέρειας, ανακαλείται η απόφαση ένταξης και κοινοποιείται εγγράφως στο δικαιούχο.

Επιπλέον η ανάκληση της απόφασης ένταξης αποστέλλεται στον φορέα που πραγματοποιεί τις πληρωμές της πράξης, τον φορέα χρηματοδότησης, τη Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΟΙΟ και την Αρχή Πιστοποίησης.

Αρχή σύμφωνα με την οποία, οι οικονομικοί και διοικητικοί πόροι που χρησιμοποιούν η Επιτροπή και τα κράτη - μέλη για την εφαρμογή των Ταμείων σε σχέση με:

- α) την επιλογή των δεικτών (που προβλέπονται στο άρθρο 37, παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Καν. (ΕΚ) 1983/2006)
- β) την αξιολόγηση (στο πλαίσιο των άρθρων 47 και 48 του Καν. (ΕΚ) 1983/2006)
- γ) τις γενικές αρχές για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (του άρθρου 58, στοιχεία ε) και στ) του Καν. (ΕΚ) 1983/2006)
- δ) την υποβολή εκθέσεων (του άρθρου 67 του Καν. (ΕΚ) 1983/2006), είναι ανάλογοι με το συνολικό ποσό των δαπανών που χορηγούνται σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η συστηματική μέθοδος ή τεχνική που διερευνά το βαθμό αντίδρασης (ευαισθησίας) ενός αποτελέσματος (π.χ. αποδοτικότητας) σε εναλλακτικές μεταβολές ορισμένων μεγεθών (τιμές, κόστους, κλπ.) που επηρεάζουν το αποτέλεσμα μιας (δημόσιας ή ιδιωτικής) επένδυσης (κέρδος, ζημιά, Καθαρή Παρούσα Αξία, Εσωτερικό Συντελεστή Απόδοσης κλπ.) και έχουν αποφασιστική σημασία στην αξιολόγηση ή επιλογή της.

Ανάλυση Ευαισθησίας (Sensitivity Analysis)

Η μέθοδος ή τεχνική υπολογισμού και διερεύνησης του κόστους και των ωφελειών μιας συγκεκριμένης σειράς ενεργειών, συνήθως μιας πρότασης για επένδυση. Αναφέρεται επίσης στην αξιολόγηση ενός Σχεδίου Επένδυσης με βάση την «Ανάλυση Κόστους - Ωφελειών» και συγκεκριμένα το ποσοτικό κριτήριο που δίνει η σχέση ή ο λόγος των ωφελειών προς το κόστος.

Ανάλυση Κόστους - Ωφέλους (Cost - benefit analysis)

Οι μη ορυκτές πηγές ενέργειας, όπως η αιολική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η ενέργεια κυμάτων, η παλιρροϊκή ενέργεια, η βιομάζα, τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, τα βιοαέρια, η γεωθερμική ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Πηγή: Νόμος 3468/2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Α.Π.Ε. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Αφορά όλες τις ενέργειες, προγράμματα, δράσεις, μέτρα, πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και στοχεύουν στο ανθρώπινο δυναμικό. Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση είναι το επιχειρηματικό πνεύμα, η ικανότητα για απασχόληση, η δυνατότητα προσαρμογής και η ισότητα των ευκαιριών.

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Ανώνυμη εταιρεία η οποία είναι δυνατόν να συστήνεται στην έδρα κάθε περιφέρειας με σκοπό: (α) την υποστήριξη της για τον ορθολογικό συνολικό σχεδιασμό της ανάπτυξης, (β) την υποστήριξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού ευρύτερων της περιφέρειας χωρικών αναπτυξιακών ενότητων, (γ) την παρακολούθηση και αποτίμηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης όλων των παρεμβάσεων στην περιφέρεια και (δ) την υποστήριξη των δικαιούχων κατά τη διαδικασία ιεράρχησης των έργων προς υλοποίηση, προετοιμασία και ένταξή τους στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα, καθώς και την υποστήριξη κατά την εκτέλεση έως και την ολοκλήρωσή τους.

Πηγή: Άρθρο 31 του Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013»

Αναπτυξιακός Οργανισμός Περιφέρειας

Ανεργία

Κατάσταση όσων προσφέρονται για εργασία και δε βρίσκουν απασχόληση έναντι αμοιβής, ανάλογη με την ειδικευση και τις επαγγελματικές δεξιότητες που διαθέτουν.

Ο άνεργος διαφέρει από τον άεργο. Ο τελευταίος επίσης δεν έχει απασχόληση, αλλιά και δεν ενδιαφέρεται να αποκτήσει.

Ανοικτές διαδικασίες

Είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά για την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Ανταγωνισμός

Κατάσταση στην αγορά όπου οι πωλητές προϊόντος ή υπηρεσίας προσπαθούν κατά τρόπο ανεξάρτητο να προσελκύσουν αγοραστές με σκοπό την επίτευξη συγκεκριμένου εμπορικού στόχου όπως, παραδείγματος χάρη, κέρδη, πωλήσεις ή/και κατάκτηση μεριδίου αγοράς. Αυτός ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων μπορεί να αφορά τις τιμές, την ποιότητα, την εξυπηρέτηση ή συνδυασμό αυτών και άλλων παραγόντων στους οποίους οι πελάτες αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία. Ο υγιής και ανόθευτος ανταγωνισμός αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην οικονομία της αγοράς. Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν δοθεί οι απαιτούμενες εξουσίες για να ελέγχει και να εφαρμόζει τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά.

Ανταγωνιστικός διάλογος

Είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει και στην οποία η αναθέτουσα αρχή διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους που έχουν γίνει δεκτοί στη διαδικασία αυτή, προκειμένου να βρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της, και βάσει της οποίας ή των οποίων οι υποψήφιοι που επελέγησαν καλούνται να υποβάλουν προσφορά. Για το σκοπό της προσφυγής στη διαδικασία αυτή, μια δημόσια σύμβαση θεωρείται «ιδιαίτερα πολύπλοκη», εφόσον οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι αντικειμενικά σε θέση είτε να καθορίσουν, τα τεχνικά μέσα, τα οποία θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τους στόχους τους, είτε/και να προσδιορίσουν τη νομική ή/και τη χρηματοοικονομική οργάνωση ενός σχεδίου.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Ανταγωνιστικότητα

Ανταγωνιστική οικονομία είναι μια οικονομία η οποία παρουσιάζει αυξημένη ανάπτυξη και υποστηρίζεται από την παραγωγικότητα.

Δεδομένου ότι η στρατηγική της Λισσαβόνας έθεσε το στόχο να καταστεί η Ευρώπη η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη παγκοσμίως οικονομία της γνώσης, η ανταγωνιστικότητα κατέστη μια από τις πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια ανταγωνιστική ευρωπαϊκή βιομηχανία είναι πράγματι απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθούν οι οικονομικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι της Κοινότητας και να εξασφαλιστεί, κατ' αυτό τον τρόπο, η βελτίωση της ποιότητας της ζωής των Ευρωπαίων πολιτών. Οι

προσπάθειες ανταγωνιστικότητας της Ένωσης αποσκοπούν επίσης στην προσαρμογή της ευρωπαϊκής οικονομίας στις διαρθρωτικές αλλαγές, στην αντιμετώπιση της μετεγκατάστασης των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε ανερχόμενες χώρες, στην ανακατανομή των θέσεων εργασίας και των πόρων σε νέους βιομηχανικούς τομείς και στην αντιμετώπιση του κινδύνου μιας διαδικασίας αποβιομηχανοποίησης.

Η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης καθορίζεται από την ανάπτυξη της παραγωγικότητας και εξαρτάται επίσης από τις αποδόσεις και από το μέλλον της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ιδίως δε από την ικανότητά της να προβαίνει σε διαρθρωτικές αναπροσαρμογές. Για να είναι ανταγωνιστική, η Ένωση πρέπει υποχρεωτικά να είναι πιο αποδοτική όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία, τις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών, την επιχειρηματικότητα, τον ανταγωνισμό, την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Σύμφωνα με τον νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (ΔΚΚ), Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ΔΚΚ.

Τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημοσίων υπαλλήλων της Ελλάδας. Μέλη της ΑΔΕΔΥ γίνονται οι δευτεροβάθμιες δημοσιοϋπαλληλικές οργανώσεις του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ. Εκπρόσωπος της ΑΔΕΔΥ συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Οι αξιολογήσεις αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της λογικής συνέπειας της συνδρομής των Ταμείων, καθώς και της στρατηγικής και της υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων όσον αφορά τα ειδικά διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ενδιαφερόμενα κράτη - μέλη και οι ενδιαφερόμενες περιφέρειες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη σχετική κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση μπορεί να είναι στρατηγικής φύσης προκειμένου να εξετάζεται η εξέλιξη ενός προγράμματος ή μιας ομάδας προγραμμάτων σε σχέση με τις κοινοτικές και εθνικές προτεραιότητες. Η αξιολόγηση μπορεί να είναι επιχειρησιακής φύσης προκειμένου να υποστηρίζεται η παρακολούθηση ενός επιχειρησιακού προγράμματος. Αξιολογήσεις πραγματοποιούνται πριν, κατά και μετά την περίοδο προγραμματισμού.

Οι αξιολογήσεις διεξάγονται με ευθύνη των κρατών - μελών ή της Επιτροπής, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Οι αξιολογήσεις πραγματοποιούνται από εσωτερικούς ή εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή φορείς, λειτουργικά ανεξάρτητους από τις αρχές. Τα αποτελέσματα δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

Οι αξιολογήσεις χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό για τεχνική βοήθεια.

Η Επιτροπή παρέχει ενδεικτικές κατευθύνσεις όσον αφορά τις μεθόδους αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων ποιότητας.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11.7.2006 για το για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής.

**Ανώνυμες εταιρείες
Ο.Τ.Α.**

**Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Ανώτατη Διοίκηση
Ενώσεων Δημοσίων
Υπαλλήλων**

**Αξιολόγηση
προγράμματος**

Αξιοποίηση αποβλήτων

Κάθε εργασία ανακύκλωσης ή και ανάκτησης υλικών ή ενέργειας από τα απόβλητα, που περιγράφεται στο Παράρτημα IV.B (εργασίες αξιοποίησης) της ΚΥΑ 59010/03.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Άξονας Προτεραιότητας για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ

Μία από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.

Άξονας για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεκτική ομάδα μέτρων με ειδικούς σκοπούς που απορρέουν ευθέως από την εφαρμογή των μέτρων και συμβάλλουν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4 του Κανονισμού 1698/2005 για την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης.

Άξονας Προτεραιότητας για το Ε.Π. Αλιεία

Μία από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας που περιλαμβάνει ομάδα μέτρων τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους και έχουν συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους.

Απασχόληση

Από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ (Μάιος 1999), με την οποία προστέθηκε ένας νέος τίτλος VIII για την «απασχόληση» στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η προώθηση ενός υψηλού επιπέδου απασχόλησης συγκαταλέγεται μεταξύ των στόχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η απασχόληση είναι μια συμπληρωματική αρμοδιότητα των κρατών - μελών που αποσκοπεί κυρίως στην εκπόνηση μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ). Η ΕΣΑ σχεδιάστηκε με στόχο να αποτελέσει το κύριο μέσο καθοδήγησης και να εξασφαλίσει το συντονισμό των προτεραιοτήτων της πολιτικής για την απασχόληση, τις οποίες ακολουθούν τα κράτη - μέλη σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο νέος τίτλος VIII για την απασχόληση προβλέπει επίσης τη δημιουργία μιας επιτροπής απασχόλησης με συμβουλευτικό χαρακτήρα, η οποία αποσκοπεί να διευκολύνει τις εργασίες της Ένωσης όσον αφορά την ενίσχυση του συντονισμού των εθνικών πολιτικών σε θέματα απασχόλησης και αγοράς εργασίας.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000), ο γενικός στόχος των μέτρων αυτών ήταν να αυξηθεί το γενικό ποσοστό απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο 70% και το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών να ξεπεράσει το 60% έως το 2010. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης (Μάρτιος 2001) προστέθηκαν δύο ενδιάμεσοι στόχοι και ένας συμπληρωματικός:

- το γενικό ποσοστό απασχόλησης και ο δείκτης απασχόλησης των γυναικών πρέπει να φτάσουν το 67% και το 57% αντίστοιχα το 2005.
- το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας πρέπει να φτάσει το 50% έως το 2010.

Το Συμβούλιο της Βαρκελώνης (Μάρτιος 2002) ζήτησε την ενίσχυση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση ως ένα μέσο της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Η πολιτική της απασχόλησης ενισχύεται με διάφορα χρηματοδοτικά μέσα:

- το μεθλιοντικό πρόγραμμα PROGRESS 2007-2013
- τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που εντάσσονται στους στόχους της ΕΣΑ
- το πρόγραμμα για την αμοιβαία μάθηση, το οποίο ξεκίνησε το 2005, στο πλαίσιο των κινήτρων για την απασχόληση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα κύρια όργανα στον τομέα της απασχόλησης είναι:

- το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο για την απασχόληση,
- το δίκτυο EURES.

Η ικανότητα ενός ατόμου να βρει ή να διατηρήσει μία θέση εργασίας σε ένα δεδομένο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Η απασχολησιμότητα αφορά την καταλληλότητα των προσόντων σε σχέση με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, έτσι ώστε το άτομο να μπορεί να βρει ή να διατηρήσει μία θέση εργασίας υπό κανονικές συνθήκες και μέσα σε εύλογο διάστημα. Μία δημόσια παρέμβαση γιά την ενίσχυση της απασχολησιμότητας αφορά κυρίως την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και κυρίως την εκπαίδευση. Η απασχολησιμότητα ενός ατόμου εξετάζεται έμμεσα με βάση προαποφασισμένους δείκτες (π.χ. προσόντα, εμπειρία, κινητικότητα, προτάσεις απασχόλησης).

Απασχολησιμότητα

Κάθε ποσότητα ρύπων (ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας) σε οποιαδήποτε φυσική κατάσταση ή αντικειμένων από τα οποία ο κάτοχός τους θέλει ή πρέπει ή υποχρεούται να απαλλαγεί, εφ' όσον είναι δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Απόβλητα

Όρος που υπολογίζεται, σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, ως ποσοστό (%) δαπανών προς δέσμευση, με τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- 1) δαπάνες έτους προς δεσμεύσεις έτους (Απορρόφηση Έτους ή Τρέχουσα Απορρόφηση),
- 2) αθροιστικές δαπάνες μέχρι στιγμής προς αθροιστικές δεσμεύσεις μέχρι και το τρέχον έτος (Σωρευτική Απορρόφηση),
- 3) αθροιστική δαπάνη μέχρι στιγμής προς τη συνολική δέσμευση όλων των ετών (Συνολική Απορρόφηση, που ισοδυναμεί με τον όρο «βαθμός ολοκλήρωσης»).

Η χρήση του όρου συναντάται εκτός από το επίπεδο του Προγράμματος και στο επίπεδο του Άξονα Προτεραιότητας.

Απορρόφηση

Η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η ένταξη μίας πράξης σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ή από τον Γενικό Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της περιφέρειας.

Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) προσδιορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης ένταξης καθώς και το σύμφωνο αποδοχής των όρων της απόφασης ένταξης υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι όροι ένταξης και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων.

Για πράξεις προϋπολογισμού άνω των 5 εκ. Ευρώ και για πράξεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ προϋπολογισμού άνω των 2 εκ. Ευρώ, προηγείται της απόφασης ένταξης συνεργασία-συντονισμός με την Εθνική Αρχή Συντονισμού και την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ αντίστοιχα.

Απόφαση Ένταξης Πράξης

Για τα μεγάλα έργα προϋπολογισμού άνω των 25 εκ. Ευρώ στον τομέα του περιβάλλοντος και άνω των 50 εκ. Ευρώ σε άλλους τομείς, η απόφαση ένταξης εκδίδεται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Οι αποφάσεις ένταξης των πράξεων δημοσιεύονται στην οικεία ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ στο οποίο εντάσσονται.

Αρχή της αναλογικότητας

Κατά το πρότυπο της αρχής της επικουρικότητας, η αρχή της αναλογικότητας διέπει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκοπός της είναι να περιορίσει και να οριοθετήσει τη δράση των οργάνων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα η δράση των κοινοτικών οργάνων δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Με άλλα λόγια, η έκταση της δράσης πρέπει να αντιστοιχεί στον επιδιωκόμενο στόχο της. Αυτό σημαίνει ότι, όταν η Ένωση διαθέτει διάφορους τρόπους επέμβασης με την ίδια αποτελεσματικότητα, πρέπει να επιλέξει αυτόν που επιτρέπει τη μεγαλύτερη ελευθερία στα κράτη - μέλη και τους ιδιώτες. Η αρχή της αναλογικότητας εγγράφεται ρητά στο πρωτογενές δίκαιο με το άρθρο 5 τρίτο εδάφιο της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ). Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ προσαρτήθηκε στη ΣΕΚ το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, στο οποίο αναλύονται τα κριτήρια εφαρμογής των δύο αρχών.

Αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης

Η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης έχει ως στόχο τη διασφάλιση ισότητας στη μεταχείριση των ατόμων ανεξαρτήτως εθνικότητας, φύλου, φυλής, ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Η απαγόρευση κάθε διακριτικής μεταχείρισης λόγω ιθαγένειας προβλέπεται στο άρθρο 12 (πρώην άρθρο 6) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η συνθήκη του Άμστερνταμ περιέλαβε στη συνθήκη ΕΚ ένα νέο άρθρο 13, για να συμπληρώσει την εγγύηση της απαγόρευσης των διακρίσεων που προβλέπεται στις συνθήκες και να την επεκτείνει στις άλλες περιπτώσεις που προαναφέρονται.

Αρχή Εγγραφής Ψηφιακών Πιστοποιητικών

Η «Αρχή Εγγραφής» είναι αρμόδια για την ταυτοποίηση, αποδοχή ή απόρριψη ηλεκτρονικών εγγραφών για έκδοση πιστοποιητικών, καθώς και για την αποδοχή ή απόρριψη αιτημάτων ανάκλησης, ανάκτησης ή ανανέωσης πιστοποιητικών. Στην Ελλάδα, την ευθύνη για την πιστοποίηση, τον καθορισμό των κατευθύνσεων και το συντονισμό των άλλων δημόσιων υπηρεσιών ή φορέων του Δημόσιου Τομέα, οι οποίοι εκδίδουν ψηφιακά πιστοποιητικά για την παροχή υπηρεσιών από φορείς του Δημόσιου Τομέα έχει η Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΓΓΔΗΔ) του Υπουργείου Εσωτερικών η οποία έχει οριστεί ως Αρχή Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου.

Αρχή Ελέγχου

Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος - μέλος για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Σύμφωνα με το Ν. 3614/2007, Αρχή Ελέγχου για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ και για το ΕΠ Αθιεία ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).

Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή φορέας, που ορίζεται από το κράτος - μέλος για την πιστοποίηση καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμής πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή. Ως Αρχή Πιστοποίησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής που συστάθηκε με την ΚΥΑ 43491.ΔΙΟΕ.789/29.12.2000. Η Αρχή Πιστοποίησης έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής.

Α.Π.
Αρχή Πιστοποίησης

Ο πρώτος πλήρης κύκλος κατάρτισης για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Συχνά διαιρείται σε δύο μέρη : βασική κατάρτιση που ακολουθείται από ειδικέυση.

**Αρχική
κατάρτιση**

Τα οικιακά απόβλητα, καθώς και άηλια απόβλητα που λόγω της φύσης ή σύνθεσης προσομοιάζουν με τα οικιακά, όπως τα δημοτικά απόβλητα.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

**Αστικά
απόβλητα**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγάγει την ασφάλεια των τροφίμων σε θέμα ύψιστης προτεραιότητας στο πολιτικό πρόγραμμά της. Η ασφάλεια των τροφίμων αποτελεί σήμερα οριζόντιο στόχο που πρέπει να ενσωματωθεί σε πολλούς τομείς κοινοτικής αρμοδιότητας: την κοινή γεωργική πολιτική και τον πυλώνα της, «ανάπτυξη της υπαίθρου», το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την προστασία των καταναλωτών και την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

Ως αντίδραση στις κρίσεις που γνώρισε ο τομέας των τροφίμων στη δεκαετία του 1990 (ΣΕΒ, αφθώδης πυρετός), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2000 μια λευκή βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων, η οποία αποτελεί σημαντικό στάδιο της αναδιατύπωσης της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Ο βασικός κανονισμός για τη νέα νομοθεσία στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, ο οποίος εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2002, καθορίζει έξι βασικές γενικές αρχές:

- η πολιτική για την ασφάλεια των τροφίμων πρέπει να στηρίζεται σε μια πλήρη, ολοκληρωμένη προσέγγιση·
- η ανάληψη του κινδύνου αποτελεί την ουσιαστική βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η πολιτική της ασφάλειας των τροφίμων·
- διαχωρίζονται σαφώς η ανάληψη και η διαχείριση των κινδύνων·
- καθορίζονται οι ευθύνες των φορέων εκμετάλλευσης του κλάδου·
- πρέπει να εξασφαλίζεται η ικνηλασιμότητα των προϊόντων σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας·
- οι πολίτες δικαιούνται σαφή και ακριβή πληροφόρηση.

**Ασφάλεια
των τροφίμων**

Κατηγορία στην οποία ανήκουν άτομα που έχουν μειωμένη σωματική ή ψυχική ή νοητική υγεία.

Α.Μ.Ε.Α.
Άτομα Με Αναπηρία

Θεωρούνται οι ενέργειες των οποίων οι παρεμβάσεις αφορούν στην εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού, εκπόνηση προγραμμάτων σπουδών, επιστημονική έρευνα, επαγγελματικό προσανατολισμό, διασύνδεση και επικοινωνία επιχειρήσεων, έρευνα αγοράς κλπ. και γενικότερα παρεμβάσεις πλην εκείνων της υλικοτεχνικής υποδομής (όπως κατασκευές τεχνικών έργων, αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μηχανημάτων, κλπ.).

**Άυλες Ενέργειες ή
«Soft» Ενέργειες**

Αυτεπιστασία

Έργο που υλοποιείται από τον Δικαιούχο χωρίς προσφυγή σε εξωτερικό Ανάδοχο ή σε άλλη δημόσια αρχή. Προϋπόθεση για την εκτέλεση αυτεπιστασίας αποτελεί η ύπαρξη πλήρως λειτουργικής οικονομικής και τεχνικής υπηρεσίας.

AGRIFIN**Ομάδα
Εργασίας AGRIFIN του
Συμβουλίου**

Πρόκειται για ομάδα εργασίας του Συμβουλίου, που εξετάζει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις από τα διάφορα μέτρα που προτείνει η Επιτροπή στο Συμβούλιο, τους ετήσιους οικονομικούς απολογισμούς του FEOGA, καθώς και τις εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Προεδρεύει το κράτος-μέλος που έχει την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα αποτελέσματά της ανακοινώνονται στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων (COREPER). Συγκαλείται κατά την κρίση της Προεδρίας, περίπου μια φορά το μήνα.

Αποτελεί τη βάση της όλης παιδείας επειδή εξυπηρετεί τις γενικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου. Ταυτίζεται με την υποχρεωτική εκπαίδευση, η οποία προορίζεται να δίνει στα Ελληνόπουλα ηλικίας 6-15 ετών τη βασική μόρφωση κατά τρόπο προσαρμοζόμενο στον ψυχικό τους κόσμο. Πρόκειται για εξ ολοκλήρου γενική εκπαίδευση που παρέχεται σε δύο αυτοτελείς εκπαιδευτικούς κύκλους : το δετές Δημοτικό και το ζετές Γυμνάσιο.

**Βασική
εκπαίδευση**

Αποτελεί τη βάση της επαγγελματικής κατάρτισης επειδή εξυπηρετεί τις γενικές επαγγελματικές ανάγκες του εκπαιδευόμενου και, για το λόγο αυτό, χαρακτηρίζεται από μία ευρύτητα ως προς την κάλυψη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Όταν συμπληρωθεί με την ειδικευση προσφέρει στον απόφοιτο πλήρη επαγγελματική επάρκεια.

**Βασική
κατάρτιση**

Βεβαίωση που εκδίδεται μετά την έκδοση της Βεβαίωσης Περαιώσης Εργασιών. Υπάρχει η Βεβαίωση Προσωρινής Παραλαβής και η Βεβαίωση Οριστικής Παραλαβής ενός Έργου.

**Βεβαίωση
Παραλαβής**

Με την Προσωρινή Παραλαβή ελέγχονται οι εργασίες ποιοτικά και ποσοτικά. Η Οριστική Παραλαβή γίνεται μετά την Προσωρινή και την πάροδο του χρόνου της υποχρεωτικής για τον Ανάδοχο συντήρησης του Έργου. Οι παραλαβές γίνονται από Επιτροπές Παραλαβής, στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των φορέων που χρησιμοποιούν το Έργο, όπως ειδικότερα ορίζεται στο σχετικό Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.).

Πηγή: Ν. 1418/1984, ΠΔ 609/1985

Βεβαίωση που εκδίδει ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, για το χρόνο περαίωσης των εργασιών, εφόσον κατά τη λήξη της προθεσμίας του συνόλου του Έργου ή τμημάτων του, οι εργασίες έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη Σύμβαση. Η Βεβαίωση αυτή δεν αναπληρώνει την Παραλαβή του Έργου, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 1418/1984 και του ΠΔ 609/1985.

**Βεβαίωση
Περαιώσης
Εργασιών**

Η ποικιλία των ζώντων οργανισμών πάσης προελεύσεως περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, χερσαίων, θαλασσιών και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Επίσης περιλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ ειδών και οικοσυστημάτων.

**Βιολογική ποικιλότητα
ή βιοποικιλότητα**

LEYKH

Μια από τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Έχει την πλήρη ευθύνη της χώρας για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) έναντι των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Είναι ο φορέας Εθνικού Συντονισμού για όλες τις ενέργειες ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων και προώθησης της απασχόλησης, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Γ.Γ.Δ.Κ. και Α.Π.
Γενική Γραμματεία
Διαχείρισης Κοινοτικών
και Άλλων Πόρων
του Υπουργείου
Απασχόλησης και
Κοινωνικής Προστασίας

Μια από τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης αποτελεί κομβικό σημείο για την προώθηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που στηρίζουν την Εθνική Ανάπτυξη. Διάρκης στόχος της είναι η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα και η ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.

Η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης:

- Συμβάλει στο σχεδιασμό των Αναπτυξιακών – Επενδυτικών Νόμων προκειμένου να ενθαρρυνθούν επενδυτικές πρωτοβουλίες που θα οδηγήσουν στην οικονομική πρόοδο της χώρας.
- Παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις και εισηγείται τη λήψη αναγκαίων μέτρων και διαδικασιών για την επιτάχυνση της περιφερειακής σύγκλισης και συνοχής.
- Διασφαλίζει τους στόχους του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, Ταμείου Συνοχής και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και την ένταξή τους στην εθνική οικονομική πολιτική.
- Παρακολουθεί τη χρηστή διαχείριση και μέγιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων.
- Ειλέγχει την τήρηση των δεσμεύσεων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Παρακολουθεί και εξασφαλίζει την τήρηση των αρχών της νομιμότητας και κανονικότητας καθώς και την ορθή εφαρμογή του κοινοτικού και εθνικού δικαίου στον τομέα των επενδύσεων.
- Υποστηρίζει τα Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων, εισάγοντας μέτρα και θεσμούς που εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των εθνικών πόρων, αξιολογώντας τις προτάσεις και εξασφαλίζοντας τους μηχανισμούς ελέγχου εκτέλεσης των έργων σε όλα τα επίπεδα.

Η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης συγκροτείται από τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημόσιων Επενδύσεων από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων και προΐσταται της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχής Πληρωμής.

Στη Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης υπάγεται και η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. α.ε.).

Γ.Γ.Ε.Α.
Γενική Γραμματεία
Επενδύσεων
και Ανάπτυξης
του Υπουργείου
Οικονομίας
και Οικονομικών

Ο διοικητικός μηχανισμός που επικουρεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην εκπλήρωση του έργου της. Οι Γενικές Διευθύνσεις αποτελούν τους ειδικούς τομείς στην εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και στη γενική διοικητική διαχείριση. Σε κάθε Γενική Διεύθυνση προΐσταται ένας Γενικός Διευθυντής, ο οποίος είναι υπόλογος στον Επίτροπο που έχει την πολιτική και επιχειρησιακή ευθύνη του έργου που επιτελεί η Γενική Διεύθυνση.

Γ.Δ.
Γενική Διεύθυνση
(D.G.)
(Directorate General)

Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

Μία από τις δύο Γενικές Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του ΥΠΟΙΟ (η άλλη είναι η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων).

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων που είναι σύμφωνα με το Νόμο 3614/2007 η Εθνική Αρχή Συντονισμού, συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις Διαχειριστικές Αρχές με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και εφαρμογής των ΕΠ.

Αποτελείται από τις Διευθύνσεις:

- α) Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων
- β) Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης
- γ) Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
- δ) Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ε) Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής
- στ) Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»
- ζ) Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ).

Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων

Γενική Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών που έχει δύο Διευθύνσεις:

- α) Διεύθυνση Έγκρισης και Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων με αντικείμενο την κατάρτιση και εφαρμογή του Αναπτυξιακού Νόμου με σκοπό την Οικονομική και Περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας
- β) Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού με αντικείμενο την εγκατάσταση των αλλοδαπών εμποροβιομηχανικών, ναυτιλιακών και τεχνικών εταιρειών και την προστασία κεφαλαίων εξωτερικού

Γ.Δ.Π.

Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας

Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας, δομή του Οργανισμού της Περιφέρειας, συγκροτείται από:

- τις Διευθύνσεις: Σχεδιασμού και Ανάπτυξης - Υγείας και Πρόνοιας - Δημοσίων Έργων (ΔΔΕ) - Ελέγχου Κατασκευής Έργων (ΔΕΚΕ) - Ελέγχου Συντήρησης Έργων (ΔΕΣΕ) - Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) - Δασών - Γεωργικής Ανάπτυξης - Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, και Διοίκησης, ενώ υπάγονται επίσης σε αυτήν: το αυτοτελές Τμήμα Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πολιτών, το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και οι Επιθεωρήσεις Δασών.

Οι παραπάνω Διευθύνσεις έχουν τοπική αρμοδιότητα σε ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

- τις Διευθύνσεις: Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης, που λειτουργούν στους Νομούς ή Νομαρχίες της Περιφέρειας, εκτός από εκείνον στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Περιφέρειας, και Δασών / Δασαρχεία.

Οι παραπάνω Διευθύνσεις έχουν τοπική αρμοδιότητα στο Νομό ή στη Νομαρχία.

Ιδρύθηκε το 1919, είναι τριτοβάθμια πανελλαδική οργάνωση εργοδοτών και ένας από τους βασικούς κοινωνικούς εταίρους που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ). Αποτελεί το ανώτατο και μαζικότερο συνδικαλιστικό όργανο των Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων όλης της χώρας. Δραστηριοποιείται στην προαγωγή και κατοχύρωση των επαγγελματικών, οικονομικών, πολιτιστικών και κοινωνικών γενικότερα συμφερόντων των μικρομεσαίων επιχειρηματιών (ΜΜΕ). Εκπρόσωπος της ΓΣΕΒΕΕ συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Γενική Συνομοσπονδία
Επαγγελματιών,
Βιοτεχνών,
Εμπόρων Ελλάδας

Η ΓΣΕΕ είναι το ανώτερο συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων του ιδιωτικού και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Ιδρύθηκε το 1918. Είναι μέλος των Επιτροπών Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Γ.Σ.Ε.Ε.
Γενική Συνομοσπονδία
Εργατών Ελλάδας

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και έχει τις εξής γενικές αρμοδιότητες :

- α) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους.
- β) Επιμελείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στις δημόσιες δαπάνες.
- γ) Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
- δ) Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, των ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού και των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, την ΕΕ ή διεθνείς οργανισμούς.
- ε) Ασκεί έλεγχο στη διαχείριση των Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ ή διεθνείς οργανισμούς.
- στ) Παρακολουθεί και ελέγχει την κίνηση των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών της δημόσιας διαχείρισης και συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου.
- ζ) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση του ελέγχου στην οικονομική διαχείριση του κράτους.

Γ.Λ.Κ.
Γενικό Λογιστήριο
του Κράτους

Ο υπ' αριθμ. 1083/2006 Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου της 11.7.2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210 της 31.7.2006). Ο κανονισμός καθορίζει το πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή, συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου για τον καθορισμό των κοινοτικών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τη συνοχή, το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και τη διαδικασία εξέτασης σε κοινοτικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, ο κανονισμός αυτός καθορίζει τις αρχές και τους κανόνες όσον αφορά την εταιρική σχέση, τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής διαχείρισης, την παρακολούθηση και τον έλεγχο με βάση τις συντρέχουσες αρμοδιότητες των κρατών - μελών και της Επιτροπής.

Γενικός Κανονισμός

Γ.Σ.Π.

Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών

Σύστημα λογισμικού για τη διαχείριση και ανάλυση χαρτογραφικής πληροφορίας. Το σύστημα αυτό χρησιμοποιεί χάρτες σε ψηφιακή μορφή και βρίσκει εφαρμογή σε τομείς όπως: το κτηματολόγιο, ο αστικός και περιφερειακός σχεδιασμός, τα δίκτυα των οργανισμών κοινής ωφέλειας και άλλες αστικές εξυπηρετήσεις.

Γεωργο-περιβαλλοντικά Μέτρα

Η ΕΕ εφαρμόζει γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, τα οποία στηρίζουν ειδικά μελετημένες γεωργικές πρακτικές που υπερβαίνουν το επίπεδο αναφοράς της "Ορθής Γεωργικής Πρακτικής" (ΟΓΠ), συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του τοπίου.

Στο πλαίσιο της πολιτικής για αγροτική ανάπτυξη, η Κοινότητα προσφέρει ένα φάσμα μέτρων με στόχο την προώθηση της προστασίας του καλλιεργημένου περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητάς του. Παρέχονται, μεταξύ άλλων, δυνατότητες στήριξης των μειονεκτικών περιοχών και γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων, οι οποίες συνεπάγονται, αντιστοίχως, την εφαρμογή ή την υπέρβαση των συνήθων ορθών γεωργικών πρακτικών.

Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις

Τα κράτη μέλη καθιστούν διαθέσιμη τη στήριξη που προβλέπεται στο άρθρο 36 του Καν. 1698/2005 για το ΕΓΤΑΑ σε ολόκληρη την επικράτειά τους, σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες τους.

Οι γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις χορηγούνται σε γεωργούς οι οποίοι αναλαμβάνουν εθελοντικά γεωργοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις. Εάν δικαιολογείται για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων, οι γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται και σε άλλους διαχειριστές γης. Οι γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις καλύπτουν μόνο τις δεσμεύσεις εκείνες που υπερβαίνουν τα σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα, τα οποία θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 και τα παραρτήματα ΙΙΙ και ΙV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, καθώς και τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τις άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις, που θεσπίζονται από την εθνική νομοθεσία και προσδιορίζονται στο πρόγραμμα.

Γεωργο-περιβαλλοντικοί δείκτες

Η ΕΕ έχει αναλάβει να βελτιώσει το γεωργικό περιβάλλον. Η ανάπτυξη των γεωργοπεριβαλλοντικών δεικτών παρέχει τρόπους για την αξιολόγηση της αναπτυσσόμενης αλληλεπίδρασης μεταξύ της γεωργίας και του περιβάλλοντος.

Για τον καθορισμό των ορθών πρωτοβουλιών με στόχο τη βελτίωση του γεωργικού περιβάλλοντος και τη μέτρηση της επιτυχίας τους, είναι σημαντική η ανάπτυξη των τρόπων αξιολόγησής τους (δείκτες), ειδικότερα σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο. Οι γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες επιτρέπουν τη μετατροπή φυσικών και νομισματικών δεδομένων για τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την κατάσταση του περιβάλλοντος σε πληροφορίες υποστηρικτικές στη λήψη αποφάσεων. Με τη βοήθεια των περιβαλλοντικών δεικτών είναι δυνατόν να κατανοηθούν καλύτερα τα πολύπλοκα θέματα στον τομέα της γεωργίας και του περιβάλλοντος, να παρακολουθούνται οι εξελίξεις μακροπρόθεσμα και να παρέχονται ποσοτικές πληροφορίες. Για παράδειγμα, η εξέλιξη της χρήσης λιπασμάτων έχει νόημα μόνο εφόσον εξεταστεί σε σχέση με την πραγματική απορρόφηση λιπασμάτων.

ΝΠΔΔ που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Είναι ο νομοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της υπαίθρου και έχει σαν σκοπό τη διεύρυνση και προώθηση της επιστημονικής γνώσης στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, δασολογίας, αλιείας και της διαχείρισης των ορυκτών και υδατικών πόρων, σε μια προσπάθεια επέμβασης και καθοδήγησης της εξέλιξης στους παραπάνω τομείς. Αποτελεί μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
Γεωτεχνικό
Επιμελητήριο Ελλάδος

Επιτροπή του Τμήματος Μητρώων Μελετητών της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων που υπάγεται στην Κεντρική Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ). Η Επιτροπή, που συνιστάται, συγκροτείται και λειτουργεί με μέριμνα του Τμήματος Μητρώων Μελετητών, είναι αρμόδια για την εισήγηση νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για τη βελτίωση της τήρησης των Μητρώων, καθώς και την εκδίκαση ενστάσεων σχετικών με τις αναθέσεις μελετών.

Γ.Ε.Μ.
Γνωμοδοτική
Επιτροπή
Μελετών

LEYKH

Όρος με τον οποίο εννοείται συνήθως η ποσοστιαία σύγκριση ενός μεγέθους με κάποιο άλλο αντίστοιχο μέγεθος.

Η χρησιμοποίηση δεικτών ως μέσων συγκριτικής παρουσίασης στοιχείων, σε συνδυασμό με τη γραφική παρουσίαση της διαχρονικής εξέλιξής τους, διευκολύνει τη συγκριτική αξιολόγηση μεγάλου όγκου στοιχείων.

Σύμφωνα με το πνεύμα των Κανονισμών και εγκυκλίων που διέπουν την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, το Πλαίσιο Δεικτών του ΕΠ περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικούς Δείκτες Εκροών και Αποτελεσμάτων, για τις κύριες δράσεις των Αξόνων Προτεραιότητας, σε πλήρη συνάφεια με τις επιταγές του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την 4η Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Οι δείκτες αυτοί καθιστούν δυνατή τη μέτρηση της προόδου σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση και της επίτευξης των στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας.

Δελτία με τα οποία γίνεται η παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης των Πράξεων. Τα δελτία αυτά περιλαμβάνονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) και υποβάλλονται τακτικά από τους Δικαιούχους στη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ. Διακρίνονται σε:

- Δελτίο Δήλωσης Δαπανών: αφορά πράξεις ΕΤΠΑ και ΕΚΤ εξαιρουμένων των κρατικών ενισχύσεων. Υποβάλλεται για κάθε Υποέργο της συγχρηματοδοτούμενης Πράξης και περιλαμβάνει τα στοιχεία τεκμηρίωσης των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί και οι οποίες αντιστοιχούν στο εκτελεσθέν φυσικό αντικείμενο. Το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών υποβάλλεται κάθε μήνα από το Δικαιούχο ηλεκτρονικά και σε έντυπη μορφή εντός 15 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη του κάθε ημερολογιακού μήνα εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η δαπάνη και μέχρι την οικονομική εκκαθάριση της Πράξης.
- Δελτίο Παρακολούθησης Προόδου Πράξης (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ): αφορά Πράξεις εξαιρουμένων των κρατικών ενισχύσεων και υποβάλλεται από τον Δικαιούχο ανά τρίμηνο ή εξάμηνο ανάλογα με το είδος και τη διάρκεια των Πράξεων. Περιλαμβάνει τα αρχικά στοιχεία της Πράξης και στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη της εκτέλεσής της ως προς το φυσικό αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, προβλέψεις, εκτιμήσεις, προβλήματα – τρόπους επίλυσης, προτάσεις τροποποίησης κλπ.
- Δελτίο Παρακολούθησης Δαπανών και Φυσικού Αντικειμένου Ενίσχυσης: αφορά Πράξεις κρατικών ενισχύσεων. Συμπληρώνεται και καταχωρείται από τον ΕΦΔ μετά την πιστοποίηση εργασιών και την πραγματοποίηση της αντίστοιχης δαπάνης. Ως εκ τούτου, κάθε δελτίο δήλωσης δαπανών συνοδεύεται και από τα στοιχεία του φυσικού αντικειμένου που έχει πιστοποιηθεί. Στις περιπτώσεις Πράξεων ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, πέραν των στοιχείων του φυσικού αντικειμένου υποβάλλονται και τα στοιχεία των συμμετεχόντων.

Έντυπο με το οποίο αξιολογείται από τη ΔΑ η πρόοδος της Πράξης. Για τη σύνταξη του Δελτίου εξετάζονται η πρόοδος ανάληψης νομικών δεσμεύσεων και η πρόοδος των ετήσιων ποσοτικών και ποιοτικών στόχων που έχουν τεθεί με βάση τις αρχικά αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις των Υποέργων. Επίσης προσδιορίζονται και αξιολογούνται τυχόν αποκλίσεις από τις προγραμματισθείσες ενέργειες εξέλιξης των Υποέργων και προτείνονται τυχόν διορθωτικές ενέργειες που πρέπει να ληφθούν σε περιπτώσεις αποκλίσεων. Τέλος, εκτιμάται η ρεαλιστικότητα των προβλέψεων προόδου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Το Δελτίο Αξιολόγησης Προόδου Πράξης καταχωρίζεται στο ΟΠΣ 15 ημερολογιακές ημέρες μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής του Δελτίου Παρακολούθησης Προόδου Πράξης.

Δελτία Παρακολούθησης Πράξης

Δελτίο Αξιολόγησης Προόδου Πράξης

Δέσμευση

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος, εκφρασμένος σε ΕΥΡΩ, όπως αποτυπώνεται στους Χρηματοδοτικούς Πίνακες, καταμετρημένος στα έτη και διαρθρωμένος σε Άξονες. Η δέσμευση προκύπτει κατόπιν διμερούς συμφωνίας (Ελληνικής Κυβέρνησης και Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

De minimis**Κανόνας στις κρατικές ενισχύσεις**

Ο κανόνας de minimis (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας) εισήχθη το 1992, τροποποιήθηκε το 2006 και αφορά την πολιτική της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς των μεταφορών και της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. Συγκεκριμένα, ενισχύσεις μεγαλύτερες των 200.000 Ευρώ και των 100.000 Ευρώ για τον τομέα των οδικών μεταφορών μέσα σε χρονικό διάστημα τριών ετών ανά επιχείρηση, πρέπει να ανακοινώνονται στην Επιτροπή για λόγους ελέγχου της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού.

Δήλωση δαπανών

Πρόκειται για τις δαπάνες που δηλώνονται από τη Διαχειριστική Αρχή στην Αρχή Πιστοποίησης και περιλαμβάνουν, για κάθε άξονα προτεραιότητας, το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών, στις οποίες υποβλήθηκαν οι Δικαιούχοι για την υλοποίηση των Πράξεων καθώς και την αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά που έχει καταβληθεί ή οφείλεται στους Δικαιούχους σύμφωνα με τους όρους που διέπουν τη δημόσια συνεισφορά.

Δημοπρατημένο έργο

Θεωρείται το Έργο που έχει εισέλθει σε κάποιο από τα στάδια δημοπράτησης χωρίς απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία η σχετική με την έγκριση του αποτελέσματος από την Προϊσταμένη Αρχή.

ΔΗΜΟΣ Α.Ε.

Ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και εποπτεύεται από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών. Σκοπός της εταιρείας είναι:

- (α) Η προετοιμασία και η σύνταξη όλων των απαραίτητων εγγράφων για ένταξη έργων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς ή εθνικούς πόρους,
  - (β) Η ωρίμανση δηλαδή η εκτέλεση μελετών, η λήψη των απαραίτητων αδειών και η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης της κατασκευής τεχνικών έργων υποδομής των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, και
  - (γ) Η ανάθεση και ευθύνη εκτέλεσης έργων υποδομής των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.
- Δημιουργήθηκε με τον Ν. 3614/2007.

Δημόσια δαπάνη

Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και Έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από δημόσιους (εθνικούς και κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της Κοινοτικής Συμμετοχής.

Δημόσια επένδυση

Το σύνολο των δαπανών του δημοσίου για την απόκτηση ή παραγωγή των αγαθών παγίου κεφαλαίου, δηλαδή αγαθών που παρέχουν υπηρεσίες για μια σειρά ετών μετά την περίοδο μέσα στην οποία έγινε η δαπάνη για την παραγωγή ή της απόκτησή τους.

Πηγή: «Οι δημοσιονομικοί θεσμοί», Δ. Καράγιωργα, Εκδόσεις Παπαζήση

Η συνολική τρέχουσα δαπάνη του δημοσίου για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών στο εσωτερικό ή εξωτερικό της χώρας.

Πηγή: «Λεξιλόγια εθνικολογιστικών όρων», Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.).

Δημόσια
κατανάλωση

Είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθέτουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του ΠΔ 60/2007.

Πηγή: ΠΔ 60/2007

Δημόσιες συμβάσεις

Είναι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του ΠΔ 60/2007 ή ενός έργου, είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή ανάγκες. Ως «έργο», νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

Πηγή: ΠΔ 60/2007

Δημόσιες συμβάσεις
έργων

Είναι δημόσιες συμβάσεις, (πλην των “δημοσίων συμβάσεων έργων”), οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και καλύπτει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση προμηθειών».

Πηγή: ΠΔ 60/2007

Δημόσιες συμβάσεις
προμηθειών

Είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην των δημοσίων συμβάσεων έργων ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του ΠΔ 60/2007. Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο ταυτοχρόνως προϊόντα και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του ΠΔ 60/2007, θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση υπηρεσιών», εφ' όσον η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση. Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του ΠΔ 60/2007 και η οποία δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του ΠΔ 60/2007 παρά μόνο παρεμπιπτόντως σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, θεωρείται ως δημόσια σύμβαση υπηρεσιών.

Πηγή: ΠΔ 60/2007

Δημόσιες συμβάσεις
υπηρεσιών

Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής και Εθνικής συμμετοχής σε ένα Έργο ή Πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013, συνεπεία παρατυπιών ή μη επιλέξιμων δαπανών, η οποία είναι ανάλογη της παράβασης που διαπιστώνεται.

Δημοσιονομική
διόρθωση

Τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων και των οικιακών αποβλήτων, που περιγράφονται στο Παράρτημα Ι Β του άρθρου 171 της ΚΥΑ 50910/03 με ονοματολογία αναφοράς 20 00 00 ως «οικιακά απόβλητα και παρόμοια απόβλητα από εμπορικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και ιδρύματα, περιλαμβανομένων μερών χωριστά συλλεγθέντων».

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 50910/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Δημοτικά απόβλητα

Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις

Συστήνονται από τους Δήμους ή τις Κοινότητες με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητές τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών. Η σύστασή τους προβλέπεται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (Ν. 3463/2006 - ΦΕΚ Α' 114).

4

Δημοτικές και κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες

Σύμφωνα με τον νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (ΔΚΚ), για την αξιοποίηση της δημοτικής ή κοινοτικής ακίνητης περιουσίας ή για την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνο από ένα Δήμο ή μία Κοινότητα, οι οποίοι και εισφέρουν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου.

Δημοτική Επιχείρηση

ΝΠΙΔ που συνιστούν οι ΟΤΑ με σκοπό την εκτέλεση έργων για την εξυπηρέτηση του κοινού, την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών σε ανταποδοτική ως επί το πλείστον βάση (διαχείριση απορριμμάτων, εκμετάλλευση αναψυκτηρίων ή χώρων στάθμευσης, πολιτιστικές δραστηριότητες, κλπ.). Η σύστασή της προβλέπεται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

Δ.Κ.Κ. Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας

Ο νόμος που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των Δήμων και Κοινοτήτων οι οποίοι συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Δια-βίου εκπαίδευση

Ως «δια-βίου εκπαίδευση» ορίζεται κάθε μαθησιακή διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρικής μάθησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, με σκοπό την απόκτηση ή τη βελτίωση γενικών και επιστημονικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, τόσο για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, όσο και για την πρόσβαση στην απασχόληση.

Δια-βίου κατάρτιση

Ως «δια-βίου κατάρτιση» ορίζεται το σύστημα που αποσκοπεί στην κατάρτιση/ή και επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού η οποία:

- i) στο πλαίσιο της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρέχει βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες σε ειδικότητες ή και σε εξειδικεύσεις, για την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας και την εν γένει ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού,
- ii) στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή/και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία, με στόχο την ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη.

Διαβούλευση

Η διαδικασία διαβούλευσης χρησιμοποιείται σε τομείς όπως η γεωργία, η φορολογία και ο ανταγωνισμός. Ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο ζητεί την γνώμη του Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθώς και της Επιτροπής των Περιφερειών.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης, το Κοινοβούλιο μπορεί:

- να εγκρίνει την πρόταση της Επιτροπής
- να την απορρίψει, ή
- να ζητήσει τροποποιήσεις.

Εάν το Κοινοβούλιο ζητήσει τροποποιήσεις, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει όλες τις αλληλαγές που εισηγείται το Κοινοβούλιο. Εάν η Επιτροπή δεχθεί κάποιες από αυτές, υποβάλλει στο Συμβούλιο τροποποιημένη πρόταση.

Η τελική απόφαση εναπόκειται στο Συμβούλιο, το οποίο είτε εγκρίνει την τροποποιημένη πρόταση είτε προβαίνει σε περαιτέρω τροποποιήσεις. Στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, όπως και στο πλαίσιο όλων των άλλων διαδικασιών, εάν το Συμβούλιο τροποποιήσει πρόταση της Επιτροπής, η απόφαση αυτή πρέπει να ληφθεί ομόφωνα.

Είναι οι διαδικασίες που επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής των έργων πολιτικού μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

Πηγή: ΠΔ60/2007

Διαγωνισμοί μελετών

Η διαδικασία απλής γνώμης (άρθρο 192 της συνθήκης της ΕΕ) επιτρέπει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να γνωμοδοτεί σχετικά με προτάσεις της Επιτροπής. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τη συνθήκη, το Συμβούλιο, πριν λάβει την απόφασή του σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής, ζητά τη γνώμη του Κοινοβουλίου και καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να λάβει υπόψη τις θέσεις του τελευταίου. Ωστόσο, το Συμβούλιο δεν δεσμεύεται από τις θέσεις του Κοινοβουλίου, απλώς υποχρεούται να ζητά τη γνώμη του. Η γνώμη του Κοινοβουλίου πρέπει να ζητείται εκ νέου, εάν το Συμβούλιο αποκλίνει σε μεγάλο βαθμό από την αρχική πρόταση. Η εξουσία του Κοινοβουλίου στη συγκεκριμένη διαδικασία είναι σχετικά περιορισμένη, δεδομένου ότι μπορεί μόνο να ελπίζει ότι η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις τροπολογίες του σε τροποποιημένη πρότασή της.

Πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται από τη συνθήκη, το Συμβούλιο έχει δεσμευθεί να ζητά τη γνώμη του Κοινοβουλίου στα περισσότερα σημαντικά ζητήματα. Πρόκειται για προαιρετικές διαβουλεύσεις. Επιπλέον, η διαδικασία απλής γνώμης χρησιμοποιείται για την έκδοση μη δεσμευτικών πράξεων, όπως οι συστάσεις και οι γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Διαδικασία απλής γνώμης

Η διαδικασία σύμφωνης γνώμης (άρθρο 192 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας) καθιερώθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986). Σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, το Συμβούλιο πρέπει να έχει τη συγκατάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για να λάβει ορισμένες αποφάσεις μείζονος σημασίας. Η αρχή της σύμφωνης γνώμης στηρίζεται σε μία και μόνη ανάγνωση. Το Κοινοβούλιο μπορεί να αποδεχθεί ή να απορρίψει μια πρόταση, δεν μπορεί όμως να την τροποποιήσει. Η απουσία σύμφωνης γνώμης αποκλείει την έκδοση της πράξης.

Οι τομείς στους οποίους είναι αναγκαία η σύμφωνη γνώμη είναι κυρίως η προσχώρηση νέων κρατών μελών (άρθρο 49 της συνθήκης για την ΕΕ), οι συμφωνίες σύνδεσης καθώς και άλλες θεμελιώδεις συμφωνίες με τρίτες χώρες.

Διαδικασία σύμφωνης γνώμης

Επιπλέον, η σύμφωνη γνώμη απαιτείται για τα θέματα ευρωπαϊκής ιθαγένειας, τα ειδικά καθήκοντα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), τις τροποποιήσεις του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΚΤ, τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και για την ενιαία εκλογική διαδικασία των ευρωπαϊκών εκλογών (άρθρο 190 της συνθήκης ΕΚ).

Τέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την επιβολή κυρώσεων σε κράτος μέλος, στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης των θεμελιωδών αρχών από αυτό (άρθρο 7 της συνθήκης ΕΕ), καθώς και για κάθε ενισχυμένη συνεργασία σε τομείς που εμπίπτουν στη διαδικασία συναπόφασης.

Η σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου διατυπώνεται βάσει της πλειοψηφίας των ψηφισάντων βουλευτών. Ωστόσο, σε δύο περιπτώσεις απαιτείται η πλειοψηφία των μελών του Κοινοβουλίου: αφενός στην προσχώρηση νέου κράτους - μέλους και αφετέρου στην εκλογική διαδικασία.

Διαδικασία συναπόφασης

Η διαδικασία συναπόφασης (άρθρο 251 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας) θεσπίστηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ. Παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την εξουσία να εκδίδει πράξεις από κοινού με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαδικασία συναπόφασης περιλαμβάνει μία, δύο ή τρεις αναγνώσεις, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζει τις επαφές μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου - τα δύο από κοινού νομοθετούντα όργανα -, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην πράξη, η διαδικασία αυτή ενισχύει τη νομοθετική εξουσία του Κοινοβουλίου στους ακόλουθους τομείς: ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, δικαίωμα εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών, εσωτερική αγορά, εκπαίδευση (δράσεις ενθάρρυνσης), υγεία (δράσεις ενθάρρυνσης), καταναλωτές, διευρωπαϊκά δίκτυα (προσανατολισμοί), περιβάλλον (πρόγραμμα δράσης γενικού χαρακτήρα), πολιτισμός (δράσεις ενθάρρυνσης) και έρευνα (πρόγραμμα πλαισίου).

Η διαδικασία συναπόφασης απλοστεύθηκε με τη συνθήκη του Άμστερνταμ για να αυξηθούν η αποτελεσματικότητα, η ταχύτητα και η διαφάνειά της και να ενισχυθεί ο ρόλος του Κοινοβουλίου. Επιπλέον, επεκτάθηκε σε νέους τομείς και, συγκεκριμένα, στον κοινωνικό αποκλεισμό, τη δημόσια υγεία και την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Για να ενισχυθεί η δημοκρατικότητα της κοινοτικής δράσης, το Κοινοβούλιο πρέπει να μετέχει στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας. Για το λόγο αυτό, όλες οι νομοθετικές πράξεις που εκδίδονται με ειδική πλειοψηφία μπορούν να εμπίπτουν στη διαδικασία συναπόφασης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, επομένως, η συναπόφαση στο Κοινοβούλιο συνδυάζεται με την ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο. Παρόλα αυτά, για τη λήψη αποφάσεων βάσει ορισμένων διατάξεων της Συνθήκης, η συναπόφαση εξακολουθεί να συνυπάρχει με την ομοφωνία.

Η συνθήκη της Νίκαιας θέτει ως ένα βαθμό τέλος στην κατάσταση αυτή. Πράγματι, η Διακυβερνητική Διάσκεψη (ΔΔ) της οποίας οι εργασίες άρχισαν τον Φεβρουάριο του 2000, τάχθηκε υπέρ της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής της συναπόφασης παράλληλα και συμπληρωματικά προς την επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο. Κατόπιν αυτού, επτά διατάξεις της Συνθήκης που η ΔΔ αποφάσισε να υπαχθούν στην ειδική πλειοψηφία, υπόκεινται επίσης στη συναπόφαση. Οι διατάξεις αυτές αφορούν τα μέτρα ενθάρρυνσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, τα ειδικά μέτρα στήριξης στο βιομηχανικό τομέα, τις δραστηριότητες που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική συνοχή (εκτός από τα Διαρθρωτικά Ταμεία), το καθεστώς των ευρωπαϊκών κομμμάτων και, τέλος, τα θέματα θεωρήσεων διαβατηρίου, ασύλου και μετανάστευσης.

Η διαδικασία συνεργασίας (άρθρο 252 της συνθήκης ΕΚ) θεσπίστηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986). Ενίσχυσε τη δυνατότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να επηρεάζει τη νομοθετική διαδικασία με "διπλή ανάγνωση" των προτάσεων. Το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διαδικασίας πρώτα διευρύνθηκε σημαντικά με τη συνθήκη του Μάαστριχτ. Μετά η συνθήκη του Άμστερνταμ το περιόρισε προς όφελος της διαδικασίας συναπόφασης (άρθρο 251 της συνθήκης ΕΚ). Κατόπιν αυτού, η διαδικασία συνεργασίας εφαρμόζεται πλέον αποκλειστικά στον τομέα της οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Η διαδικασία συνεργασίας αρχίζει πάντα με την υποβολή πρότασης από την Επιτροπή στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο γνωμοδοτεί σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής σε πρώτη ανάγνωση. Στη συνέχεια το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει κοινή θέση, η οποία διαβιβάζεται στο Κοινοβούλιο μαζί με όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και με αιτιολόγηση της κοινής θέσης του Συμβουλίου.

Το Κοινοβούλιο εξετάζει την εν λόγω κοινή θέση σε δεύτερη ανάγνωση, έχοντας προθεσμία τριών μηνών για να την εγκρίνει, να την τροποποιήσει ή να την απορρίψει. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, πρέπει να ενεργήσει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Εάν το Κοινοβούλιο απορρίψει την πρόταση, το Συμβούλιο δύναται να λάβει απόφαση, σε δεύτερη ανάγνωση, μόνο με ομοφωνία.

Στη συνέχεια, η Επιτροπή επανεξετάζει, εντός τριών μηνών, την πρόταση με βάση την οποία το Συμβούλιο έχει καθορίσει την κοινή θέση του και διαβιβάζει την πρότασή της στο Συμβούλιο, έχοντας τη διακριτική ευχέρεια να συμπεριλάβει ή όχι τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου.

Το Συμβούλιο δύναται, εντός τριών μηνών, να εγκρίνει την επανεξετασθείσα πρόταση με ειδική πλειοψηφία, να την τροποποιήσει ομόφωνα ή να εγκρίνει, επίσης ομόφωνα, τις τροπολογίες που δεν έχει λάβει υπόψη η Επιτροπή.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας, το Συμβούλιο δύναται πάντοτε να ασκήσει βέτο, αρνούμενο να αποφανθεί σχετικά με τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή με την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής, με αποτέλεσμα να σημειώνεται εμπλοκή στη νομοθετική διαδικασία.

Η διαδικασία της Βαρκελώνης ή ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση αποτελεί την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις χώρες της Μεσογείου. Έχει σκοπό να ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ της Ένωσης και των χωρών-εταίρων προωθώντας παράλληλα τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των ίδιων των μεσογειακών χωρών.

Η εταιρική σχέση, που δρομολογήθηκε το 1995 ύστερα από τη διακήρυξη της Βαρκελώνης, έχει σκοπό την προώθηση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή με την ανάπτυξη πολιτικού διαλόγου και το σεβασμό των κοινών αξιών μεταξύ των εταίρων, όπως η δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Έχει επίσης ως στόχο να συμβάλει στην πρόληψη και την επίλυση των διαφορών καθώς και στην εξασφάλιση ευημερίας, με τη δημιουργία ειδικότερα μιας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών και την ανάπτυξη της συνεργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση συγκεντρώνει τα κράτη-μέλη της Ένωσης και τις μεσογειακές χώρες στο πλαίσιο ενός προγράμματος εταιρικής σχέσης με ευρύ χαρακτήρα που βασίζεται σε τρεις άξονες: έναν άξονα πολιτικής και ασφάλειας, έναν οικονομικό και χρηματοοικονομικό άξονα και έναν κοινωνικό και πολιτισμικό άξονα. Η ενίσχυση της συνεργασίας για δικαστικές υποθέσεις, για θέματα μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης αποτελεί επίσης ένα σημαντικό στοιχείο της διαδικασίας.

Η υλοποίηση της εταιρικής σχέσης βασίζεται σε δύο διαστάσεις: τη διμερή και την περιφερειακή διάσταση. Στο πλαίσιο της διμερούς διάστασης οι σχέσεις

προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας-εταίρου, σημαντική πτυχή των οποίων αποτελούν οι ευρωμεσογειακές συμφωνίες σύνδεσης. Τη διαδικασία αυτή υποστηρίζουν επίσης ένα χρηματοδοτικό μέσο κοινοτικής βοήθειας, το πρόγραμμα MEDA, και ο Ευρωμεσογειακός Μηχανισμός Επενδύσεων και Εταιρικής σχέσης (FEMIP) της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

4

Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

Η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος προβλέπεται από το άρθρο 104 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αυτό το άρθρο υποχρεώνει τα κράτη - μέλη να αποφεύγουν τα υπερβολικά ελλείμματα στο πλαίσιο των εθνικών προϋπολογισμών.

Η Επιτροπή αξιολογεί και το Συμβούλιο αποφασίζει εάν διαπιστώνεται υπερβολικό έλλειμμα ή όχι. Η Επιτροπή, που εκπονεί σχετική έκθεση, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες (συγκυριακές συνθήκες, μεταρρυθμίσεις κλπ.) για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος.

Εφόσον το Συμβούλιο αποφασίζει ότι διαπιστώνεται υπερβολικό έλλειμμα σε ένα κράτος - μέλος, απευθύνει κατ' αρχάς συστάσεις στο ενδιαφερόμενο κράτος. Το εν λόγω κράτος πρέπει να θέσει τέλος σε αυτή την κατάσταση εντός καθορισμένου χρονοδιαγράμματος. Εάν το κράτος δεν συμμορφώνεται με τις εν λόγω συστάσεις, το Συμβούλιο μπορεί να του συστήσει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση του ελλείμματος. Το Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να εφαρμόσει κυρώσεις ή ποινικές ρήτρες και να καλέσει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) να επανεξετάσει την πολιτική δανείων της όσον αφορά αυτό το κράτος.

Η τιμή αναφοράς για την ύπαρξη δημόσιου ελλείμματος ανέρχεται σε 3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ). Κανονισμός του Συμβουλίου του 1997 διευκρινίζει και επιταχύνει τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

Διαδικασίες με διαπραγμάτευση

Είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

Πηγή: ΠΔ60/2007

Διαρθρωτικά Ταμεία

Πρόκειται για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Αποτελούν, μαζί με το Ταμείο Συνοχής, τα χρηματοδοτικά μέσα της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών ως προς το επίπεδο ανάπτυξης των περιφερειών και των κρατών - μελών. Συμβάλλουν, επομένως, πλήρως στην επίτευξη του στόχου της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Για την περίοδο 2007-2013, η χρηματοδότηση που διατίθεται για την περιφερειακή πολιτική πλησιάζει τα 348 δισ. Ευρώ: 278 δισ. για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και 70 δισ. για το Ταμείο Συνοχής. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 35% του κοινοτικού προϋπολογισμού και αντιπροσωπεύει το δεύτερο σε μέγεθος κονδύλιο του προϋπολογισμού.

Διάσκεψη των Προέδρων των Επ. Πα. των ΕΠ του ΕΣΠΑ του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ

Αποτελείται από τους προέδρους των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης», τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αθλιείας», τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, τους Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς των αρμόδιων Υπουργείων, εκπροσώπους της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, της Αρχής Πιστοποίησης, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, της

ΕΝΑΕ, της ΚΕΔΚΕ, της ΜΟΔ αε, της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και αντιπροσωπευτικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Η διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αθιείας, έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων των Ταμείων και των προγραμμάτων στο σύνολό τους.

Όλες οι προγραμματισμένες και συστηματικές δράσεις που είναι απαραίτητες για να υπάρχει επαρκής εμπιστοσύνη ότι ένα προϊόν ή υπηρεσία θα ικανοποιήσει δεδομένες απαιτήσεις για την ποιότητα.

Πηγή: Διεθνές Πρότυπο ISO 8402

Το εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου.

Με το άρθρο 255 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας επιβεβαιώνεται το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για κάθε πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος - μέλος.

Ο κανονισμός της 30ής Μαΐου 2001 θέτει σε ισχύ αυτό το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των τριών κοινοτικών οργάνων. Διατηρεί όμως δύο βασικές εξαιρέσεις από την κύρια αρχή: τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η άρνηση της πρόσβασης στα έγγραφα είναι θεμιτή (κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια, την άμυνα, τις διεθνείς σχέσεις κλπ.) και τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση δεν είναι δεκτή (προστασία των εμπορικών συμφερόντων ενός ιδιώτη κλπ.), εκτός κι αν υπάρχει δημόσιο συμφέρον που δικαιολογεί τη δημοσίευση του εγγράφου.

Ο σχεδιασμός, έλεγχος και εκτέλεση των δραστηριοτήτων και των πόρων που είναι αναγκαίες για να φέρουν σε πέρας το έργο με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές, τις ποιοτικές απαιτήσεις, τα προσωρινά εμπόδια και τις οικονομικές παραμέτρους που έχουν τεθεί στο ίδιο έργο. Αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης έργου είναι η επίτευξη ενός συγκεκριμένου αποτελέσματος με την τήρηση μιας προθεσμίας και ενός προκαθορισμένου προϋπολογισμού.

Το σύνολο των ενεργειών και μέτρων που είναι απαραίτητα για την προστασία, οργάνωση και λειτουργία των προστατευόμενων περιοχών και στοχεύουν στην ανάδειξη όλων των αξιών και λειτουργιών τους (οικολογικών, αισθητικών, ιστορικών, πολιτιστικών, οικονομικών, κλπ.), χωρίς να παραγνωρίζεται ο κύριος στόχος της προστασίας.

Η συλλογή, η μεταφορά, η μεταφόρτωση, η προσωρινή αποθήκευση, η αξιοποίηση και διάθεση των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της μετέπειτα φροντίδας των χώρων διάθεσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Διασφάλιση
ποιότητας

Διατάκτης

Διαφάνεια
(πρόσβαση στα
έγγραφα)

Διαχείριση
Έργου

Διαχείριση
Προστατευόμενων
Περιοχών

Δ.Σ.Α.
Διαχείριση Στερεών
Αποβλήτων

Η διαχείριση κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΣΠΑ, ασκείται μέσω Ειδικής Υπηρεσίας (Διαχειριστική Αρχή), η οποία λειτουργεί ή συνιστάται για τους σκοπούς αυτούς. Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Διαχειριστική Επάρκεια των δικαιούχων της περιόδου 2007 - 2013

Απαιτήσεις για την επάρκεια των δικαιούχων

Οι βασικές απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται για τους δικαιούχους είναι οι ακόλουθες:

- Η συμβατότητα του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του Δικαιούχου με το κοινοτικό δίκαιο σχετικά με την ανάθεση και διαχείριση δημοσίων συμβάσεων.
- Ο ορισμός των υπηρεσιών και των αρμοδίων οργάνων που είναι υπεύθυνα για τις διαδικασίες προγραμματισμού και ωρίμανσης πράξεων, διενέργειας διαγωνισμού ανάθεσης και διαχείρισης συμβάσεων, παρακολούθησης και πιστοποίησης του φυσικού αντικείμενου, οικονομικής διαχείρισης έργου.
- Η τεκμηρίωση των ανωτέρω διαδικασιών με την μορφή εγχειριδίου, που χρησιμοποιεί για την λειτουργία του ο Δικαιούχος
- Η επάρκεια της υλικοτεχνικής υποδομής του Δικαιούχου, η οποία διασφαλίζει επαρκή λειτουργικότητα και ασφαλή αποθήκευση – διαχείριση πληροφοριών και αρχείων

Οι ανωτέρω απαιτήσεις εξειδικεύονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού με συγκεκριμένα κριτήρια ανάλογα με τις κατηγορίες φορέων – βεβαιώσεων. Στην εξειδίκευση λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ειδικές δράσεις χρηματοδοτούμενες κυρίως από το ΕΚΤ.

Επιβεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας των Δικαιούχων

Ανάλογα με το είδος των πράξεων που προτίθεται να αναλάβει ο Δικαιούχος φορέας, η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας κατηγοριοποιείται ως εξής:

- Επιβεβαίωση τύπου Α, για έργα με τεχνικό αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα δημόσια έργα υποδομής και τεχνικές μελέτες.
- Επιβεβαίωση τύπου Β, για έργα χωρίς τεχνικό αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα έργα και δράσεις προμηθειών και υπηρεσιών.
- Επιβεβαίωση τύπου Γ, μόνο για εξειδικευμένες δράσεις ΕΚΤ, καθώς και λοιπές δράσεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα, οι οποίες θα προσδιορισθούν με τη συνεργασία Εθνικής Αρχής Συντονισμού και αρμοδίων Διαχειριστικών Αρχών.

Μεθοδολογία για την επιβεβαίωση της επάρκειας

Με ευθύνη των αρμοδίων αρχών διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Συντονισμού δημοσιοποιούνται προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με τις οποίες καλούνται οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλουν αιτήσεις – φακέλους για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής τους επάρκειας.

Την εξέταση των αιτήσεων – φακέλων αναλαμβάνουν εξουσιοδοτημένα στελέχη των αρμοδίων Ειδικών Υπηρεσιών, με την καθοδήγηση της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Τα στελέχη αυτά ορίζονται από τον Γενικό/ Ειδικό Γραμματέα που εποπτεύει την αντίστοιχη Ειδική Υπηρεσία. Η επιβεβαίωση της επάρκειας πραγματοποιείται με διοικητικό έλεγχο του περιεχομένου του φακέλου της αίτησης καθώς και με αυτοψία – επιθεώρηση από τα ως άνω στελέχη, όπου απαιτείται.

Ισχύς της επιβεβαίωσης επάρκειας

Δικαιούχος, ο οποίος λαμβάνει από οποιαδήποτε Ειδική Υπηρεσία κατά την μεταβατική περίοδο, το σχετικό έγγραφο επιβεβαίωσης διαχειριστικής επάρκειας, το χρησιμοποιεί για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα και συνοδεύει κάθε μελλοντική πρότασή του προς αυτά, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του νέου Ελληνικού Προτύπου Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων. Σε κάθε περίπτωση, δικαιούχος που έχει λάβει επιβεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας κατά την μεταβατική περίοδο οφείλει, μετά την λήξη της μεταβατικής περιόδου, να πιστοποιηθεί σύμφωνα με το Ελληνικό Πρότυπο Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων, μέσω των μηχανισμών που θα προβλεφθούν για το σκοπό αυτό.

Πηγή: ΥΑ αρ. πρωτ. 1258/ΕΥΣ/281/11.1.2008 «Ρυθμίσεις για τη διαδικασία επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της περιόδου 2007 – 2013, μέχρι την έκδοση του ελληνικού προτύπου διοίκησης και διαχείρισης έργων (μεταβατική περίοδος)».

Διεθνής Οργανισμός με έδρα την Ουάσιγκτον και 182 μέλη. Ιδρύθηκε το 1946 για να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε νομισματικά θέματα και τη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, να ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη, να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να βοηθήσει τις χώρες μέλη του να διορθώσουν τυχόν ανισορροπίες στο ισοζύγιο πληρωμών.

Δ.Ν.Τ.

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη διοίκηση της κατασκευής του έργου.

Πηγή: Ν. 1418/1984, άρθρο 3 «Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

**Διευθύνουσα Υπηρεσία ή
Επιβλέπουσα Υπηρεσία**

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.

Είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και την εφαρμογή του συστήματος της διοικητικής αποκέντρωσης.

Συγκροτείται από 5 Τμήματα:

1. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού
2. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης β΄ βαθμού
3. Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων
4. Τμήμα Αποκέντρωσης
5. Τμήμα Γραμματείας.

**Διεύθυνση
Αυτοδιοίκησης και
Αποκέντρωσης**

Μία από τις επτά Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, αρμόδια για την κατάρτιση και διαχείριση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

**Διεύθυνση Δημοσίων
Επενδύσεων**

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.

Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη μελέτη της περιφερειακής πολιτικής κατασκευής έργων, καθώς και την εκπόνηση ή ανάθεση εκπόνησης και την έγκριση των μελετών των έργων αυτών και για την εκτέλεση δειγματοληψιών και τον έλεγχο καταλληλότητας των εδαφών και των υλικών κατασκευής

Δ.Δ.Ε.

**Διεύθυνση Δημοσίων
Έργων**

των εκτελούμενων έργων. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την Έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από 7 τμήματα:

1. Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων
2. Τμήμα Υδραυλικών Έργων
3. Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων
4. Τμήμα Ηλεκτρολογικών και Μηχανολογικών Έργων
5. Τμήμα Οδικής Κυκλοφορίας και Τοπογραφίσεων
6. Τμήμα Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων
7. Τμήμα Προγράμματος και Μελετών.

Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού

Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:

1. Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
2. Νερών
3. Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
4. Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων
5. Εργαστηρίων και
6. Εξοπλισμού και Ελέγχου.

ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.

Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας

Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.

Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολεοδομικής Πολιτικής, στο πλαίσιο των αρχών και των εθνικών κατευθύνσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από δύο τμήματα:

1. Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού και
2. Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών.

Δ.Τ.Υ.Ν.Α.

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτός διαρθρώνεται δυνάμει του Ν. 2218/94, υπεύθυνη για τη μελέτη και εκτέλεση έργων στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς της. Έχει το ρόλο Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος υλοποιείται δια των τμημάτων της.

Διεύθυνση Χωροταξίας

Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα: Γενικής χωροταξικής πολιτικής και σχεδιασμού - Χρήσεων γης και χωρικής οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων - Δικτύων και συστημάτων τεχνικής υποδομής - Οικιστικής δομής - Μελέτης ζωνών ειδικού σχεδιασμού - Μελέτης στοιχείων δημογραφικής, οικοδομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Η έννοια της διεύρυνσης περιλαμβάνει τα τέσσερα διαδοχικά κύματα των νέων προσχωρήσεων τα οποία γνώρισε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και μέσω των οποίων νέα κράτη προστέθηκαν μέχρι σήμερα στα έξι ιδρυτικά κράτη που είναι η Γερμανία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Αυτές οι διαδοχικές διευρύνσεις ήταν:

- 1973: Δανία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο
- 1981: Ελλάδα
- 1986: Ισπανία και Πορτογαλία
- 1995: Αυστρία, Φινλανδία και Σουηδία
- 2004: Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία
- 2007: Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχική Δημοκρατία και στη συνέχεια Βουλγαρία και Ρουμανία.

Σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνει 27 κράτη - μέλη. Η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Κροατία και η Τουρκία έχουν το καθεστώς της υποψήφιας για προσχώρηση χώρας. Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Κροατία και την Τουρκία άρχισαν στις 3 Οκτωβρίου 2005. Οι χώρες των δυτικών Βαλκανίων που άρχισαν τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης έχουν καθεστώς ενδεχομένως υποψήφιων χωρών. Πρόκειται, εκτός από την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Κροατία, που είναι υποψήφιες χώρες, για την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, καθώς και το Κοσσυφοπέδιο όπως ορίζεται στο ψήφισμα 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Τα διευρωπαϊκά δίκτυα πρέπει να παράσχουν τη δυνατότητα σύνδεσης των εθνικών δικτύων μέσω μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής υποδομής. Είναι απαραίτητα για την καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς δεδομένου ότι εξασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων και των υπηρεσιών.

Ο τίτλος XV της συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποτελεί τη νομική βάση των διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ). Τα διευρωπαϊκά δίκτυα αφορούν τρεις τομείς δραστηριότητας:

- Τα ΔΕΔ Μεταφορών (TEN-T) καλύπτουν ταυτόχρονα τις οδικές και τις συνδυασμένες μεταφορές, τις μεταφορές μέσω πλωτών οδών και τους θαλάσσιους λιμένες, καθώς και το ευρωπαϊκό δίκτυο σιδηρόδρομων μεγάλης ταχύτητας. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επίσης τα νοήμονα συστήματα διαχείρισης των μεταφορών, όπως και το ευρωπαϊκό σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης, το Galileo.
- Τα ΔΕΔ Ενέργειας (TEN-E) καλύπτουν τους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Τείνουν στη δημιουργία ενιαίας αγοράς ενέργειας και διευκολύνουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.
- Τα ΔΕΔ Τηλεπικοινωνιών (eTen) έχουν ως στόχο την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών με βάση τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Οι υπηρεσίες αυτές, επικεντρωμένες στη δημόσια διοίκηση, αποτελούν τον πυρήνα της πρωτοβουλίας «eEurope - Κοινωνία της πληροφορίας για όλους».

Είναι το μέρος των Διευρωπαϊκών Δικτύων που αφορά στις χερσαίες (οδικές, σιδηροδρομικές), εναέριες και πλωτές (θαλάσσιες, ποτάμιες) μεταφορές προσώπων και αγαθών και συνίσταται από ένα σύνολο σχετικών υποδομών, ενδεικτικός κατάλογος των οποίων εκτίθεται στο Μέρος Β (κεφάλαιο 3) του Λευκού Βιβλίου για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση.

Δ.Ε.Δ.

Διευρωπαϊκά Δίκτυα

Διευρωπαϊκά Δίκτυα
Μεταφορών

Δικαιούχος

Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

4

Δικαιούχος για το ΕΠ Αλιεία

Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο τελικός αποδέκτης της δημόσιας ενίσχυσης.

Δικαιούχος για το Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη

Φορέας, οργανισμός ή εταιρεία του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, που είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση Πράξεων ή που λαμβάνει στήριξη.

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (European Court of Justice)

Ένα από τα θεσμικά όργανα του συστήματος διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έδρα το Λουξεμβούργο. Αποτελείται από Δικαστήριο και Πρωτοδικείο. Απαρτίζεται από 15 δικαστές και 9 γενικούς εισαγγελλείς, που διορίζονται με κοινή συμφωνία από τα κράτη – μέλη με ανανεώσιμη εξαετή θητεία. Έχει καθαρά δικαστικές αρμοδιότητες και εξουσίες.

Το Δικαστήριο εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των ιδρυτικών Συνθηκών. Αποτελείται από τόσους δικαστές όσα και τα κράτη - μέλη (άρθρο 221) και αριθμεί, τη στιγμή αυτή, 27 δικαστές. Η ανανέωση των δικαστών γίνεται μερικώς κάθε τρία χρόνια. Οι δικαστές εκλέγονται μεταξύ τους τον πρόεδρο του Δικαστηρίου για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Οι δικαστές επικουρούνται από οκτώ γενικούς εισαγγελλείς που διορίζονται για έξι χρόνια με κοινή συμφωνία των κρατών - μελών.

Συνέρχεται σε τμήματα (τρεις έως πέντε δικαστές), σε τμήμα μείζονος σύνθεσης (δεκατρείς δικαστές) ή σε ολομέλεια.

Το ΔΕΚ ιδρύθηκε το 1952 με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα. Εκπληρώνει δύο βασικές λειτουργίες:

- ελέγχει τη συμβατότητα των πράξεων των ευρωπαϊκών οργάνων και των κυβερνήσεων με τις Συνθήκες (προσφυγή λόγω παραβάσεως, προσφυγή κατά παραλείψεως και προσφυγή ακυρώσεως).
- αποφαινεται, ύστερα από αίτημα εθνικού δικαστηρίου, για την ερμηνεία ή την ισχύ των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου (προδικαστική παραπομπή).

Διοικητική Αναδιοργάνωση Α.Ε.

Η μετονομασία της ανώνυμης εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «Κοινωνία της Πληροφορίας α.ε.». Η εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και έχει ως κύρια αποστολή την ανάπτυξη δράσεων και την υποστήριξη των αρμόδιων φορέων για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, καθώς και την εκτέλεση και διαχείριση έργων στον τομέα της πληροφορικής, επικοινωνίας και νέων τεχνολογιών για τη δημόσια διοίκηση.

Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με έργο το συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των Κοινοτικών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών.

**Διυπουργική Επιτροπή
Κοινοτικών
Προγραμμάτων**

Είναι μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

Πηγή: ΠΔ60/2007

**Δυναμικό
σύστημα αγορών**

LEYKH

Εγκατάσταση επεξεργασίας και αξιοποίησης αστικών στερεών αποβλήτων όπου μέσω μηχανικού διαχωρισμού (μηχανική ανακύκλωση) και αερόβιας βιολογικής επεξεργασίας (κομποστοποίηση) λαμβάνει χώρα η ανάκτηση ανακυκλώσιμων υλικών (ξεχωριστά ρεύματα υλικών ή μορφή RDF) καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία των βιοαποδομησίμων κλάσμάτων με τη μορφή εδαφοβελτιωτικού (compost).

Τα κλάσματα αποβλήτων που ανακτώνται είναι κυρίως: βιοαποδομήσιμα, χαρτί, π्लाστικό, μίγμα χαρτιού και π्लाστικού, σιδηρούχα μέταλλα, αλουμίνιο, τα δε συνηθέστερα τελικά προϊόντα που προκύπτουν είναι compost (εδαφοβελτιωτικό), μίγμα χαρτιού - π्लाστικού (RDF), σιδηρούχα μέταλλα, αλουμίνιο.

Η απόφαση του αρμόδιου Οργάνου (Γενικού Γραμματέα, Διοικητή κλπ.) με την οποία εγκρίνεται η υλοποίηση ενός έργου, αναφέροντας το κόστος του έργου και τα τεχνικά του χαρακτηριστικά (π.χ. αν πρόκειται για πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης : τα άτομα, τις ώρες κατάρτισης, το αντικείμενο κατάρτισης, το ποσό προϋπολογισμού, κλπ.).

Είναι η αρχή που συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις Διαχειριστικές Αρχές με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Ως Εθνική Αρχή Συντονισμού έχει οριστεί η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών), το οποίο καταναλώνεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Πρόκειται για τον τρίτοβάθμιο κοινωνικοσυνδικαλιστικό φορέα του αναπηρικού κινήματος στην Ελλάδα. Από την ίδρυσή της, το 1989, έως σήμερα, αγωνίζεται για την προώθηση πολιτικών που συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή όλων των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας. Η ΕΣΑμεΑ είναι μέλος των Επιτροπών Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Συνομοσπονδία που εκπροσωπεί το Ελληνικό εμπόριο και συμμετέχει ως ισότιμος κοινωνικός εταίρος σε όλη τους τους φορείς που διαμορφώνουν την εμπορική πολιτική σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, σε συλλογικές (εθνικές, γενικές και κλαδικές) διαπραγματεύσεις και στην ΟΚΕ. Σκοπός της ΕΣΕΕ είναι η διάδοση της συνδικαλιστικής ιδέας στους εμπόρους, η προώθηση και ο συντονισμός της δράσης των μελών της και η ανάπτυξη της ενότητας του συνδικαλιστικού κινήματος των εμπόρων, η αναγνώριση και διασφάλιση του πρωταγωνιστικού ρόλου του εμπορίου, η συστηματική μελέτη των θεμάτων του εμπορίου σε όφελος των εμπορικών επιχειρήσεων και της εθνικής οικονομίας γενικότερα, η συνεχής προσαρμογή του ελληνικού εμπορίου στα εκάστοτε ευρωπαϊκά και παγκόσμια οικονομικά δεδομένα, ο εξορθολογισμός και ο εκσυγχρονισμός της εμπορικής δραστηριότητας. Μέλη της ΕΣΕΕ είναι 11 Ομοσπονδίες και 118 Εμπορικοί Σύλλογοι.

Ε.Μ.Α.Κ.

Εγκατάσταση Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης

Ε

Εγκριτική Απόφαση

Εθνική Αρχή Συντονισμού

Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη

Ε.Σ.Α. με Α.

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία

Ε.Σ.Ε.Ε.

Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου

Ε.Σ.Δ.Δ.

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης

Ανήκει στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.) και έχει σκοπό να εκπαιδεύει μετά από εισαγωγικό διαγωνισμό πτυχιούχους ΑΕΙ - ΤΕΙ καθώς και ήδη υπηρετούντες δημοσίους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ με πενταετή προϋπηρεσία. Οι απόφοιτοί της έχουν την δυνατότητα ταχείας ιεραρχικής εξέλιξης σε θέσεις του Δημόσιου Τομέα.

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης συμβάλλοντας στη γενικότερη προσπάθεια εκσυγχρονισμού της ελληνικής διοίκησης και ανταποκρινόμενη στο σκοπό ίδρυσής της, όπως διατυπώνεται στο Π.Δ. 57/07, σχεδιάζει, υλοποιεί και αξιολογεί την εκπαιδευτική δράση έχοντας πάντα ως γνώμονα την παραγωγή στελεχών ταχείας εξέλιξης, ικανών να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις άσκησης διοίκησης.

Με την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης στους σπουδαστές της, η Σχολή συμβάλλει:

- στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης
- στην αύξηση ικανότητας ανταπόκρισης της Δημόσιας Διοίκησης στις σύγχρονες ανάγκες
- στην προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας στη χώρα
- στην αποτελεσματική εκπροσώπηση της χώρας στο εξωτερικό.

Ως στόχοι του εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής είναι η ενίσχυση των γνώσεων, η ανάπτυξη των αναγκαίων επαγγελματικών δεξιοτήτων, η καλλιέργεια πνεύματος πρωτοβουλίας και καινοτομίας και η διαμόρφωση κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών εκ μέρους των σπουδαστών.

Το πρόγραμμα σπουδών της ΕΣΔΔ εξοικειώνει τους σπουδαστές με τις πλέον σύγχρονες μεθόδους άσκησης δημόσιας πολιτικής και μάνατζμεντ, καθώς και με τη βελτίωση της ικανότητας χρήσης των νέων τεχνολογιών. Ακόμα, διευρύνει τους ορίζοντες των μελλοντικών στελεχών στο θέμα της λειτουργίας της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο λειτουργίας της ευρωπαϊκής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Ε.Σ.Τ.Α.

Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) αποτελεί τη νέα εκπαιδευτική μονάδα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (Π.Δ. 57, άρθρα 28-32, ΦΕΚ 59/Α/14-3-2007). Η Ε.Σ.Τ.Α. με τη δραστηριοποίησή της ενισχύει με εξειδικευμένα επαγγελματικά στελέχη ταχεία ανέλιξη, επιτελικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και τα όργανα διοίκησης των νομικών προσώπων, που ιδρύονται από αυτούς, καθώς επίσης τις περιφέρειες και τις κεντρικές υπηρεσίες, οι οποίες και επιφορτίζονται με αρμοδιότητες στους τομείς της πολιτικής προστασίας και της μεταναστευτικής πολιτικής. Οι απόφοιτοι της Ε.Σ.Τ.Α. αναμένεται να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο στην αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση της τοπικής κοινωνίας και την προαγωγή ευημερίας του πολίτη, κυρίως από τους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως και να διευρύνουν τον αναπτυξιακό ρόλο των τελευταίων.

Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Με πρωτοβουλία των κρατών - μελών, για κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, το ΕΓΤΑΑ μπορεί να χρηματοδοτεί δραστηριότητες προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, ενημέρωσης και ελέγχου της συνδρομής των προγραμμάτων. Ποσοστό μέχρι 4 % του συνολικού ποσού κάθε προγράμματος μπορεί να διατίθεται για τις δραστηριότητες αυτές. Εντός του ορίου αυτού, ένα ποσό προορίζεται για τη δημιουργία και τη λειτουργία του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου. Τα κράτη - μέλη που προγραμματίζουν σε περιφερειακό επίπεδο μπορούν επίσης να υποβάλλουν προς έγκριση ειδικό πρόγραμμα για τη δημιουργία και λειτουργία του Εθνικού τους Αγροτικού Δικτύου.

Στο Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο συμμετέχουν οι οργανισμοί και οι διοικητικές υπηρεσίες που εμπλέκονται στην αγροτική ανάπτυξη. Οι πόροι του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου χρησιμοποιούνται:

- α) για τις δομές που είναι αναγκαίες για τη λειτουργία του δικτύου
- β) για σχέδιο δράσης, το οποίο περιέχει τουλάχιστον τον προσδιορισμό και την ανάλυση ορθών μεταβιβάσιμων πρακτικών, καθώς και την παροχή πληροφοριών σχετικά με αυτές, τη διαχείριση του δικτύου, την οργάνωση ανταλλαγών εμπειρίας και τεχνογνωσίας, την προετοιμασία προγραμμάτων κατάρτισης για τις ομάδες τοπικής δράσης που βρίσκονται στο στάδιο της σύστασης καθώς και την τεχνική βοήθεια για τη διατοπική και διεθνική συνεργασία.

Με ίδια πρωτοβουλία, ένα κράτος - μέλος μπορεί να διατηρεί αποθεματικό ύψους 1% της ετήσιας συνεισφοράς των Διαρθρωτικών Ταμείων για το στόχο «Σύγκλιση» και 3% της ετήσιας συνεισφοράς των Διαρθρωτικών Ταμείων για το στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» για να καλύπτει απρόβλεπτες τοπικές ή τομεακές κρίσεις που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση ή με τις συνέπειες της απειλευθέρωσης του εμπορίου.

Το κράτος - μέλος μπορεί να κατανέμει το αποθεματικό για κάθε στόχο σε ειδικό εθνικό πρόγραμμα ή στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Με πρωτοβουλία του, κάθε κράτος - μέλος μπορεί να αποφασίζει να συστήσει εθνικό αποθεματικό επίδοσης για το στόχο «Σύγκλιση» ή/και τον στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», που να συνιστά το 3% της συνολικής πίστωσης του για κάθε στόχο. Όταν κράτος - μέλος έχει αποφασίσει να συστήσει το εν λόγω αποθεματικό, αξιολογεί στο πλαίσιο καθενός από τους στόχους, το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2011, τις επιδόσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του. Η κατανομή του αποθεματικού επίδοσης γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε στενή διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κράτος - μέλος.

Το ΕΔΕΤ είναι ένα δίκτυο κορμού (backbone network) που αφενός συνδέεται με το Διαδίκτυο (Internet) και αφετέρου μέσω σημείων πρόσβασης (access points) εξασφαλίζει σύνδεση με το Διαδίκτυο σε διάφορα επιμέρους δίκτυα χρηστών που είναι Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Το ΕΔΕΤ μετεξελιχθηκε πρόσφατα σε Α.Ε. με αποκλειστικούς μετόχους το Υπουργείο Ανάπτυξης, τα Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., και τα Ερευνητικά Κέντρα της χώρας.

Το ΕΔΕΤ θα προχωρήσει σε δικτυακές συνδέσεις με χώρες της Βαλκανικής, του Εύξεινου Πόντου και της Ανατολικής Μεσογείου και προς την κατεύθυνση αυτή ήδη έχουν δρομολογηθεί συνδέσεις με Βουλγαρία, Ρουμανία και Κύπρο, ενώ υπάρχει ενδιαφέρον από πολλές άλλες.

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Εθνικό Αποθεματικό για απρόβλεπτα

Εθνικό Αποθεματικό Επίδοσης

Ε.Δ.Ε.Τ. Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας

Εθνικό Εισόδημα ή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

Ε.Ι.Ε.

Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας

Είναι οργανισμός τριμερούς (κράτος, εργοδότες, εργαζόμενοι) εκπροσώπησης, ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Ιδρύθηκε ως ΝΠΙΔ με πρωτοβουλία των κοινωνικών εταίρων και του κράτους. Μεταξύ των σκοπών του Ινστιτούτου περιλαμβάνονται:

- Η μελέτη και η έρευνα της ελληνικής αγοράς εργασίας
- Η παρακολούθηση των χαρακτηριστικών της άτυπης επαγγελματικής κατάρτισης
- Η τεχνική στήριξη κοινοτικών δράσεων που αναφέρονται στο ανθρώπινο δυναμικό
- Η προώθηση πρόσφορων μέτρων για την εδραίωση και ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου εργαζομένων και εργοδοτών.

Ε

Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης είναι ο φορέας επιμόρφωσης των στελεχών της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εσωτερικών και έχει ως κύρια αποστολή τη διαρκή βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μέσω της εκπαίδευσης και της διαρκούς επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού. Περιλαμβάνει τρεις εκπαιδευτικές μονάδες:

- την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.)
- την Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) και
- το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.), οι δράσεις του οποίου, σε περιφερειακό επίπεδο, υλοποιούνται από τα 12 Περιφερειακά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (Π.ΙΝ.ΕΠ.) που εδρεύουν στις έδρες των Διοικητικών Περιφερειών της χώρας.

Η αποστολή του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. συνίσταται στο διαρκή εκσυγχρονισμό:

- της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, κεντρικής και περιφερειακής,
- του ευρύτερου δημόσιου τομέα και
- των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης της α' και β' βαθμίδας.

Ε.Κ.Ε.Π.

Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), ιδρύθηκε με το Ν. 2525/97 και λειτουργεί από το 2000, με βάση το Π.Δ. 232/ΦΕΚ 179Α/ 29-7-1998, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, στη σύνθεση του οποίου υπάρχει εκπροσώπηση των δύο συναρμόδιων Υπουργείων, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, του Ο.Α.Ε.Δ. και των κοινωνικών εταίρων.

Σε εθνικό επίπεδο, το Ε.Κ.Ε.Π. αποτελεί φορέα συντονισμού, υποστήριξης, πιστοποίησης και ενδυνάμωσης της δράσης όσων προσφέρουν υπηρεσίες συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση, καθώς και φορέα εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης. Με το ρόλο του αυτόν μεριμνά για τη διαμόρφωση μιας ενιαίας στρατηγικής για τους στόχους και τις κατευθύνσεις του συστήματος Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην Ελλάδα.

Ως επιτελικό όργανο της πολιτείας αποσκοπεί να συμβάλει, μαζί με τους άλλους συναρμόδιους φορείς, στην εναρμόνιση του περιεχομένου και των κατευθύνσεων της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τις

ανάγκες εργοδοτών και εργαζομένων, λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα.

Η εμπέλιεια των δράσεων του Ε.Κ.Ε.Π. είναι πανελλιαδική και συνδέεται επίσης με τις δομές συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού της Ε.Ε.

Το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. είναι ο επίσημος εθνικός φορέας για την ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση ενός ολοκληρωμένου Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 2469/1997 με την επωνυμία Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών και δυνάμει του άρθρου 14 παρ. 2 του Νόμου 3385/2005 (ΦΕΚ 210/19-8-2005) μετονομάστηκε και εφεξής φέρει την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.). Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με έδρα την Αθήνα. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Τη Διοίκηση του Κέντρου ασκούν το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και ο Γενικός Διευθυντής.

Σκοπός του Κέντρου είναι η ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Το σύστημα αυτό στοχεύει:

- στη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική κατάρτιση
- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης
- στην ενδυνάμωση της αξιοπιστίας της επαγγελματικής κατάρτισης
- στη σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας
- στη διασύνδεση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (σύνδεση της αρχικής με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση)
- στην αναγνώριση και κατοχύρωση των επαγγελματικών προσόντων
- στην προώθηση της δια βίου μάθησης

Έγγραφο για την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας σε συνάφεια με τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με τη συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων και Περιφερειακών αρχών, εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και προβλέπει χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους.

Στα πλαίσια της πρόσφατης αναθεώρησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, τα κράτη - μέλη ανέλαβαν τη δέσμευση να εκπονήσουν και να παρουσιάσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε.) Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων για το διάστημα 2005-2008 (ΕΠΜ) σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που συμφωνήθηκαν και εγκρίθηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Μαρτίου και Ιουνίου 2005.

Στόχος του ελληνικού ΕΠΜ είναι η ενίσχυση της Απασχόλησης, της Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής. Το πρόγραμμα συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο κείμενο τις μεταρρυθμίσεις που σχεδιάζει και υλοποιεί η Κυβέρνηση τα επόμενα τρία χρόνια (με απώτερο ορίζοντα το 2010) στους τομείς των Δημοσίων Οικονομικών, των Διαρθρωτικών (μικροοικονομικών) Αλληλαγών, καθώς και στην Απασχόληση, Κατάρτιση και Εκπαίδευση. Η εκπόνηση του ΕΠΜ στηρίχθηκε στη βάση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, που προσβλέπει

Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.

**Εθνικό Κέντρο
Πιστοποίησης Δομών
Συνεχιζόμενης
Κατάρτισης
(National Accreditation
Center for Continuing
Vocational Training)**

E

Ε.Π.Α.

**Εθνικό Πρόγραμμα
Ανάπτυξης**

**Εθνικό Πρόγραμμα
Μεταρρυθμίσεων**

στην ανάπτυξη της υγιούς ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας. Οι λήξεις-κλειδιά, πίσω από το τρίπτυχο αυτό, είναι η αύξηση της παραγωγικότητας, η συγκράτηση του πληθωρισμού και η τόνωση της απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες είναι:

- (α) Η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και η εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, με άμεση προτεραιότητα τον περιορισμό του ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το τέλος του 2006 και περαιτέρω περιορισμό του τα επόμενα χρόνια.
- (β) Η αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των αγορών, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης.
- (γ) Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, το άνοιγμα των αγορών, η αύξηση της εξωστρέφειας και η αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας ως πόλου έλξης επενδυτικών δραστηριοτήτων με προοπτικές επέκτασης στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.
- (δ) Η αύξηση της απασχόλησης, η μείωση της ανεργίας, καθώς και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις που περιορίζουν παράλληλα τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού.

Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το που βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Ε.Σ.Π.Α.

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς

Το ΕΣΠΑ 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου». Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2005, με τις οποίες διασφαλίσθηκαν έως το 2013 οι πόροι της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για τη χώρα, οι νέοι Κανονισμοί των Ταμείων της ΕΕ, καθώς και οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πολιτική Συνοχής, αποτέλεσαν το πλαίσιο στο οποίο βασίστηκαν, μεταξύ των άλλων, οι εθνικές αρχές προκειμένου να προσεγγίσουν τις βασικές παραμέτρους του αναπτυξιακού προγραμματισμού και να καταρτίσουν το ΕΣΠΑ.

Επιπλέον, τα κυριότερα έγγραφα της ΕΕ που αναφέρονται στην αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισσαβώνας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008, ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των βασικών στρατηγικών επιλογών - προτεραιοτήτων, καθώς συνιστούν κεντρικές μακροπρόθεσμες επιλογές για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις οποίες κλήθηκε να συμβάλει και η αναπτυξιακή πολιτική του νέου ΕΣΠΑ.

Βάσει των ανωτέρω, η στοχοθεσία του ΕΣΠΑ διατυπώθηκε σε 4 επίπεδα:

- στο επίπεδο των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ,
- στο επίπεδο των θεματικών (5) και χωρικών (3) προτεραιοτήτων, όπως απαιτείται από το Γενικό Κανονισμό των Ταμείων,
- στο επίπεδο των γενικών στόχων (17), στους οποίους αναλύεται κάθε θεματική προτεραιότητα,
- στο επίπεδο των ειδικών στόχων και των κύριων μέσων επίτευξης.

Παράλληλα, η αναπτυξιακή στρατηγική διαμορφώθηκε και με γνώμονα εθνικές πολιτικές που διατυπώνονται σε στρατηγικά έγγραφα όπως η Εθνική Έκθεση Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2006-2008, η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, το «Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013 και εικοσαετίας», Εθνική Λιμενική Πολιτική, το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 κλπ.

Το πλαίσιο χρηματοδότησης διαμορφώθηκε στη βάση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2005 και των προδιαγραφών - περιορισμών των νέων Κανονισμών και προέκυψε με βάση τις αναπτυξιακές ανάγκες ανά τομέα και Περιφέρεια στην επόμενη περίοδο, συνεκτιμώντας τις ανάγκες ολοκλήρωσης των συνεχιζόμενων έργων της προηγούμενης περιόδου και τις απαιτήσεις για δράσεις που εξυπηρετούν τη Στρατηγική της Λισσαβώνας. Βασική επιλογή ήταν η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου προς όφελος της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Ε.Σ.Σ.Α.Α.

**Εθνικό Στρατηγικό
Σχέδιο Αγροτικής
Ανάπτυξης
2007-2013**

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 καλύπτει τον τομέα της αλιείας της χώρας μας, έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 15 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., περιγράφει συνοπτικά όλες τις πτυχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καθορίζει προτεραιότητες, στόχους, τους απαιτούμενους δημόσιους πόρους και προθεσμίες για την εφαρμογή τους ιδίως σε σχέση με:

- τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων
- τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαθιλιέργειας
- τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων
- τη βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων
- τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών
- τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού τομέα
- τη διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού στον αλιευτικό τομέα και την εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης
- την προστασία και την βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα
- την τήρηση των απαιτήσεων επιθεώρησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την συλλογή δεδομένων-πληροφοριών για την κοινή αλιευτική πολιτική

Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ.

**Εθνικό Στρατηγικό
Σχέδιο Ανάπτυξης
της Αλιείας
2007-2013**

- την ανάπτυξη αθιευτικών δραστηριοτήτων εκτός κοινοτικών υδάτων.

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑ) της περιόδου 2007-2013 έχει εκπονηθεί σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., στα πλαίσια της «εταιρικής σχέσης» σε στενή συνεργασία με τους «εταίρους» δηλαδή:

- τις αρμόδιες περιφερειακές, τοπικές και άλλες δημόσιες αρχές
- τους συλλογικούς φορείς του τομέα της αλιείας
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους λοιπούς εταίρους.

Ε

Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.

Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση

Με το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.) ορίζεται το ολοκληρωμένο σύνολο λειτουργιών και μέσων δια των οποίων σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η εθνική πολιτική για τη σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και για τη σύνδεσή τους με την απασχόληση έτσι ώστε:

- να ικανοποιούνται οι προσωπικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων σε γνώσεις και δεξιότητες
- να καλύπτονται οι ανάγκες της αγοράς εργασίας με επαγγελματικά στελέχη των ζητούμενων ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων, με τα κατάλληλα για το σκοπό αυτό προσόντα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες).

Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. λειτουργούν και διασυνδέονται τα παρακάτω επί μέρους συστήματα, μέσω των οποίων υλοποιούνται οι βασικές λειτουργίες του Εθνικού Συστήματος:

- Το Σύστημα Έρευνας των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
- Το Σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
- Το Σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Το Σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Το Σύστημα Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων
- Το Σύστημα Συμβουλευτικής, Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας.

Πηγή: Ν. 3191/2003 – ΦΕΚ 25Α / 7.11.2003

Εθνικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός

Ο εθνικός αναπτυξιακός σχεδιασμός είναι αποτέλεσμα μίας απαιτητικής προσπάθειας σύνθεσης προτάσεων και συγκεκριμένου προτεραιοτήτων και καλύπτει μια πολυεπίπεδη προσέγγιση που αγγίζει τις συνολικές αναπτυξιακές επιλογές της οικονομίας και της κοινωνίας της χώρας, τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οικονομική συγκυρία και τις αντικειμενικές δυνατότητες αποτελεσματικής και αποδοτικής υλοποίησης των έργων. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σχεδιασμού πραγματοποιήθηκε μια ευρύτατη διαβούλευση, επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή και συναίνεση στη διαμόρφωση των στρατηγικών επιλογών που θα οδηγήσουν στην επίτευξη ενός μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού οράματος για τη χώρα.

Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ.

Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα

Ειδική Γραμματεία που συστήθηκε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με σκοπό την επικουρία της Διυπουργικής Επιτροπής Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ.) και των Δημόσιων Φορέων (του Ν.3389/2005). Έργο της Ε.Γ.Σ.Δ.Ι.Τ. είναι:

(α) ο εντοπισμός των έργων ή υπηρεσιών που μπορούν να εκτελεσθούν ή να

παρασχεθούν μέσω Συμπράξεων και να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου 3389/2005 σύμφωνα με την παράγραφο 2,

- (β) η εν γένει προώθηση της εκτέλεσης έργων ή της παροχής υπηρεσιών μέσω του θεσμού των Συμπράξεων,
- (γ) η διευκόλυνση και υποστήριξη των Δημόσιων Φορέων στα πλαίσια των Διαδικασιών Ανάθεσης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 8 του Ν. 3389/2005, για την επιλογή των Ιδιωτικών Φορέων που θα αναλάβουν την εκτέλεση των έργων ή την παροχή υπηρεσιών στα πλαίσια Συμπράξεων,
- (δ) η παρακολούθηση της υλοποίησης των Συμβάσεων Σύμπραξης και των Παρεπόμενων Συμφώνων, η τακτική ενημέρωση της Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ. και η επεξεργασία και υποβολή εισηγήσεων για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και
- (ε) η σύνταξη ετήσιας έκθεσης και η παρουσίασή της στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής.

Τεύχος Δημοπράτησης / Συμβατικό Τεύχος. Αποτελεί συμβατικό αντικείμενο και περιγράφει τις υποχρεώσεις του Εργοδότη και του Αναδόχου που αφορούν τις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις για την κατασκευή του συγκεκριμένου Έργου.

**Ε.Σ.Υ.
Ειδική Συγγραφή
Υποχρεώσεων**

Ειδική Υπηρεσία για τη διαχείριση του «Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης», που συστήθηκε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, στη Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης, Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων με αντικείμενο το σχεδιασμό και τη διαχείριση του «Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης» και το συντονισμό του προγραμματισμού, της διαχείρισης και της εφαρμογής των εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων υπουργείων και περιφερειών, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

**Ειδική Υπηρεσία
για τη Διαχείριση
του «Εθνικού
Προγράμματος
Ανάπτυξης»**

Είναι Ειδικές Υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Δημοσίων Έργων και νυν ΥΠΕΧΩΔΕ, των οποίων η σύσταση προβλεπόταν από τον Ν. 679/1977 για την εκτέλεση σημαντικών έργων.

Οι διαδικασίες σύστασης, η έδρα, η διάρκεια λειτουργίας, η οργάνωση, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες των ΕΥΔΕ ορίζονται από ειδικά σχετικά Προεδρικά Διατάγματα, σύμφωνα με τον Ν. 679/1977, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 του Ν. 1418/1984.

**Ε.Υ.Δ.Ε.
Ειδική Υπηρεσία
Δημοσίων Έργων**

Ειδική Υπηρεσία που συστήθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με σκοπό την άσκηση μέρους των καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του ΠΑΑ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 75 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005, καθώς και την άσκηση αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως Δικαιούχου αντίστοιχων μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

**Ειδική Υπηρεσία
Δημόσιων Έργων
Υποδομών Αγροτικής
Ανάπτυξης**

Ειδική Υπηρεσία που συστήθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διοικητικός Τομέας Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών η οποία ασκεί καθήκοντα Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

**Ειδική Υπηρεσία
Εφαρμογής δράσεων
Ε.Π. «Αλιεία»**

Ειδική Υπηρεσία εφαρμογής επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών συγχρηματοδοτούμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

Ειδική Υπηρεσία εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συστήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, στη Γενική Γραμματεία Ισότητας. Η Ειδική αυτή Υπηρεσία ασκεί καθήκοντα Δικαιούχου στα ανωτέρω συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα και καθήκοντα Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του ΕΣΠΑ, για πράξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας. Η ίδια Ειδική Υπηρεσία είναι αρμόδια για το σχεδιασμό, το συντονισμό, τη διαμόρφωση θέσεων και τη διατύπωση εισηγήσεων για πολιτικές αναφορικά με τα ανωτέρω προγράμματα, σε θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας.

Ειδική Υπηρεσία θεσμικής Υποστήριξης σε Ευρωπαϊκά και Διεθνή θέματα

Ειδική Υπηρεσία που συστήθηκε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με σκοπό ιδίως τη στρατηγική παρακολούθηση της πορείας και των προοπτικών των πολιτικών του ΕΣΠΑ, την παρακολούθηση των θεμάτων της Ε.Ε. που συνδέονται με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, καθώς και την προετοιμασία και υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης σε θέματα διεθνών σχέσεων και ευρωπαϊκών θεμάτων γενικότερα.

**Ε.Υ.ΠΕ.
Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος**

Υπηρεσία που έχει συσταθεί με το Π.Δ. 221/98 και υπάγεται στη Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η αρμοδιότητά της ανάγεται στην εποπτεία εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών των πάσης φύσεως έργων και αναφέρεται στην τήρηση και ενιαία εφαρμογή της Νομοθεσίας και γενικά στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα στην αρμοδιότητα της ΕΥΠΕ ανήκουν :

- Η εισήγηση για την αξιολόγηση και δημοσιοποίηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθώς και η εισήγηση για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.
- Η εισήγηση για την αξιολόγηση και έγκριση Μελετών Προέγκρισης Χωροθέτησης
- Η υποστήριξη Κεντρικών, Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών, καθώς και φορέων υλοποίησης έργων Περιβαλλοντικής προστασίας
- Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της υλοποίησης των Περιβαλλοντικών όρων και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων.

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων

Ειδική Υπηρεσία που συστήθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τη διασφάλιση της συμβατότητας των συγχρηματοδοτούμενων και μη παρεμβάσεων με τις προτεραιότητες της εθνικής και κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και με το θεσμικό πλαίσιο στον τομέα του περιβάλλοντος.

**Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.
Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων**

Ταμείο που χρηματοδοτεί έργα και μελέτες περιβαλλοντικής προστασίας (αναβάθμισης του περιβάλλοντος) και περιβαλλοντικού, πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

Αφορά έργα που χρηματοδοτούνται κατά 100% από εθνικά κονδύλια και ενισχύεται, σε μεγάλο βαθμό, από τον ειδικό φόρο καυσίμων. Υπάγεται στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

Φορέας που συστάθηκε βάσει του Ν. 2372/1996 «για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας», με αρμοδιότητα τη διενέργεια ελέγχων ποιότητας των κατασκευαζόμενων έργων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα που συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την ΚΥΑ 64517/ΕΥΣ6195/2.10.03 (ΦΕΚ 1539Β / 17.10.2003) ρυθμίζονται όλα τα θέματα σχετικά με τους ελέγχους ποιότητας στα δημόσια έργα που διενεργούνται από τον ΕΣΠΕΛ και των ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας του. Ο «Ειδικός Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου» (ΕΣΠΕΛ), οφείλει να ασκεί δειγματοληπτικό ποιοτικό έλεγχο στα συγχρηματοδοτούμενα με την ΕΕ έργα που εκτελούνται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες. Τα καθήκοντα του ΕΣΠΕΛ ασκεί για τρία χρόνια (μετά την υπογραφή της σχετικής σύμβασης το 2008) η ισπανική εταιρεία ΕΡΤΙΣΑ, που κέρδισε τον σχετικό διαγωνισμό, ο οποίος είχε προκηρυχθεί τον Ιανουάριο του 2007. Η συμφωνία είναι 3ετούς διάρκειας και χρηματοδοτείται κατά 80% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και κατά 20% από την ελληνική κυβέρνηση. Ο ΕΣΠΕΛ θα διαθέτει εργαστήριο που θα πραγματοποιεί την ανάλυση των δειγμάτων από τα εκτελούμενα έργα καθώς και περιφερειακές ομάδες για επιθεωρήσεις.

Ε.Σ.Π.ΕΛ.

Ειδικός Σύμβουλος
Ποιοτικού Ελέγχου

Ε

Ο όρος παιδεία θεωρείται συνήθως ως συνώνυμος προς την αγωγή, τη μόρφωση και την εκπαίδευση, όμως οι έννοιες διαφέρουν. Η αγωγή δηλώνει τη σκόπιμη ενέργεια του παιδευόντος επί του παιδευομένου και αναφέρεται κυρίως στην παιδική ηλικία. Η μόρφωση εκφράζει το αποτέλεσμα της αγωγής και της παιδείας. Η παιδεία διαφέρει από τους παραπάνω όρους, επειδή δηλώνει την ενεργητική από την πλευρά του παιδευόντος και του παιδευομένου (αλληλενέργεια) ενσυνείδητη και σκόπιμη οργανωμένη κοινωνική λειτουργία της διαμόρφωσης του ανθρώπου, κάθε ηλικίας, ως ατομικής προσωπικότητας και ως κοινωνικού όντος. Η εκπαίδευση εξάλλου εκφράζει την οργανωμένη παιδεία που περιέχεται στο σχολείο.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996.

Εκπαίδευση

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ένα από τα τρία ανώτατα δικαστήρια της Ελλάδας (μαζί με τον Άρειο Πάγο και το Συμβούλιο της Επικρατείας). Αποστολή του είναι ο έλεγχος των δαπανών του κράτους, τόσο του Δημοσίου, όσο και των ΟΤΑ, ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, ο έλεγχος των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις, η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους, η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων και τον έλεγχο των λογαριασμών και τέλος η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 3614/2007, για συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των 5 εκ. Ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) διενεργείται υποχρεωτικά πριν από την σύναψή τους έλεγχος νομιμότητας από κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ελεγκτικό Συνέδριο

Ε.Ε.Τ.Α.Α. α.ε.

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης

Η ΕΕΤΑΑ ιδρύθηκε το 1985, λειτουργεί με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας, και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/20 και του ιδρυτικού της νόμου. Ανήκει στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, διοικείται από ενδεκαμελές αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο και έχει μετόχους φορείς της Αυτοδιοίκησης, το Ελληνικό Δημόσιο και φορείς του Κοινωνικού τομέα.

Η ΕΕΤΑΑ έχει σκοπό την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης σε φορείς της Αυτοδιοίκησης καθώς και σε φορείς του Δημοσίου και του Κοινωνικού τομέα. Επιπλέον και για την επίτευξη του σκοπού της συμμετέχει σε μεγάλο αριθμό δικτύων και συνεργασιών.

Ε

ΕΛ.Κ.Ε.

Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων

Οργανισμός INVEST IN GREECE α.ε.

Ο Οργανισμός Invest in Greece είναι ο αρμόδιος εθνικός φορέας για την προώθηση, προσέλκυση και υποστήριξη των ξένων άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα. Ο Οργανισμός εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και παρέχει δωρεάν τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- 1) Προβάλλει την Ελλάδα ως τόπο επενδυτικού προορισμού με έμφαση στους κλάδους που παρουσιάζουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Πληροφορεί υπάρχοντες και δυνητικούς επενδυτές για συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες.
- 2) Παρέχει έγκυρη πληροφόρηση για τα επενδυτικά κίνητρα και τις διαδικασίες που απαιτούνται σε κάθε στάδιο υλοποίησης της επένδυσης. Διευκολύνει τους επενδυτές στις επαφές τους με την κεντρική διοίκηση και την αυτοδιοίκηση. Συμβουλεύει και συνδράμει σε όλα τα θέματα που προκύπτουν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση της επένδυσης.
- 3) Παραλαμβάνει και αξιολογεί αιτήσεις υπαγωγής στις ενισχύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου επενδύσεων ύψους άνω των € 15 εκατομμυρίων, καθώς και επενδύσεων ή επιχειρηματικών σχεδίων € 3 εκατομμυρίων και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ίδιας συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού.
- 4) Επεξεργάζεται και υποβάλλει συγκεκριμένες προτάσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις επενδύσεις στην Ελλάδα.

Ελληνικό Πρότυπο Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων του ΕΣΠΑ

Σύμφωνα με τον Νόμο 3614/03.12.2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013», προβλέπεται ο σχεδιασμός ενός Ελληνικού Προτύπου διοίκησης και διαχείρισης έργων του ΕΣΠΑ, λαμβάνοντας μέριμνα των ιδιαιτεροτήτων των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, σύμφωνα με το οποίο θα επιβεβαιώνεται η Διαχειριστική Επάρκεια των Δικαιούχων εξαιρουμένων αυτών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης και εξαιρουμένων των Ταμείων του άρθρου 24 του νόμου 3614/07. Για την δημιουργία του προτύπου αυτού έχει ξεκινήσει σχετική συνεργασία μεταξύ ΥΠΟΙΟ και ΕΛΟΤ. Η εφαρμογή του προτύπου αυτού προβλέπεται να αρχίσει μετά την 01.01.2009.

Μέχρι την έγκριση και έναρξη εφαρμογής του προτύπου (μεταβατική περίοδος), η Διαχειριστική Επάρκεια των Δικαιούχων θα επιβεβαιώνεται από τις αρμόδιες ΕΥ, εφόσον οι φορείς αποδεικνύουν ότι εφαρμόζουν, σύστημα διαχείρισης με τεκμηριωμένες (γραπτές) διαδικασίες τουλάχιστον για τις λειτουργίες:

- του προγραμματισμού και ωρίμανσης έργων – ενεργειών,
- διενέργειας διαγωνισμού και ανάθεσης συμβάσεων,

- παρακολούθησης και πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου,
- οικονομικής διαχείρισης έργου.

Με την προβλεπόμενη από το νόμο υπουργική απόφαση με αριθμ. 1258/ΕΥΣ 281/11.01.2008 ρυθμίζονται οι βασικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία θα γίνεται η Επιβεβαίωση της Διαχειριστικής Επάρκειας κατά τη μεταβατική περίοδο.

Ο ΕΛΟΓ είναι ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σκοπός του ΕΛΟΓ είναι:

- η παρακολούθηση της διαχείρισης του συστήματος των ποσοτώσεων γάλακτος
- ο συντονισμός και η εφαρμογή των κοινοτικών Προγραμμάτων βελτίωσης της ποιότητας του γάλακτος καθώς και των λοιπών κοινοτικών προγραμμάτων στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων
- η διαχείριση του καθεστώτος των παραδοσιακών προϊόντων γάλακτος
- η άσκηση συμβουλευτικού ρόλου προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για θέματα που αφορούν τον τομέα του γάλακτος.

Ο ΕΛΓΑ είναι ΝΠΙΔ, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ασχολείται με την ασφάλιση και προστασία της γεωργικής παραγωγής και του κεφαλαίου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων από φυσικούς κινδύνους σαν βασικό μέτρο στήριξης του εισοδήματος των αγροτών. Οι δραστηριότητες του ΕΛΓΑ είναι:

- η ασφάλιση των ζημιών της φυτικής παραγωγής από το σύνολο σχεδόν των φυσικών κινδύνων
- η ασφάλιση των ζημιών του ζωικού κεφαλαίου από το σύνολο σχεδόν των φυσικών κινδύνων και των ασθενειών - παθήσεων
- η ενεργητική προστασία του φυτικού κεφαλαίου και της φυτικής παραγωγής από τον παγετό και το χαλάζι.

Ανώνυμη εταιρεία με μοναδικό μέτοχο το Υπουργείο Ανάπτυξης με πεδίο αρμοδιότητας τη στήριξη των ΜΜΕ του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα της οικονομίας. Ο ΕΟΜΜΕΧ συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό των ελληνικών ΜΜΕ που είναι απαραίτητος όρος για την επιβίωσή τους. Η εθνική πολιτική για τις μικρές επιχειρήσεις λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους και αναπτύσσει ένα πλαίσιο συντονισμένων δράσεων που εξειδικεύονται στους εξής άξονες στήριξης:

- Δημιουργία ευνοϊκού διοικητικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ
- Διευκόλυνση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση με την δημιουργία Φορέα Εγγυοδοσίας
- Ενισχύσεις ΜΜΕ για τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό τους
- Προώθηση των δικτυώσεων των ΜΜΕ (clustering)
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας
- Στήριξη των ΜΜΕ για την είσοδό τους στην Νέα Οικονομία.

Ο ΕΟΜΜΕΧ συμβάλλει στη στήριξη των ΜΜΕ με το σχεδιασμό, υλοποίηση και διαχείριση πολιτικών και προγραμμάτων στήριξης των ΜΜΕ και ΠΜΕ.

ΕΛ.Ο.Γ.
Ελληνικός Οργανισμός
Γάλακτος

E

ΕΛ.Γ.Α.
Ελληνικός Οργανισμός
Γεωργικών
Ασφαλίσεων

Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.
Ελληνικός Οργανισμός
Μικρών - Μεσαίων
Επιχειρήσεων και
Χειροτεχνίας

Εμπορία γεωργικών προϊόντων

Η κατοχή ή έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση. Η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

Ε

Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο

ΝΠΔΔ που αποσκοπεί στην προστασία και ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των επαγγελματιών στην περιφέρεια του επιμελητηρίου, μέσα στα πλαίσια των συμφερόντων της εθνικής οικονομίας. Γνωμοδοτεί προς την Πολιτεία για κάθε θέμα οικονομικού περιεχομένου.

Εναλλακτικές προσφορές

Όταν η ανάθεση δημόσιου έργου ή προμήθειας ή παροχής υπηρεσίας γίνεται με βάση το κριτήριο της πλείον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιτρέπουν στους προσφέροντες να υποβάλουν εναλλακτικές προσφορές. Οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν στην προκήρυξη διαγωνισμού εάν επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές. Αν δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται.

Οι αναθέτουσες αρχές που επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές ορίζουν στη Συγγραφή Υποχρεώσεων τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές καθώς και τον τρόπο υποβολής των προσφορών αυτών.

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους μόνον τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις που έχουν ορίσει. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές που έχουν αποδεχθεί εναλλακτικές προσφορές δεν μπορούν να απορρίψουν μια εναλλακτική προσφορά μόνο για το λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα, είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών και όχι δημόσιας σύμβασης προμηθειών, είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών και όχι δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

Πηγή: ΠΔ60/2007

Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές

Οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των «Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» του ΚΠΣ 2000-2006, οι οποίες συστάθηκαν δυνάμει του Ν. 2860/2000 σε κάθε περιφέρεια, μετονομάστηκαν σε Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και ανέλαβαν αρμοδιότητες διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του Κανονισμού 1083/2006 (ΕΚ) επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο Ν. 2860/2000. Κάθε Ειδική Υπηρεσία αναλαμβάνει στο πλαίσιο του οικείου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, για τους άξονες προτεραιότητας της αντίστοιχης διοικητικής περιφέρειας, με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του Ν.3614/2007, τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο άρθρο 6 του Ν.3614/2007.

Ενδιάμεσες πληρωμές

Πρόκειται για τα ποσά που καταβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αφού υποβληθεί από το κράτος-μέλος στην Επιτροπή Δήλωση Δαπανών και αίτηση πληρωμής.

Επιπλέον κάθε ενδιάμεση πληρωμή που διενεργείται από την Επιτροπή υπόκειται στην τήρηση των ακόλουθων όρων:

- η Επιτροπή δεν έχει καταβάλει, κατά τη διάρκεια ολόκληρης της περιόδου και για κάθε άξονα προτεραιότητας, ποσό ανώτερο από το ανώτατο ποσό συνδρομής από τα Ταμεία όπως ορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
- η Διαχειριστική Αρχή πρέπει να έχει υποβάλει στην Επιτροπή την πλέον πρόσφατη Ετήσια Έκθεση υλοποίησης
- η Επιτροπή δεν έχει διατυπώσει αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 226 της συνθήκης, όσον αφορά την ή τις πράξεις για τις οποίες δηλώνεται η δαπάνη σύμφωνα με τη σχετική αίτηση πληρωμής.

Ειδικά η πρώτη ενδιάμεση πληρωμή πραγματοποιείται εφόσον η Επιτροπή έχει λάβει διαβεβαίωση σχετικά με την επάρκεια των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 70(2) του Γενικού Κανονισμού.

Η Αρχή Πιστοποίησης εξασφαλίζει ότι οι αιτήσεις ενδιάμεσων πληρωμών για τα ΕΠ υποβάλλονται και στέλνονται συγκεντρωτικά στην Επιτροπή ει δυνατόν τρεις φορές το χρόνο. Προκειμένου να καταβληθεί η πληρωμή από την Επιτροπή κατά το τρέχον έτος, η τελευταία προθεσμία κατά την οποία πρέπει να υποβληθεί αίτηση πληρωμής είναι η 31η Οκτωβρίου.

Η ενδιάμεση πληρωμή από την Επιτροπή πραγματοποιείται έως και δύο (2) μήνες από την παραλαβή και αποδοχή της αίτησης πληρωμής.

Το σωρευτικό σύνολο των πραγματοποιούμενων πληρωμών προχρηματοδότησης και ενδιάμεσων πληρωμών δεν μπορεί υπερβαίνει το 95% της συνεισφοράς των Ταμείων στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή υπηρεσία η οποία ενεργεί υπό την ευθύνη Διαχειριστικής Αρχής ή η οποία εκτελεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.

Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής, δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής Επιχειρησιακού Προγράμματος ενεργώντας σε σχέση με Δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 2 του Κανονισμού 1083/2006 (ΕΚ). Με όμοια απόφαση, ο Ενδιάμεσος Φορέας αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης και υλοποίησης δράσεων συνοδικής επιχορήγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 42 του ίδιου Κανονισμού.

Στις ως άνω αποφάσεις καθορίζονται:

- ο φορέας ο οποίος αναλαμβάνει τη διαχείριση δράσεων του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος,
- οι δράσεις που αναλαμβάνονται και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτών,
- οι αρμοδιότητες διαχείρισης που ανατίθενται με την αναγκαία εξειδίκευση,
- οι υποχρεώσεις του Ενδιάμεσου Φορέα και της Διαχειριστικής Αρχής,
- το αρμόδιο για την ένταξη των πράξεων όργανο,
- κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει ο φορέας.

Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης τυποποιείται και εξειδικεύεται το περιεχόμενο της απόφασης ορισμού Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

Ε.Φ.Δ.

Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης

Ενιαία Αγορά

Η ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης τέθηκε σε ισχύ το 1993, διασφαλίζοντας τέσσερις βασικές αρχές : ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων σε μία εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα. Την 1η Ιανουαρίου 1993, καταργήθηκαν όλοι οι τελωνειακοί έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα καθώς και η χρήση του ενιαίου διοικητικού εγγράφου για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Διενεργούνται ακόμη και σήμερα δειγματοληπτικοί έλεγχοι για ναρκωτικά και μετανάστευση, οι συνθήκες όμως έλεγχοι έχουν καταργηθεί.

E

Ένταλμα Πληρωμής

Έντυπο με το οποίο εντέλλεται μία Υπηρεσία (Όργανισμός, κλπ.) να πληρώσει ένα ποσό σε ένα ορισμένο νομικό ή/και φυσικό πρόσωπο για ορισμένη αιτία και συνοδεύεται από τα αντίστοιχα παραστατικά στοιχεία, π.χ. Τιμολόγια, Δελτία Παροχής Υπηρεσιών, απόφαση έγκρισης της δαπάνης, Πρακτικά Διαγωνισμών, Πρακτικά Δ.Σ. οργανισμών ή του αρμόδιου οργάνου του φορέα, φορολογική - ασφαλιστική ενημερότητα, κλπ.

Ένταξη της διάστασης του φύλου

Gender Mainstreaming

Η συστηματική ένταξη των ειδικών καταστάσεων, προτεραιοτήτων και αναγκών των ανδρών και γυναικών σε όλες τις Ευρωπαϊκές πολιτικές και δράσεις με στόχο την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

E.N.A.E.

Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Το συλλογικό όργανο των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας.

Επαγγελματική εκπαίδευση

Κάθε σχήμα εκπαίδευσης που προετοιμάζει για την απόκτηση προσόντος σχετικού με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, μια συγκεκριμένη τέχνη ή απασχόληση, ή που παρέχει την απαραίτητη κατάρτιση και τις απαραίτητες δεξιότητες για ένα τέτοιο επάγγελμα, μια τέτοια τέχνη ή απασχόληση, οποιαδήποτε και αν είναι η ηλικία και οποιοδήποτε το επίπεδο της κατάρτισης των μαθητών ή των σπουδαστών, έστω και αν το πρόγραμμα κατάρτισης περιέχει κάποιο στοιχείο γενικής εκπαίδευσης.

Στη δεύτερη βαθμίδα της εκπαίδευσης, στον κύκλο που ακολουθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση, ο όρος χρησιμοποιείται για να δηλώνει την εκπαίδευση που προετοιμάζει για επαγγέλματα που δεν είναι τεχνικά, όπως τα γεωργοκτηνοτροφικά, οικονομίας και διοίκησης, κοινωνικών υπηρεσιών, κλπ.

Επαγγελματική κατάρτιση

Το μέρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης που παρέχει τις ειδικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες με τις οποίες ολοκληρώνεται η επαγγελματική επάρκεια του εκπαιδευόμενου, και το οποίο αποτελεί αντικείμενο επαγγελματικής επιμόρφωσης.

Η επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την απασχόληση.

Οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κατάρτισης είναι οι εξής:

- το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) που ιδρύθηκε 1975 με έδρα τη Θεσσαλονίκη

- το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που συστήθηκε το 1994 με έδρα το Τορίνο
- η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Επαγγελματική Κατάρτιση που συστήθηκε το 2004 με αποστολή να επικουρεί την Επιτροπή στην εφαρμογή της πολιτικής αυτής.

Διαδικασία κατά την οποία επαληθεύεται από τη Διαχειριστική Αρχή ή τον ΕΦΔ η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι Δικαιούχοι για τις διάφορες Πράξεις, καθώς και η συμμόρφωσή τους με τους όρους της απόφασης ένταξης και τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες.

Οι επαληθεύσεις των πράξεων διακρίνονται σε διοικητικές και επιτόπιες.

Κατά τη διοικητική επαλήθευση εξετάζεται από τη Διαχειριστική Αρχή το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών που αποστέλλεται από τον Δικαιούχο.

Στην επιτόπια επαλήθευση εξετάζονται επιτόπου οι πράξεις. Η επιτόπια επαλήθευση πραγματοποιείται στην έδρα του Δικαιούχου ή/και στον τόπο υλοποίησης της Πράξης. Οι διενεργούμενες επιτόπιες επαληθεύσεις καλύπτουν τις διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των Πράξεων που δεν μπορούν να επαληθευτούν διοικητικά.

Επαγγελματική κατάρτιση που προετοιμάζει για ένα επάγγελμα διαφορετικό από αυτό που αποσκοπούσε η αρχική κατάρτιση ή από αυτό που ασκούσε ο εργαζόμενος και για διάφορους λόγους αναγκάστηκε να το σταματήσει. Η επανακατάρτιση των εργαζομένων παρέχεται σε ειδικά κέντρα ταχύρρυθμης κατάρτισης του ΟΑΕΔ που αναφέρονται ως ΚΕΤΕΚ.

Τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου των κρατών - μελών εξασφαλίζουν επαρκή διαδρομή ελέγχου. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 του Καν. (ΕΚ) 1828/06, θεωρείται επαρκής η διαδρομή ελέγχου που πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

- επιτρέπει τη συμφωνία μεταξύ των συνολικών ποσών που πιστοποιούνται στην Επιτροπή και των αναλυτικών λογιστικών εγγράφων και δικαιολογητικών που τηρούνται από την Αρχή Πιστοποίησης, τη Διαχειριστική Αρχή, τους Ενδιάμεσους Φορείς και τους Δικαιούχους όσον αφορά πράξεις που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- επιτρέπει την επαλήθευση της καταβολής της δημόσιας συνεισφοράς στο Δικαιούχο
- επιτρέπει την επαλήθευση της εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής που καθορίζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
- περιέχει, για κάθε πράξη, κατά περίπτωση, τις τεχνικές προδιαγραφές και το σχέδιο χρηματοδότησης, έγγραφα σχετικά με την έγκριση επιχορήγησης, έγγραφα για τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, εκθέσεις προόδου και εκθέσεις σχετικά με τις επαληθεύσεις και τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν.

Η εφαρμογή ή ο συνδυασμός φυσικών, χημικών, θερμικών και βιολογικών διεργασιών που μεταβάλλουν τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων έτσι ώστε να περιορίζεται ο όγκος ή οι επικίνδυνες ιδιότητές τους, να διευκολύνεται ο χειρισμός τους ή/και να επιτυγχάνεται η ανάκτηση υλικών ή ενέργειας.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Επαλήθευση Πράξεων

E

Επανακατάρτιση

Επαρκής Διαδρομή Ελέγχου

Επεξεργασία αποβλήτων

Επιδοτήσεις

Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από το Δημόσιο, ως μέσο άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, προς επιχειρηματικές μονάδες εγκατεστημένες στη χώρα, για να επηρεάσουν τις τιμές πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών ή να καταστήσουν δυνατή την ικανοποιητική αμοιβή των συντελεστών της παραγωγής. Θεωρούνται αρνητικοί έμμεσοι φόροι.

Πηγή: «Λεξιλόγια εθνικολογιστικών όρων», Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Ε

Επικουρικότητα (Subsidiarity)

Η αρχή της επικουρικότητας ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Σκοπός της αρχής αυτής είναι να εξασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πολίτη. Ως εκ τούτου, ελέγχεται αν η δράση που πρόκειται να αναληφθεί σε κοινοτικό επίπεδο δικαιολογείται σε σχέση με τις δυνατότητες που υπάρχουν σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, πρόκειται για αρχή σύμφωνα με την οποία η Ένωση, στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, δρα μόνο όταν η δράση της είναι πιο αποτελεσματική από αντίστοιχα μέτρα εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας. Η αρχή της επικουρικότητας συνδέεται στενά με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας, σύμφωνα με τις οποίες η δράση της Ένωσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα απαραίτητα για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης όρια.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου του Δεκεμβρίου του 1992 εξέδωσε δήλωση για την αρχή της επικουρικότητας, όπου καθορίζει τους κανόνες εφαρμογής της. Η προσέγγιση που απορρέει από τη δήλωση αυτή περιλαμβάνεται στη συνθήκη του Άμστερνταμ με τη μορφή πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το οποίο προσαρτήθηκε στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το πρωτόκολλο αυτό καθιερώνει, μεταξύ άλλων, τη συστηματική ανάλυση του αντικτύπου των νομοθετικών προτάσεων στην αρχή της επικουρικότητας και τη χρήση, όπου είναι δυνατόν, άλλων, λιγότερο δεσμευτικών κοινοτικών μέτρων.

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μεγάλα έργα), που έχουν όντως καταβληθεί μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην Επιτροπή ή της 1ης Ιανουαρίου 2007 – εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη – και της 31ης Δεκεμβρίου 2015 και που έχουν πραγματοποιηθεί για πράξεις που έχουν αποφασιστεί από τη Διαχειριστική Αρχή του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή υπό την ευθύνη της σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται εκ των προτέρων από την Επιτροπή Παρακολούθησης. Οι κανόνες για την επιλεξιμότητα των δαπανών καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο από το κράτος - μέλος.

Επιλέξιμη πράξη

Είναι η πράξη που πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας όπως αυτά εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Επιλεξιμότητα

Η συμβατότητα με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για τις χρηματοδοτήσεις από την ΕΕ. Αφορά κυρίως δύο μεγάλες κατηγορίες: τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις και τις δαπάνες.

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά τα Ταμεία εκτελείται στα πλαίσια επιμερισμένης διαχείρισης μεταξύ των κρατών - μελών και της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 53 παράγραφος 1 στοιχείο (β) του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εξαιρουμένης της τεχνικής βοήθειας του άρθρου 45 του ίδιου κανονισμού. Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

**Επιμερισμένη
διαχείριση**

Εξωσχολική και μετασχολική μόρφωση των πολιτών για τη συμπλήρωση των κενών της εκπαίδευσης και η συνεχής ενημέρωση αυτών επί των νέων εξελίξεων και τάσεων της ανθρώπινης δημιουργίας με σκοπό τη βελτίωση της ατομικής, οικογενειακής και κοινωνικής διαβίωσης και συμπεριφοράς ως και της επαγγελματικής τους απασχόλησης. Ο σκοπός της επιμόρφωσης μπορεί να είναι γενικός ή ειδικός για την κάλυψη ατομικών, ομαδικών, τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αναγκών.

Επιμόρφωση

Η Επιτροπή για το Συντονισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, (άρθρο 103 του Γεν. Καν. (ΕΕ) 1083/06 του Συμβουλίου), έχει ως κύριο έργο να επικουρεί το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί ζητημάτων που άπτονται του προγραμματισμού, της διαχείρισης, εφαρμογής, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στην προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Αποφασίζει για τον κανονισμό για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό των υποψήφιων προς ένταξη χωρών υπό το Προενταξιακό Μέσο Ενίσχυσης (Επιχειρησιακά Προγράμματα ΙΡΑ) και για την Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Ταμείου Συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στην Επιτροπή αυτή εκπροσωπούνται και τα 27 Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω εθνικών αντιπροσώπων, οι οποίοι ορίζονται από κάθε Κράτος - Μέλος και συνεδριάζει μία φορά το μήνα.

**CO.CO.F.
Επιτροπή για το
Συντονισμό των
Ταμείων
(Committee for the
Co-ordination of the
Funds)**

Επταμελής Επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του ΥΠΟΙΟ. Σύμφωνα με το Ν. 3614/2007, η ΕΔΕΛ ορίζεται ως η Αρχή Ελέγχου για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αθλιείας» έχοντας την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως Πρόεδρο, από προϊσταμένους των Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Δημοσιονομικών Σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΓΛΚ), καθώς και από τρεις εμπειρογνώμονες με εμπειρία σε θέματα εφαρμογής κοινοτικού δικαίου και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων.

**Ε.Δ.ΕΛ.
Επιτροπή
Δημοσιονομικού
Ελέγχου**

E

Ε.Ε.Α.

Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση

Επιτροπή που συγκροτείται από την Προϊσταμένη Αρχή του φορέα κατασκευής ενός έργου. Στην επιτροπή συμμετέχουν τέσσερεις υπάλληλοι φορέων του δημόσιου τομέα, ένας εκπρόσωπος του φορέα κατασκευής, ένας εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων οργανώσεων, ένας δε από αυτούς ορίζεται Πρόεδρος και ένας άλλος αναπληρωτής του.

Πηγή: Π.Δ. 609/85 (ΦΕΚ 223Α/31.12.1985)

Ε

Επ.Πα.

Επιτροπή Παρακολούθησης Επιχειρησιακού Προγράμματος

Όργανο που ορίζεται από το κράτος - μέλος για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, σε συμφωνία με την οικεία Διαχειριστική Αρχή και έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Η Επ.Πα. του ΕΠ αποτελείται από εκπροσώπους της οικείας Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος, της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, της Αρχής Πιστοποίησης, εκπροσώπους των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών, εκπροσώπους των ενδιάμεσων φορέων που διαχειρίζονται τμήματα του προγράμματος, εκπροσώπους δημόσιων αρχών και ειδικών υπηρεσιών συντονισμού αρμόδιων για θέματα απασχόλησης και ενσωμάτωσης αρχών Equal, περιβάλλοντος, κρατικών ενισχύσεων, υγείας, αγροτικής ανάπτυξης, δημόσιας διοίκησης, τοπικής αυτοδιοίκησης, πολιτισμού και ισότητας, εκπροσώπους της ΕΝΑΕ και ΚΕΔΚΕ, της ΜΟΔΑΕ, των οικονομικών και κοινωνικών εταιριών και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Στην Επ.Πα. του ΕΠ συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Αρχής Ελέγχου, της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος συμμετέχει επίσης χωρίς δικαίωμα ψήφου κοινός εκπρόσωπος των αναπτυξιακών ανώνυμων εταιρειών Ο.Τ.Α. της οικείας Περιφέρειας.

Η Επ.Πα. του ΕΠ συγκροτείται με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και μετά από σύμφωνη γνώμη της οικείας Διαχειριστικής Αρχής και ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και οι αναπληρωτές τους. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της και δημοσιεύονται στην οικεία ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας, καθώς και στον ημερήσιο ή περιοδικό τύπο.

Η αποστολή, οι αρμοδιότητες, η συγκρότηση και οργάνωση της Επ.Πα. του ΕΠ καθορίζονται στον Ν. 3614/2007 (άρθρο 12).

Επιτροπή Παραλαβής

Επιτροπή που ορίζεται από την Προϊσταμένη Αρχή για τη διενέργεια της Προσωρινής ή Οριστικής Παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία της ανακοινώσει την αποπεράτωση των εργασιών και τη σύνταξη της Τελικής Επιμέτρησης. Η Επιτροπή είναι τριμελής, όταν πρόκειται όμως για σημαντικά έργα μπορεί να οριστούν μέχρι και τέσσερα επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σε αυτήν τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων, ανάλογα με τη φύση του Έργου.

Πηγή: ΠΔ 609/1985, άρθρο 53

Ε.τ.Π.

Επιτροπή των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία ιδρύθηκε το 1992 με τη συνθήκη του Μάαστριχτ και άρχισε να λειτουργεί το 1994, είναι ένα συμβουλευτικό όργανο που δίνει τη δυνατότητα να ακουστεί η φωνή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από 344 αντιπροσώπους των αρχών της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι ορίζονται από το Συμβούλιο για τέσσερα χρόνια.

Τη γνώμη της ΕτΠ ζητούν το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή σε τομείς που άπτονται των τοπικών και περιφερειακών συμφερόντων. Από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ τον Μάιο του 1999, η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών πρέπει να ζητείται σε περισσότερους τομείς: οικονομική και κοινωνική συνοχή, απασχόληση, κοινωνική πολιτική, διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, ενέργεια και τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση και νεολαία, επαγγελματική κατάρτιση, πολιτισμός, περιβάλλον, δημόσια υγεία και μεταφορές. Η ΕτΠ μπορεί επίσης να γνωμοδοτεί με δική της πρωτοβουλία.

Η συνθήκη της Νίκαιας που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2000 δεν τροποποίησε ούτε τον αριθμό των εδρών ούτε την κατανομή τους ανά κράτος - μέλος στην ΕτΠ. Η συνθήκη ορίζει, ωστόσο, ότι ο αριθμός των μελών της δεν μπορεί να υπερβεί τα 350. Όσον αφορά την ιδιότητα των μελών, η συνθήκη προβλέπει ρητά ότι είναι είτε αιρετά μέλη ενός οργανισμού της περιφερειακής ή της τοπικής αυτοδιοίκησης είτε πολιτικώς υπεύθυνοι ενώπιον μιας εκλεγμένης συνέλευσης.

Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους φορείς, υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μια αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων, που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός Ταμείου ή, στην περίπτωση του στόχου «Σύγκλιση» και ειδικότερα για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» και «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη», με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΠΑ.

Ε.Π.

Επιχειρησιακό
Πρόγραμμα

Ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 υλοποιείται μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Την περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας υλοποιείται στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν υπάρχει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις υλοποιούνται από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 είναι:

Ε.Π. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
Ε.Π. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ
Ε.Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
Ε.Π. ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ
Ε.Π. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
Ε.Π. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
Ε.Π. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
Ε.Π. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τα Περιφερειακά ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 είναι:

Ε.Π. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ
Ε.Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΕΙΡΟΥ
Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗΣ

Επιχειρησιακά
Προγράμματα
2007 - 2013

Έργα - γέφυρες

Πρόκειται για έργα η κατασκευή των οποίων άρχισε με κονδύλια από το τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και θα ολοκληρωθεί από το ΕΣΠΑ 2007-2013. Μεταξύ των μεγάλων έργων περιλαμβάνονται και αυτά που θα κατασκευαστούν με σύμβαση παραχώρησης, όπως οι αυτοκινητόδρομοι Μαλιακός - Κλειδί, Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα, Ιόνια Οδός, Κεντρικής Ελλάδας, Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Τσακώνα καθώς και η υποθαλάσσια αρτηρία της Θεσσαλονίκης. Επίσης, περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις και οι νέοι σταθμοί του μετρό.

Ε

Εργοδότης ή Κύριος του Έργου

Προκειμένου για δημόσια έργα, είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημοσίου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η Σύμβαση ή κατασκευάζεται το Έργο.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Εργολήπτης

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων. Ο όρος «οικονομικός φορέας» καλύπτει την έννοια «προμηθευτής» και χρησιμοποιείται μόνο για λόγους απλοστευσης του κειμένου. Ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά αναφέρεται ως «προσφέρων». Εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, αναφέρεται ως «υποψήφιος».

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

ΕΡΓΟΣΕ

Έργα ΟΣΕ α.ε.

Είναι θυγατρική εταιρία του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) και δημιουργήθηκε για να αναλάβει τη διαχείριση του επενδυτικού προγράμματος του ΟΣΕ που συγχρηματοδοτείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Ταμείο Συνοχής, στο πλαίσιο συμφωνίας που είχε συναφθεί μεταξύ των ελληνικών και κοινοτικών αρχών. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Εταιρεία Ειδικού Σκοπού

Στις συμβάσεις σύμπραξης οι Ιδιωτικοί Φορείς συμβάλλονται μέσω ανωνύμων εταιρειών ειδικού σκοπού που συνιστώνται από αυτούς αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της Σύμπραξης («Εταιρεία Ειδικού Σκοπού») που εδρεύουν στην Ελλάδα και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Μέτοχοι Εταιρείας Ειδικού Σκοπού μπορεί να είναι μόνο οι ιδιωτικοί φορείς κατά την έννοια του Ν. 3389/2005 καθώς επίσης και τρίτοι που μπορούν να αποκτήσουν μετοχές σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του ίδιου νόμου, το καταστατικό της εταιρείας και τυχόν ειδικές προβλέψεις της Σύμβασης Σύμπραξης, εξαιρουμένων των «Δημοσίων Φορέων» του Ν. 3389/2005.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ) συνίσταται στην «ενσωμάτωση, σε εθελοντική βάση, θεμάτων κοινωνικής και περιβαλλοντικής μέριμνας στις επιχειρηματικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων καθώς και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη».

Αρχή βάσει της οποίας οι φορείς, εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί βρίσκονται σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προετοιμασία και εκτέλεση των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και μεριμνούν για την ορθή υλοποίησή τους. Η επίτευξη των στόχων των Ταμείων επιδιώκεται στο πλαίσιο της στενής αυτής συνεργασίας (που καλείται «εταιρική σχέση») μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους. Το κράτος - μέλος διοργανώνει, εφόσον συντρέχει λόγος και σύμφωνα με τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες και πρακτικές, εταιρική σχέση με τις αρχές και τους φορείς όπως:

- (α) τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις αρχές αστικών περιοχών και άλλες δημόσιες αρχές·
- (β) τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
- (γ) οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο φορέα που εκπροσωπεί την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους, μη κυβερνητικές οργανώσεις, και φορείς αρμόδιους για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Ετήσια Έκθεση: Έκθεση σχετικά με την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος που υποβάλλεται από την οικεία Διαχειριστική Αρχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 30 Ιουνίου κάθε έτους.

Τελική Έκθεση: Έκθεση ολοκλήρωσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος που συντάσσεται και υποβάλλεται από την Διαχειριστική Αρχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2017.

Οι Ετήσιες Εκθέσεις και η Τελική Έκθεση περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 67 του Γενικού Κανονισμού προκειμένου να παρέχεται σαφής εικόνα για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Συντάσσονται από τη Διαχειριστική Αρχή και εξετάζονται και εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου ΕΠ πριν την υποβολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αρχή με βασική αποστολή τη διατύπωση επιστημονικής και ανεξάρτητης γνώμης, σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων, τη συγκέντρωση και ανάληψη πληροφοριών σχετικών με τους πιθανούς ή νεοεμφανιζόμενους κινδύνους και την καθιέρωση μόνιμου διαλόγου με το ευρύ κοινό. Η ΕΑΑΤ ιδιαίτερα, διατυπώνει επιστημονικές γνώμες σχετικά με ορισμένα τρόφιμα ή συστατικά τροφίμων (πρόσθετες ύλες, ΓΤΟ). Τον Δεκέμβριο του 2003, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών όρισε ως έδρα της ΕΑΑΤ την ιταλική πόλη Πάρμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι μια οικογένεια ευρωπαϊκών δημοκρατικών χωρών που συνεργάζονται για τη βελτίωση του τρόπου ζωής των πολιτών τους και για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου. Η ΕΕ καθιέρωσε την ειρήνη και την ευημερία μεταξύ των πολιτών της, δημιούργησε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα (το ευρώ) και μία «ενιαία αγορά» χωρίς σύνορα, όπου τα αγαθά, οι άνθρωποι, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια κυκλοφορούν ελεύθερα. Η ΕΕ αποτελεί μεγάλη εμπορική δύναμη και κατέχει παγκόσμια πρωτοκαθεδρία σε τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η αναπτυξιακή βοήθεια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δημιουργήθηκε με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Μαάστριχτ, 1992). Η ιδέα της δημιουργίας της είναι παλαιά. Η ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής του 1972 είχε αναφερθεί για πρώτη φορά στη δημιουργία της. Η Ένωση αποτελεί συγχρόνως πολιτικό πρόγραμμα και νομική οργάνωση. Για την επίτευξη των παραπάνω, της έχουν ανατεθεί διάφοροι στόχοι:

Εταιρική σχέση

E

Ετήσια και Τελική Έκθεση υλοποίησης

E.A.A.T. Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων

E.E. Ευρωπαϊκή Ένωση (E.U.) (European Union)

- προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, της βιώσιμης ανάπτυξης, ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, καθώς και της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Οι εν λόγω στόχοι ανταποκρίνονται στις επιδιώξεις των τομειακών πολιτικών της Ένωσης·
- επιβεβαίωση της ταυτότητάς της στη διεθνή σκηνή. Το εν λόγω σχέδιο συνδέεται με την εφαρμογή της ΚΕΠΠΑ·
- ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης. Η ιθαγένεια, που θεσπίζεται από τη συνθήκη του Μάαστριχτ, αποτελεί προνομιακό σύνδεσμο μεταξύ της ΕΕ και των υπηκόων των κρατών-μελών·
- δημιουργία χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Ο εν λόγω χώρος στοχεύει, σύμφωνα με το όνομά του, να προαγάγει περισσότερο την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη υπέρ του πολίτη·
- ανάπτυξη του κοινοτικού κεκτημένου. Το κοινοτικό κεκτημένο αντιστοιχεί στο σύνολο των κανόνων που έχουν θεσπιστεί από την Ένωση και εντάσσονται στο πλαίσιο της.

Η Ένωση βασίζεται σε αξίες: στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, στη δημοκρατία, στην ισότητα, στο κράτος δικαίου και στα δικαιώματα του ανθρώπου. Διαθέτει σύμβολα: σημαία (δώδεκα αστέρια σε μπλε φόντο), ύμνο («Ωδή στη χαρά» του Ludwig van Beethoven), σύνθημα («Ενωμένη στην πολυμορφία»), νόμισμα (το ευρώ), ημέρα εορτασμού (9η Μαΐου).

Η Ένωση αποτελεί νομική οργάνωση. Αποτελείται από τους ακόλουθους πυλώνες:

- τον πρώτο πυλώνα που αντιστοιχεί στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα
- τον δεύτερο πυλώνα που αντιστοιχεί στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και στην ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνα (ΕΠΑΑ)
- τον τρίτο πυλώνα που αντιστοιχεί στην αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.

Διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο (που αποτελείται συγκεκριμένα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) για τους τρεις πυλώνες. Το εν λόγω πλαίσιο εξασφαλίζει τη συνεκτικότητα και την ομοιογένεια της δράσης της Ένωσης στους διάφορους πυλώνες.

Σήμερα έχει 27 μέλη. Η επιτυχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον ασυνήθιστο τρόπο λειτουργίας της, αφού οι χώρες που αποτελούν την Ένωση (τα «κράτη-μέλη» της) συνεχίζουν να είναι ανεξάρτητα κυρίαρχα έθνη, αλλά συνενώνουν τις εθνικές κυριαρχίες τους ούτως ώστε να αποκτήσουν ισχύ και παγκόσμια επιρροή την οποία καμία δεν θα μπορούσε να έχει μόνη της. Η Ένωση δεν είναι ομοσπονδία όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ούτε απλώς ένας οργανισμός συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, όπως τα Ηνωμένα Έθνη. Ο συγκερασμός των εθνικών κυριαρχιών σημαίνει πρακτικά ότι τα κράτη-μέλη μεταβιβάζουν ορισμένες από τις εξουσίες λήψης αποφάσεων που διαθέτουν σε κοινά θεσμικά όργανα τα οποία έχουν συσταθεί από τα ίδια, ούτως ώστε οι αποφάσεις για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος να μπορούν να λαμβάνονται δημοκρατικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Επιτροπή είναι το μεγαλύτερο σε μέγεθος θεσμικό όργανο το συστήματος διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ανεξάρτητη από τις εθνικές κυβερνήσεις και ρόλος της είναι να εκπροσωπεί και να προασπίζεται τα συμφέροντα της ΕΕ ως σύνολο. Συντάσσει προτάσεις για νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις, τις οποίες υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) και το Συμβούλιο. Η Επιτροπή είναι επίσης ο εκτελεστικός βραχίονας της ΕΕ, είναι δηλαδή υπεύθυνη για την εφαρμογή των αποφάσεων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Αυτό σημαίνει διαχείριση των τρεχουσών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: εφαρμογή των πολιτικών της, υλοποίηση των προγραμμάτων της και κατανάλωση των κεφαλαίων της. Όπως το ΕΚ και το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιουργήθηκε κατά τη δεκαετία του 1950 από τις ιδρυτικές Συνθήκες της ΕΕ.

Τα μέλη της Επιτροπής είναι σήμερα 27 (ένα για κάθε κράτος-μέλος) και διορίζονται για περίοδο πέντε ετών, εντός έξι μηνών από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η θητεία της παρούσας Επιτροπής λήγει στις 31 Οκτωβρίου 2009. Πρόεδρος της είναι ο José Manuel Barroso από την Πορτογαλία.

Η Επιτροπή «εδρεύει» στις Βρυξέλλες (Βέλγιο), αλλά έχει επίσης γραφεία στο Λουξεμβούργο και αντιπροσωπείες σε όλες τις χώρες της ΕΕ και σε πολλές πρωτεύουσες σε όλο τον κόσμο.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τέσσερις:

1. υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο
2. διαχειρίζεται και εκτελεί τις πολιτικές και τον προϋπολογισμό της ΕΕ
3. επιβάλλει τη νομοθεσία της ΕΕ (από κοινού με το Δικαστήριο)
4. εκπροσωπεί την Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, για παράδειγμα, διεξάγοντας διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών.

Ένωση που δημιουργήθηκε το 1960 από τα ευρωπαϊκά κράτη που δίσταζαν να αποδεχθούν το βαθμό ολοκλήρωσης που απαιτούσε η προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Όταν χώρες της ΕΖΕΣ όπως η Βρετανία και η Δανία προσχώρησαν στην ΕΟΚ το 1973, η Κοινότητα διαπραγματεύθηκε τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών με κάθε μια από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΖΕΣ. Την ΕΖΕΣ αποτελούσαν επτά κράτη (Σουηδία, Φινλανδία, Αυστρία, Νορβηγία, Ισλανδία, Ελβετία και Λιχτενστάιν), εκ των οποίων τα πρώτα τρία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1.1.1996.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δημιουργήθηκε το 1998. Εδρεύει στη Φραγκφούρτη (Γερμανία) και αποστολή της είναι η διαχείριση του ευρώ και η εγγύηση σταθερότητας τιμών στη ζώνη του ευρώ, η οποία επιτυγχάνεται με τον καθορισμό των βασικών επιτοκίων. Η ΕΚΤ είναι επίσης υπεύθυνη για τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ.

Για να εκπληρώσει την αποστολή της, η ΕΚΤ χρησιμοποιεί το «ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών» (ΕΣΚΤ). Οι χώρες που έχουν υιοθετήσει μέχρι σήμερα το ευρώ αποτελούν συλλογικά τη «ζώνη του ευρώ» και οι κεντρικές τους τράπεζες, μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, απαρτίζουν το λεγόμενο «ευρωσύστημα».

Ε.Ε.
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
(Ε.Ε.)
(European Commission)

E

Ε.Ζ.Ε.Σ.
Ευρωπαϊκή Ζώνη
Ελεύθερων Συναλλαγών
(Ε.Ε.Τ.Α.)
(European Free Trade Association)

ΕΚΤρ
Ευρωπαϊκή
Κεντρική Τράπεζα
(ΕΚΒ)
European
Central Bank

Ε.Ο.Κ.Ε.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Ένα από τα θεσμικά όργανα του συστήματος διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καθαρά συμβουλευτικό ρόλο. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συστάθηκε το 1957 με τη συνθήκη της Ρώμης και είναι συμβουλευτικό όργανο το οποίο επιτρέπει στους εκπροσώπους των ομάδων συμφερόντων της Ευρώπης, όπως οι εργοδοτικές οργανώσεις, τα συνδικάτα και άλλοι φορείς της «οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών», να εκφράσουν τις απόψεις τους για ζητήματα της ΕΕ. Αποτελείται από 344 μέλη, τα οποία προέρχονται από ευρύ φάσμα τομέων δραστηριότητας της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ. Η θητεία τους είναι τετραετής.

Η ΕΟΚΕ συνεδριάζει σε ολιγομέλεια και οι συζητήσεις της προετοιμάζονται από έξι υποεπιτροπές γνωστές ως «τμήματα», καθένα από τα οποία ασχολείται με συγκεκριμένους τομείς πολιτικής. Εκλέγει τον πρόεδρό της και δύο αντιπροέδρους για περίοδο δύο ετών. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διαδραματίζει τρεις κυρίως ρόλους:

- συμβουλεύει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε μετά από αίτημά τους είτε κατόπιν ιδίας πρωτοβουλίας
- ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ΕΕ
- ενισχύει το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών σε χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ και συνδράμει στη δημιουργία συμβουλευτικών δομών στις χώρες αυτές.

Οι γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ διαβιβάζονται στα μεγαλύτερα θεσμικά όργανα –το Συμβούλιο, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η γνώμη της ΕΟΚΕ πρέπει να ζητείται πριν από τη λήψη αποφάσεων για ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής, περιφερειακής και περιβαλλοντικής πολιτικής.

Αντίστοιχα όργανα λειτουργούν σε άλλα επίπεδα, όπως η Εθνική ΟΚΕ καθώς και ΟΚΕ σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

EUROSTAT

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία

Είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πραγματοποιεί και δημοσιεύει τακτικά στατιστικές αναλύσεις και προβλέψεις και εφοδιάζει τα όργανα της ΕΕ με στοιχεία στα οποία αυτά βασίζονται τις αποφάσεις και τη δράση τους.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση

Από τη στιγμή που η συνθήκη του Άμστερνταμ εισήγαγε στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έναν νέο τίτλο VIII Απασχόληση, ο συντονισμός των πολιτικών για την απασχόληση στα κράτη - μέλη κατέστη κοινωτική προτεραιότητα.

Βασιζόμενο σ' αυτές τις νέες διατάξεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου δρομολόγησε, τον Νοέμβριο του 1997, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΣΑ), καλούμενη επίσης «διαδικασία του Λουξεμβούργου».

Η ΕΣΑ αποτελεί ετήσιο πρόγραμμα σχεδιασμού, μέτρων παρακολούθησης, εξέτασης και προσαρμογής των πολιτικών που εφαρμόζουν τα κράτη - μέλη για να συντονίζουν τα μέσα καταπολέμησης της ανεργίας. Η ΕΣΑ στηρίζεται σε τέσσερις μηχανισμούς:

- τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση: κοινές προτεραιότητες όσον αφορά τις πολιτικές των κρατών - μελών για την απασχόληση, οι οποίες καθορίζονται από την Επιτροπή·

- τα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση (ΕΣΔΑ): πρακτική εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο των κοινών προσανατολισμών·
- την κοινή έκθεση για την απασχόληση: σύνθεση των εθνικών σχεδίων δράσης, η οποία χρησιμοποιείται ως βάση για τη χάραξη των κατευθυντήριων γραμμών του επόμενου έτους·
- τις συστάσεις: έγκριση από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, ειδικών συστάσεων ανά χώρα.

Το 2005, αναθεωρήθηκε η στρατηγική της Λισσαβόνας έτσι ώστε να συγκεντρωθούν οι προσπάθειες περισσότερο στην επίτευξη ισχυρής και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης.

Αυτή η επαναδρομολόγηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας κατέληξε στην πλήρη αναθεώρηση της ΕΣΑ, της οποίας η νέα διαδικασία τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιούλιο του 2005, με την έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση στηρίζεται σε τέσσερις μηχανισμούς:

- στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση (οι κατευθυντήριες γραμμές θα παρουσιάζονται στο εξής από κοινού με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις μακροοικονομικές και μικροοικονομικές πολιτικές της Ένωσης επί τρία έτη)·
- στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων ανά χώρα·
- στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην οποία αναλύονται τα 25 νέα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων που υπέβαλαν τα κράτη - μέλη·
- στις συστάσεις τις οποίες ενδεχομένως εγκρίνει το Συμβούλιο.

Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση θα χρησιμεύσουν ως βάση για το κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας και τα εθνικά προγράμματα δράσης.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, θεμελίωσε ένα πρωτότυπο σύστημα διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρέχοντας στα άτομα το πλεονέκτημα του δικαστικού ελέγχου όσον αφορά το σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Η σύμβαση που επικυρώθηκε από όλα τα κράτη - μέλη της Ένωσης, καθιέρωσε διάφορα όργανα ελέγχου με έδρα το Στρασβούργο:

- Επιτροπή επιφορτισμένη με την προηγούμενη μελέτη των προσφυγών που υποβάλλονται από ένα κράτος ή, ενδεχομένως από ένα άτομο
- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο οποίο προσφεύγει η Επιτροπή ή ένα κράτος - μέλος μετά από έκθεση της Επιτροπής (σε περίπτωση δικαστικής διευθέτησης)
- Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης που εκτελεί χρέη "θεματοφύλακα" της ΕΣΔΑ και στην οποία ανατίθεται η πολιτική διευθέτηση μιας διαφοράς στην περίπτωση που η υπόθεση δεν έχει παραπεμφθεί στο Δικαστήριο.

Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

E.T.A.A.**Ευρωπαϊκή Τράπεζα
για την Ανασυγκρότηση
και την Ανάπτυξη****E.B.R.D.****European Bank for
Reconstruction and
Development**

Ιδρύθηκε το 1991 και έχει στόχο να καθλιεργήσει τη μετάβαση σε οικονομίες ελεύθερης αγοράς και να προωθήσει ιδιωτικές και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ειλευθέρων Κρατών τηρώντας και εφαρμόζοντας τις αρχές της πολιτικοματικής δημοκρατίας, του πλουραλισμού και της οικονομίας της αγοράς. Η ΕΤΑΑ ενισχύει τις 27 χώρες της σε πράξεις που στοχεύουν στην υλοποίηση διαρθρωτικών και τομειακών οικονομικών μεταρρυθμίσεων, την προώθηση του ανταγωνισμού, των ιδιωτικοποιήσεων και της επιχειρηματικότητας συνεκτιμώντας τις ιδιαίτερες ανάγκες χωρών σε διαφορετικά στάδια μετάβασης. Μέσω των επενδύσεων της προωθεί τη δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα, την ενδυνάμωση των οικονομικών οργανισμών και νομικών συστημάτων, και την ανάπτυξη των απαραίτητων για την υποστήριξη του ιδιωτικού τομέα υποδομών. Η ΕΤΑΑ εφαρμόζει ασφαλείς τραπεζικές και επενδυτικές αρχές σε όλες τις δραστηριότητές της.

E.T.Επ.**Ευρωπαϊκή Τράπεζα
Επενδύσεων****E.I.B.****European
Investment
Bank**

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δημιουργήθηκε το 1958 με τη συνθήκη της Ρώμης ως η τράπεζα μακροπρόθεσμου δανεισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΤΕπ χορηγεί πιστώσεις στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα για έργα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, όπως:

- Συνοχή και σύγκλιση των περιφερειών της ΕΕ
- Στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- Περιβαλλοντικά προγράμματα
- Έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία
- Μεταφορές
- Ενέργεια

Η ΕΤΕπ δραστηριοποιείται στην ΕΕ αλλιά και σε άλλες 140 χώρες περίπου στον κόσμο, με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας. Είναι μη κερδοσκοπική τράπεζα της οποίας η λειτουργία υπαγορεύεται από την εκάστοτε εφαρμοζόμενη πολιτική και σε αντίθεση με τις εμπορικές τράπεζες, η ΕΤΕπ δεν διαχειρίζεται προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς, δεν διεκπεραιώνει απευθείας συναλλαγές με πελάτες ούτε παρέχει επενδυτικές συμβουλές σε ιδιωτική βάση. Η ΕΤΕπ συνάπτει μακροπρόθεσμα δάνεια για τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό (κυρίως πάγια στοιχεία) αλλιά δεν παρέχει επιχορηγήσεις.

Η ΕΤΕπ ανήκει στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία συνεισφέρουν από κοινού στο κεφάλαιό της με ποσοστό ανάλογο της οικονομικής βαρύτητας κάθε χώρας εντός της Ένωσης. Η ΕΤΕπ δεν χρησιμοποιεί πόρους του προϋπολογισμού της Ένωσης. Αντίθετα, αυτοχρηματοδοτείται μέσω δανεισμού από τις κεφαλαιαγορές. Δεδομένου ότι τα κράτη - μέλη της ΕΕ είναι οι μέτοχοί της, η ΕΤΕπ έχει άριστη πιστοληπτική ικανότητα στις χρηματαγορές, γεγονός που της επιτρέπει να συγκεντρώνει υψηλά κεφάλαια με εξαιρετικά ανταγωνιστικούς όρους. Καθώς πρόκειται για μη κερδοσκοπική τράπεζα, οι όροι των δανείων που χορηγεί είναι ομοίως ευνοϊκοί. Η ΕΤΕπ δεν μπορεί, ωστόσο, να δανείσει ποσά υψηλότερα από το 50% του κόστους κάθε μεμονωμένου έργου. Τα έργα τα οποία χρηματοδοτεί η Τράπεζα επιλέγονται προσεκτικά με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ
- πρέπει να είναι βιώσιμα από οικονομική και χρηματοδοτική άποψη, τεχνικά άρτια και μη επιβλαβή για το περιβάλλον
- πρέπει να συμβάλλουν στην προσέλκυση άλλων πηγών χρηματοδότησης.

Η ΕΤΕπ στηρίζει επίσης τη βιώσιμη ανάπτυξη στις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες, στις γειτονικές χώρες της ΕΕ στα νότια και ανατολικά της σύνορα καθώς και σε χώρες εταίρους σε άλλα μέρη του κόσμου. Τέλος, η ΕΤΕπ κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) είναι επιφορτισμένη, από την 1η Ιουνίου 1999, με την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η OLAF, η οποία ιδρύθηκε με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αντικατέστησε τη μονάδα συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης (UCLAF). Η μονάδα αυτή είχε δημιουργηθεί το 1988 και το πεδίο δράσης της περιοριζόταν αποκλειστικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο εξής, η νέα υπηρεσία μπορεί να διεξάγει έρευνες για τη διαχείριση και τη χρηματοδότηση όλων των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης με απόλυτη επιχειρησιακή ανεξαρτησία. Την ανεξαρτησία αυτή διασφαλίζει:

- ο διευθυντής της OLAF: διορίζεται ύστερα από συνεννόηση με το Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και το Συμβούλιο και έχει τη δυνατότητα να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για να προστατεύσει την ανεξαρτησία του. Επιπλέον, μπορεί να κινήσει έρευνα όχι μόνο έπειτα από αίτημα του ενδιαφερόμενου οργάνου, οργανισμού ή κράτους μέλους, αλλά και με δική του πρωτοβουλία
- η εποπτική επιτροπή της OLAF: επιφορτισμένη με τον έλεγχο των ερευνών, αποτελείται από πέντε ανεξάρτητες εξωτερικές προσωπικότητες που διορίζονται από κοινού από το Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και το Συμβούλιο.

Οι επιμέρους λεπτομέρειες των εσωτερικών ερευνών που πραγματοποιούνται από την OLAF προκειμένου να καταπολεμηθεί η απάτη, η διαφθορά και άλλες παράνομες δραστηριότητες που πλήττουν τα οικονομικά συμφέροντα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διευκρινίστηκαν στη διοργανική συμφωνία του Μαΐου 1999, μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Η συμφωνία αυτή επεκτείνει τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας στα σοβαρά γεγονότα που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως παράβαση των επαγγελματικών υποχρεώσεων των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού και τα οποία έχουν πειθαρχικές ή ποινικές συνέπειες. Αρκετοί κανονισμοί περιλαμβάνουν προβλέψεις σχετικά με την κοινοποίηση των παρατυπιών και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Άλλοι κανονισμοί προσδιορίζουν τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται στο πλαίσιο των ερευνών και των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων καθώς και των επιτόπιων ελέγχων.

Συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2007 με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005 και πρόκειται για ένα ενιαίο μέσο χρηματοδότησης της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη με τη χρήση του οποίου θα βελτιωθούν η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και της δασοκομίας, το περιβάλλον και η διαχείριση της υπαίθρου, η ποιότητα της ζωής, αλλά και η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές. Το ΕΓΤΑΑ χρηματοδοτεί επίσης τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και τις δράσεις παροχής τεχνικής υποστήριξης (έργα τύπου Leader).

Το Ταμείο θα συμβάλει στην επίτευξη των τριών στόχων που συμβαδίζουν με τους τρεις άξονες της αγροτικής πολιτικής, οι οποίοι καθορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο, ήτοι:

- στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας, στηρίζοντας την αναδιάρθρωσή τους
- στη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου, στηρίζοντας τη χωροταξική διαχείριση

O.L.A.F.

**Ευρωπαϊκή Υπηρεσία
Καταπολέμησης της
Απάτης**

E

Ε.Γ.Τ.Α.Α.

**Ευρωπαϊκό Γεωργικό
Ταμείο Αγροτικής
Ανάπτυξης**

- στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων

Το Ταμείο παρεμβαίνει συμπληρώνοντας τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δράσεις και συμβάλλει στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων της Κοινότητας. Η Επιτροπή και τα κράτη - μέλη οφείλουν επίσης να μεριμνούν για την τήρηση της αρχής της συνοχής των ενισχύσεων που παρέχει το Ταμείο και των αντίστοιχων ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη - μέλη με τις δράσεις, τις πολιτικές και τις προτεραιότητες της Επιτροπής όπως και με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων.

Για την Ελλάδα το ΕΓΤΑΑ θα δράσει σε όλη τη χώρα μέσω ενός μοναδικού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) για το διάστημα 2007-2013.

E

Ευρωπαϊκό δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης

Σύμφωνα με το άρθρο 66 του Καν. 1698/2005 για το ΕΓΤΑΑ, δημιουργήθηκε ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης για τη διασύνδεση των εθνικών δικτύων, οργανισμών και διοικητικών υπηρεσιών που έχουν δραστηριότητα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης σε κοινοτικό επίπεδο.

Στόχοι του ευρωπαϊκού δικτύου είναι:

- α) η συλλογή, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα κοινοτικά μέτρα για την αγροτική ανάπτυξη·
- β) η συλλογή, διάδοση και παγίωση, σε κοινοτικό επίπεδο, της ορθής πρακτικής για την αγροτική ανάπτυξη·
- γ) η παροχή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις στις αγροτικές περιοχές της Κοινότητας και των τρίτων χωρών·
- δ) η διοργάνωση συναντήσεων και σεμιναρίων σε κοινοτικό επίπεδο για όσους εμπλέκονται ενεργά στην αγροτική ανάπτυξη·
- ε) η σύσταση και λειτουργία δικτύων εμπειρογνομόνων με στόχο τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειρίας και την υποστήριξη της εφαρμογής και της αξιολόγησης της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης·
- στ) η υποστήριξη των εθνικών δικτύων και των πρωτοβουλιών διεθνικής συνεργασίας.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (European Court of Auditors)

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο συστήθηκε το 1975 και εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να ελέγχει εάν οι πόροι της Ένωσης, που προέρχονται από τους φορολογουμένους, συγκεντρώνονται σωστά και δαπανώνται νόμιμα, με φειδώ και για τον προβλεπόμενο σκοπό. Στόχος του είναι να εξασφαλίζει την καλύτερη σχέση κόστους-απόδοσης για τα χρήματα των φορολογουμένων, και έχει το δικαίωμα να ελέγχει κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που χειρίζεται πόρους της Ένωσης. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από ένα μέλος για κάθε χώρα της Ένωσης. Τα μέλη του διορίζονται από το Συμβούλιο για περίοδο έξι ετών που μπορεί να ανανεωθεί.

C.E.DE.FO.P. Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle)

Πρόκειται για φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υποστηρίζει την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση στην ΕΕ. Το Κέντρο αυτό προμηθεύει πληροφορίες (με εκδόσεις, ιστοσελίδες, στατιστικά στοιχεία και τεκμηρίωση) πάνω στην υφιστάμενη κατάσταση και τις μελλοντικές τάσεις στην επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύει τις σχετικές συνεργασίες. Το Cedefop είναι ένας από τους παλαιότερους ευρωπαϊκούς φορείς. Ιδρύθηκε το 1975 και μεταφέρθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1995.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ), που είναι ο άμεσα εκλεγμένος νομοθετικός βραχίονας της Ένωσης, εκλέγεται από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπροσώπηση των συμφερόντων τους. Το Κοινοβούλιο δημιουργήθηκε τη δεκαετία του 1950 με τις ιδρυτικές Συνθήκες. Από το 1979, οι βουλευτές του εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία από τους πολίτες της ΕΕ.

Οι εκλογές διεξάγονται ανά πενταετία. Δικαίωμα εκλέγειν και εκλεγείν έχει κάθε ευρωπαίος πολίτης, σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ και αν κατοικεί. Οι πιο πρόσφατες εκλογές πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο 2004. Το Κοινοβούλιο έχει 785 βουλευτές από όλες τις 27 χώρες της ΕΕ.

Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν ανήκουν σε εθνικούς συνασπισμούς αλλά σε επτά πολιτικές ομάδες πανευρωπαϊκού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο τους, οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν όλες τις απόψεις για τα πολιτικά ζητήματα και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου είναι τρεις:

- άσκηση νομοθετικής εξουσίας – από κοινού με το Συμβούλιο σε πολιτικούς τομείς πολιτικής. Το γεγονός ότι το ΕΚ εκλέγεται από τους πολίτες της ΕΕ με άμεση και καθολική ψηφοφορία συμβάλλει στην εξασφάλιση της δημοκρατικής νομιμότητας του ευρωπαϊκού δικαίου
- άσκηση δημοκρατικού ελέγχου σε όλα τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ και ιδίως στην Επιτροπή. Το Κοινοβούλιο έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίψει το διορισμό των μελών της Επιτροπής, καθώς και να εξαναγκάσει την Επιτροπή ως σύνολο σε παραίτηση
- άσκηση δημοσιονομικής εξουσίας. Το Κοινοβούλιο έχει αρμοδιότητα επί του προϋπολογισμού της ΕΕ από κοινού με το Συμβούλιο και συνεπώς μπορεί να επηρεάζει τις δαπάνες της. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσιονομικής διαδικασίας, εγκρίνει ή απορρίπτει τον προϋπολογισμό στο σύνολό του.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει τρεις έδρες εργασίας: Βρυξέλλες (Βέλγιο), Λουξεμβούργο και Στρασβούργο (Γαλλία).

Στο Λουξεμβούργο φιλοξενούνται οι διοικητικές υπηρεσίες (η «Γενική Γραμματεία»). Οι συνεδριάσεις του συνόλου του Κοινοβουλίου, γνωστές ως «σύνοδοι ολομέλειας», γίνονται στο Στρασβούργο και μερικές φορές στις Βρυξέλλες. Οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών γίνονται επίσης στις Βρυξέλλες.

Ένα από τα δύο Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας (το άλλο είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης). Ιδρύθηκε το 1958 και υποστηρίζει τις προτεραιότητες της Κοινότητας σε ό,τι αφορά την ανάγκη ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας και την ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΤ αποσκοπεί να συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής βελτιώνοντας την απασχόληση και τις δυνατότητες απασχόλησης.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των στόχων «Σύγκλιση» και «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», το ΕΚΤ υποστηρίζει τις ενέργειες στα κράτη-μέλη σύμφωνα με τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- αύξηση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επικεφαλής των επιχειρήσεων, ώστε να βελτιωθεί η προβλεπτικότητα και η θετική διαχείριση των οικονομικών μεταβολών
- βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των αναζητούντων θέση εργασίας και των ανενεργών ατόμων

**Ε.Κ.Τ.
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο**

**Ε.Σ.Φ.
European Social Fund**

- πρόληψη της ανεργίας και ιδίως της μακροχρόνιας ανεργίας και της ανεργίας των νέων
- ενθάρρυνση της ενεργού γήρανσης και παράταση του ενεργού βίου
- αύξηση της συμμετοχής στην αγορά της εργασίας
- ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των λιγότερο ευνοημένων ατόμων με σκοπό τη βιώσιμη ένταξή τους στο χώρο της απασχόλησης
- καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων στην αγορά της εργασίας
- ενίσχυση και αύξηση του ανθρώπινου δυναμικού
- προώθηση των εταιρικών σχέσεων.

Eco - Label

Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα

Το Ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα, που χορηγήθηκε για πρώτη φορά το 1994 έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τους καταναλωτές να αγοράζουν φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και να αυξήσει τη ζήτηση των προϊόντων αυτών. Τα κριτήρια χορήγησης του οικολογικού σήματος καθορίζονται από την ΕΕ, αλλά τα σήματα χορηγούνται από τις εθνικές αρχές. Το σήμα έχει τη μορφή λουλουδιού με αστεροειδή πέταλα.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων

Αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων όλων των χωρών της ΕΕ, καθώς και από τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Από το πολιτικό σύστημα της κάθε χώρας εξαρτάται αν θα συμμετέχει ο πρόεδρος ή/και ο πρωθυπουργός. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνεδριάζει, κατ' αρχήν, τέσσερις φορές το χρόνο για να χαράξει τη γενική πολιτική της Ένωσης και να αναλύσει τις προόδους που σημειώνονται. Είναι το ανώτατο πολιτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γι' αυτό οι συνεδριάσεις του αποκαλούνται «σύνοδοι κορυφής».

Ε.Σ.Κ.Τ. Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

E.S.C.B. European System of Central Banks

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) ιδρύθηκε μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αποτελείται από την ΕΚΤ και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών - μελών.

Ο πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της. Το ΕΣΚΤ ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων.

Τα βασικά καθήκοντα του ΕΣΚΤ είναι:

- να χαράζει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας,
- να διενεργεί πράξεις συναλλαγματός σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 111 της παρούσας Συνθήκης,
- να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών - μελών,
- να προωθεί την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.

Το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) όλων των κρατών - μελών της ΕΕ (άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης) είτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι.

Είναι το ταμείο της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη της αλιείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το οποίο θα λειτουργήσει για επτά χρόνια (2007-2013) με συνολικό προϋπολογισμό 3,8 περίπου δις ευρώ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας έχει ορίσει τους παρακάτω άξονες προτεραιότητας, τους οποίους τα κράτη - μέλη ιεραρχούν ανάλογα με τις ανάγκες τους:

1. Μέτρα για την αναπροσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου
2. Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
3. Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος
4. Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών
5. Τεχνική βοήθεια

Κάθε κράτος - μέλος καταρτίζει ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 το οποίο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Στο πρόγραμμα αυτό περιγράφει και αιτιολογεί τους άξονες προτεραιότητας που έχει επιλέξει, ενώ συγχρόνως ορίζει συγκεκριμένους στόχους για κάθε άξονα. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιέχει επίσης σχέδιο χρηματοδότησης με κατανομή των κονδυλίων του προϋπολογισμού ανά έτος και με τα ποσά που προορίζονται για τους διάφορους άξονες σ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ελέγχει κατά πόσον κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συμφωνεί με τους στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και με άλλες πολιτικές και προτεραιότητες της ΕΕ. Τα προγράμματα αυτά πρέπει επίσης να συνάδουν με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο έχει προηγουμένως εγκριθεί από το κράτος - μέλος μετά από διάλογο με την Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ) είναι ειδικό δημοσιονομικό όργανο για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού Ωκεανού (ΑΚΕ), οι οποίες έχουν υπογράψει τη Σύμβαση Λομέ με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποτελεί το κύριο μέσο παροχής κοινοτικής βοήθειας υπέρ της συνεργασίας για την ανάπτυξη των κρατών ΑΚΕ καθώς και των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών (ΥΧΕ). Κάθε ΕΤΑ συνάπτεται για μια περίοδο πέντε περίπου ετών. Το ΕΤΑ αποτελείται από πολλή μέσα, ιδίως δε από μη επιστρεπτές ενισχύσεις, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου και δάνεια στον ιδιωτικό τομέα.

Το ΕΤΑ χρηματοδοτείται από τα κράτη - μέλη και δεν αποτελεί ακόμη μέρος του γενικού κοινοτικού προϋπολογισμού. Ωστόσο, η βοήθεια που χορηγείται στις ΥΧΕ έχει ενταχθεί στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης από 1ης Ιανουαρίου 2008.

Η αναπτυξιακή βοήθεια που παρέχει το ΕΤΑ εντάσσεται σ' ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα κονδύλια του γενικού προϋπολογισμού της Κοινότητας μπορούν να χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένες δράσεις. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, παράλληλα με τη διαχείριση ενός μέρους των πόρων του ΕΤΑ (δάνεια και κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου), συνεισφέρει και με ιδίους πόρους.

Το δέκατο (τρέχον) ταμείο καλύπτει την περίοδο από το 2008 έως το 2013. Τα κράτη - μέλη έχουν τις δικές τους διμερείς συμφωνίες με τις αναπτυσσόμενες χώρες και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, οι οποίες δεν χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης ή άλλους κοινοτικούς πόρους.

E.T.A
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Αλιείας

E

E.T.A.
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Ανάπτυξης
F.E.D.
Fonds Européen de
Développement

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων συστήθηκε το 1994 για την παροχή βοήθειας στις μικρές επιχειρήσεις. Πλειοψηφικός μέτοχος του Ταμείου είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, με την οποία αποτελούν τον «όμιλο ΕΤΕπ». Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων παρέχει επιχειρηματικό κεφάλαιο στις μικρές εταιρίες (ΜΜΕ), ιδίως στις νέες εταιρίες και στις επιχειρήσεις τεχνολογικού προσανατολισμού. Παρέχει εγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (όπως τράπεζες) για την κάλυψη των δανείων τους προς τις ΜΜΕ. Δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα (με την έννοια ότι δεν χορηγεί δάνεια και επιδοτήσεις σε επιχειρήσεις, ούτε επενδύει άμεσα σε εταιρίες), αλλά αντίθετα λειτουργεί μέσω τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ενδιάμεσων. Χρησιμοποιεί είτε δικούς του πόρους είτε τους πόρους που του έχουν εμπιστευθεί η ΕΤΕπ ή η Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ταμείο δραστηριοποιείται στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και στην Κροατία, την Τουρκία και σε τρεις χώρες της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Λιχτενστάϊν και Νορβηγία).

Ε.Τ.Π.Α. Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ιδρύθηκε το 1975 με κύρια αποστολή τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Πρόκειται για το μεγαλύτερο από πλευράς πόρων, διαρθρωτικό όργανο της ΕΕ.

Η παρέμβαση του ΕΤΠΑ επικεντρώνεται σε ορισμένες θεματικές προτεραιότητες που αντικατοπτρίζουν τη φύση των στόχων «Σύγκλιση», «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία». Πρόκειται, ιδίως, για χρηματοδοτήσεις που αφορούν:

- επενδύσεις που συμβάλλουν στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης,
- επενδύσεις σε υποδομές,
- μέτρα στήριξης της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),
- την τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής.

Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης

Δημοσιοποιήθηκε το 1991 στη Χάγη και έχει υπογραφεί μέχρι σήμερα από 51 κράτη. Αποτελείται από έναν κώδικα συμπεριφοράς ο οποίος περιλαμβάνει αρχές, στόχους και τρόπους επίτευξης μιας πανευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας. Στόχοι του είναι η εξασφάλιση του εφοδιασμού σε ενέργεια και η δημιουργία μίας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς για την ενέργεια φροντίζοντας παράλληλα για την προστασία του περιβάλλοντος. Υπεγράφη στις 17 Δεκεμβρίου 1994 στη Λισσαβόνα ύστερα από τρία και πλέον χρόνια διαπραγματεύσεων.

Ε.Ο.Χ. Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Τα αρχικά ΕΟΧ σημαίνουν Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος. Η συμφωνία ΕΟΧ, στην οποία συμμετέχουν όλα τα κράτη - μέλη της ΕΕ και τα μέλη της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Λιχτενστάϊν και Νορβηγία), τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994. Στόχος της συμφωνίας είναι η δημιουργία ομοιογενούς και δυναμικού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που θα βασίζεται σε κοινούς κανόνες και ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Τυπικά, στον ΕΟΧ συνυπάρχουν δύο χωριστά νομικά συστήματα:

- η συμφωνία ΕΟΧ, που εφαρμόζεται όταν επηρεάζονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μελών της ΕΖΕΣ και της Κοινότητας ή μεταξύ των ίδιων των χωρών της ΕΖΕΣ, και
- το κοινοτικό δίκαιο, όταν επηρεάζονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών - μελών της ΕΕ.

Η συμφωνία ΕΟΧ εφαρμόζεται ταυτόχρονα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ και καθορίζει τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και το πλαίσιο της συνεργασίας τους.

Πρόκειται για ένα νέο όργανο συνεργασίας στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013 που θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006 για την προώθηση της εδαφικής συνεργασίας,

Στόχος του ΕΟΕΣ είναι να διευκολύνει και να προωθεί τη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία μεταξύ των μελών του. Ο όμιλος αποτελείται από κράτη - μέλη, περιφερειακές αρχές, τοπικές αρχές και/ή οργανισμούς δημοσίου δικαίου σε προαιρετική βάση.

Στον ΕΟΕΣ είναι δυνατόν να ανατεθεί είτε η υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα είτε η υλοποίηση κάθε άλλης δράσης διασυνοριακής συνεργασίας με ή χωρίς κοινοτική οικονομική παρέμβαση. Τα μέλη του ΕΟΕΣ εδρεύουν στην επικράτεια τουλάχιστον δύο κρατών - μελών. Στα όρια των αρμοδιοτήτων του, ο ΕΟΕΣ ενεργεί εξονόματος και για λογαριασμό των μελών του. Προς το σκοπό αυτό, διαθέτει τη νομική υπόσταση που προβλέπεται για τα νομικά πρόσωπα από τις εθνικές νομοθεσίες.

Μέλη του Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να είναι Δήμοι, Κοινότητες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όπως επίσης και ενώσεις φορέων, οι οποίοι ανήκουν σε μία ή περισσότερες από τις ανωτέρω κατηγορίες, καθώς και το Ελληνικό Δημόσιο συμπεριλαμβανομένων και των Περιφερειών. Η συμμετοχή των φορέων αυτών σε Ε.Ο.Ε.Σ. εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 3 του άρθρου 219. Ε.Ο.Ε.Σ. που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα συστήνεται ως αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις προβλέψεις του Κανονισμού.

Η απόφαση για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και ενός ευρωπαϊκού δικτύου παρακολούθησης και ενημέρωσης για το περιβάλλον ελήφθη από το Συμβούλιο το 1990 (Καν. 1290/1990, L120/1990) αντανακλώντας τη μεγάλη σημασία που αποδίδει η ΕΕ στο θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος. Ο κύριος στόχος του είναι η συγκέντρωση των πιο λεπτομερών και ακριβών περιβαλλοντικών στοιχείων τα οποία είναι απαραίτητα για την άσκηση μιας αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Μετά από πολλά χρόνια διαφωνίας σχετικά με την έδρα του, ο οργανισμός άρχισε να λειτουργεί από το 1994 με έδρα την Κοπεγχάγη.

Στόχος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) είναι η υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και η συμβολή στην επίτευξη σημαντικής και μετρήσιμης βελτίωσης του περιβάλλοντος στην Ευρώπη με την παροχή έγκαιρων, στοχοθετημένων, συναφών και αξιόπιστων πληροφοριών στα κέντρα χάραξης πολιτικής και το κοινό.

Παρόλο που ο ΕΟΠ είναι όργανο της ΕΕ, μέλη μπορούν να γίνουν τρίτα κράτη που συμμερίζονται τους στόχους του Οργανισμού. Σήμερα 32 κράτη είναι μέλη του ΕΟΠ: το σύνολο των 27 κρατών - μελών της ΕΕ, η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία, η Ελβετία και η Τουρκία.

Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας συνενώνει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της η Κοινότητα για να επιτύχει τον καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, στο επίπεδο τόσο των κρατών - μελών όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έννοια αυτή διατυπώθηκε από την Επιτροπή το 2000, με γνώμονα την προσφορά πραγματικά ελκυστικών προοπτικών στους ερευνητές.

Ε.Ο.Ε.Σ.

**Ευρωπαϊκός Όμιλος
Εδαφικής Συνεργασίας**

E

Ε.Ο.Π.

**Ευρωπαϊκός Οργανισμός
Περιβάλλοντος**

Ε.Ε.Α.

**European Environment
Agency**

**Ευρωπαϊκός Χώρος
Έρευνας**

Μέχρι τότε, η ευρωπαϊκή έρευνα αντιμετώπιζε πολλές δυσκολίες: κατακερματισμένες προσπάθειες, στεγανά εθνικά συστήματα ερευνών, διαφορετικές νομοθετικές και διοικητικές ρυθμίσεις και χαμηλό επίπεδο επενδύσεων στη γνώση.

Με τα μέσα που κινητοποιεί, επιτρέπει την από κοινού χρήση των δεδομένων, την αντιπαραβολή των αποτελεσμάτων, την εκπόνηση πολυκλιμαδικών μελετών, τη μεταφορά και την προστασία των νέων επιστημονικών γνώσεων, καθώς και την πρόσβαση στα κέντρα αριστείας και στα πιο προηγμένα τεχνικά μέσα.

Αποστολή του είναι επομένως να ανταποκριθεί σε μια αποφασιστικής σημασίας φιλοδοξία της ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι η άσκηση πραγματικά κοινής πολιτικής στον τομέα της έρευνας.

Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Το λειτούργημα του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή θεσπίσθηκε με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Μάαστριχτ, 1992) στο πλαίσιο της μέριμνας για χρηστή διοίκηση και διοικητική διαφάνεια στο επίπεδο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έπειτα από κάθε εκλογή του και για όλη τη διάρκεια της θητείας του (πέντε έτη). Στον Διαμεσολαβητή μπορούν να υποβάλλονται από τους πολίτες της Ένωσης ή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατοικούν στα κράτη-μέλη καταγγελίες σχετικές με κακή διοίκηση στη δράση των κοινοτικών οργάνων (με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο). Παραδείγματος χάριν, είναι δυνατόν οι καταγγελίες μπορεί να αφορούν απουσία ή άρνηση πρόσβασης σε πληροφορίες, αδικαιοδόγητη διοικητική καθυστέρηση, άνιση ή δυσμενή πρακτική ή έλλειψη διαφάνειας.

Ο Διαμεσολαβητής δύναται να αναλάβει έρευνα με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν υποβολής καταγγελίας. Οι καταγγελίες δύναται να διαβιβασθούν στον Διαμεσολαβητή απευθείας ή μέσω ενός ευρωβουλευτή.

Σε περίπτωση που διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, ο Διαμεσολαβητής απευθύνεται στην αρμόδια διοικητική υπηρεσία, πραγματοποιεί έρευνα, αναζητεί λύση που μπορεί να εξαλείψει το πρόβλημα και υποβάλλει, εφόσον χρειαστεί, σχέδια σύστασης στα οποία το όργανο υποχρεούται να απαντήσει με εμπειρισταωμένη γνώμη εντός τριών μηνών. Αν το υπόψη θεσμικό όργανο δεν δεχτεί να λάβει υπόψη τις προτεινόμενες συστάσεις, ο Διαμεσολαβητής δεν δύναται σε καμία περίπτωση να επιβάλει μια λύση. Μπορεί, όμως, να υποβάλει ειδική έκθεση για το εν λόγω θέμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ώστε αυτό να λάβει τα μέτρα που επιβάλλονται. Ο Διαμεσολαβητής διαβιβάζει εξάλλου στο Κοινοβούλιο μια ετήσια έκθεση που αφορά το σύνολο των ερευνών του.

Ε.Ε.Π.Δ.

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Όταν τα θεσμικά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προσώπου του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να σέβονται το δικαίωμα ιδιωτικής ζωής του. Ο ΕΕΠΔ εξασφαλίζει ότι αυτό συμβαίνει.

Η εν λόγω «επεξεργασία» καλύπτει δραστηριότητες όπως η συλλογή δεδομένων, η καταγραφή και η αποθήκευσή τους, η ανάκλησή τους για ενημερωτικούς λόγους, η αποστολή ή η διάθεσή τους σε άλλους, καθώς και η παρεμπόδιση της μετάδοσης, η διαγραφή ή η καταστροφή δεδομένων.

Υπάρχουν αυστηροί κανόνες σχετικά με την ιδιωτική ζωή που διέπουν τις εν λόγω δραστηριότητες. Για παράδειγμα, τα θεσμικά όργανα ή οι οργανισμοί της ΕΕ γενικά απαγορεύεται να προβαίνουν στην επεξεργασία προσωπικών

δεδομένων που αποκαλύπτουν τη φιλιετική ή εθνική καταγωγή των πολιτών, τα πολιτικά τους φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις τους ή τη συμμετοχή τους σε συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Ο ΕΕΠΔ συνεργάζεται με τους αρμόδιους υπαλλήλους προστασίας δεδομένων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρηση των κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Ο ΕΕΠΔ παρέχει συμβουλές για όλα τα θέματα που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - τόσο για την επεξεργασία από τα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ όσο και για προτάσεις νέας νομοθεσίας. Συνεργάζεται με τις εθνικές αρχές προστασίας των χωρών της ΕΕ, καθώς και με άλλους αρμόδιους φορείς.

Ο ΕΕΠΔ εδρεύει στις Βρυξέλλες.

Αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤρ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤρ) των κρατών - μελών της ΕΕ που υιοθέτησαν το Ευρώ στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ.

Το Ευρωσύστημα και το ΕΣΚΤ (που αποτελείται από την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ όλων των κρατών - μελών της ΕΕ, είτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι) θα συνυπάρχουν όσο διάστημα υπάρχουν κράτη - μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ.

Ευρωσύστημα

Ο υπ' αριθμ. 1828/2006 Κανονισμός (ΕΚ) της Επιτροπής της 8.12.2006 «για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης», όπως αυτός ισχύει (ΕΕ L 45 της 15.2.2007). Με τον κανονισμό αυτό θεσπίζονται κανόνες εφαρμογής των παρεμβάσεων των Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής) για:

- α) την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα
- β) τις πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των πόρων των Ταμείων
- γ) τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου
- δ) τις παρατυπίες
- ε) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα
- στ) τις δημοσιονομικές διορθώσεις λόγω μη τήρησης της αρχής της προσθετικότητας
- ζ) την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων
- η) τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής
- θ) την επιλεξιμότητα του κόστους στέγασης
- ι) την επιλεξιμότητα επιχειρησιακών προγραμμάτων για το στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

Εφαρμοστικός Κανονισμός

ЛЕУКН

Ζώνη, εκτός σχεδίου δόμησης, η οποία ορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 1337/1983 και αφορά την οριοθέτηση και τον καθορισμό των χρήσεων γης περιοχών, με ταυτόχρονο καθορισμό και των όρων και περιορισμών των πάσης φύσεως επιτρεπομένων παρεμβάσεων.

Ζ.Ο.Ε.
Ζώνη Οικιστικού
Ελέγχου

Z

ΛΕΥΚΗ

Πρόκειται για την παροχή της δυνατότητας ευρείας προσβασιμότητας σε πληροφορίες της Δημόσιας Διοίκησης με τη χρήση νέων τεχνολογιών και το Διαδίκτυο. Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διοίκησης μπορούν να διακριθούν σε 4 επίπεδα :

- Υπηρεσίες πληροφόρησης (παροχή ταξινομημένων πληροφοριών)
- Υπηρεσίες επικοινωνίας (π.χ. διάθεση εντύπων)
- Υπηρεσίες αμφίδρομης επικοινωνίας (π.χ. υποβολή δικαιολογητικών)
- Υπηρεσίες διεκπεραίωσης (ολοκληρωμένες συναλλαγές)

Στόχος της ηλεκτρονικής διοίκησης είναι η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με τρόπο ώστε να παρέχει βελτιωμένες υπηρεσίες προς τον πολίτη στα πλαίσια της νέας οικονομίας.

Είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων, μειωμένων τιμών ή/και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

ΛΕΥΚΗ

Η στρατηγική στόχευση της χώρας εξειδικεύεται μέσω του ΕΣΠΑ με τις εξής πέντε (5) θεματικές προτεραιότητες:

- Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας
- Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία
- Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή
- Θεσμικό Περιβάλλον
- Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπο επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.

Θεματικές Προτεραιότητες του ΕΣΠΑ

Αναπτυξιακό Πρόγραμμα που καταρτίζεται βάσει του Νόμου 3274/2004, άρθρα 6 - 13, για την υποστήριξη των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) πρώτου βαθμού, ως προς την πραγματοποίηση επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών με γνώμονα την αρμονική, ισόρροπη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το Πρόγραμμα "ΘΗΣΕΑΣ" καταρτίζεται με στόχο:

- α. το συντονισμό του συνόλου των επί μέρους πολιτικών που εφαρμόζονται για τους Ο.Τ.Α πρώτου βαθμού, με κατεύθυνση την ενίσχυση του αναπτυξιακού τους ρόλου και των μεταξύ τους συνεργασιών,
- β. την ορθολογική αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων που κατευθύνονται στους Ο.Τ.Α πρώτου βαθμού, έτσι ώστε να βελτιώνεται η αποδοτικότητά τους, και
- γ. την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των Ο.Τ.Α πρώτου βαθμού.

Το Πρόγραμμα "ΘΗΣΕΑΣ" έχει πενταετή διάρκεια (2005-2009), η οποία μπορεί να παραταθεί, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για δύο επιπλέον έτη (2005-2011).

ΘΗΣΕΑΣ Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες τα ποσοστά ανεργίας είναι αυξημένα (άνωτερα του μέσου όρου που ισχύει για την επικράτεια) ένεκα ομαδικών απολύσεων λόγω παύσης λειτουργίας επιχειρήσεων ή πτώχευσης ή αναδιαρθρώσεων κλάδων οικονομικών δραστηριοτήτων ή από περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα στην τοπική αγορά εργασίας.

Θύλακες Ανεργίας

ΛΕΥΚΗ

Οι ίδιοι πόροι είναι τα έσοδα φορολογικής φύσεως που διατίθενται στην ΕΕ προκειμένου να καλύψει τη χρηματοδότηση των δαπανών της, τηρώντας το σημερινό ανώτατο όριο του 1,27% του κοινοτικού ΑΕΠ. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από τους ίδιους πόρους. Σήμερα περιλαμβάνονται στους ίδιους πόρους τέσσερα στοιχεία :

- οι γεωργικοί δασμοί, δηλαδή οι τελωνειακοί δασμοί για τα γεωργικά προϊόντα
- οι δασμοί που προέρχονται από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου στις εισαγωγές από τρίτες χώρες
- ο φόρος ΦΠΑ που προέρχεται από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή (1%) στη βάση ΦΠΑ του κάθε κράτους μέλους.
- ο «τέταρτος ή συμπληρωματικός πόρος» που βασίζεται στην εφαρμογή ενός συντελεστή επί του ποσού των ΑΕΠ όλων των κρατών - μελών.

Ίδιοι πόροι της ΕΕ

Το τμήμα του Συνολικού Κόστους Προγράμματος, Άξονα, Μέτρου ή Έργου, που καλύπτεται από ιδιωτικά κεφάλαια, επιπλέον της Δημόσιας Δαπάνης.

Ιδιωτική Συμμετοχή

Θεσμός για την επαγγελματική κατάρτιση των αποφοίτων Λυκείου. Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ ύστερα από κατάρτιση διάρκειας μέχρι τεσσάρων εξαμήνων μπορούν να αποκτούν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Το εκπαιδευτικό και διοικητικό τους έργο συντονίζεται από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ).

ΙΕΚ για αρχική ή συνεχιζόμενη κατάρτιση διαθέτει και ο ΟΑΕΔ (Σχολές Μαθητείας). Επίσης, λειτουργούν και ιδιωτικά ΙΕΚ.

Ι.Ε.Κ. Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (δημόσια)

Το ΙΓΜΕ ιδρύθηκε το 1976 και είναι ο θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας, σε θέματα γεωεπιστημών. Βασικός σκοπός του, είναι η γεωλογική μελέτη της χώρας, η έρευνα και η αξιολόγηση των ορυκτών πρώτων υλών (πλήην υδρογοναθράκων) και υπογείων νερών.

Ι.Γ.Μ.Ε. Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών

Το ΙΝΕΠ ανήκει στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) και έχει σκοπό να εκπαιδεύει υπαλλήλους που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση, την Περιφερειακή Διοίκηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε ΝΠΔΔ καθώς και σε υπαλλήλους του ευρύτερου δημοσίου τομέα (π.χ. ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ.). Επίσης παρέχει υπηρεσίες έναντι αμοιβής στον ιδιωτικό τομέα και αναλαμβάνει τη διεξαγωγή μελετών, επιστημονικών συνεδρίων, εκδόσεων κλπ.

Το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) στοχεύει στην επιμόρφωση τόσο των νεοδιοριζόμενων στο δημόσιο τομέα, όσο και των ήδη υπηρετούντων δημοσίων υπαλλήλων μέσω ειδικά σχεδιασμένων βραχυχρόνιων προγραμμάτων. Ειδικότερα, τα προγράμματα επιμόρφωσης του ΙΝ.ΕΠ. στοχεύουν στην εκ μέρους των δημοσίων υπαλλήλων (όλων των βαθμίδων) κατανόηση της σύγχρονης διοικητικής πραγματικότητας και των νέων απαιτήσεων και προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δημόσιος τομέας, καθώς και στην προσαρμογή τους στις ανάγκες μιας νέας Δημόσιας Διοίκησης στο περιβάλλον της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Οι δραστηριότητες του ΙΝ.ΕΠ. αναπτύσσονται από το Κεντρικό Ινστιτούτο Αθηνών.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΙΝ.ΕΠ. στηρίζεται στις εξής βασικές κατευθύνσεις:

ΙΝ.ΕΠ. Ινστιτούτο Επιμόρφωσης

- Στην ανίχνευση των προβλημάτων ενός πεδίου διοικητικής δράσης σε επίπεδο δομών, διαδικασιών και ανάπτυξης συγκεκριμένων και απαιτητών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη των βέλτιστων λύσεων .
- Στην εισαγωγή νέων μεθόδων αποτελεσματικής διαχείρισης των αλλαγών (Management of change), στην απλοποίηση των μεθόδων εργασίας και στη συστηματική απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.
- Στην ευαισθητοποίηση, κατανόηση και αποτελεσματική ενσωμάτωση του ρόλου των νέων τεχνολογιών σε όλο το φάσμα των παραγωγικών δραστηριοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης και των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες, στην προοπτική της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» (e-government)
- Στη μελέτη και επεξεργασία ενός αξιοκρατικού και αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων καθώς και στη δυνατότητα μέτρησης της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των δημοσίων υπηρεσιών και, κατά συνέπεια, στη βελτίωση της ανταπόκρισής τους στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας
- Στην κατάρτιση του προσωπικού στο νέο δομικό πλαίσιο διοικητικής δράσης και στις νέες μεθόδους εργασίας με τη θέσπιση της Διοίκησης με Στόχους και την εφαρμογή δεικτών αποδοτικότητας.

Ι.Μ.Δ.Δ.Α.

Ινστιτούτο Μάνατζμεντ Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Ινστιτούτο με σκοπό τη μελέτη, προαγωγή και διάδοση των αρχών και της πρακτικής του μάνατζμεντ, στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης που εντάσσεται στο γενικότερο σκοπό της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) και εδρεύει στην Αθήνα. Αντικείμενα δραστηριότητας είναι :

- η παροχή δυνατοτήτων στα μέλη του για επαγγελματική και επιστημονική αναβάθμιση
- η διεξαγωγή ερευνών, μελετών και προγραμμάτων κατάρτισης που συμβάλλουν στην προαγωγή του μάνατζμεντ στη Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση
- η ανάπτυξη πρωτοβουλιών για ευρύτερη διάδοση των αρχών του μάνατζμεντ με συνέδρια, ημερίδες, δημοσιεύσεις, κλπ.
- η συνεχής παρακολούθηση των διεθνών τάσεων του μάνατζμεντ της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και κατά το δυνατό προώθηση της εφαρμογής τους, και
- η συνεργασία με ανάλογους φορείς, ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς και με την πολιτεία και τις επιχειρήσεις.

Ι.Ο.Κ.

Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών

Το Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (Ι.Ο.Κ.) ιδρύθηκε το 1998 ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου εποπτευόμενο από το ΥΠΕΧΩΔΕ, με αντικείμενο την έρευνα και μελέτη θεμάτων που αφορούν τον σχεδιασμό, το κόστος, την παραγωγικότητα, τη χρηματοδότηση, την ποιότητα και την ανάθεση των Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων.

Ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών

Από το 1957, η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας καθιέρωσε την αρχή της ισότητας ανδρών και γυναικών. Το άρθρο 141 ορίζει ότι παρέχεται ίση αμοιβή στους άνδρες και στις γυναίκες για ίσης αξίας παρεχόμενη εργασία. Από το 1975, έχει εκδοθεί σειρά οδηγιών που επεκτείνουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην

επαγγελματική κατάρτιση, στην επαγγελματική προώθηση με στόχο την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης στον χώρο εργασίας και, εν συνεχεία, στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης, των νομικών καθώς και των επαγγελματικών καθεστώτων.

Η Επιτροπή προσέθεσε στα πολυετή προγράμματα προώθησης της ίσης μεταχείρισης, τα οποία εισήχθησαν τη δεκαετία του 1980, μια κοινοτική στρατηγική (2001-2005), με στόχο τη θέσπιση πλαισίου δράσης, στο οποίο όλη οι κοινοτικές δράσεις να μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της εξάλειψης των ανισοτήτων και της προώθησης της ισότητας ανδρών και γυναικών.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ έχει ως στόχο τη συμπλήρωση του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής του άρθρου 141 (που αφορά μόνο την ισότητα της αμοιβής), ενσωματώνοντας την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών στο άρθρο 2 της συνθήκης ΕΚ, στο οποίο απαριθμούνται τα καθήκοντα της Κοινότητας. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2000, ορίζει ότι: «Η ισότητα ανδρών και γυναικών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς, περιλαμβανομένων της απασχόλησης, της εργασίας και των αποδοχών».

Το μοίρασμα θέσεων ισχύος και λήψης αποφάσεων (40 - 60% συμμετοχή κάθε φύλλου) μεταξύ ανδρών και γυναικών σε κάθε σφαίρα της ζωής που αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Πηγή: Σύσταση του Συμβουλίου 96/694/ΕΚ της 02.12.96

Η ισότητα των ευκαιριών αποτελεί γενική αρχή, οι δύο ουσιαστικές πτυχές της οποίας είναι η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας και η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η εν λόγω αρχή εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς, ιδίως, στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και οικογενειακό βίο.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ εισήγαγε μια νέα διάταξη προκειμένου να ενισχύσει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων που συνδέεται άμεσα με την ισότητα των ευκαιριών. Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δυνατότητα λήψης από το Συμβούλιο των αναγκαίων μέτρων για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων λόγω φύλλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Εξάλλου, χάρη στο πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενθαρρύνει και συμπληρώνει τις ενέργειες των κρατών μελών για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων.

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2000, περιλαμβάνει κεφάλαιο με τίτλο «Ισότητα», το οποίο προβλέπει τις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων, της ισότητας ανδρών και γυναικών και της πολιτιστικής, θρησκευτικής και γλωσσικής ποικιλομορφίας. Το κεφάλαιο αυτό αναφέρεται επίσης στα δικαιώματα του παιδιού, των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία.

Τα κράτη - μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν την προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλλου κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των Ταμείων.

Τα κράτη - μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλλου, της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα

Ισόρροπη Συμμετοχή Ανδρών και Γυναικών

Ισότητα ευκαιριών

Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση

στάδια υλοποίησης των Ταμείων και, ειδικότερα, της πρόσβασης σε αυτά. Ειδικότερα, η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρίες αποτελεί ένα από τα κριτήρια που πρέπει να τηρούνται κατά τον καθορισμό επιχειρήσεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις διάφορες φάσεις υλοποίησης.

i2010

Ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας του 2010

Τον Ιούνιο του 2005 εγκαινιάστηκε η i2010 (η ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας 2010) που αποτελεί το νέο στρατηγικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας.

Η i2010 βασίζεται σε τρεις προτεραιότητες:

- την υλοποίηση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας που θα ενθαρρύνει μια ανοιχτή και ανταγωνιστική εσωτερική αγορά για την κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων ενημέρωσης·
- την ενίσχυση της καινοτομίας και των επενδύσεων στην έρευνα στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ)·
- μια ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς, η οποία δίνει προτεραιότητα στην αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής.

Η i2010 αποτελεί την πρώτη πρωτοβουλία της Επιτροπής που εγκρίνεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης εταιρικής σχέσης της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η εν λόγω στρατηγική αποτελεί τη συνέχεια των δύο σχεδίων δράσης «e-Europe 2002» και «e-Europe 2005» που προέβλεπαν τις ενέργειες προς εφαρμογή για την προώθηση των ΤΠΕ στην Ευρώπη.

Είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει από την Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη, αφού αφαιρεθούν οι δόσοι ηψίς με το εξωτερικό.

Καθαρή Εθνική Δαπάνη

Το Καθαρό Εθνικό Προϊόν στο οποίο προστίθεται το αποτέλεσμα των δόσοι ηψιών με το εξωτερικό.

Καθαρό Εθνικό Εισόδημα

Το σύνολο των εισοδημάτων, σε νομισματικές μονάδες, που εξασφαλίζουν οι κάτοικοι μιας χώρας, αφού αφαιρεθούν οι φόροι και όσα διατέθηκαν για την απόκτηση του προϊόντος αυτού εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος.

Καθαρό Εθνικό Προϊόν

Κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, είναι δυνατόν να χορηγούνται ατομικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο σχέδιο, σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα ή/και για απροσδιόριστο ποσό.

Καθεστώς ενίσχυσης

Ο όρος καινοτομία ορίζει τόσο μία διαδικασία όσο και το αποτέλεσμα της. Πρόκειται για τη μετατροπή μιάς ιδέας σε εμπορεύσιμο προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής - νέα βελτιωμένη - ή ακόμη σε νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας. Ο όρος καλύπτει επίσης την κοινωνική, θεσμική και οργανωτική καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της καινοτομίας στον τομέα των υπηρεσιών.

Καινοτομία

Πρόκειται για την αυτόματη αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε τμήματος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού σε ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή των πληρωμών προχρηματοδότησης ή των ενδιάμεσων πληρωμών, ή για το οποίο δεν υποβλήθηκε αίτηση πληρωμής έως τις 31 Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους μετά το έτος της ανάληψης υποχρεώσεων του προϋπολογισμού του προγράμματος («κανόνας $v+2$ »).

Για τα κράτη - μέλη των οποίων το ΑΕΠ από το 2001 ως το 2003 ήταν μικρότερο από το 85% του μέσου όρου της ΕΕ των 25 την ίδια περίοδο, η παραπάνω προθεσμία είναι η 31η Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που έπεται του έτους που αναλήφθηκαν οι ετήσιες υποχρεώσεις του προϋπολογισμού από το 2007 έως και το 2010 στο πλαίσιο των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων («κανόνας $v+3$ »). Στην περίπτωση αυτή υπάγεται και η Ελλάδα.

Κανόνας αυτόματης αποδέσμευσης

Η καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος, αλλά αφορά επίσης πιο συγκεκριμένα την καταπολέμηση κάθε παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας. Τη νομική βάση της σχηματίζουν δύο διατάξεις:

Καταπολέμηση της απάτης

- το άρθρο 29 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, καλεί για «στενότερη συνεργασία μεταξύ αστυνομικών δυνάμεων, τελωνειακών και άλλων αρμοδίων αρχών στα κράτη - μέλη, τόσο απευθείας όσο και μέσω της Europol»·
- το άρθρο 280 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αφορά κάθε δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας και καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εκδώσουν μέτρα με τη διαδικασία της συναπόφασης, κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Από τον Ιούνιο του 1999, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) είναι υπεύθυνη για την καταπολέμηση της απάτης εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η OLAF αντικαθιστά τη Μονάδα Συντονισμού για την Καταπολέμηση της Απάτης (UCLAF) η οποία ιδρύθηκε το 1988.

Για την ενίσχυση της κοινοτικής δράσης στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε, με την ευκαιρία της διακυβερνητικής διάσκεψης της Νίκαιας (Φεβρουάριος 2000), την εισαγωγή νομικής βάσης στις συνθήκες με στόχο τη θέσπιση συστήματος κανόνων για την ποινική δίωξη των διακρατικών περιπτώσεων απάτης και τη δημιουργία ευρωπαϊκής εισαγγελικής αρχής, επιφορτισμένης με το συντονισμό των ερευνών και την καταστολή των αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η πρόταση αυτή αποτέλεσε αφορμή για την Πράσινη Βίβλο (Δεκέμβριος 2001) σχετικά με την ποινική προστασία των κοινοτικών οικονομικών συμφερόντων και τη σύσταση ευρωπαϊκής εισαγγελικής αρχής.

K

ΚΕ.Σ.Υ.Υ.

Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών

Τα Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕ.Σ.Υ.Υ.) υπάγονται στις κατά τόπους Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης και είναι φορείς παροχής Υποστηρικτικών Υπηρεσιών σε άτομα και ομάδες, που υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό (Πόντιοι, Βορειοηπειρώτες, μονογονεϊκές οικογένειες, τσιγγάνοι, μακροχρόνια άνεργοι πάνω από 45 ετών κλπ.).

Τα ΚΕ.Σ.Υ.Υ. μεταξύ άλλων ανιχνεύουν τις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευομένων και παρέχουν ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη (ατομική και ομαδική), νομική συμβουλευτική, ιατρική ενημέρωση (αγωγής υγείας) και σύνδεση με υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Παρέχουν επίσης επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική καριέρας. Ενημερώνουν γενικότερα για θέματα αγοράς εργασίας, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εργαζομένων. Ευαισθητοποιούν την τοπική κοινωνία για την άμβλιυση των προκαταλήψεων και αρνητικών της στερεότυπων για τις ευπαθείς αυτές κοινωνικές ομάδες.

Κεντρική Αρχή Προμηθειών

Είναι μια αναθέτουσα αρχή η οποία είτε αποκτά προϊόντα ή/και υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές, είτε αναθέτει δημόσιες συμβάσεις ή συνάπτει συμφωνίες - πλαισία για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

ΝΠΙΔ υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην ΚΕΔΚΕ συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) όλης της χώρας. Η ΚΕΔΚΕ αποτελεί το ανώτατο συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
Κεντρική Ένωση
Δήμων και
Κοινοτήτων Ελλάδας

Ανεξάρτητος οργανισμός που λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, όπως και τα Επιμελητήρια και εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Μέλη της ΚΕΕ είναι τα 58 Επιμελητήρια της χώρας, τα οποία εκπροσωπεί στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, εκφράζοντας τις θέσεις τους και διατυπώνοντας την συνισταμένη των απόψεών τους. Η ΚΕΕ είναι ο συνδεδετικός κρίκος που ενώνει τις επιχειρήσεις με τη Δημόσια Διοίκηση και ο επίσημος χώρος διαλόγου ανάμεσα στην Πολιτεία και τις παραγωγικές τάξεις. Η ΚΕΕ συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Κεντρική Ένωση
Επιμελητηρίων Ελλάδας

Επιτροπή σε εθνικό επίπεδο που καθορίζει τις διαδικασίες και τα κριτήρια επιτυχίας των εξετάσεων (θεωρητικών και πρακτικών) που οδηγούν στην πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης η οποία παρέχεται στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Με κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, καθιερώθηκε το Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Ο Ο.Ε.Ε.Κ., με τη συνδρομή της Κεντρικής Εξεταστικής Επιτροπής Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ.), στην οποία συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι, πραγματοποιεί, σε εθνικό επίπεδο, εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης, δύο φορές το χρόνο. Στις εξετάσεις αυτές, που περιλαμβάνουν πρακτικό και θεωρητικό μέρος, οι απόφοιτοι των Δημοσίων και Ιδιωτικών Ι.Ε.Κ., διαγωνίζονται σε κοινά θεωρητικά θέματα για όλη την Ελλάδα, προκειμένου να αποκτήσουν το Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι αναγνωρισμένο, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Π.Δ. 231/29-7-98, με το οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 92/51/ΕΟΚ).

Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ.
Κεντρική Εξεταστική
Επιτροπή Πιστοποίησης
Επαγγελματικής
Κατάρτισης

K

Το ΚΑΠΕ είναι το εθνικό κέντρο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ορθολογική χρήση ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας και αποτελεί το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο στους τομείς δραστηριότητάς του. Είναι ΝΠΙΔ, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Ανάπτυξης – Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, και έχει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια.

Κ.Α.Π.Ε.
Κέντρο Ανανεώσιμων
Πηγών Ενέργειας

Εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η διαλογή των ανακυκλώσιμων υλικών (π.χ. χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, πλαστικό κλπ.) που συλλέγονται από τα συστήματα διαλογής των στερεών αποβλήτων στην πηγή (όπως π.χ. τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας). Ο σχεδιασμός ενός ΚΔΑΥ, ο βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης (χειροδιαλογή) και η επιλογή του εξοπλισμού εξαρτάται: α) από τις ποσότητες και τη σύσταση κάθε κλάσματος τροφοδοσίας, β) από τις απαιτήσεις αγοράς των ανακτώμενων προϊόντων.

Κ.Δ.Α.Υ.
Κέντρο Διαλογής
Ανακυκλώσιμων Υλικών

Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.

Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου

Το ΚΔΕΟΔ είναι εθνικός φορέας τεκμηρίωσης και έρευνας και λειτουργεί με τη μορφή κρατικού νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου από το 1978. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, διαθέτει όμως διοικητική και οικονομική αυτονομία και λειτουργεί χάριν προαγωγής της επιστημονικής έρευνας υπέρ του δημοσίου συμφέροντος.

Το ΚΔΕΟΔ ορίστηκε από την ίδρυσή του με απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως «Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης».

Σκοπός του ΚΔΕΟΔ είναι η προαγωγή της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, η διάδοση της γνώσης και η παροχή συμβουλευτικής συνδρομής και νομικών πληροφοριών σε θέματα δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διεθνούς οικονομικού δικαίου, δικαίου των διεθνών συναλλαγών και δικαίου της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ως τμήμα του ευρύτερου ευρωπαϊκού δικαίου.

Σύμφωνα με το νόμο 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» η Εθνική Αρχή Συντονισμού αξιοποιεί τις υπηρεσίες του ΚΔΕΟΔ όσον αφορά την ενημέρωση των Διαχειριστικών Αρχών σχετικά με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο.

Κ.Ε.Κ.

Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Θεσμός για την παροχή συνεχιζόμενης (μετά την αρχική) επαγγελματικής κατάρτισης σε εργαζομένους, ανέργους, άτομα ειδικών κατηγοριών (μετανάστες, παθιλοστούντες, ΑΜΕΑ) με σκοπό την υποστήριξη της προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που επιβάλλονται από τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, την επανένταξη των ανέργων και την καταπολέμηση των κοινωνικά αποκλεισμένων κατηγοριών. Τα ΚΕΚ εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Κ.Ε.Θ.Ι.

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας

ΝΠΙΔ, με έδρα την Αθήνα και παραρτήματα στη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Βόλο και το Ηράκλειο, που λειτουργεί υπό την εποπτεία και χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Βασικός άξονας ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του ΚΕΘΙ είναι η προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής που καθορίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

ΚΕ.Π.Ε.

Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών

Το ΚΕΠΕ είναι επιστημονικό ίδρυμα εποπτευόμενο από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών με βασικό σκοπό τη μελέτη των οικονομικών θεμάτων της Ελλάδας και την ενθάρρυνση των οικονομικών ερευνών.

Επιπλέον, το ΚΕΠΕ εκπονεί σχέδια προγραμμάτων περιφερειακής και χωροταξικής ανάπτυξης και αναλύει τις εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας προτείνοντας τη λήψη μέτρων.

Κ.Π.Α.

Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης

Τα ΚΠΑ είναι δομές που θεσπίζονται με τον Ν. 2434/1996 με αρμοδιότητες συμβουλευτικές ως προς τον επαγγελματικό προσανατολισμό για τη σύνδεση των ανέργων με την τοπική αγορά εργασίας.

Αποτελούν φυσική συνέχεια και εξέλιξη των Γραφείων Εργασίας του ΟΑΕΔ, αλλιά με αναβαθμισμένες λειτουργίες και ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών.

Είναι οι διαδικασίες, στις οποίες κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, αλλιώς στο πλαίσιο των οποίων μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να υποβάλουν προσφορά για την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Είναι το μέσο με το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση διαχειρίζεται την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια. Θεσπίστηκε το 1983 και δύο δεκαετίες αργότερα υπέστη ριζική μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ του 2002 είχε ως στόχο τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης των αλιευτικών δραστηριοτήτων από περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική άποψη. Αποσκοπούσε επίσης στη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων με τη χρήση αξιόπιστων και διαφανών επιστημονικών συμβουλών και με τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών.

Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική σήμερα αποσκοπεί στο να διασφαλίσει την αειφόρο εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων. Για τον σκοπό αυτό η Κοινότητα εφαρμόζει προληπτικά μέτρα για την προστασία και διατήρηση των πόρων αυτών, καθώς και για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων που έχουν οι αλιευτικές δραστηριότητες στα θαλάσσια οικοσυστήματα. Στόχος είναι να εφαρμοστεί σταδιακά στο θέμα της διαχείρισης των αλιευτικών αποθεμάτων μια προσέγγιση με βάση τα οικοσυστήματα. Τέλος, επιδιώκεται η αποτελεσματικότητα των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο ενός οικονομικά βιώσιμου και ανταγωνιστικού τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, με την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης για εκείνους που εξαρτώνται από τις αλιευτικές δραστηριότητες, χωρίς όμως να παραβιέονται και τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Η ΚΑΠ λειτουργεί στα ακόλουθα τέσσερα επίπεδα:

- διατήρηση και βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών πόρων με σκοπό την προστασία τους·
- οργάνωση των αγορών στόχος των οποίων είναι να εξασφαλίσουν την επάρκεια της προσφοράς και της ζήτησης προς όφελος των παραγωγών και των καταναλωτών·
- διαρθρωτική πολιτική με στόχο τη στήριξη των κλάδων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας κατά τη διαδικασία προσαρμογής των εξοπλισμών και της οργάνωσής τους στις απαιτήσεις που επιβάλλουν οι ισχυροί πόροι και η αγορά·
- σχέσεις με τις τρίτες χώρες και τις διεθνείς οργανώσεις, οι οποίες συνίστανται στην επεξεργασία αλιευτικών συμφωνιών σε διεθνές επίπεδο και κοινών μέτρων διατήρησης για την αλιεία ανοικτής θάλασσας.

Χρηματοδοτικό όργανο της ΚΑΠ είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ).

Κ.Α.Π.

Κοινή Αλιευτική Πολιτική

Κ

**Κοινή βοήθεια για τη
στήριξη σχεδίων στις
ευρωπαϊκές
περιφέρειες**

JASPERS

**Joint Assistance in
Supporting Projects in
European Regions**

Χρηματοδοτικό εργαλείο που επιδιώκει την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΤεπ και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης με σκοπό τη συγκέντρωση τεχνολογίας και την παροχή βοήθειας προς τα κράτη - μέλη και τις περιφέρειες κατά την προετοιμασία μεγάλων έργων. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας, το οποίο παρέχει δωρεάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με στόχο την υποστήριξη των κρατών - μελών στην προετοιμασία υψηλής ποιότητας έργων.

**Κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι
για τις πολύ μικρές έως
μεσαίες επιχειρήσεις**

JEREMIE

**Joint European
Resources for Micro to
Medium Enterprises**

Χρηματοδοτικό εργαλείο το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την ΕΤεπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης σε χρηματοδοτικά κεφάλαια για την ανάπτυξη των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων στις περιφέρειες της ΕΕ.

K

**Κοινή ευρωπαϊκή
στήριξη για βιώσιμες
επενδύσεις σε αστικές
περιοχές**

JESSICA

**Joint European Support
for Sustainable
Investment in City Areas**

Χρηματοδοτικό εργαλείο το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την ΕΤεπ και την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης με σκοπό την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε αστικές περιοχές.

Κ.Γ.Π.

**Κοινή Γεωργική
Πολιτική**

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) υπάγεται στις αρμοδιότητες που μοιράζονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των κρατών μελών. Σύμφωνα με το άρθρο 33 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στόχος της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής είναι η διασφάλιση λογικών τιμών για τους Ευρωπαίους καταναλωτές και δίκαιων εισοδημάτων για τους γεωργούς, ιδίως χάρη στην κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών και στην τήρηση των αρχών που ορίστηκαν κατά τη Συνδιάσκεψη της Στρέζα το 1958: ενιαίες τιμές, δημοσιονομική αλληλεγγύη και κοινοτική προτίμηση.

Η ΚΓΠ αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (οι γεωργικές δαπάνες αντιπροσωπεύουν περίπου το 45% του κοινοτικού προϋπολογισμού). Η επεξεργασία της υπόκειται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που προβλέπει ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο έπειτα από διαβούλευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η ΚΓΠ εκπλήρωσε τον κύριο στόχο της: την εγγύηση της επισιτιστικής αυτάρκειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ωστόσο, γρήγορα κρίθηκαν απαραίτητες ουσιαστικές αλλαγές στους προσανατολισμούς με σκοπό τη διόρθωση των ανισορροπιών και των παραγωγικών πλεονασμάτων της ΚΓΠ. Κατά συνέπεια, άλληλαξαν οι στόχοι της με το πέρασμα του χρόνου και τα μέσα της εξελίχθηκαν ύστερα από διαδοχικές μεταρρυθμίσεις (μεταρρύθμιση McSharry το 1992 και Ατζέντα 2000).

Η τελευταία μεταρρύθμιση του Ιουνίου 2003 επέφερε τη θεμελιώδη εξέλιξη της ΚΓΠ. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα σημεία:

- μια ενιαία ενίσχυση ανά εκμετάλλευση για τους γεωργούς της ΕΕ, ανεξάρτητη από την παραγωγή («αποσύνδεση» της βοήθειας)·
- την εξάρτηση της χορήγησης της εν λόγω ενίσχυσης από την τήρηση προδιαγραφών όσον αφορά το περιβάλλον, την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία φυτών και ζώων και την καλή διαβίωση των ζώων, («πολιτιστική συμμόρφωση»)·
- μια ενισχυμένη πολιτική γεωργικής ανάπτυξης, μέσω της μείωσης των άμεσων πληρωμών στις μεγαλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με σκοπό τη χρηματοδότηση της νέας σχετικής πολιτικής («διαφοροποίηση»)·
- ένα μηχανισμό δημοσιονομικής πειθαρχίας με σκοπό τον καθορισμό ανώτατου ορίου για τις δαπάνες στήριξης της αγοράς και των άμεσων ενισχύσεων μεταξύ 2007-2013.

Επιπλέον, η μεταρρύθμιση περιλαμβάνει αναθεώρηση της πολιτικής της κοινής οργάνωσης των αγορών της ΚΓΠ. Πολιτικοί τομείς έχουν ήδη υποστεί μεταρρυθμίσεις: καπνός, ρυκίσκος, βαμβάκι, ελαιόλαδο και ζάχαρη.

Η ΚΕΠΠΑ έχει θεσπιστεί και διέπεται από τον τίτλο V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Έχει αντικαταστήσει την ευρωπαϊκή πολιτική συνεργασία (ΕΠΣ) και προβλέπει τον καθορισμό μιας κοινής αμυντικής πολιτικής στο μέλλον, η οποία θα μπορούσε εν ευνυχρόνως να οδηγήσει σε μια κοινή άμυνα.

Οι στόχοι αυτού του δεύτερου πυλώνα της Ένωσης καθορίζονται στο άρθρο 11 της συνθήκης ΕΕ και επιδιώκονται μέσω ειδικών νομικών μέσων (κοινή δράση, κοινή θέση), τα οποία εγκρίνονται ομόφωνα από το Συμβούλιο. Μετά την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ (1999), η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα νέο μέσο: την κοινή στρατηγική. Η συνθήκη του Άμστερνταμ καθιέρωσε επίσης τη δυνατότητα ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία σε ορισμένες περιπτώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, αφότου υπογράφηκε η συνθήκη του Άμστερνταμ, ο τομέας της ΚΕΠΠΑ ουσιαστικά εξελίσσεται σε κάθε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η συνθήκη της Νίκαιας (2001) θέσπισε τη δυνατότητα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή μιας κοινής δράσης ή μιας κοινής θέσης. Αυτή η ενισχυμένη συνεργασία δεν μπορεί να αφορά ζητήματα που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται με συνυπογραφή από δύο ή περισσότερους Υπουργούς – όταν εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσότερων του ενός Υπουργών – κατ' εξουσιοδότηση σχετικού Νόμου.

K

Κ.Ε.Π.Α.
Κοινή Εξωτερική
Πολιτική και Πολιτική
Ασφάλειας

Κ.Υ.Α.
Κοινή Υπουργική
Απόφαση

**Κοινό λεξιλόγιο για τις
δημόσιες συμβάσεις
(Common Procurement
Vocabulary)
(CPV)**

Ονοματολογία αναφοράς που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις, η οποία υιοθετήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 (ΕΕ L 340 16.12.2002), ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η αντιστοιχία με τις άλλες υπάρχουσες ονοματολογίες. Σε περίπτωση διιστάμενων ερμηνειών ως προς το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, λόγω ενδεχόμενων διαφορών μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας της NACE που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα I του ΠΔ 60/2007, ή μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας CPC (προσωρινή μορφή) που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα II του ΠΔ 60/2007, υπερισχύει αντίστοιχα η ονοματολογία NACE ή η ονοματολογία CPC.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

**Κοινοτικές
Αποφάσεις**

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δεσμεύουν άμεσα εκείνον ή εκείνους προς τους οποίους απευθύνονται (κράτη- μέλη, επιχειρήσεις ή πολίτες κρατών - μελών) και διακρίνονται για την ατομική ισχύ (οι αποδέκτες ορίζονται και δεσμεύονται ατομικά, στοιχείο που διαφοροποιεί τις Κοινοτικές Αποφάσεις από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς) και τη δεσμευτικότητα ως προς όλα τα στοιχεία τους (στοιχείο που τις διακρίνει από τις Κοινοτικές Οδηγίες).

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

**Κοινοτικές
Οδηγίες**

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες απευθύνονται σε ένα, περισσότερα ή όλα τα κράτη- μέλη και είναι δεσμευτικές όσον αφορά τον επιδιωκόμενο στόχο αλλήλ επαφίεται στις εθνικές αρχές η επιλογή του τύπου και των μέσων ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

**Κοινοτικές
Συστάσεις
και Γνώμες**

Οι νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προβλέπονται ρητά από τις Κοινοτικές Συνθήκες και δίνουν τη δυνατότητα στα Κοινοτικά Όργανα να διατυπώνουν θέσεις προς τα κράτη- μέλη και, σε ορισμένες περιπτώσεις, προς τους πολίτες της Κοινότητας, χωρίς με αυτό να θεμελιώνουν νομικές υποχρεώσεις για τον αποδέκτη.

Η διαφορά μεταξύ Συστάσεων και Γνωμών είναι ότι οι πρώτες υποδεικνύουν στους αποδέκτες μια ορισμένη συμπεριφορά, ενώ οι δεύτερες εκδίδονται από τα Κοινοτικά Όργανα για την εκτίμηση μιας κατάστασης ή κάποιων γεγονότων στην Κοινότητα ή στα κράτη- μέλη.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Το EMAS είναι ένα Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν εθελοντικά επιχειρήσεις του βιοτεχνικού τομέα. Το υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιούνιο 1993 με τον Κανονισμό 1836/93/ΕΟΚ.

Σκοπός του EMAS είναι η αναγνώριση των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων οι οποίες έχουν υιοθετήσει συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, προγράμματα δράσης προστασίας του περιβάλλοντος και που διαρκώς προσπαθούν να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους πρακτική, και η γνωστοποίηση της προόδου των επιχειρήσεων αυτών στο ευρύτερο κοινό.

Μια επιχείρηση που θέλει να καταχωρηθεί στο EMAS θα πρέπει να θέσει στόχους βελτίωσης των περιβαλλοντικών της επιδόσεων (μείωση της ρύπανσης, ανακύκλωση αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας και άλλα) και να κάνει τις απαραίτητες διοικητικές αλλαγές ώστε να το πετύχει.

Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS Eco-Management and Audit Scheme

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υπερισχύουν της εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών, διακρίνονται από τον κοινοτικό χαρακτήρα (ισχύουν ενιαία και πλήρως σε όλα τα κράτη - μέλη) και την άμεση ικανότητα εφαρμογής τους (δεν οφείλουν προηγουμένως να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο). Είναι η πλέον ισχυρή μορφή της κοινοτικής νομοθεσίας.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Κοινοτικό Κανονισμό

Η Επιτροπή οφείλει, πριν από τη διατύπωση προτάσεων που αφορούν τον κοινωνικό τομέα, να ζητεί τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων (άρθρο 138 της συνθήκης της ΕΚ). Ο εν λόγω κοινωνικός διάλογος πραγματοποιείται μέσω των τριών κυρίων διεπαγγελματικών οργανώσεων εκπροσώπησης των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

- Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (CES)·
- Ένωση Συνομοσπονδιών της Βιομηχανίας και των Εργοδοτών της Ευρώπης (BUSINESS EUROPE)·
- Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημόσιας Επιχείρησης (CEEP)·

Παράλληλα με αυτές τις τρεις ευρωπαϊκές διεπαγγελματικές οργανώσεις δραστηριοποιούνται πολλές άλλες κοινωνικο-επαγγελματικές ομάδες που εκπροσωπούν ειδικά ή κλαδικά συμφέροντα.

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την προώθηση του διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους και λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την διευκόλυνση του διαλόγου αυτού μεριμνώντας για την ισόρροπη στήριξη των διαβουλησόμενων μερών.

Πριν από την υποβολή προτάσεων που άπτονται της κοινωνικής πολιτικής η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων σχετικά με την πιθανή στόχευση μιας δράσης σε επίπεδο Ένωσης. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν επίσης οι κοινωνικοί εταίροι στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στην οποία συμμετέχουν μαζί με τους υπόλοιπους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Κοινωνικοί εταίροι

Ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί μία διαδικασία διαβούλευσης που διεξάγεται από τους κοινωνικούς εταίρους στο ευρωπαϊκό επίπεδο (Ένωση Επιχειρήσεων της ΕΕ - UNICE, Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχείρησης - CEEP, Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων - CES). Περιλαμβάνει τις συζητήσεις μεταξύ των ευρωπαϊκών κοινωνικών εταίρων, τις κοινές ενέργειές τους και τις τυχόν διαπραγματεύσεις τους, καθώς και τις συζητήσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργάνων της ΕΕ.

Κοινωνικός διάλογος

Κοινωνικός χάρτης

Ο χάρτης των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, ο οποίος καλείται κοινωνικός χάρτης, εγκρίθηκε το 1989 με τη μορφή δήλωσης, από όλα τα κράτη - μέλη πλην του Ηνωμένου Βασιλείου που τον υπέγραψε μόλις το 1998. Θεωρήθηκε ως πολιτικό μέσο το οποίο περιλαμβάνει «ηθικές υποχρεώσεις» που αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σεβασμού ορισμένων κοινωνικών δικαιωμάτων στα κράτη. Τα δικαιώματα αυτά αφορούν κυρίως την αγορά εργασίας, την επαγγελματική κατάρτιση, την κοινωνική προστασία, τις ίσες ευκαιρίες, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Περιλαμβάνει επίσης ρητό αίτημα προς την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλίες με στόχο τη μεταφορά του περιεχομένου του κοινωνικού χάρτη στις νομοθετικές πράξεις. Τον κοινωνικό χάρτη ακολούθησαν προγράμματα δράσης και συγκεκριμένες νομοθετικές προτάσεις.

Ο χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που εγκρίθηκε στη Νίκαια στις 7 Δεκεμβρίου 2000, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον κοινωνικό χάρτη.

Κράτη ΑΚΕ

Αναπτυσσόμενες χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού οι οποίες είναι συνδεδεμένες με την ΕΕ μέσω της Σύμβασης Λομέ (IV) (πολιτική υπέρ των αναπτυσσόμενων χωρών).

Κ

Κρατική Ενίσχυση

Ως κρατική ενίσχυση ορίζεται η παρέμβαση μιας δημόσιας αρχής (σε επίπεδο εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό), μέσω των δημόσιων πόρων, με σκοπό την υποστήριξη ορισμένων επιχειρήσεων ή παραγωγών. Συνεπώς, η επιχείρηση που δέχεται μια τέτοιου είδους ενίσχυση πλεονεκτεί απέναντι στους ανταγωνιστές της. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων ανταποκρίνεται επομένως στην ανάγκη να διατηρηθεί ο ελεύθερος και θεμιτός ανταγωνισμός μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απαγορεύονται οι ενισχύσεις που παρέχονται κατά τρόπο επιλεκτικό από τα κράτη - μέλη ή μέσω κρατικών πόρων και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, νοθεύοντας τον ανταγωνισμό (άρθρο 87 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - ΣΕΚ). Ωστόσο, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να επιτρέπονται εφόσον δικαιολογούνται από στόχους γενικού συμφέροντος: ενισχύσεις που προορίζονται για την ανάπτυξη των μειονεκτουσών περιφερειών, τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την έρευνα και την ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση και τον πολιτισμό.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη - μέλη σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, είτε βρίσκονται στο στάδιο σχεδίου είτε ισχύουν ήδη, έτσι ώστε να εξασφαλιζεται ότι δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό.

Η Επιτροπή και το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δίνουν ευρεία ερμηνεία στην έννοια της «ενίσχυσης», τόσο όσον αφορά τον οργανισμό από τον οποίο χορηγείται (κράτος, φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμός στον οποίο το κράτος ασκεί άμεσα ή έμμεσα πρωτεύουσα επιρροή, ιδιωτική ή δημόσια επιχείρηση με νομικό καθεστώς ιδιωτικού δικαίου κ.λπ.) όσο και τη μορφή που λαμβάνει (άμεσες ή έμμεσες ενισχύσεις, για παράδειγμα μέτρα για την ελάφρυνση των οικονομικών επιβαρύνσεων μιας επιχείρησης) ή το σκοπό τους.

Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη μια μεταρρύθμιση των κανόνων και των διαδικασιών που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις. Προτείνεται, αφενός, η μείωση του αριθμού των κρατικών ενισχύσεων και, αφετέρου, η καλύτερη στοχοθέτησή τους, ώστε να συμβάλουν καλύτερα στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας.

Για να εξασφαλιστεί η σταθερή σύγκλιση που απαιτείται για την υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), η συνθήκη καθόρισε τέσσερα κριτήρια σύγκλισης τα οποία οφείλει να τηρήσει κάθε κράτος μέλος για να είναι σε θέση να συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ και επομένως να εισαγάγει το ευρώ. Η εξέταση της τήρησης αυτών των κριτηρίων σύγκλισης γίνεται βάσει εκθέσεων της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- ο λόγος του δημόσιου ελλείμματος προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν δεν πρέπει να υπερβαίνει το 3% και ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60%
- βαθμός σταθερότητας των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού (που παρατηρείται κατά τη διάρκεια περιόδου ενός έτους πριν από την εξέταση) το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 1,5% το αντίστοιχο των τριών κρατών - μελών που παρουσιάζουν τα καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών
- μακροπρόθεσμο μέσο ονομαστικό επιτόκιο που δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 2% το επιτόκιο των τριών κρατών - μελών που παρουσιάζουν τα καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών
- τα φυσιολογικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών πρέπει να τηρούνται, χωρίς ιδιαίτερες εντάσεις, τουλάχιστον κατά τα δύο τελευταία έτη πριν από την εξέταση.

Στόχος των κριτηρίων σύγκλισης είναι να εξασφαλιστεί ότι η οικονομική ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΟΝΕ είναι ισορροπημένη και δεν επιφέρει εντάσεις μεταξύ των κρατών - μελών. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα κριτήρια που αφορούν το δημόσιο έλλειμμα και το δημόσιο χρέος πρέπει να συνεχίσουν να τηρούνται μετά την έναρξη ισχύος του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ (1η Ιανουαρίου 1999). Για το σκοπό αυτό, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ, τον Ιούλιο του 1997, εγκρίθηκε σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Αποτελεί το νομικό μέσο που επιτρέπει στα κράτη που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ να συντονίσουν τις εθνικές δημοσιονομικές τους πολιτικές, αποφεύγοντας την εμφάνιση υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

**Κριτήρια
σύγκλισης
για την ΟΝΕ**

K

ЛЕУКН

Με τον όρο Λαϊκή Επιμόρφωση εννοούμε κάθε μορφή οργανωμένης εκπαίδευσης έξω από το σχολικό σύστημα, με σκοπό την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθένα, ανεξάρτητα από επίπεδο, ηλικία και φύλο, καθώς και την ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου. Η Λαϊκή Επιμόρφωση διέπεται από τις παρακάτω αρχές.

- Την ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση του λαού.
- Την αναγνώριση ότι η σχολική εκπαίδευση και η Λαϊκή Επιμόρφωση είναι αλληλοσυμπληρούμενα μέρη της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.
- Το δικαίωμα όλων σε μια συνεχή μόρφωση και σε μια βασική ή επιπρόσθετη επαγγελματική κατάρτιση.
- Την καταπολέμηση των μορφωτικών ανισοτήτων.
- Τη βεβαιότητα ότι η γνώση είναι προϋπόθεση για την ενεργητική συμμετοχή του κάθε πολίτη στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή.

Στόχοι της Λαϊκής Επιμόρφωσης είναι:

- Η δημιουργία των προϋποθέσεων για τη λειτουργία ενός συστήματος διαρκούς εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Η ολόπλευρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας μέσα στις ραγδαίες οικονομικές, κοινωνικές, επιστημονικές και τεχνικές αλλαγές.
- Η διασφάλιση της συνειδητής και αποτελεσματικής συμμετοχής του ατόμου στη ζωή του κοινωνικού συνόλου και η ανάπτυξη της ικανότητας να δημιουργεί νέα υλικά αγαθά και νέες πνευματικές αξίες.
- Η δημιουργία πνεύματος κατανόησης και σεβασμού προς τα διαφορετικά έθιμα και πολιτισμούς.
- Η καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού και ημι-αναλφαριθμητισμού.
- Η δημιουργική χρήση του ελεύθερου χρόνου με την καλλιέργεια και αξιοποίηση των διαφερόντων, των δεξιοτήτων και των κλίσεων του καθένα.
- Η κοινωνική-επαγγελματική αποκατάσταση και η πνευματική βοήθεια σε άτομα που μειονεκτούν για φυσικούς ή πνευματικούς λόγους.
- Η ενεργητική λαϊκή συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων καθώς και η υλοποίησή τους.

Οι λευκές βίβλοι που εκδίδονται από την Επιτροπή είναι έγγραφα που περιλαμβάνουν προτάσεις κοινοτικής δράσης σε συγκεκριμένους τομείς. Σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν προέκταση των πράσινων βιβλίων, σκοπός των οποίων είναι η έναρξη διαδικασίας διαβουλεύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εφόσον διατυπωθεί ευνοϊκή γνώμη για τη λευκή βίβλο από το Συμβούλιο, μπορεί, ενδεχομένως, να ακολουθήσει πρόγραμμα δράσης της Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα.

Μπορούν να αναφερθούν ως παράδειγμα οι λευκές βίβλοι για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς (1985), την «ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» (1993) ή ακόμη την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση (2001). Πιο πρόσφατα, η λευκή βίβλος για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (2004) και η λευκή βίβλος για μια ευρωπαϊκή πολιτική επικοινωνίας (2006) σηματοδότησαν την εξέλιξη των κοινοτικών πολιτικών.

**Λογιστικοί
Έλεγχοι
Πράξεων
(audit)**

Πρόκειται για ελέγχους σε πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 62 του κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 οι οποίοι διενεργούνται από την Αρχή Ελέγχου ανά δωδεκάμηνο από την 1η Ιουλίου 2008 επί δείγματος πράξεων που επιλέγεται βάσει μεθόδου η οποία καθορίζεται ή εγκρίνεται επίσης από την Αρχή Ελέγχου.

Οι έλεγχοι επαληθεύουν ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, υλοποιείται σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης και πληροί οποιονδήποτε ισχύοντα όρο ως προς τη λειτουργικότητα και τη χρήση της ή σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους·
- β) οι δηλωθείσες δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τηρούνται από τον Δικαιούχο.

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται επιτόπου βάσει εγγράφων και αρχείων που τηρούνται από τον Δικαιούχο.

Η κατάσταση της ανεργίας στην οποία βρίσκεται ο άνεργος για χρονικό διάστημα πάνω από 12 μήνες και είναι εγγεγραμμένος στις καταστάσεις ανέργων στις αρμόδιες υπηρεσίες απασχόλησης.

Μακροχρόνια ανεργία

Πρόκειται για ενέργειες οι οποίες περιλαμβάνουν σειρές εργασιών, δραστηριοτήτων ή υπηρεσιών που έχουν ως στόχο να ολοκληρώσουν μια αδιαίρετη εργασία συγκεκριμένης οικονομικής ή τεχνικής φύσης με σαφώς προσδιορισμένους στόχους και με συνολικό κόστος άνω των 25 εκατομμυρίων Ευρώ στον τομέα του περιβάλλοντος και άνω των 50 εκατομμυρίων Ευρώ σε άλλους τομείς. Οι δαπάνες των μεγάλων έργων, στο πλαίσιο ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, μπορούν να χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.

Μεγάλα Έργα

Ως μειονεκτικές περιοχές χαρακτηρίζονται:

- ορεινές περιοχές με σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της γης και σημαντική αύξηση του κόστους της εκμετάλλευσής της
- περιοχές που απειλούνται με εγκατάλειψη των χρήσεων γης και στις οποίες η διατήρηση του φυσικού χώρου είναι αναγκαία
- άηλιες περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα όπου η γεωργική δραστηριότητα θα πρέπει να συνεχιστεί υπό όρους για τη διατήρηση του φυσικού χώρου και τη διαφύλαξη του τουριστικού δυναμικού της περιοχής.

Ο πρώτος κατάλογος των Ελληνικών μειονεκτικών περιοχών καθορίστηκε στην Οδηγία 81/645 με βάση τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια που περιέχονταν στην Οδηγία 75/268.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου της 20.9.2005.

Μειονεκτικές Περιοχές (Less favorite areas)

Η εμπειρισταωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αποσκοπεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, ώστε στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου να καταστεί ευχερής και αποτελεσματική η προσπάθεια για την αποτροπή της ρύπανσης και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος με την αξιοποίηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων.

Μ.Π.Ε. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό, το μερικό κλείσιμο ενός ΕΠ αφορά Πράξεις που έχουν περατωθεί κατά τη διάρκεια περιόδου που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους. Μια Πράξη θεωρείται ότι έχει περατωθεί εάν οι δραστηριότητές της όντως πραγματοποιήθηκαν και έχουν καταβληθεί όλες οι σχετικές δαπάνες των Δικαιούχων και η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά.

Μερικό κλείσιμο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μπορεί να πραγματοποιείται σε χρονικές περιόδους που καθορίζονται από το κράτος - μέλος.

Μερικό κλείσιμο πραγματοποιείται υπό τον όρο ότι το κράτος - μέλος διαβιβάζει τα εξής έγγραφα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου δεδομένου έτους:

- α) Δήλωση Δαπανών για τις Πράξεις που έχουν περατωθεί
- β) δήλωση μερικού κλεισίματος.

Μερικό Κλείσιμο Επιχειρησιακού Προγράμματος

Κάθε πράξη επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει ένα επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία ενός προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων

Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Το σύνολο των εργασιών μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής στους χώρους διάθεσης, αξιοποίησης ή μεταφόρτωσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης».

Μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων

Οι εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής σε άλλα μέσα μεταφοράς με ενδεχόμενη συμπίεσή τους (στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται κινητός ή μόνιμος σταθμός μεταφόρτωσης).

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης».

Μέτρο για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Πρόκειται για δέσμη Πράξεων που συμβάλλουν στην υλοποίηση ενός άξονα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Μέτρο για το ΕΠ Αλιεία

Σειρά Πράξεων που έχουν ως στόχο την εφαρμογή ενός άξονα προτεραιότητας του ΕΠ Αλιεία.

M

Μ.Κ.Ο. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Μη κερδοσκοπικές εθελοντικές ομάδες πολιτών που οργανώνονται σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Οι ΜΚΟ επιτελούν μία πλειάδα υπηρεσιών και ανθρωπιστικών παρεμβάσεων, μεταφέρουν τις ανησυχίες των πολιτών στις κυβερνήσεις, παρακολουθούν πολιτικές και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινωνικά, περιβαλλοντικά κλπ. θέματα ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο έχουν ιδρυθεί.

Μ.Μ.Ε. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ορίζονται, σε κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με σωρευτικά κριτήρια τα οποία αφορούν το δυναμικό, τον κύκλο εργασιών και την ανεξαρτησία της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη μόνον του αριθμού των απασχολούμενων, μια πολύ μικρή επιχείρηση (μικροεπιχείρηση) απασχολεί λιγότερα από δέκα άτομα, μια μικρή επιχείρηση λιγότερα από πενήντα και μια μεσαία επιχείρηση λιγότερα από διακόσια πενήντα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ορίσει ρητά τις ΜΜΕ προκειμένου να διαφυλάξει τα πλεονεκτήματα που προβλέπονται για τις επιχειρήσεις αυτές μόνο για τις επιχειρήσεις εκείνες που διαθέτουν πράγματι τα κατάλληλα χαρακτηριστικά.

Οι ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 90% των επιχειρήσεων στην Ευρώπη και αποτελούν τον πυρήνα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Κατ' εφαρμογή του συνθήματος «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» που υιοθέτησε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις (2000), η Ευρωπαϊκή Ένωση διαχειρίζεται πολλές δράσεις προς όφελος των ευρωπαϊκών ΜΜΕ (πρόσβαση στη χρηματοδότηση, φορολογία, έρευνα, τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας κλπ.). Κατάρτισε επίσης συνεκτικό και ενιαίο πολιτικό πλαίσιο για διάφορες δράσεις, το οποίο έχει ως στόχο να αξιοποιήσει το ανεκμετάλλετο δυναμικό των ΜΜΕ με σκοπό τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης στην Ένωση.

Για να ληφθούν με καλύτερο τρόπο υπόψη τα συμφέροντα και οι συγκεκριμένες ανάγκες των ΜΜΕ στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών, εκπρόσωπος των ΜΜΕ λειτουργεί ως ενδιάμεσος μεταξύ των ΜΜΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αν και ο κοινοτικός ορισμός των ΜΜΕ προωθείται από την Ένωση ως ορισμός αναφοράς, δεν είναι δεσμευτικός παρά μόνο για ορισμένους τομείς, όπως οι κρατικές ενισχύσεις, η υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων ή τα κοινοτικά προγράμματα.

Η Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων λειτουργεί από 1.1.2002 στο Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) στην Θεσσαλονίκη, και παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες συμβούλου για θέματα κρατικών ενισχύσεων κατόπιν ειδικής ανάθεσης εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Αποστολή της Μονάδας είναι η μέριμνα για την ορθή εφαρμογή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων από τους αρμόδιους φορείς.

Περαιτέρω η ΜΟΚΕ στοχεύει να συστηματοποιήσει τον τομέα των κρατικών ενισχύσεων στην Ελλάδα, κυρίως με τη λειτουργία δύο ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων, αφενός για την παρακολούθηση των ελληνικών κρατικών ενισχύσεων και αφετέρου για την νομοθεσία και την νομολογία των κρατικών ενισχύσεων.

Η Μ.Ο.Δ. αε είναι ανώνυμη μη κερδοσκοπική εταιρία του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και εδρεύει στην Αθήνα. Ιδρύθηκε το Φεβρουάριο του 1996 με το Νόμο 2372/1996 μετά από απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο ιδρυτικός νόμος τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 2860/2000, 2937/2001, 3193/2003, 3336/2005 και 3614/2007. Η Μ.Ο.Δ. αε χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και από προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σκοπός της Μ.Ο.Δ. αε είναι:

- η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) ή/και από εθνικούς πόρους,
- η οργάνωση και η κάλυψη των αναγκών σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σε μεταφορά τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της διοικητικής δομής.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η Μ.Ο.Δ. αε προβαίνει σε κάθε σχετική ενέργεια και ιδίως:

- (α) Αξιολογεί τις ανάγκες στελέχωσης και υποστηρίζει με στελεχιακό δυναμικό και διοικητική τεχνογνωσία τους φορείς που εμπλέκονται στο σχεδιασμό, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- (β) Υποστηρίζει το σχεδιασμό, διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων με την επεξεργασία συστημάτων οργάνωσης και ειδικών εργασιών, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων,
- (γ) Υποστηρίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των φορέων διαχείρισης και υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής τους ικανότητας και τους δικαιούχους του ΕΣΠΑ ως προς την ωρίμανση και υλοποίηση των πράξεων.

ΜΟ.Κ.Ε.

**Μονάδα Κρατικών
Ενισχύσεων**

Μ.Ο.Δ. αε

**Μονάδα Οργάνωσης της
Διαχείρισης των
Αναπτυξιακών
Προγραμμάτων Α.Ε.**

M

- (δ) Μεριμνά για την ηλεκτρονική δικτύωση των φορέων διαχείρισης των αναπτυξιακών προγραμμάτων
- (ε) Υποστηρίζει την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για τα επιχειρησιακά προγράμματα του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»
- (στ) Μεριμνά για την ενημέρωση των πολιτών σε θέματα συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και αναπτυξιακών πολιτικών σε συνεργασία με τις διαχειριστικές αρχές και άλλες ειδικές υπηρεσίες.

Επίσης η Μ.Ο.Δ. αε, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί:

1. να υποστηρίζει το σχεδιασμό, την οργάνωση, λειτουργία και ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων των εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων.
2. να παρέχει στους εμπλεκόμενους με το σχεδιασμό, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των αναπτυξιακών προγραμμάτων φορείς την αναγκαία τεχνική υποστήριξη.
3. να υποστηρίζει την οργάνωση και λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών Περιφέρειας.
4. να υποστηρίζει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στο πλαίσιο χάραξης της εθνικής περιφερειακής πολιτικής.
5. να υποστηρίζει με μεταφορά τεχνογνωσίας και άλλα κράτη-μέλη ή και υπό ένταξη χώρες ως προς τη βελτίωση της διοικητικής τους ικανότητας για τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ε.Ε.
6. να αναλάβει τη διαχείριση δράσεων στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.
7. να αναλάβει και άλλα καθήκοντα που έχουν σχέση με τα συγχρηματοδοτούμενα και εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα.
8. να ορισθεί ως Αρχή Εγγραφής Ψηφιακών Πιστοποιητικών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

M

ΜΟ.ΠΑ.ΔΙ.Σ.

Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων

Ιδρύθηκε το 1996 από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για τον έλεγχο της τήρησης της κοινοτικής νομιμότητας και του αντίστοιχου εθνικού δικαίου μεταγραφής στον τομέα ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων (έργων και υπηρεσιών) στην χώρα μας και την ενθάρρυνση του ανοίγματος της ελληνικής αγοράς δημοσίων συμβάσεων στον ενδοκοινοτικό ανταγωνισμό.

Από 1.1.1997 η Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων ελέγχει προληπτικά την τήρηση των κοινοτικών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων στις διαδικασίες δημοπράτησης συμβάσεων έργων και υπηρεσιών. Λειτουργώντας ως ειδικός νομικός και τεχνικός σύμβουλος όλων των ελληνικών αναθετουσών αρχών, προσφέρει εξειδικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη τόσο κατά τον έλεγχο των τευχών διαγωνισμού, όσο και κατά την επίλυση ερμηνευτικών προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την διάρκεια των διαδικασιών δημοπράτησης. Συμμετέχει, ως ειδικός εμπειρογνώμονας, σε ευρωπαϊκά προγράμματα, επιμορφωτικά σεμινάρια προς στελέχη της δημόσιας διοίκησης και σε εξειδικευμένες συμβάσεις παροχής νομικών υπηρεσιών.

Λειτουργεί στο Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) και έχει σκοπό την ενημέρωση των αναθετουσών αρχών σχετικά με τις μεταβολές που επέρχονται στο κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο και στις διαδικασίες που διέπουν εν γένει την σύναψη των δημοσίων συμβάσεων.

Η λειτουργία της διέπεται σήμερα από τρεις εγκυκλίους (521/08.01.97, 10543/31.03.97 και 5527/11.02.99), που ορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αναθετουσών αρχών έναντι αυτής.

Σύμφωνα με τις θεσμοθετημένες αρμοδιότητές της η ΜΟΠΑΔΙΣ:

- διενεργεί προληπτικό και κατασταθμικό έλεγχο νομιμότητας στο προσυμβατικό στάδιο μεγάλου μέρους των εθνικών δημοπρατούμενων συμβάσεων έργων και υπηρεσιών (προκαταρκτική / περιοδική ενδεικτική ενημέρωση, περιληπτική και αναλυτική διακήρυξη, ανακοίνωση ανάθεσης σύμβασης)
- παρέχει συντονισμένη συμβουλευτική υποστήριξη σε έγγραφα και προφορικά ερωτήματα των ελληνικών αναθετουσών αρχών
- εκπονεί Κανονισμούς Έργων, Υπηρεσιών και Προμηθειών, καθώς και Τεύχη Δημοπράτησης
- προσφέρει εξειδικευμένες νομικές υπηρεσίες προς αναθέτουσες αρχές στην βάση ειδικής σύμβασης.

LEYKH

Αυτοδιοικούμενα κατά τόπο ΝΠΔΔ. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ιδρύθηκαν βάσει του Ν. 2218/1994, ως η δεύτερη βαθμίδα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Περιφέρειάς τους.

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις δεν ασκούν εποπτεία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας και δεν θίγουν τις αρμοδιότητές τους. Μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση διακρίνεται στις απλές διοικητικές περιφέρειες, (Νομός) και στις διευρυμένες (διοικητική περιφέρεια περισσότερων νομών). Σήμερα υπάρχουν συνολικά 50 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (απλές και διευρυμένες). Οι διευρυμένες είναι οι εξής: α) Αθηνών-Πειραιώς, β) Ροδόπης-Έβρου και γ) Δράμας –Καβάλας – Ξάνθης). Για την εκπλήρωση του σκοπού τους οι Ν.Α. διαθέτουν πόρους που προέρχονται από ίδια έσοδα (φόροι, τέλη, δικαιώματα κ.λπ.) και από κρατική επιχορήγηση.

Όργανα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι τα Νομαρχιακά Συμβούλια (Ν.Σ.), οι Νομαρχιακές Επιτροπές (Ν.Ε.) και ο Νομάρχης. Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία και η θητεία τους είναι τετραετής.

Στη γενική του μορφή ορίζεται ως «η αναφερόμενη στο μέλλον γενική και αφηρημένη ρύθμιση της κοινωνικής ζωής».

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Αστικού Κώδικα, ως Νόμος ορίζεται ο κανόνας γραπτού δικαίου, τον οποίο θέτει η Πολιτεία με ορισμένη διαδικασία.

Οι Νόμοι διακρίνονται σε ουσιαστικούς και τυπικούς.

Ουσιαστικός Νόμος είναι κάθε πράξη της Πολιτείας που θεσπίζει κανόνα δικαίου, ανεξάρτητα από το όργανο που την θεσπίζει (Νομοθετική Εξουσία – Βουλή ή Εκτελεστική Εξουσία – Κυβέρνηση).

Τυπικός Νόμος είναι κάθε πράξη της Πολιτείας που θεσπίζεται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας – δηλαδή από τα όργανα στα οποία έχει ανατεθεί η Νομοθετική Εξουσία – σύμφωνα με τη συνταγματικά προβλεπόμενη διαδικασία.

Πηγή: «Π. Δ. Δαγτόγλου: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο», Αθήνα 1985.

Το Natura 2000 είναι ένα δίκτυο ζωνών στο έδαφος των κρατών - μελών στις οποίες πρέπει να προστατεύονται τα φυτικά και τα ζωικά είδη και τα ενδιαιτήματά τους. Η προστασία αυτή έχει οργανωθεί σύμφωνα με την οδηγία για τα πτηνά (1979) και με την οδηγία για τα ενδιαιτήματα (ή οικότοπους) (1992).

Η κοινοτική νομοθεσία απαριθμεί τα είδη της πανίδας και της χλωρίδας και τα ενδιαιτήματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της σπανιότητάς τους ή του ευάλωτου χαρακτήρα τους, ιδίως τα είδη και τα ενδιαιτήματα που απειλούνται με εξαφάνιση. Η Επιτροπή καθορίζει, ύστερα από πρόταση των κρατών - μελών, τις ζώνες στις οποίες οργανώνεται η προστασία αυτών των ειδών. Οι ζώνες αυτές κατατάσσονται σε επτά βιογεωγραφικές περιοχές της ΕΕ (αλπική, ατλαντική, βόρεια, ηπειρωτική, μακαρονησιακή, μεσογειακή και παννονική).

Το δίκτυο είναι διαρθρωμένο σε ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ), για τη διατήρηση άνω των 180 ειδών και υποειδών πτηνών, και σε ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ), για τη διατήρηση άνω των 250 τύπων ενδιαιτημάτων, 200 ζωικών ειδών και άνω των 430 φυτικών ειδών. Το Natura 2000 αντιπροσωπεύει σήμερα άνω του 20% της εδαφικής επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα κράτη είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση αυτών των ζωνών και οφείλουν να εξασφαλίσουν τη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων που καθορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η γεωργία για παράδειγμα, επιτρέπονται εντός των ζωνών αυτών στο βαθμό που είναι συμβατές με το στόχο της διατήρησης.

NUTS I, II, III
Nomenclature Unit for
Territorial Statistics

Εδαφικές Στατιστικές Μονάδες που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την ιεραρχική διαίρεση των περιφερειών ανάλογα με το μέγεθος και την έκταση των ανισοτήτων.

Η σχετικά σταθερή σχέση που διαμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου ανάμεσα στους παράγοντες και τα στοιχεία του περιβάλλοντος ενός οικοσυστήματος.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Οικολογική Ισορροπία

Ως οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) νοείται η διαδικασία που αποβλέπει στην εναρμόνιση των οικονομικών και νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών της Ένωσης, με στόχο την εφαρμογή ενιαίου νομίσματος, του ευρώ. Η ΟΝΕ υπήρξε το αντικείμενο μιας Διακυβερνητικής Διάσκεψης (ΔΚΔ) που πραγματοποιήθηκε στο Μάαστριχτ τον Δεκέμβριο του 1991.

Η υλοποίηση της ΟΝΕ πραγματοποιήθηκε σε τρία στάδια:

- 1ο στάδιο (από την 1η Ιουλίου 1990 έως την 31η Δεκεμβρίου 1993): ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη - μέλη, ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών
- 2ο στάδιο (από την 1η Ιανουαρίου 1994 έως την 31η Δεκεμβρίου 1998): σύγκλιση των οικονομικών και νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών (για να διασφαλιστεί η σταθερότητα τιμών και η υγιής κατάσταση των δημόσιων οικονομικών) και δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ) καθώς και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) το 1998
- 3ο στάδιο (από την 1η Ιανουαρίου 1999): αμετάκλητος καθορισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών και εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος στις αγορές συναλλάγματος και στις ηλεκτρονικές πληρωμές. Εισαγωγή του Ευρώ σε φυσική μορφή.

Κατά την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ, έντεκα κράτη - μέλη υιοθέτησαν το Ευρώ ως ενιαίο νόμισμα. Δύο χρόνια αργότερα, προσχώρησε και η Ελλάδα. Η Σλοβενία προσχώρησε στη ζώνη ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2007. Τρία κράτη - μέλη δεν υιοθέτησαν το κοινό νόμισμα: το Ηνωμένο Βασίλειο και η Δανία, χώρες για τις οποίες ισχύει η ρήτρα εξαίρεσης «opt-out», καθώς και η Σουηδία που δεν εισήγαγε το Ευρώ κατόπιν δημοψηφίσματος με αρνητικό αποτέλεσμα τον Σεπτέμβριο του 2003. Τα κράτη - μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση την 1η Μαΐου 2004 και την 1η Ιανουαρίου 2007 οφείλουν να υιοθετήσουν το Ευρώ όταν θα πληρούν όλα τα κριτήρια σύγκλισης. Δεν προβλέπεται γι' αυτά καμία ρήτρα εξαίρεσης στις προενταξιακές διαπραγματεύσεις.

Ο.Ν.Ε.

Οικονομική και
Νομισματική Ένωση

Το κόστος του Έργου που αναφέρεται στη Σύμβαση μεταξύ Αναδόχου και Εργοδότη και που προβλέπεται να δαπανηθεί για να υλοποιηθεί το αντίστοιχο Φυσικό Αντικείμενο του Έργου.

Οικονομικό
αντικείμενο

Κάθε σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που δρουν σε ορισμένο χώρο και βρίσκονται σε αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Οικοσύστημα

Το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, όπου καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν τα προγράμματα, τις επενδύσεις του επενδυτικού νόμου και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο.Π.Σ.
Ολοκληρωμένο
Πληροφοριακό Σύστημα

0

Αποτελεί ένα σύστημα πληροφόρησης και διαχείρισης, η χρήση του οποίου επιβάλλεται από την απαίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ομοιόμορφη ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων με τα κράτη - μέλη και από την ανάγκη ύπαρξης ενός ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, για την παρακολούθηση της προόδου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για την αποτελεσματική τήρηση των δεσμεύσεων και για την αξιολόγηση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τις παρεμβάσεις των Ταμείων στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο.Α.Ε.Δ.

Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

ΝΠΔΔ, διοικητικά αυτόνομος Οργανισμός με περιφερειακή διάρθρωση, που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Ο ΟΑΕΔ είναι κύριο όργανο εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής για την απασχόληση και αποβλέπει στην εξασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη γρήγορη προσαρμογή της προσφοράς εργασίας προς τις απαιτήσεις της ζήτησης, σε αρμονία με το εκάστοτε Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της χώρας.

Ειδικότερα, η αποστολή του ΟΑΕΔ υλοποιείται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την τεχνική – επαγγελματική εκπαίδευση, την κατάλληλη τοποθέτηση σε εργασία και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και τη χορήγηση παροχών (επιδομάτων ανεργίας, στράτευσης, συμπληρωματικών παροχών μητρότητας και οικογενειακών επιδομάτων).

Ο.Β.Ι.

Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

ΝΠΙΔ υπό την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης με σκοπό τη συμβολή στην τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας. Ο ΟΒΙ είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων. Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων.

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας συστάθηκε το 1987 (Νόμος 1733/87) με σκοπό να συμβάλει στην τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας, παρέχοντας σημαντικές υπηρεσίες στο χώρο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα:

- Για την κατοχύρωση των εφευρέσεων στην Ελλάδα χορηγεί: Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, Πιστοποιητικά Υποδείγματος Χρησιμότητας, Πιστοποιητικά Κατάθεσης Μετάφρασης Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας και άλλους τίτλους προστασίας.
- Για την κατοχύρωση των (βιομηχανικών) σχεδίων και υποδειγμάτων στην Ελλάδα χορηγεί σχετικό πιστοποιητικό προστασίας.
- Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για την κατοχύρωση των ευρεσιτεχνιών και των (βιομηχανικών) σχεδίων στο εξωτερικό.
- Παρέχει τεχνολογική πληροφόρηση για τεχνικά, βιβλιογραφικά και άλλα στοιχεία από Δ.Ε. της Ευρώπης, των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Καταχωρεί Συμβάσεις Μεταφοράς Τεχνολογίας.
- Παρέχει συμβουλές και γνωμοδοτήσεις στο κοινό του, συνεργάζεται με ομοειδείς και άλλους Οργανισμούς διεθνώς, για θέματα βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, εκδίδει το Ειδικό Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και άλλα ενημερωτικά έντυπα.

**Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.
«ΔΗΜΗΤΡΑ»**

**Οργανισμός Γεωργικής
Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης
Κατάρτισης και
Απασχόλησης
«ΔΗΜΗΤΡΑ»**

Τις πολλαπλές ανάγκες του αγροτικού πληθυσμού της χώρας για επαγγελματική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, επιμόρφωση και ενημέρωση έχει αναλάβει ο Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.) – «ΔΗΜΗΤΡΑ». Ο Οργανισμός είναι ο εθνικός φορέας που προωθεί θεσμικά μέσων Τ.Ε.Ε. και των ΕΠΑ.Σ. που διαθέτει καθώς και των 70 Κέντρων «ΔΗΜΗΤΡΑ» την βελτίωση των επαγγελματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε να παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα σεβόμενοι παράλληλα τον καταναλωτή και το περιβάλλον. Ο Οργανισμός είναι Ν.Π.Ι.Δ. και για αυτό συνδυάζει κατάλληλα το κύρος του δημόσιου, όσο και την αποτελεσματικότητα του ιδιωτικού τομέα. Συστάθηκε με το Ν. 2520/97 (ΦΕΚ 173/Α/1-9-97), όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με τις διατάξεις του Ν. 2637/98 (ΦΕΚ 200/27-8-98/τ.Α΄) και του Ν.2945/2001 (ΦΕΚ 223/8-10-2001/τ.Α΄) και εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ» προσφέρει εκπαίδευση, κατάρτιση, επιμόρφωση και πληροφόρηση στους αγρότες για τη στήριξη της ανάπτυξης της γεωργίας και της ανασυγκρότησης της Υπαίθρου.

Σκοποί του Οργανισμού είναι:

1. Οργάνωση και λειτουργία της επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, καθώς και η δια βίου επαγγελματική κατάρτιση των αγροτών, των ανέργων ή υποαπασχολούμενων στον αγροτικό τομέα.
2. Η χορήγηση του «Πράσινου Πιστοποιητικού» καθώς και ο καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησής του.
3. Η ίδρυση Εξειδικευμένων Κέντρων Εκπαίδευσης – Απασχόλησης Πανελληνίας Εμβέλειας με στόχο την πειραματική εφαρμογή προγραμμάτων σε νέα γεωργικά επαγγέλματα και τη δημιουργία μηχανισμών πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού σε θέματα ενδιαφέροντος του.
4. Η πραγματοποίηση ερευνών και μελετών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο σε συνεργασία με άλλους φορείς για τον προσδιορισμό νέων πολιτικών απασχόλησης και επανένταξης αγροτών σε τουριστικές δραστηριότητες.

Οργανισμός που ιδρύθηκε για την υποστήριξη του αντίστοιχου θεσμού (στα πλαίσια του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.) με τον Ν. 2009/1992, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ).

Σκοποί του είναι:

- Η υλοποίηση των στόχων του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.
- Η οργάνωση και λειτουργία των Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ.
- Η εποπτεία και ο έλεγχος των Ιδιωτικών Ι.Ε.Κ.
- Η διαμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας Ι.Ε.Κ. άλλων δημοσίων φορέων, ως προς τα θέματα της παρεχόμενης κατάρτισης.

Ο Ο.Ε.Ε.Κ. διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και των κοινωνικών εταίρων (Γ.Σ.Ε.Ε. - Σ.Ε.Β. - Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. - Ε.Σ.Ε.Ε.).

0

Ο.Ε.Ε.Κ.

**Οργανισμός
Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης και
Κατάρτισης**

Οι κοινωνικοί εταίροι, στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, εκτός από την παραπάνω συμμετοχή τους στη Διοίκηση του Ο.Ε.Ε.Κ., συμμετέχουν και σε Τριμερείς Συμβουλευτικές Επιτροπές (Τ.Σ.Ε.). Οι Τ.Σ.Ε. έχουν ως κύριο έργο τους την ανίχνευση των αγορών εργασίας, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και την εισήγηση στο Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. για την έναρξη λειτουργίας νέων ειδικοτήτων στα Δημόσια Ι.Ε.Κ. ή την παύση παιδιών, αν υπάρχει κορεσμός. Συγκεκριμένα, οι Τ.Σ.Ε., που τώρα πια συγκροτούνται σε Νομαρχιακό επίπεδο, αντί του Περιφερειακού που ίσχυε μέχρι σήμερα, παρατηρούν και καταγράφουν το οικονομικό και κοινωνικό προφίλ των τοπικών αγορών, ερευνώντας τις οικονομικές δράσεις ανά νομό, τις δημογραφικές εξελίξεις, τον κορεσμό των αγορών εργασίας και τη δυναμική της κάθε περιοχής. Συμμετέχουν, επίσης, στη διαδικασία εξετάσεων πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο.Ο.Σ.Α.

Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη

Ο.Ε.Ο.Δ.

Organization for Economic Cooperation and Development

Ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) ιδρύθηκε το 1961 με σκοπό την προώθηση της ευημερίας και την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των βιομηχανικών χωρών με οικονομίες αγορών, μέσω της δημιουργίας ενός δικτύου συμβατών πολιτικών και πρακτικών των κρατών-μελών του. Για την επίτευξη του στόχου αυτού διενεργεί συστηματικές και διεξοδικές αναλύσεις και ανασκοπήσεις όλων των στοιχείων που είναι πιθανόν να επηρεάσουν την οικονομική και την κοινωνική πολιτική (όπως την γεωργία, το περιβάλλον, το εμπόριο, την εκπαίδευση και τις ξένες επενδύσεις). Έτσι έχει δημιουργήσει Επιτροπές και Ομάδες εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων της πολιτικής και νομοθετικής εξουσίας για πάνω από 200 θέματα, που συζητούν, αποφασίζουν και καταλήγουν σε επίσημες συμφωνίες. Τα μέλη του ΟΟΣΑ σήμερα είναι 30, τα εξής: Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Ιαπωνία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδάς, Κορέα, Λουξεμβούργο, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Φινλανδία.

Ο.Ε.Β.

Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων

Οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων είναι ανεξάρτητα ΝΠΙΔ που συστάθηκαν βάσει του Ν.Δ. 3881/1958 (ΦΕΚ 181Α). Διακρίνονται σε Τοπικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ), που είναι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις – φορείς διαχείρισης έργων για τη διανομή των υδάτων άρδευσης και σε Γενικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ). Οι ΤΟΕΒ υπάρχουν ανά Περιφέρεια σε ΓΟΕΒ.

Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.

Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (AGROCERT)

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.), με διακριτικό τίτλο AGROCERT, συστάθηκε με τον Ν. 2637/1998 και λειτουργεί από τον Απρίλιο του 1999. Είναι ΝΠΙΔ υπαγόμενο στο δημόσιο τομέα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η ίδρυση του Οργανισμού εντάσσεται στον προσανατολισμό της εθνικής αγροτικής πολιτικής για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων μέσω της βελτίωσης της ποιότητας, τον αυστηρό έλεγχο και τους κανονισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων, καθώς και των υψηλών περιβαλλοντικών προδιαγραφών κατά την παραγωγική διαδικασία. Με αυτή τη στρατηγική θα επιτευχθεί η ανάπτυξη της υπαίθρου.

Ανώνυμη εταιρεία εποπτευόμενη από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σκοπό έχει την εξασφάλιση σχολικών υποδομών με την κατάρτιση προγραμμάτων σχολικής στέγης, την εκπόνηση μελετών και δημοπράτηση έργων, την επιχορήγηση της συντήρησης των σχολείων, την προμήθεια εξοπλισμού και την παροχή συμβουλών προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση για την κατασκευή σχολικών κτιρίων.

Ο.Σ.Κ. α.ε.
**Οργανισμός Σχολικών
Κτιρίων**

Δήμοι και Κοινότητες που αποτελούν τη πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο.Τ.Α.
**Οργανισμός Τοπικής
Αυτοδιοίκησης**

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και προβλέπονται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Οι όροι που επιβάλλονται σχετικά μπορούν να αφορούν ιδίως κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

**Όροι εκτέλεσης της
σύμβασης**

LEYKH

Είναι ένας ανεξάρτητος παγκόσμιος οργανισμός εμπορίου που ιδρύθηκε το 1995 και στον οποίο ανήκουν όλα τα μέχρι τώρα μέλη της GATT. Στόχος του είναι να ενισχύσει τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μελών του και να χρησιμεύσει εκτός των άλλων και ως φόρουμ για τις πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις. Οι περισσότερες χώρες της γής είναι μέλη του ΠΟΕ, ο οποίος αποτελεί τον μόνο διεθνή οργανισμό που ελέγχει το εμπόριο αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μεταξύ των χωρών.

Π.Ο.Ε.
Παγκόσμιος
Οργανισμός
Εμπορίου

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.) ως ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία, ιδρύθηκε το 1964 (Ν. 4379/1964). Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1566/1985 (άρθρο 24), το Π.Ι. αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία, εδρεύει στην Αθήνα και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι ο παλαιότερος ερευνητικός και συμβουλευτικός φορέας σε ζητήματα παιδείας και με το έργο του συμβάλλει ουσιαστικά στη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. Κύριος σκοπός του Π.Ι. είναι η πολύπλευρη μελέτη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, η υποβολή προτάσεων, γνωμοδοτήσεων και εισηγήσεων προς τον Υπουργό Παιδείας για όλα τα θέματα της εκπαίδευσης, καθώς και η εφαρμογή των αποφάσεων του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σε εκπαιδευτικό-παιδαγωγικό επίπεδο.

Σύμφωνα και με μεταγενέστερες νομοθετικές ρυθμίσεις (Ν. 2525/1997, 2640/1998, 2817/2000, 2909/2001, 2986/2002 και 3194/2003) οι αρμοδιότητες του Π.Ι είναι:

- Η επιστημονική έρευνα, η μελέτη θεμάτων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής πράξης.
- Η επεξεργασία και υποβολή προτάσεων για θέματα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας, Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Επιμόρφωσης και Αξιολόγησης, Ποιότητας της Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και η χάραξη κατευθύνσεων για το σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Η παρακολούθηση της εξέλιξης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και η προώθηση της εφαρμογής της στην εκπαιδευτική πράξη.
- Ο σχεδιασμός και η μέριμνα για την εφαρμογή προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών καθώς και η αξιολόγησή τους.
- Η εισήγηση για τη συγγραφή βιβλίων για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, καθώς και η λήψη μέτρων για τη βελτίωση των μεθόδων της διδακτικής πράξης και γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου.

Π.Ι.
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Π

Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) ιδρύθηκε το 1935 και είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Αποτελεί τον κορυφαίο ιδεολογικό και συντονιστικό φορέα των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της χώρας, που υποστηρίζει, προωθεί, προάγει τις δραστηριότητές τους και τις εκπροσωπεί σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της για την υποστήριξη των μελών της, η ΠΑΣΕΓΕΣ, μεταξύ άλλων, εκπονεί μελέτες, εργασίες, έρευνες και συνάπτει συμβάσεις έργου ή παροχής υπηρεσιών, που έχουν σχέση με την αγροτική, γενικά, και τη συνεταιριστική, ειδικά, ανάπτυξη. Παρακολουθεί στενά την αγροτική, συνεταιριστική, φορολογική και την αναπτυξιακή νομοθεσία που ενδιαφέρει τους αγρότες και τις οργανώσεις τους, υποβάλλει προτάσεις και διεκδικεί την εναρμόνισή τους με τα συμφέροντα

ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
Πανελλήνια
Συνομοσπονδία
Ενώσεων Αγροτικών
Συνεταιρισμών

και τις ανάγκες τους και γνωμοδοτεί, σύμφωνα με νομοθετική πρόβλεψη, για θέματα που αναφέρονται σε οικονομικές ενισχύσεις και κίνητρα που παρέχονται στις ΑΣΟ καθώς και επί σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και αποφάσεων που αφορούν στα μέλη της. Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν στο προσωπικό των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων κάθε βαθμίδας. Συντονίζει τις ενέργειες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και ενισχύει το έργο τους, παρέχοντας επιστημονική και τεχνική υποστήριξη, συμβουλίες και υπηρεσίες για την οργάνωση και την ανάπτυξή τους. Η έδρα της ΠΑΣΕΓΕΣ βρίσκεται στην Αθήνα.

Παρακολούθηση

Το σύνολο των διαδικασιών με τις οποίες πραγματοποιείται η συλλογή και διαχείριση πληροφοριών που αφορούν την υλοποίηση των Πράξεων. Μέσω των διαδικασιών αυτών παρακολουθείται και εποπτεύεται η πορεία εξέλιξής τους και σε περιπτώσεις όπου απαιτείται, γίνονται διορθωτικές ενέργειες προκειμένου να ολοκληρωθεί μέσα στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των Πράξεων αποδίδοντας το αντίστοιχο λειτουργικό αποτέλεσμα, όπως τα παραπάνω έχουν εγκριθεί με την Απόφαση Ένταξης των Πράξεων στο Πρόγραμμα.

Παραστατικά Δαπανών

Τα νόμιμα στοιχεία που εκδίδονται μετά την υλοποίηση μιας δαπάνης και αποτελούν ένα από τα προαπαιτούμενα στοιχεία για την έκδοση εντάξματος πληρωμής, όπως π.χ. τιμολόγια, δελτία παροχής υπηρεσιών, κλπ.

Παρατυπία

Κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού Δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.

Παρέμβαση

Κάθε δράση ή ενέργεια που γίνεται από δημόσιες αρχές ανεξάρτητα από τη φύση της και μπορεί να είναι μία πολιτική, ένα πρόγραμμα ή ένα έργο. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής Κοινωνικής Συνοχής, οι παρεμβάσεις γίνονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής κυρίως με τη μορφή Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Πάροχος υπηρεσιών

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει την παροχή υπηρεσιών στην αγορά. Ο όρος «οικονομικός φορέας» καλύπτει την έννοια «πάροχος υπηρεσιών» και χρησιμοποιείται μόνο για λόγους απλούστευσης του κειμένου. Ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά αναφέρεται ως «προσφέρων». Εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, αναφέρεται ως «υποψήφιος».

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Π.Α.Θ.Ε.

Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι

Ο κύριος οδικός άξονας της χώρας, με κατεύθυνση Β – Ν. Είναι ένα από τα δύο πιο σημαντικά οδικά έργα (το άλλο είναι η Εγνατία) που εκτελούνται και στοχεύει στη μετατροπή σημαντικότερου τμήματος του συνοδικού μήκους του οδικού άξονα Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι σε αυτοκινητόδρομο.

Το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Περιβάλλον

Όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, η έγκριση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση αδείας πραγματοποίησης ορισμένων νέων έργων ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων.

Για την έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων για ορισμένες κατηγορίες έργων, απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργείου ΥΠΕΧΩΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργείων ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, στις περιπτώσεις που έχουν εκχωρηθεί οι σχετικές αρμοδιότητες.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86 και ΥΑ 69269/5387/90)

Π.Ο.

Περιβαλλοντικοί Όροι

Περιφερειακές Ενισχύσεις ονομάζονται οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη συγκεκριμένων μειονεκτικών περιοχών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και έχουν σαν στόχο να μειώσουν τις περιφερειακές ανισότητες μέσα στην Ε.Ε. και να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή της.

Οι Περιφερειακές Ενισχύσεις διέπονται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ) της Ε.Ε., οι οποίες αποτελούν τη βάση διαμόρφωσης του εθνικού Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε Κράτος - Μέλος (Κ-Μ) της Ε.Ε. Η Επιτροπή πρόσφατα δημοσίευσε τις νέες ΚΓΠΕ (C54/13, 4.3.2006) που θα ισχύσουν για την περίοδο 2007-2013.

Περιφερειακές Ενισχύσεις δύνανται να χορηγηθούν σε όλους τους τομείς εκτός από :τον γεωργικό τομέα, τον τομέα της αλιείας, τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, τον τομέα των μεταφορών και της ναυπηγικής και τον κλάδο των συνθετικών ινών, των οποίων η ενίσχυση δεν επιτρέπεται ή διέπεται από εξειδικευμένους Κανονισμούς. Κατά κανόνα οι Περιφερειακές Ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτων που καλύπτουν πολλαπλές οικονομικές δραστηριότητες. Στις περιπτώσεις που το κράτος-μέλος προτίθεται να ενισχύσει μία και μόνο δραστηριότητα, ή να χορηγήσει ενίσχυση σε μία και μόνο επιχείρηση (ad-hoc), θα πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αυτή συμβάλει στην ευόδωση μιας συνεπούς στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης και ότι μέσω αυτής δεν θα προκύψει νόθευση του ανταγωνισμού. Επίσης δεν μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει των ΚΓΠΕ για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων οποιουδήποτε κλάδου (οι ενισχύσεις αυτής της κατηγορίας διέπονται από ξεχωριστό πλαίσιο).

Περιφερειακές Ενισχύσεις

Πρόκειται για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που θα υλοποιηθούν στην περιφέρεια και τα οποία για την 4η Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 είναι:

1. ΠΕΠ Μακεδονίας Θράκης: Περιφέρειες Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, Κεντρική Μακεδονία και Δυτική Μακεδονία.
2. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων: Περιφέρειες Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά.
3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου: Περιφέρειες Κρήτη, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο

Π.Ε.Π.

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

4. ΠΕΠ Θεσσαλίας, Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας: Περιφέρειες Θεσσαλία, Ήπειρος, Στερεά Ελλάδα.

5. ΠΕΠ Αττικής: Περιφέρεια Αττικής.

Τα ΠΕΠ συγχρηματοδοτούνται μόνο από το ΕΤΠΑ και καλύπτουν τουλάχιστον έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων ως εξής:

- κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες,
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός),
- πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς),
- έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας,
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης,
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών.

Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης

Τα Περιφερειακά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (Π.ΙΝ.ΕΠ.) λειτουργούν ως περιφερειακές μονάδες του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Ο ρόλος τους είναι τόσο η Εισαγωγική, όσο και η Συνεχής Εκπαίδευση και Επιμόρφωση του προσωπικού των Δημοσίων Υπηρεσιών της γεωγραφικής περιφέρειας στην οποία αναπτύσσουν τις δράσεις τους, με σκοπό την ανάπτυξη ικανών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης με εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονο πνεύμα προσέγγισης των διοικητικών θεμάτων, προκειμένου να επιτυγχάνονται τα καλύτερα πρακτικά αποτελέσματα με την αντίστοιχη εργασιακή συμπεριφορά. Οι δράσεις τους υλοποιούνται είτε αυτόνομα, είτε σε συνεργασία με το επιστημονικό και διοικητικό δυναμικό του ΙΝ.ΕΠ., για την υλοποίηση κυρίως δραστηριοτήτων κεντρικού σχεδιασμού (ημερίδες, συνέδρια). Η γεωγραφική τους αρμοδιότητα εκτείνεται στις αντίστοιχες διοικητικές Περιφέρειες. Διαθέτουν το πλεονέκτημα να βρίσκονται κοντά στις περιφερειακές Διοικητικές μονάδες της Δημόσιας Διοίκησης, έτσι ώστε να μπορούν να έχουν ολοκληρωμένη και άμεση προσέγγιση των αναγκών σε θέματα εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης.

Π

Π.Ε.Σ.Δ.Α.

Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί επιχειρησιακό σχέδιο διαχείρισης των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας, καταρτίζεται για κάθε Περιφέρεια της χώρας και εξειδικεύει τις γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και αποσκοπεί:

- στην επιλογή των περιοχών που συγκροτούν τις ενότητες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (διαχειριστικές ενότητες)
- στον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε διαχειριστική ενότητα
- στην εξειδίκευση συγκεκριμένων μέτρων, όρων και περιορισμών για την επίτευξη των στρατηγικών και ποσοτικών στόχων που καθορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης

Οι περιφέρειες μεταβατικής στήριξης διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- Στις περιφέρειες στις οποίες το ΑΕγχΠ ανά κάτοικο θα υπερβεί, για στατιστικούς λόγους (λόγω της διεύρυνσης) το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Οι περιφέρειες αυτές θα τύχουν μεταβατικής, ειδικής και σταδιακά μειούμενης χρηματοδότησης στα πλαίσια του Στόχου «Σύγκλιση» (οι καθλούμενες ως περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης ή phasing out).

- Στις περιφέρειες του στόχου 1 κατά την περίοδο 2000-2006, οι οποίες δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια περιφερειακής επιλεξιμότητας του στόχου «Σύγκλιση» και οι οποίες, συνεπώς, τυγχάνουν μεταβατικής στήριξης στο πλαίσιο του στόχου «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» (οι καλούμενες ως περιφέρειες σταδιακής εισόδου ή phasing in).

Για την Ελλάδα οι περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης είναι οι Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία και Αττική και οι περιφέρειες σταδιακής εισόδου είναι οι Στερεά Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης των δαπανών αναλυτικότερα περιγράφονται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης

Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σύμφωνα με το σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Επίσης δύνανται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης.

Πιστοποίηση δαπανών

Το ποσό που διατίθεται από το Φορέα Χρηματοδότησης προς το Φορέα Υλοποίησης για την κάλυψη των δαπανών του Έργου. Η Πίστωση αναγράφεται στη σχετική Συλλογική Απόφαση (ΣΑ) του ΠΔΕ και αποφασίζεται σε ετήσια βάση.

Η Πίστωση προκύπτει από το αίτημα του αρμόδιου Φορέα Χρηματοδότησης προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ύστερα από συγκέντρωση των επιμέρους αιτημάτων των Φορέων Υλοποίησης προς το Φορέα Χρηματοδότησης).

Πίστωση

Το τμήμα του πληθυσμού ή του εργατικού δυναμικού στο οποίο απευθύνεται ένα Πρόγραμμα (π.χ. μακροχρόνιοι άνεργοι άνω των 25 ετών).

Πληθυσμός - Στόχος

Σύμφωνα με το άρθρο 69 του Γενικού Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 το κράτος-μέλος και η Διαχειριστική Αρχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά τις πράξεις και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και εξασφαλίζουν τη σχετική δημοσιότητα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων. Η εξειδίκευση της εφαρμογής των απαιτήσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης περιγράφεται στις διατάξεις (άρθρα 2 έως και 10) του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006.

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας παρουσιάζονται με τη μορφή ενός επικοινωνιακού σχεδίου δράσεων. Το επικοινωνιακό σχέδιο, καθώς και οποιαδήποτε σημαντική τροποποίησή του, εκπονείται από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ με βάση τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (και σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, εφόσον το ΕΠ συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή υλοποιεί δράσεις τύπου ΕΚΤ) και υποβάλλεται προς εξέταση στην Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 3 του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.

Η Διαχειριστική Αρχή ορίζει τουλάχιστον ένα πρόσωπο επαφής υπεύθυνο για την πληροφόρηση και την δημοσιότητα και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται από το Φορέα Υλοποίησης στον Ανάδοχο για την εκτέλεση του Έργου (μελέτη, κατασκευή, προμήθεια, απαλλοτρίωση, κλπ.).

Πληρωμή

Πληρωμή του Τελικού Υπολοίπου

Πρόκειται για το ποσό που καταβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο κράτος-μέλος μετά το κλείσιμο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Η πληρωμή του τελικού υπολοίπου υπόκειται στους εξής όρους:

- α) το κράτος - μέλος έχει αποστείλει, έως τις 31 Μαρτίου 2017, αίτηση πληρωμής που να περιλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα:
  - i) αίτηση πληρωμής του τελικού υπολοίπου και Δήλωση Δαπανών
  - ii) Τελική Έκθεση Υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος
  - iii) δήλωση κλεισίματος
- β) η Επιτροπή δεν έχει διατυπώσει αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 226 της συνθήκης, όσον αφορά την ή τις πράξεις για τις οποίες δηλώνεται η δαπάνη σύμφωνα με τη σχετική αίτηση πληρωμής.

Παράλειψη υποβολής στην Επιτροπή οποιουδήποτε από τα έγγραφα αυτά επιφέρει αυτομάτως την αποδέσμευση του τελικού υπολοίπου.

Πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013

Από τη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και μετά, η αγροτική ανάπτυξη λαμβάνεται όλο και περισσότερο υπόψη στο πλαίσιο της βοήθειας που παρέχεται στις αγροτικές περιοχές για να ανταποκριθούν στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις του 21ου αιώνα. Οι αγροτικές περιοχές αποτελούν το 90% της συνολικής έκτασης της διευρυμένης Ένωσης και το νέο νομοθετικό πλαίσιο επικεντρώνεται πλέον σαφέστερα στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές – σύμφωνα με την Στρατηγική της Λισσαβόνας αλλιώς και στην βελτίωση της βιωσιμότητας – σύμφωνα με τους στόχους αειφορίας του Γκέτεμποργκ.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης βασίζεται σε τρία κύρια νομοθετικά μέσα:

- τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη,
- τον κανονισμό του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και
- τον κανονισμό εφαρμογής της Επιτροπής.

Οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ καθορίζουν τους σημαντικούς τομείς για την υλοποίηση των κοινοτικών προτεραιοτήτων αλλιώς και ορισμένες επιλογές που θα μπορούν να έχουν τα κράτη - μέλη κατά την εκπόνηση των εθνικών τους στρατηγικών σχεδίων και των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια προσαρμόζουν τις κατευθυντήριες γραμμές στις συνθήκες κάθε κράτους - μέλους, ανάλογα με τις διαπιστωθείσες ανάγκες των περιφερειών και υλοποιούνται μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 επικεντρώνεται σε τρεις τομείς που αντιστοιχούν στους τρεις θεματικούς άξονες του νέου κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού και δασοκομικού τομέα·
- περιβάλλον και ύπαιθρος·
- βελτίωση της ποιότητας ζωής και της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας.

Ένας τέταρτος άξονας, γνωστός ως "άξονας Leader", που βασίζεται στην εμπειρία από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader, παρέχει δυνατότητες προσέγγισης της αγροτικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο, από τη βάση προς την κορυφή.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος βασίζεται στο άρθρο 174 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η πολιτική αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος καθώς και στην προστασία της υγείας του ανθρώπου. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται επίσης στη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων. Τέλος, πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλλει στην προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η πολιτική περιβάλλοντος στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της ανάληψης διορθωτικών ενεργειών στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, το οποίο θεσπίστηκε το 2002, ορίζει τις προτεραιότητες και τους στόχους της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής έως το 2010. Επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς στους οποίους θα πρέπει να αναληφθεί δράση κατά προτεραιότητα: την αλλαγή του κλίματος, τη βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και την υγεία καθώς και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και των αποβλήτων. Το πρόγραμμα συμπληρώνεται από επτά θεματικές στρατηγικές που αφορούν τους ακόλουθους τομείς: την ατμοσφαιρική ρύπανση, τα απόβλητα, το θαλάσσιο περιβάλλον, τα εδάφη, τα φυτοφάρμακα, τους φυσικούς πόρους και το αστικό περιβάλλον. Μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα ετών, η ευρωπαϊκή περιβαλλοντική δράση εξελίχθηκε από μια διορθωτική προσέγγιση για μια σειρά συγκεκριμένων προβλημάτων σε μια πολιτική με πιο εγκάρσιο, προληπτικό και συνεκτικό χαρακτήρα. Η έννοια της «αειφόρου ανάπτυξης» συμπεριλήφθηκε στους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συνθήκη του Άμστερνταμ και η ενσωμάτωση της προστασίας του περιβάλλοντος στις άλλες κοινοτικές πολιτικές ενισχύθηκε, ιδίως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, των μεταφορών και της ενέργειας. Η δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν αυστηρότερα των εναρμονισθέντων πρότυπα διευκολύνθηκε, με την προϋπόθεση ότι τα πρότυπα συνάδουν προς τις διατάξεις της συνθήκης και ανακοινώνονται στην Επιτροπή. Οι περισσότερες κοινοτικές πράξεις στον τομέα του περιβάλλοντος θεσπίζονται με τη διαδικασία της συναπόφασης, εξαιρουμένων ορισμένων τομέων, όπως οι φορολογικές ή οι χωροταξικές διατάξεις, ή των τομέων που επηρεάζουν ουσιαστικά τις επιλογές ενός κράτους μέλους για θέματα ενέργειας.

Οι Κοινοτικοί Στρατηγικοί Προσανατολισμοί περιλαμβάνουν τις αρχές και τις προτεραιότητες για την πολιτική συνοχής και προτείνουν τρόπους με τους οποίους οι περιφέρειες της Ευρώπης μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τα 308 δισ. ευρώ που διατίθενται για εθνικά και περιφερειακά προγράμματα ενισχύσεων κατά την επόμενη επταετία. Οι εθνικές αρχές θα χρησιμοποιήσουν τους προσανατολισμούς ως βάση για την κατάρτιση των δικών τους εθνικών στρατηγικών προτεραιοτήτων και σχεδιασμών για την περίοδο 2007-2013, των επονομαζόμενων Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς. Σύμφωνα με τους προσανατολισμούς και την αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισσαβόνας, τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα μέσω της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να προσανατολίσουν τους πόρους τους στις εξής τρεις προτεραιότητες:

- βελτίωση της ηλικιακότητας των κρατών μελών, των περιφερειών και των πόλεων βελτιώνοντας την προσβασιμότητα, εξασφαλίζοντας επαρκή ποιότητα και επίπεδο υπηρεσιών και προστατεύοντας το περιβαλλοντικό τους δυναμικό,
- ενθάρρυνση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης με ικανότητες έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, και

- δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας προσελκύοντας περισσότερα άτομα στην επιχειρηματική δραστηριότητα, βελτιώνοντας την προσαρμοστικότητα εργαζόμενων και επιχειρήσεων και αυξάνοντας τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Οι Προσανατολισμοί επιχειρούν να αναπτύξουν μια ισορροπία μεταξύ του διττού στόχου της πολιτικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση και την εδαφική συνοχή. Με τον τρόπο αυτό, αναγνωρίζεται ότι τα νέα προγράμματα δεν ακολουθούν μια ενιαία για όλες τις περιπτώσεις προσέγγιση.

Πολλαπλή συμμόρφωση

Η αρχή σύμφωνα με την οποία οι γεωργοί πρέπει να ανταποκρίνονται σε απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος ως προϋπόθεση για να επωφεληθούν από τη στήριξη της αγοράς ενσωματώθηκε στη μεταρρύθμιση που συντελέστηκε με το Πρόγραμμα Δράσης 2000. Η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ του 2003 έδωσε μεγαλύτερη έμφαση στην πολλαπλή συμμόρφωση, η οποία έγινε υποχρεωτική.

Ποσό δημοπράτησης

Είναι ο προϋπολογισμός με τον οποίο δημοπρατείται το έργο και ο οποίος αποτελεί προεκτίμηση του κόστους του έργου και περιλαμβάνει κάθε σχετική δαπάνη, τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος, τα απρόβλεπτα και το ΦΠΑ.

Το ποσό δημοπράτησης προσδιορίζεται είτε στο πλαίσιο της μελέτης του έργου (προϋπολογισμός μελέτης) ή με κατάλληλη προσαρμογή του προϋπολογισμού μελέτης από την υπηρεσία της Προϊσταμένης Αρχής που διενεργεί τη δημοπρασία.

Επί του ποσού δημοπράτησης οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι Ανάδοχοι του Έργου καλούνται να προσφέρουν έκπτωση.

Ποσό σύμβασης

Είναι το χρηματικό ποσό που συμφωνείται μέσω της Σύμβασης, ή ενδεχόμενης τροποποίησης αυτής, να καταβληθεί από τον Εργοδότη στον Ανάδοχο ενός έργου, ως αντάλλαγμα για την εκτέλεση από τον δεύτερο του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τα Συμβατικά Τεύχη.

Το αρχικό Ποσό Σύμβασης (ή το Αρχικό Συμβατικό Οικονομικό Αντικείμενο) προκύπτει από το Ποσό Δημοπράτησης ύστερα από την αφαίρεση του ποσοστού έκπτωσης που προσέφερε ο επιλεγείς Ανάδοχος.

Πράξη

Κάθε έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη Διαχειριστική Αρχή του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους Δικαιούχους προκειμένου να επιτευχθούν οι Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.

Πράξη για το ΕΠ Αλιείας

Έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους Δικαιούχους προκειμένου να επιτευχθούν οι Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.

Πράξη για το ΠΑΑ

Έργο, σύμβαση ή διακανονισμός ή άλλη δράση που επιλέγεται σύμφωνα με κριτήρια που έχουν τεθεί για το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και που υλοποιείται από έναν ή περισσότερους Δικαιούχους, δίνοντας τη δυνατότητα για επίτευξη των Στόχων της αγροτικής ανάπτυξης.

Οι Πράσινες Βίβλοι είναι έγγραφα που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα οποία αποσκοπούν στην προώθηση του προβληματισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο επί συγκεκριμένου θέματος. Στο πλαίσιο αυτό, καλούνται ενδιαφερόμενα μέρη (οργανισμούς και άτομα) να συμμετάσχουν σε μια διαδικασία διαβούλευσης και συζήτησης στη βάση των προτάσεων που διατυπώνουν. Οι Πράσινες Βίβλοι αποτελούν ενίοτε την αφετηρία νομοθετικών εξελίξεων που στη συνέχεια εκτίθενται στις Λευκές Βίβλους.

Οι Πράσινες Βίβλοι για το επιχειρηματικό πνεύμα στην Ευρώπη (2003), για τις δημογραφικές αλλαγές και μια νέα αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών (2005) ή, πιο πρόσφατα, για μια ευρωπαϊκή στρατηγική σχετικά με μια ασφαλή, ανταγωνιστική και βιώσιμη ενέργεια (2006) αποτελούν παραδείγματα των συζητούμενων θεματικών τομέων.

Είναι το Πρόγραμμα (ή Προϋπολογισμός) που καθορίζει τους πόρους που μπορούν να διατεθούν για χρηματοδότηση επενδυτικών έργων. Αφορά δαπάνες που πραγματοποιούνται για έργα υποδομής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού. Το ΠΔΕ καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από προτάσεις που υποβάλλουν τα αρμόδια Υπουργεία και οι Νομαρχίες, οι δε διαδικασίες του ΠΔΕ διεκπεραιώνονται από το ΥΠΟΙΟ. Είναι ετήσιας διάρκειας και αποτελεί τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού.

Σχέδιο περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ που ακολουθεί το 5ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον του 1992 καθώς και την αναθεωρημένη έκδοσή του το 1998. Το 6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον προσδιορίζει γενικούς στόχους και καθορίζει κατάλογο περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων μέχρι το 2010. Το Πρόγραμμα έχει τίτλο «Περιβάλλον 2010: Το μέλλον μας, η επιλογή μας» και επικεντρώνεται σε τέσσερεις κύριους τομείς δράσης: την αλληλεγγύη του κλίματος, τη φύση και τη βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και την υγεία, τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα.

Για την επίτευξη βελτιώσεων στους τομείς αυτούς και την εκπλήρωση των περιβαλλοντικών στόχων, το νέο Πρόγραμμα θέτει τις εξής πέντε στρατηγικές προσεγγίσεις:

- βελτίωση της εφαρμογής της υπάρχουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- ένταξη περιβαλλοντικών ενδιαφερόντων σε άλλες πολιτικές
- στενή συνεργασία με επιχειρήσεις και καταναλωτές για την αναγνώριση λύσεων
- διασφάλιση καλύτερης και ευκολότερα προσβάσιμης πληροφόρησης των πολιτών σχετικά με το περιβάλλον
- περιβαλλοντική συνείδηση αποφάσεων διαχείρισης και σχεδιασμού χρήσης γής.

Το Πρόγραμμα αυτό ισχύει για την περίοδο 2007-2013 και αποτελεί το κύριο μέσο χρηματοδότησης της έρευνας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το 7ο ΠΠ διαρθρώνεται σε πέντε ειδικά προγράμματα: τέσσερα κύρια ειδικά προγράμματα – «Συνεργασία», «Ιδέες», «Άνθρωποι» και «Ικανότητες» – καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε έναν κύριο στόχο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την έρευνα, συν ένα άλλο ειδικό πρόγραμμα που αφορά τις άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

Στη νέα προγραμματική περίοδο, τα Προγράμματα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας αντικαθίστανται από τα Προγράμματα του Στόχου III «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας - Διασυνοριακά Προγράμματα

Στο πλαίσιο της εδαφικής συνεργασίας και όσον αφορά στα Προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας, η Ελλάδα συμμετέχει σε έξι Προγράμματα, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 320.000.000 €, των οποίων έχει τη Διαχειριστική Αρχή. Τα Προγράμματα είναι τα εξής:

- Πρόγραμμα «Ελλάδα – Βουλγαρία»
- Πρόγραμμα «Ελλάδα – Ιταλία»
- Πρόγραμμα «Ελλάδα – Κύπρος»
- Πρόγραμμα «Ελλάδα – Αλβανία», που συγχρηματοδοτείται από το Όργανο Προενταξιακής Βοήθειας (IPA)
- Πρόγραμμα «Ελλάδα – ΠΓΔΜ», που συγχρηματοδοτείται από το IPA
- Πρόγραμμα «Ελλάδα – Τουρκία», που συγχρηματοδοτείται από το IPA.

Η Ελλάδα συμμετέχει και σε τρία (3) Προγράμματα πολυμερούς διασυνοριακής συνεργασίας:

- Πρόγραμμα Αδριατικής: με επιλέξιμες περιοχές τους Νομούς Κέρκυρας και Θεσπρωτίας στην Ελλάδα, καθώς περιφέρειες της Ιταλίας, Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου, Αλβανίας, Σερβίας και Σλοβενίας. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το IPA.
- Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου: με επιλέξιμες περιοχές από όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο θάλασσα.
- Μαύρη Θάλασσα: με επιλέξιμες περιοχές τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης για την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία. Η Ελλάδα θα έχει ενισχυμένο ρόλο, καθώς έχει αποφασιστεί να ορίσει τον Πρώτο Σύμβουλο της Διαχειριστικής Αρχής, που φιλοξενείται στη Ρουμανία.

Διακρατικά Προγράμματα

Η Ελλάδα συμμετέχει στα δύο διακρατικά προγράμματα:

- Μεσογειακός Χώρος: στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη συγχώνευση των Προγραμμάτων INTERREG, ARCHIMED και MEDOCC.
- Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης: στον οποίο συμμετέχουν οκτώ (8) κράτη-μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα), καθώς και η Μολδαβία, η Κροατία, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Αλβανία, η ΠΓΔΜ και η Ουκρανία. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη διάσπαση του προγράμματος CADSES σε δύο διαφορετικές ζώνες, βόρεια και νότια.

Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα

Η Ελλάδα συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ (πλην της Γερμανίας) καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία.

Δίκτυα

Η Ελλάδα συμμετέχει και στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT.

Η επίτευξη των στόχων των Ταμείων επιδιώκεται στα πλαίσια ενός συστήματος πολυετούς προγραμματισμού οργανωμένο σε στάδια, τα οποία περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων, τη χρηματοδότηση και σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.

Προγραμματισμός

Είναι αγροτροφικά προϊόντα η ποιότητα των οποίων αποδίδεται στην γεωγραφική τους προέλευση. Υπάρχουν δύο κατηγορίες τέτοιων προϊόντων: Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) - Products of Designated Origin (PDO) και Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) - Products of Geographic Indication (PGI). Για τα πρώτα, το σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας πρέπει να συντελείται μέσα σε προκαθορισμένη γεωγραφικά περιοχή ενώ για τα δεύτερα αρκεί τουλάχιστον κάποιο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας να γίνεται μέσα στην προκαθορισμένη περιοχή.

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης

Τα αγροτροφικά προϊόντα η ποιότητα των οποίων αποδίδεται σε ειδικά ή παραδοσιακά χαρακτηριστικά τα οποία το διαφοροποιούν από παρόμοια προϊόντα της ίδιας κατηγορίας.

Προϊόντα Ιδιοτυπίας

Ποσό που καταβάλλεται κατά την έναρξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με στόχο να εξασφαλίζει κανονική ταμειακή ροή που διευκολύνει τις πληρωμές προς τους Δικαιούχους κατά την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι προκαταβολές για τα Διαρθρωτικά Ταμεία ανέρχονται σε 5 % (για τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη σύνθεσή της πριν από την 1η Μαΐου 2004) και 7 % (για τα κράτη - μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση το 2004 ή αργότερα) και για το Ταμείο Συνοχής σε 7,5 % (για τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη σύνθεσή της πριν από την 1η Μαΐου 2004) και 10,5 % (για τα κράτη - μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 ή αργότερα) ως συνδρομή για την επίτευξη της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Προκαταβολή

Θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, στην οποία προβαίνει η αρμόδια για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων αρχή. Η γνωμοδότηση / απόφαση αφορά τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων, ιδίως από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογίας.

Π.Π.Ε.Α.

Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση

Η εμπειριστατωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αφορά ένα υπό σχεδίαση έργο και, στην οποία γίνεται τεχνική περιγραφή του συνόλου των εναλλακτικών λύσεων του σχεδίου και μια κατ' αρχήν εκτίμηση των επιπτώσεων του στο περιβάλλον. Σε αυτή γίνεται πρόταση της λύσης που θα ακολουθηθεί για το συγκεκριμένο έργο μετά από σύγκριση διαφόρων εναλλακτικών λύσεων. Η ΠΠΕ αντιστοιχεί στη μελέτη (φάκελο) που απαιτούνταν για την Προέγκριση Χωροθέτησης που προέβλεπαν οι προδιαγραφές της ΚΥΑ 69269/5387/1990. Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της ΠΠΕ, ανάλογα με το είδος του έργου, περιγράφονται στο Ν. 3010/02.

Π.Π.Ε.

Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Προμηθευτής

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει την προμήθεια προϊόντων. Ο όρος «οικονομικός φορέας» καλύπτει την έννοια «προμηθευτής» και χρησιμοποιείται μόνο για λόγους απλοΰστευσης του κειμένου. Ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά αναφέρεται ως «προσφέρων». Εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, αναφέρεται ως «υποψήφιος».

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Προσθετικότητα

Οι συνεισφορές των Διαρθρωτικών Ταμείων δεν αντικαθιστούν τις δημόσιες ή ισοδύναμες διαρθρωτικές δαπάνες των κρατών - μελών.

Για τις περιφέρειες που καλύπτονται από το στόχο «Σύγκλιση» η Επιτροπή και το κράτος - μέλος καθορίζουν το ύψος της δημόσιας ή ισοδύναμης διαρθρωτικής δαπάνης το οποίο πρέπει να διατηρεί το κράτος - μέλος σε όλες τις οικείες περιφέρειες κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Το επίπεδο των δαπανών ενός κράτους - μέλους αποτελεί ένα από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς. Κατά κανόνα, το ύψος της παραπάνω δαπάνης (του άρθρου 15, παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1083/2006) είναι τουλάχιστον ίσο προς το ύψος του πραγματικού ποσού της μέσης ετήσιας δαπάνης κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού. Επιπλέον, το ύψος της δαπάνης καθορίζεται με βάση τις γενικές μακροοικονομικές συνθήκες στα πλαίσια των οποίων πραγματοποιείται η χρηματοδότηση και λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες ειδικές ή εξαιρετικές οικονομικές καταστάσεις, όπως τις ιδιωτικοποιήσεις καθώς και ένα εξαιρετικό ύψος δημόσιας ή ισοδύναμης ιδιωτικής διαρθρωτικής δαπάνης από το κράτος - μέλος κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού.

Για το στόχο «Σύγκλιση», η Επιτροπή, σε συνεργασία με κάθε κράτος - μέλος, προβαίνει σε ενδιάμεση επαλήθευση της προσθετικότητας το 2011 και εκ των υστέρων επαλήθευση της προσθετικότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Η Επιτροπή δημοσιεύει ανά κράτος - μέλος τα αποτελέσματα της επαλήθευσης της προσθετικότητας, καθώς και τη μεθοδολογία και τις πηγές πληροφόρησης, μετά την ολοκλήρωση εκάστου των τριών σταδίων της επαλήθευσης.

Προστασία του περιβάλλοντος

Το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Προστατευόμενη περιοχή

Γεωγραφικά καθορισμένη περιοχή, η οποία καθορίζεται ή υπόκειται σε ρυθμίσεις και λειτουργεί έτσι ώστε να επιτυγχάνονται ειδικοί στόχοι προστασίας.

Πηγή: Ν. 2204/94 (ΦΕΚ 59Α/15.4.94)

Προσφέρων

Είναι ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά για την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Η αποθήκευση των αποβλήτων για ορισμένο χρόνο σε εγκεκριμένο χώρο ή εγκατάσταση, μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταφορά τους σε εγκεκριμένη εγκατάσταση επεξεργασίας ή τελικής διάθεσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Προσωρινή αποθήκευση στερεών αποβλήτων

Προβλέπεται στο άρθρο 82 του Γενικού Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006. Πρόκειται για το ποσό που προκαταβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (κοινοτική συμμετοχή) στο κράτος-μέλος αμέσως μετά την έκδοση απόφασης για την έγκριση της συνεισφοράς των Ταμείων σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Το ποσό που καταβάλλεται ως προχρηματοδότηση αφαιρείται εντελώς από τους λογαριασμούς της Ε. Ε. όταν κλείσει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Προχρηματοδότηση

Πρόκειται για ένα πρωτόκολλο της σύμβασης πλαισίου του ΟΗΕ για την αλληλαγία του κλίματος (CCNUCC), το οποίο εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 1997 και εκφράζει τη νέα στάση της διεθνούς κοινότητας απέναντι στο φαινόμενο των κλιματικών αλλαγών. Βάσει του πρωτοκόλλου αυτού, πράγματι, οι βιομηχανικές χώρες έχουν δεσμευθεί να μειώσουν, στη διάρκεια της περιόδου 2008-2012, τις εκπομπές έξι αερίων που ευθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου (διοξείδιο του άνθρακα, μεθάνιο, μονοξείδιο του αζώτου, υδροφθοράνθρακες, φθοράνθρακες και εξαφθοριούχο θείο) τουλάχιστον κατά 5% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

Το πρωτόκολλο του Κυότο προβλέπει τρεις μηχανισμούς που βασίζονται στην αγορά: την ανταλλαγή ποσοστώσεων εκπομπών αερίων μεταξύ των συμβαλλόντων χωρών του πρωτοκόλλου, την από κοινού εφαρμογή σχεδίων μεταξύ των χωρών αυτών και το μηχανισμό για ίδια ανάπτυξη (με χώρες που δεν είναι συμβαλλόντα μέρη του πρωτοκόλλου).

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) δεσμεύθηκαν να μειώσουν τις δικές τους εκπομπές κατά 8% τη συγκεκριμένη περίοδο. Το 2003, οι συνολικές εκπομπές των έξι αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου στις χώρες της Ένωσης ήταν κατά 1,7% χαμηλότερες σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Στις 31 Μαΐου 2002 η Ένωση και τα κράτη - μέλη της επικύρωσαν το Πρωτόκολλο του Κυότο. Η επικύρωσή του από τη Ρωσία το 2004 επέτρεψε να τεθεί αυτό σε ισχύ από τις 16 Φεβρουαρίου 2005 και να καταστεί δεσμευτικό για τα κράτη που το υπέγραψαν.

Το πρωτόκολλο του Κυότο αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών. Τον Νοέμβριο 2005, μια διάσκεψη των μερών της CCNUCC και του Πρωτοκόλλου του Κυότο παρέσχε τη δυνατότητα να δοθεί νέα ώθηση στο Πρωτόκολλο και να τεθούν οι βάσεις των μελλοντικών συζητήσεων σχετικά με το διεθνές πλαίσιο για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών. Εξάλλου, κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαΐου του 2007, η ΕΕ ανέλαβε μονομερώς την υποχρέωση να μειώσει κατά 20% τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2020 και κάλεσε τις ανεπτυγμένες χώρες να συνάψουν διεθνή συμφωνία για την καθιέρωση ενός στόχου γενικής μείωσης κατά 30% έως το 2020.

Πρωτόκολλο του Κυότο

Η έννοια των «πυλώνων» χρησιμοποιείται γενικά για τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τρεις πυλώνες συνθέτουν την αρχιτεκτονική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή:

- ο κοινοτικός πυλώνας που αντιστοιχεί στις τρεις κοινότητες: την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) και την πρώην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) (πρώτος πυλώνας)·
- ο πυλώνας που αφορά την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας που εμπεριέχεται στον τίτλο V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (δεύτερος πυλώνας)·
- ο πυλώνας που αφορά την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις που καλύπτεται από τον τίτλο VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (τρίτος πυλώνας).

Η συνθήκη του Άμστερνταμ μετέφερε στον πρώτο πυλώνα ορισμένους από τους τομείς που περιλαμβάνονται στον τρίτο πυλώνα (ελεύτερη κυκλοφορία των προσώπων).

Οι τρεις αυτοί πυλώνες λειτουργούν σύμφωνα με διαφορετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων: κοινοτική διαδικασία για τον πρώτο πυλώνα και διακυβερνητική διαδικασία για τους άλλους δύο. Συνεπώς, στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα, μόνον η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει προτάσεις στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο και η ειδική πλειοψηφία αρκεί για την έγκριση των πράξεων στο Συμβούλιο. Στο πλαίσιο του δεύτερου και του τρίτου πυλώνα, το εν λόγω δικαίωμα πρωτοβουλίας μοιράζεται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών - μελών και γενικά απαιτείται ομοφωνία στο Συμβούλιο.

Η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του. Η μορφή ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών στο περιβάλλον ή δεικτών που υποδηλώνουν την πιθανότητα παρουσίας τέτοιων μικροοργανισμών ονομάζεται μόλυνση.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

LEYKH

Εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η φόρτωση των στερεών αποβλήτων από το μέσο συλλογής σε άλλο μέσο μεταφοράς, με ταυτόχρονη μείωση του όγκου τους, μέσω κινητής ή μόνιμης εγκατάστασης,.

Ως "μόνιμος" θεωρείται ο σταθμός μεταφόρτωσης, όπου όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την κατάλληλη συμπίεση και "συσκευασία" των στερεών αποβλήτων συντελούνται στο χώρο των κτιριοδομικών εγκαταστάσεων του, προκειμένου τα στερεά απόβλητα να μεταφερθούν σε χώρο τελικής διάθεσης, από ειδικά για το σκοπό αυτό οχήματα.

Ως "κινητός" σταθμός μεταφόρτωσης θεωρείται, συνήθως, οιοσδήποτε τύπος φορτηγού οχήματος ή συνδυασμού οχημάτων, που φέρει τον κατάλληλο εξοπλισμό και υπερκατασκευή για την συμπίεση και "συσκευασία" των απορριμμάτων, χωρίς την μεσοδιάβαση παγίων εγκαταστάσεων συμπίεσης.

Σ.Μ.Α. Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων

Η δράση που αναλαμβάνει η Κοινότητα δυνάμει του άρθρου 158 της Συνθήκης έχει σκοπό να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή της διευρυμένης Κοινότητας προκειμένου να προαγάγει την εναρμονισμένη, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη της Κοινότητας. Η δράση αυτή αναλαμβάνεται με την βοήθεια των Ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων. Στοιχείει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες που έχουν ανακύψει ιδίως σε χώρες και περιφέρειες των οποίων η ανάπτυξη υστερεί, με την επιτάχυνση της οικονομικής και κοινωνικής αναδιάρθρωσης και με τη γήρανση του πληθυσμού.

Η δράση που αναλαμβάνεται στα πλαίσια των Ταμείων ενσωματώνει, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, τις προτεραιότητες της Κοινότητας υπέρ της αειφόρου ανάπτυξης με την ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης, καθώς και της προστασίας και της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Για το σκοπό αυτό, το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το Ταμείο Συνοχής, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και τα άλλα υπάρχοντα υφιστάμενα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα συμβάλλουν, το καθένα κατά τον ενδεικνυόμενο τρόπο, στην επίτευξη των κατωτέρω τριών στόχων: Τα Ταμεία συνεισφέρουν, καθένα με βάση τις ειδικές διατάξεις που το διέπουν, στην επίτευξη των τριών αυτών στόχων ως εξής:

- (α) στόχος «Σύγκλιση»: το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής
- (β) στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση»: το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ
- (γ) στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»: το ΕΤΠΑ.

Στόχος

Στόχος που αποβλέπει στην ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω κοινών τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών, στην ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας μέσω δράσεων που ευνοούν την ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη που συνδέεται με τις κοινοτικές προτεραιότητες, και μέσω της ενίσχυσης της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειρίας στο ενδεικνυόμενο εδαφικό επίπεδο.

Ο στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» καλύπτει τις περιφέρειες με χερσαία ή θαλάσσια σύνορα, τις περιφέρειες για διακρατική συνεργασία η οποία ορίζεται σε σχέση με δράσεις για την προαγωγή της ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης και της υποστήριξης της διαπεριφερειακής συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειρίας.

Στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

Σ

Στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση»

Στόχος που αποβλέπει, εκτός από τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των περιφερειών καθώς και στην απασχόληση, προβλέποντας τις οικονομικές και κοινωνικές αλληλαγές, συμπεριλαμβανομένων αυτών που συνδέονται με την απελευθέρωση του εμπορίου, μέσω της καινοτομίας και της προαγωγής της κοινωνίας της γνώσης, της επιχειρηματικότητας, της προστασίας και της βελτίωσης του περιβάλλοντος, και της βελτίωσης της προσβασιμότητας, της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, καθώς και μέσω της ανάπτυξης αγορών εργασίας χωρίς περιορισμούς.

Ο στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» καλύπτει την επικράτεια της Κοινότητας εκτός του στόχου «Σύγκλιση». Οι επιλέξιμες περιφέρειες είναι εκείνες οι οποίες υπάγονταν στο στόχο 1 κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006, οι οποίες δεν πληρούν πλέον τα περιφερειακά κριτήρια επιλεξιμότητας του στόχου «Σύγκλιση» και οι οποίες, κατά συνέπεια, λαμβάνουν μεταβατική ενίσχυση, καθώς και όλη οι άλλες περιφέρειες της Κοινότητας.

Στόχος «Σύγκλιση»

Στόχος που αποβλέπει στην επιτάχυνση της σύγκλισης των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών μελών και περιφερειών μέσω της βελτίωσης των συνθηκών για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση με την αύξηση και τη βελτίωση της ποιότητας των επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, την ανάπτυξη της καινοτομίας και της κοινωνίας της γνώσης, την προσαρμοστικότητα στις οικονομικές και κοινωνικές αλληλαγές, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας. Ο στόχος αυτός αποτελεί την προτεραιότητα των Ταμείων.

Ο στόχος «Σύγκλιση» καλύπτει τα κράτη - μέλη και τις περιφέρειες των οποίων η ανάπτυξη υστερεί. Οι περιφέρειες που καλύπτονται από το στόχο «Σύγκλιση» είναι εκείνες των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ), το οποίο μετράται σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, είναι μικρότερο από το 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Οι περιφέρειες που πάσχουν από τη στατιστική επίπτωση η οποία συνδέεται με τη μείωση του κοινοτικού μέσου όρου μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνουν, για το λόγο αυτό, σημαντική μεταβατική ενίσχυση προκειμένου να ολοκληρώσουν τη διαδικασία σύγκλισής τους. Η ενίσχυση αυτή θα παύσει το 2013 και δεν θα την ακολουθήσει άλλη μεταβατική περίοδος. Τα κράτη - μέλη τα οποία υπάγονται στο στόχο «Σύγκλιση» και των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) είναι λιγότερο από το 90 % του κοινοτικού μέσου όρου λαμβάνουν ενίσχυση δυνάμει του Ταμείου Συνοχής.

Σ

Στρατηγική της Λισσαβόνας

Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000), οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων θέσπισαν μια στρατηγική, τη λεγόμενη «στρατηγική της Λισσαβόνας», με σκοπό να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) η πιο ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο και να επιτευχθεί ο στόχος της πλήρους απασχόλησης πριν από το έτος 2010. Η στρατηγική αυτή, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο πολλών Ευρωπαϊκών Συμβουλίων που διεξήχθησαν μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, βασίζεται σε τρεις πυλώνες:

- έναν οικονομικό πυλώνα για την προετοιμασία της μετάβασης προς μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης. Στον πυλώνα αυτό δίνεται έμφαση στην ανάγκη για συνεχή προσαρμογή στις εξελίξεις της κοινωνίας της πληροφορίας και στις προσπάθειες για συναίνεση στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης.

- έναν κοινωνικό πυλώνα για τον εκσυγχρονισμό του κοινωνικού μοντέλου μέσω επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Τα κράτη - μέλη καλούνται να επενδύσουν στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και να διεξαγάγουν ενεργό πολιτική απασχόλησης προκειμένου να διευκολύνουν τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης.
- έναν περιβαλλοντικό πυλώνα ο οποίος προστέθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ τον Ιούνιο του 2001 και ο οποίος επικεντρώνεται στο γεγονός ότι η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να διαχωρίζεται από τη χρήση των φυσικών πόρων.

Για την επίτευξη των στόχων που θεσπίστηκαν το 2000, εκδόθηκε κατάλογος με αριθμητικούς στόχους. Λόγω του ότι οι σχετικές πολιτικές ανήκουν σχεδόν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, τέθηκε σε εφαρμογή η ανοικτή μέθοδος συντονισμού (ΑΜΣ) η οποία περιλαμβάνει την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης. Πέρα από τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών, η στρατηγική της Λισσαβόνας προβλέπει την προσαρμογή και την ενίσχυση των υφιστάμενων διαδικασιών συντονισμού: της διαδικασίας του Λουξεμβούργου για την απασχόληση, της διαδικασίας του Κάρντιφ για τη λειτουργία των αγορών (αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαια) και της διαδικασίας της Κοινωνίας για τον μακροοικονομικό διάλογο. Ο ενδιαμέσος απολογισμός που καταρτίστηκε το 2005 έδειξε ότι οι δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ΑΜΣ αποπροσανατόλισαν από την ιεράρχηση των στόχων και ότι τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν είναι μέτρια.

Για το λόγο αυτό, το Συμβούλιο ενέκρινε νέα εταιρική συνεργασία που έχει ως στόχο να εστιάσει τις προσπάθειες στην επίτευξη ισχυρότερης και πιο βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης. Όσον αφορά την εφαρμογή, η διαδικασία συντονισμού απλοποιήθηκε. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση χρησιμοποιούνται ως βάση τόσο για το κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας όσο και για τα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα. Αυτή η απλοποίηση του προγραμματισμού επιτρέπει την καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής βάσει μίας μόνο έκθεσης προόδου.

Μελέτη κατά την οποία γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στο προγραμματικό κείμενο (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα) καθώς επίσης και των εναλλακτικών λύσεων που θα μπορούσαν να αναληφθούν λαμβάνοντας υπόψη τους αναπτυξιακούς στόχους που διατυπώνονται στο σχέδιο του προγραμματικού κειμένου. Η θεώρηση αυτή θα αναδείξει την πλέον αποδεκτή περιβαλλοντικά λύση ενδυναμώνοντας έτσι την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ).

Η ΣΜΠΕ αποτελεί το βασικό κείμενο της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης.

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) αποτελεί μια διαδικασία υψηλού επιπέδου η οποία επεκτείνει την έννοια και τις αρχές μιας ΕΠΕ, και οι οποίες συνήθως εφαρμόζονται σε πολιτικές, σχέδια, προγράμματα και ομάδες έργων. Η ΣΠΕ παρέχει τη δυνατότητα να αποφευχθεί η ετοιμασία και η εφαρμογή ακατάλληλων σχεδίων, προγραμμάτων και έργων και βοηθά στην αναγνώριση. Έτσι, γίνεται μια εκτίμηση των εναλλακτικών του έργου

Σ.Μ.Π.Ε.
Στρατηγική Μελέτη
Περιβαλλοντικών
Επιπτώσεων

Σ

Σ.Π.Ε.
Στρατηγική
Περιβαλλοντική
Εκτίμηση

και αναγνώριση των αθροιστικών συνεπειών. Η ΣΠΕ αποτελείται από δύο κύριους τύπους: την τομεακή ΣΠΕ (που εφαρμόζεται όταν πολλή νέα έργα αφορούν έναν τομέα) και την περιφερειακή ΣΠΕ (που εφαρμόζεται όταν προγραμματίζεται ευρεία οικονομική ανάπτυξη εντός μίας περιοχής).

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1999. Ολοκληρωμένα περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα στο πλαίσιο αναπτυξιακής και οικονομικής συνεργασίας.

Συλλογή στερεών αποβλήτων

Η συγκέντρωση, ο διαχωρισμός σε κατηγορίες υλικών σύμφωνα με τις φυσικές ή/και χημικές ιδιότητές τους, ή/και η ανάμιξη των αποβλήτων για τη μεταφορά τους. Στην έννοια της συλλογής περιλαμβάνεται και η συγκέντρωση/τοποθέτηση των αποβλήτων σε κάδους μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταφορά τους.

Σύμβαση

Η γραπτή συμφωνία μεταξύ Φορέα Υλοποίησης και Αναδόχου (Φορέα Εκτέλεσης) για την προώθηση του φυσικού αντικείμενου της Ενέργειας (Έργου) κατά το μέρος που περιγράφεται στη συμφωνία. Στη σύμβαση προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων (ενδεικτικά περιγράφεται επακριβώς το έργο που θα εκτελεσθεί, η αποζημίωση του αναδόχου, οι διαδικασίες που θα τηρήσει ο ανάδοχος, οι υποχρεώσεις του, κλπ.) και το ισχύον δίκαιο.

Σύμβαση Λομέ

Οι Συμβάσεις Λομέ είναι διμερείς συμφωνίες για το εμπόριο και την ανάπτυξη μεταξύ της ΕΕ και 70 χωρών ΑΚΕ. Με τον τρόπο αυτό, οι χώρες ΑΚΕ συνδέονται με την ΕΕ και, εκτός από την οικονομική ενίσχυση που λαμβάνουν, έχουν και σημαντικά εμπορικά πλεονεκτήματα όσον αφορά τις εξαγωγές προϊόντων τους προς την ΕΕ. Οι συμφωνίες αυτές αποτελούν το επίκεντρο της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Λομέ Ι συνάφθηκε το 1975 για διάρκεια 5 ετών ενώ η Λομέ IV το 1990 και είναι δεκαετούς διάρκειας. Η Λομέ IV εκτός από τους στόχους για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, περιλαμβάνει και συμφωνίες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την ανάπτυξη της δημοκρατίας.

Σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων

Είναι μια σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση έργων, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντίληγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό, σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών

Είναι μια σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντίληγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης της υπηρεσίας είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Διεθνής Συμφωνία που υπογράφηκε στην πόλη Ραμσάρ του Ιράν το 1971, αλλιώς γνωστή και ως «Συμφωνία επί των Διεθνούς ενδιαφέροντος Υγροτόπων», η οποία τέθηκε σε ισχύ με το Ν.Δ. 191/1974 και στην οποία έχουν περιληφθεί ένδεκα υγρότοποι της χώρας (λίμνες Βόλβης - Λαγκαδά, Αμβρακικός, Μεσολήγγι - Αιτωλικό, λίμνες Πρέσπες, λίμνη Μητρικού, λίμνη Βιστωνίδας - Πόρτο Λάγος, δέλτα Έβρου, δέλτα Αλιάκμονα - Λουδία - Αξιού, λίμνη Κερκίνη, δέλτα Νέστου, Κοτύχι - Στροφυλιά), δύο θαλάσσια πάρκα (Β. Σποράδων, Λαγανά Ζακύνθου), ένας εθνικός δρυμός (Πίνδος), και ένα καταφύγιο θηραμάτων (δάσος Δαδιάς).

Συμβάσεις Σύμπραξης είναι οι έγγραφες συμβάσεις συνεργασίας από επαχθή αιτία που συνάπτουν οι Δημόσιοι Φορείς σε τομείς της αρμοδιότητάς τους με νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα (“Ιδιωτικοί Φορείς”) για την εκτέλεση έργων ή και την παροχή υπηρεσιών. Τα κύρια χαρακτηριστικά των Συμβάσεων Σύμπραξης είναι ότι το αντικείμενο των Συμβάσεων είναι η εκτέλεση έργων ή και η παροχή υπηρεσιών, όπου:

- ως εκτέλεση έργων θα πρέπει να εννοηθεί η κατασκευή και εγκατάσταση των απαιτούμενων υποδομών για την αναβάθμιση των παρεχομένων στους πολίτες υπηρεσιών και δύναται να περιλαμβάνει ενδεικτικά την ανέγερση κτιρίων, την κατασκευή εγκαταστάσεων, την ανακαίνιση υφισταμένων υποδομών, την παροχή αναγκαίου εξοπλισμού, ενώ
- ως παροχή υπηρεσιών θα πρέπει να εννοηθεί παροχή κάθε είδους υπηρεσιών όπως η συντήρηση των ανωτέρω έργων, η φύλαξη, η διοίκηση, διαχείριση, λειτουργία και εκμετάλλευσή τους.

Το αντικείμενο των Συμβάσεων ανήκει στην αρμοδιότητα του Δημοσίου Φορέα βάσει διάταξης νόμου ή βάσει σύμβασης ή βάσει του καταστατικού του.

Σύμβαση σύμπραξης

Το όργανο αυτό, γνωστό παλαιότερα ως Συμβούλιο Υπουργών, αποτελείται από υπουργούς των κυβερνήσεων όλων των χωρών της Ένωσης. Το Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με επιμέρους θέματα και για τη θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Το Συμβούλιο είναι το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο συστήθηκε από τις ιδρυτικές Συνθήκες τη δεκαετία του 1950. Εκπροσωπεί τα κράτη - μέλη και στις συνεδριάσεις του παρευρίσκεται ένας Υπουργός από κάθε Κυβέρνηση κράτους - μέλους της Ένωσης.

Το ποιοι Υπουργοί παρευρίσκονται σε κάθε συνεδρίαση εξαρτάται από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Συνολικά, το Συμβούλιο συνεδριάζει υπό εννέα διαφορετικές συνθέσεις:

- Γενικές Υποθέσεις και Εξωτερικές Σχέσεις,
- Οικονομικά και Δημοσιονομικά θέματα (Ecofin),
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις,
- Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές,
- Ανταγωνιστικότητα,
- Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια,
- Γεωργία και Αλιεία,
- Περιβάλλον,
- Παιδεία, Νεολογία και Πολιτισμός.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι κύριες αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι οι εξής:

1. θεσπίζει τη νομοθεσία της ΕΕ – από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε πολλούς τομείς πολιτικής
2. συντονίζει τις γενικές οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές των κρατών-μελών
3. συνάπτει διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών
4. εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
5. χαράσσει και υλοποιεί την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ένωσης, βάσει των γενικών κατευθυντήριων γραμμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
6. συντονίζει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών δικαστικών και αστυνομικών αρχών σε ποινικές υποθέσεις.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Είναι όργανο που δεν έχει καμία σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για διακυβερνητικό οργανισμό στόχοι του οποίου είναι (μεταξύ άλλων) η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας της Ευρώπης και η καταπολέμηση κοινωνικών προβλημάτων, όπως οι ρατσιστικές προκαταλήψεις και η μισαλλοδοξία. Ιδρύθηκε το 1949 και ένα από τα πρώτα του επιτεύγματα ήταν η εκπόνηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στη συνέχεια, δημιούργησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να ασκούν τα δικαιώματά τους όπως προβλέπονται στο πλαίσιο της εν λόγω σύμβασης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει σήμερα 47 χώρες μέλη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει την έδρα του στο «Palais de l'Europe» στο Στρασβούργο της Γαλλίας.

Συμμόρφωση της συνδρομής των Ταμείων

Οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία συμμορφώνονται με τις διατάξεις της Συνθήκης και τις νομικές πράξεις που απορρέουν από αυτήν.

Συμπληρωματικότητα της συνδρομής των Ταμείων

Τα Ταμεία παρέχουν συνδρομή η οποία συμπληρώνει τις εθνικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ενσωματώνοντας τις προτεραιότητες της Κοινότητας στις εν λόγω δράσεις. Η Επιτροπή και τα κράτη - μέλη εξασφαλίζουν τη συνέπεια της συνδρομής των Ταμείων προς τις δραστηριότητες, τις πολιτικές και τις προτεραιότητες της Κοινότητας και τη συμπληρωματικότητα με άλλα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα. Η συνέπεια και η συμπληρωματικότητα αυτή εμφανίζονται ιδίως στις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή, στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Σ.Δ.Ι.Τ. Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) είναι μορφές συνεργασίας των Δημοσίων Αρχών με επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα, που αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σχεδιασμού, της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της διαχείρισης, λειτουργίας ανακαίνισης ή συντήρησης δημοσίων υποδομών αλλά και στην παροχή υπηρεσιών σε διάφορους τομείς της εθνικής οικονομίας.

Αφορούν σε σύνθετα σχήματα συνεργασίας του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα με μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις που κατά τη διεθνή αποδεδειγμένη εμπειρία στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών του κράτους προς τον πολίτη, στην παροχή της τεχνολογίας και των

μεθόδων του ιδιωτικού τομέα προς τον δημόσιο, στην ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η επιτυχία των ΣΔΙΤ στη πράξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πληρότητα του συμβατικού πλαισίου που θα τις περιβάλλει. Ο Υπουργός παρουσίασε στις 31 Μαΐου και έθεσε σε δημόσια διαβούλευση για δύο εβδομάδες το σχέδιο Νόμου για τις ΣΔΙΤ, με στόχο το σαφή προσδιορισμό των κανόνων λειτουργίας του θεσμού, την ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας και την προσαρμογή με το ελληνικό κοινωνικό οικονομικό και αναπτυξιακό περιβάλλον.

Πηγή: Νόμος 3389/2005 "Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα".

Στο πλαίσιο της διαδικασίας σύμφωνης γνώμης, το Συμβούλιο οφείλει να λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πριν από τη λήψη ορισμένων πολύ σημαντικών αποφάσεων. Η διαδικασία αυτή συμπίπτει με τη διαδικασία διαβούλευσης, αλλιώς το Κοινοβούλιο δεν μπορεί να τροποποιήσει την πρόταση: πρέπει είτε να την εγκρίνει είτε να την απορρίψει. Για την αποδοχή («σύμφωνη γνώμη») απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων.

Η διαδικασία σύμφωνης γνώμης χρησιμοποιείται κυρίως για συμφωνίες με άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών προσχώρησης νέων χωρών στην ΕΕ.

Σύμφωνη γνώμη

Είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Συμφωνία - πλαίσιο

Η συμφωνία Σένγκεν, που υπογράφηκε στις 14 Ιουνίου 1985 μεταξύ της Γερμανίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών, αποσκοπεί στην προοδευτική κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα και θεσπίζει καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας όλων των υπηκόων των κρατών τα οποία την έχουν υπογράψει, των άλλων κρατών της Κοινότητας ή τρίτων χωρών. Η σύμβαση Σένγκεν συμπληρώνει τη συμφωνία και καθορίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής και τις εγγυήσεις για την εφαρμογή αυτής της ελεύθερης κυκλοφορίας. Μολιπόντι υπογράφηκε στις 19 Ιουνίου 1990 από τα εν λόγω πέντε κράτη - μέλη, άρχισε να ισχύει από το 1995.

Η συμφωνία και η σύμβαση Σένγκεν, οι κανόνες που θεσπίστηκαν βάσει των κειμένων αυτών καθώς και οι συναφείς συμφωνίες αποτελούν το επονομαζόμενο «κεκτημένο Σένγκεν». Από το 1999 και μετά το κεκτημένο Σένγκεν ενσωματώθηκε στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του πρωτοκόλλου που επισυνάφθηκε στη συνθήκη του Άμστερνταμ. Οι συμφωνίες Σένγκεν επεκτάθηκαν με την πάροδο του χρόνου και στα δεκαπέντε παλαιά κράτη - μέλη: η Ιταλία υπέγραψε τις συμφωνίες το 1990, η Ισπανία και η Πορτογαλία το 1991, η Ελλάδα το 1992, η Αυστρία το 1995 και η Φινλανδία, η Σουηδία και η Δανία (με ειδικό καθεστώς) το 1996. Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο συμμετέχουν μόνον εν μέρει στο κεκτημένο Σένγκεν εφόσον έχουν διατηρήσει ακόμη τους ελέγχους στα σύνορά τους. Τα δέκα νέα κράτη-

Συμφωνία Σένγκεν

Σ

μέλη έχουν προσχωρήσει στο κερτημένο Σένγκεν. Η άρση των ελέγχων στα σύνορα των χωρών αυτών πρέπει να θεσπιστεί με απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δύο τρίτες χώρες, η Ισλανδία και η Νορβηγία, αποτελούν επίσης μέρος του χώρου Σένγκεν από το 1996. Η συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι ωστόσο περιορισμένη. Ωστόσο, η Ελβετία ξεκίνησε διαδικασία συμμετοχής στο κερτημένο Σένγκεν. Όσον αφορά τα υποψήφια για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κράτη πρέπει να έχουν αποδεχθεί πλήρως το κερτημένο Σένγκεν κατά την ένταξή τους.

Σύμφωνο αποδοχής όρων

Έγγραφο που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης της Πράξης, υπογράφεται από τον Δικαιούχο και περιγράφει τις υποχρεώσεις του έναντι της πράξης.

Το αναλυτικό περιεχόμενο του συμφώνου αποδοχής όρων περιγράφεται στην Υπουργική Απόφαση του Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ).

Σ.Σ.Α.

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης (ΣΣΑ) εντάσσεται στο πλαίσιο της τρίτης φάσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) που ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 1999. Στόχος του είναι να εξασφαλίσει ότι η προσπάθεια για δημοσιονομική πειθαρχία των κρατών μελών θα συνεχιστεί μετά την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος, του Ευρώ.

Συγκεκριμένα, το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης είναι ένα πακέτο που αποτελείται από ένα ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (που εγκρίθηκε στο Άμστερνταμ τον Ιούνιο του 1997) και από δύο κανονισμούς του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1997 που προσδιορίζουν τις τεχνικές λεπτομέρειες (επίβλεψη των δημοσιονομικών θέσεων και του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών, εφαρμογή της διαδικασίας που αφορά τα υπερβολικά ελλείμματα). Ύστερα από συζητήσεις σχετικά με την εφαρμογή του ΣΣΑ οι δύο κανονισμοί τροποποιήθηκαν τον Ιούνιο του 2005.

Μεσοπρόθεσμα, τα κράτη - μέλη δεσμεύτηκαν να τηρήσουν το στόχο μιας θέσης που προσεγγίζει τη δημοσιονομική ισορροπία και να παρουσιάσουν στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή πρόγραμμα σταθερότητας πριν από την 1η Μαρτίου 1999 (το πρόγραμμα αυτό ενημερώνεται στη συνέχεια κάθε χρόνο). Με βάση το ίδιο πρότυπο, τα κράτη που δεν συμμετέχουν στην τρίτη φάση της ΟΝΕ, δηλαδή τα κράτη που δεν έχουν (ακόμα) υιοθετήσει το Ευρώ, πρέπει να υποβάλουν πρόγραμμα σύγκλισης.

Το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης παρέχει τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων εκ μέρους του Συμβουλίου σε συμμετέχον κράτος - μέλος που δεν λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να αντιμετωπισθεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος («διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος»). Σε μια πρώτη φάση, η κύρωση θα λαμβάνει τη μορφή κατάθεσης ποσού χωρίς τόκους προς όφελος της Κοινότητας, αλλά θα μπορεί να μετατραπεί σε πρόστιμο εάν το υπερβολικό έλλειμμα δεν διορθωθεί εντός των δύο επόμενων ετών. Παρ' όλα αυτά, δεν υπάρχει αυτοματισμός όσον αφορά τις κυρώσεις που υποβάλλονται σε αξιολόγηση των περιστάσεων από το Συμβούλιο.

Συναπόφαση

Η συναπόφαση είναι η πιο τρέχουσα διαδικασία σήμερα για τη θέσπιση των περισσότερων ευρωπαϊκών νόμων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει σε ισότιμη βάση με το Συμβούλιο στην άσκηση των νομοθετικών εξουσιών.

Εάν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν όσον αφορά πρόταση νομοθετικής πράξης, η πρόταση δεν γίνεται νόμος. Η διαδικασία προβλέπει δύο διαδοχικές «αναγνώσεις» σε κάθε θεσμικό όργανο.

Αν επιτευχθεί συμφωνία κατά τις αναγνώσεις αυτές, η πρόταση γίνεται νόμος. Διαφορετικά, υποβάλλεται σε επιτροπή συνδιαλλιαγής, η οποία αποτελείται από ίσο αριθμό εκπροσώπων του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία σ' αυτή την επιτροπή συνδιαλλιαγής, το εγκεκριμένο κείμενο διαβιβάζεται πάλι στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έτσι ώστε να αποκτήσει τελικά ισχύ νόμου. Η συνδιαλλιαγή γίνεται όλο και πιο σπάνια. Πράγματι, οι περισσότεροι νόμοι που θεσπίζονται με τη διαδικασία της συναπόφασης εγκρίνονται είτε κατά την πρώτη είτε κατά τη δεύτερη ανάγνωση ως αποτέλεσμα της καλής συνεργασίας μεταξύ των τριών θεσμικών οργάνων.

Ιδρύθηκε το 1915 και από τότε εργάζεται για την ανάπτυξη της βιομηχανίας και της οικονομίας της Βόρειας Ελλάδας. Προτείνει και συμβάλλει στην υλοποίηση τρόπων ενίσχυσης των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Βόρειας Ελλάδας, αλλά παράλληλα εργάζεται και για την αρμονική διασύνδεσή της με τη συνολική οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Συμμετέχει ως μέλος στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

ΣΒΒΕ
Σύνδεσμος
Βιομηχανιών Βορείου
Ελλάδος

Θεσμικό όργανο που εκπροσωπεί τις απόψεις της βιομηχανίας και γενικότερα του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Η αποστολή του είναι:

- να εκπροσωπεί συλλογικά την ελληνική βιομηχανία προς τους εταίρους της και προς το κράτος, στην Ελλάδα και διεθνώς,
- να παρεμβαίνει δημόσια, υπεύθυνα και τεκμηριωμένα στις διεργασίες και εξελίξεις που διαμορφώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, και
- να επιδιώκει αποσαφήνιση και αποδοχή του κοινωνικού ρόλου της βιομηχανίας και της ιδιωτικής επιχείρησης από το κοινωνικό σύνολο, και παράλληλα να προτρέπει τον επιχειρηματικό κόσμο στην Ελλάδα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας.

Θεμελιώδης επιδίωξη του ΣΕΒ είναι να συμβάλλει με κάθε τρόπο στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Εκπρόσωπος του ΣΕΒ συμμετέχει ως μέλος στις Επιτροπές Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

ΣΕΒ
Σύνδεσμος
Επιχειρήσεων και
Βιομηχανιών

Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στο κόστος ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Είναι συνήθως ποσοστό επί τοις εκατό (%) του συνολικού επιλέξιμου κόστους ή των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών.

Συνδρομή Ταμείου

Στόχος της συγχρηματοδοτούμενης από τα Ταμεία συνδρομής είναι οι προτεραιότητες της ΕΕ για την προαγωγή της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, καθώς και η επίτευξη των στόχων των Ολοκληρωμένων Κατευθυντήριων Γραμμών για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση (2005 έως 2008), όπως καθορίζονται με την απόφαση 2005/600/ΕΚ του Συμβουλίου. Για το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή και τα κράτη - μέλη εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, ότι το 60 % των δαπανών για το στόχο «Σύγκλιση» και 75 % των δαπανών για τον στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» για όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη σύνθεσή της πριν από την 1η Μαΐου 2004 διατίθενται για τις προαναφερθείσες προτεραιότητες. Οι στόχοι αυτοί, θα εφαρμοστούν ως μέσος όρος για το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού.

Συνεκτικότητα της
συνδρομής
των Ταμείων

Σ

Συνεργατικοί σχηματισμοί (clusters)

Ένα σύνολο ισχυρά αλληλεξαρτώμενων επιχειρήσεων, συνδεδεμένων σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας, που έχουν συνάψει στρατηγικές συμμαχίες με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, προμηθευτές και πελάτες, στο πλαίσιο του οποίου κυριαρχεί η διάχυση πληροφοριών μεταξύ των μελών και προάγεται η καινοτομία.

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση

Η εξωσχολική εκπαίδευση που υπογραμμίζει το γεγονός ενός είδους κοινωνικής πίεσης, η οποία ωθεί τον άνθρωπο να εκπαιδεύεται συχνά στον επαγγελματικό τομέα και υποχρεωτικά να προσαρμόζει συνεχώς και εκ νέου το πνεύμα του στις νέες συνθήκες της ζωής.

Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση

Κατάρτιση ή επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού - μέσω της διά βίου μάθησης - η οποία συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή και από επαγγελματική εμπειρία, με στόχους την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη. Η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, που αποβλέπει στη συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Συνήθως οργανώνεται και παρέχεται από τον εργοδότη με συστηματικό ή μη τρόπο, εντός ή εκτός του χώρου εργασίας και καμιά φορά και με εκπαιδευτικά ταξίδια στο εξωτερικό. Μπορεί να επιτελείται και με πρωτοβουλία του εργαζόμενου με τη συμμετοχή του σε επαγγελματικά συνέδρια, σε ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια και άλλα προγράμματα ταχύρρυθμης επιμόρφωσης.

Συνθήκη της Λισσαβόνας

Υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007 μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ και αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Είναι μια νέα φάση στην προσπάθεια να αποκτήσει η Ένωση μια νέα συνθήκη για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η νέα συνθήκη παρέχει σημαντικά νέα πλεονεκτήματα στους πολίτες και θα καθορίσει τη θεσμική συζήτηση για το προβλεπόμενο μέλλον, και καλεί τα κράτη - μέλη να προβούν γρήγορα στην επικύρωσή της. Σε συνδυασμό με τη διττή προσέγγιση της Επιτροπής του κ. Barroso, θα καταστεί δυνατό να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στα θέματα που απασχολούν τους πολίτες όπως η απασχόληση και η ανάπτυξη, η ενέργεια και η αλληλεγγύη του κλίματος καθώς και η μετανάστευση. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη - μέλη να επικυρώσουν έγκαιρα τη συνθήκη για να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2009.

Η συνθήκη της Λισσαβόνας τροποποιεί τις ισχύουσες συνθήκες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα χωρίς να τις αντικαθιστά. Ταυτόχρονα, παρέχει στην Ένωση το νομικό πλαίσιο και τα εργαλεία που χρειάζεται για να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές προκλήσεις και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των πολιτών.

Η συνθήκη της Λισσαβόνας θα αποφέρει πολλά οφέλη: η νέα συνθήκη θα δώσει τη δυνατότητα στους ευρωπαίους πολίτες να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με τις ευρωπαϊκές υποθέσεις και θα εξασφαλίσει την κατοχύρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους σε ένα χάρτη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι καλύτερα εξοπλισμένη για να ανταποκριθεί στις προσδοκίες στον τομέα της ενέργειας, της κλιματικής αλληλεγγύης, της διασυννοριακής εγκληματικότητας και μετανάστευσης. Επίσης θα είναι σε θέση να μιλή με μία φωνή στη διεθνή σκηνή.

Ανάμεσα στις κυριότερες προβλεπόμενες βελτιώσεις είναι:

- Πιο δημοκρατική, πιο ανοικτή και πιο φερέγγυα Ένωση: τόσο για τους πολίτες όσο και για τα εθνικά κοινοβούλια η διαδικασία λήψης αποφάσεων θα πραγματοποιείται στο πλαίσιο νομοθετικών συζητήσεων οι οποίες θα υπόκεινται στον έλεγχο του κοινού. Οι Ευρωπαίοι θα έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν τις νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Πιο αποτελεσματική Ένωση: μέσω αποτελεσματικών και εξορθολογισμένων θεσμικών οργάνων. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μεταξύ άλλων μέσω της ταχύτερης και συνεκτικότερης λήψης αποφάσεων σχετικά με θέματα δημόσιας τάξης, έτσι ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει περισσότερες δυνατότητες για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της εμπορίας ανθρώπων.
- Περισσότερα δικαιώματα για τους Ευρωπαίους: οι αξίες και οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα καθοριστούν σαφέστερα από ποτέ. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων θα έχει το ίδιο νομικό καθεστώς με τις συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Πιο διακεκριμένος παγκόσμιος συντελεστής: η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιδιώξει μεγαλύτερη συνοχή ανάμεσα στις διάφορες πτυχές της εξωτερικής πολιτικής της, όπως στη διπλωματία, την ασφάλεια, το εμπόριο και την ανθρωπιστική βοήθεια. Εξάλλου, θα της δοθεί ενιαία νομική προσωπικότητα με την οποία θα ενισχυθεί η βαρύτητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις διαπραγματεύσεις.

Οι βελτιώσεις αυτές θα καταστήσουν την Ένωση ικανή να προβεί σε αλληλαγές, να προσφέρει στους Ευρωπαίους μεγαλύτερη ασφάλεια και ευημερία και να αυξήσει τις ευκαιρίες συμμετοχής τους στη διαμόρφωση της παγκοσμιοποίησης.

Οι κύριες διατάξεις της Συνθήκης είναι :

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποκτά μεγαλύτερη νομοθετική και δημοσιονομική εξουσία.
- Τα εθνικά κοινοβούλια αναλαμβάνουν το ρόλο να διασφαλίζουν ότι η ΕΕ τηρεί την αρχή της επικουρικότητας.
- Αυξάνεται ο αριθμός των τομέων στους οποίους οι αποφάσεις λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο.
- Γίνεται πιο ξεκάθαρος ο διαχωρισμός των εξουσιών και αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην Ένωση και τα κράτη - μέλη της.
- Ο νομικά δεσμευτικός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων εγγυάται τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών.
- Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εκλέγεται για θητεία δύομισι ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μία φορά
- Δημιουργείται θέση Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για την Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας ώστε να αυξηθεί ο αντίκτυπος, η συνοχή και η προβολή της δράσης της ΕΕ στη διεθνή σκηνή.

Η συνθήκη της Νίκαιας, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2000 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας και υπεγράφη στις 26 Φεβρουαρίου 2001, τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003. Αποτελεί καρπό της Διακυβερνητικής Διάσκεψης (ΔΚΔ) που είχε αρχίσει τον Φεβρουάριο του 2000 με αντικείμενο την προσαρμογή του τρόπου λειτουργίας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων πριν από την προσχώρηση νέων κρατών - μελών. Η συνθήκη της Νίκαιας προετοίμασε το έδαφος για την απαραίτητη θεσμική μεταρρύθμιση ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις χώρες της Ανατολικής και Νότιας Ευρώπης. Ορισμένες από τις διατάξεις της προσαρμόστηκαν με τη συνθήκη προσχώρησης των δέκα νέων κρατών - μελών, η οποία

υπεγράφη τον Απρίλιο του 2003 στην Αθήνα, και τη συνθήκη του Λουξεμβούργου για την προσχώρηση της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας, η οποία υπεγράφη τον Απρίλιο του 2005. Από την 1η Ιανουαρίου 2007, ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία διεύρυνση, θεμέλιοι λίθοι της Ένωσης είναι οι συνθήκες ΕΕ και ΕΚ, όπως τροποποιήθηκαν τελευταία με τις συνθήκες της Νίκαιας, των Αθηνών και του Λουξεμβούργου.

Οι κυριότερες αλλαγές που επέφερε η συνθήκη της Νίκαιας αφορούν τον περιορισμό του μεγέθους και τη σύνθεση της Επιτροπής, την επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας, τη στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο Υπουργών και την απλούστευση του μηχανισμού της ενισχυμένης συνεργασίας. Η «Δήλωση για το μέλλον της Ένωσης» που προσαρτήθηκε στην εν λόγω συνθήκη καθορίζει τα επόμενα βήματα προς την εμβάθυνση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων, έτσι ώστε η συνθήκη της Νίκαιας να αποτελέσει απλώς ένα στάδιο αυτής της πορείας.

Το σχέδιο Συντάγματος, το οποίο υπεγράφη τον Οκτώβριο του 2004, θεωρήθηκε η συνέχιση της διαδικασίας των θεσμικών μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησε με τη συνθήκη της Νίκαιας.

Η συνταγματική συνθήκη, για να αρχίσει να ισχύει, έπρεπε να επικυρωθεί από όλα τα κράτη - μέλη, σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες, είτε με ψήφιση στο Κοινοβούλιο είτε με δημοψήφισμα. Λόγω των δυσχερειών που ανέκυψαν κατά την επικύρωση της συνθήκης αυτής σε ορισμένα κράτη - μέλη, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφάσισαν, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 16ης και 17ης Ιουνίου 2005, να υπάρξει μια «περίοδος προβληματισμού» σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 21ης και της 22ας Ιουνίου 2007, οι Ευρωπαίοι ηγέτες κατέληξαν σε ένα συμβιβασμό. Δόθηκε εντολή για έναρξη Διακυβερνητικής Διάσκεψης με αντικείμενο την οριστικοποίηση και τη θέσπιση όχι ενός Συντάγματος αλλά μιας «μεταρρυθμιστικής συνθήκης» για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν η συνθήκη αυτή επικυρωθεί, θα τεθεί σε ισχύ τον Ιούνιο του 2009 πριν από τις προσεχείς εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Συνθήκη του Άμστερνταμ

Η συνθήκη του Άμστερνταμ είναι το αποτέλεσμα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ξεκίνησε στις 29 Μαρτίου 1996 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τορίνο. Εγκρίθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ (16 και 17 Ιουνίου 1997) και στη συνέχεια υπεγράφη στις 2 Οκτωβρίου 1997 από τους Υπουργούς Εξωτερικών των 15 κρατών - μελών. Τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999 (την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της κύρωσής της από το τελευταίο κράτος - μέλος) μετά την κύρωσή της από όλα τα κράτη - μέλη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Στο νομοθετικό επίπεδο, η συνθήκη του Άμστερνταμ τροποποιεί ορισμένες διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διατάξεις για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις, κυρίως με τη δημιουργία μιας κοινοτικής πολιτικής για την απασχόληση, την κοινοτικοποίηση ορισμένων θεμάτων που υπάγονται στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (ΔΕΥ), τη μεταρρύθμιση της ευρωπαϊκής Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), την επέκταση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία, την αύξηση των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και τη δυνατότητα στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών - μελών. Η συνθήκη του Άμστερνταμ δεν υποκαθιστά τις υπόλοιπες αλλά προστίθεται σε αυτές.

Το μέρος Επιχειρησιακού Προγράμματος η υλοποίηση και διαχείριση του οποίου μπορεί να ανατεθούν από το κράτος - μέλος ή τη Διαχειριστική Αρχή σε έναν ή περισσότερους Ενδιάμεσους Φορείς που ορίζονται από το κράτος - μέλος ή τη Διαχειριστική Αρχή, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, των περιφερειακών αναπτυξιακών φορέων ή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σύμφωνα με τους όρους συμφωνίας που συνάπτεται μεταξύ του κράτους - μέλους ή της Διαχειριστικής Αρχής και του εν λόγω φορέα.

Η ανάθεση αυτή πραγματοποιείται με την επιφύλαξη της οικονομικής ευθύνης της Διαχειριστικής Αρχής και των κρατών - μελών.

Ο Ενδιάμεσος Φορέας που ευθύνεται για τη διαχείριση της συνολικής επιχορήγησης παρέχει εγγυήσεις για τη φερεγγυότητα και την ικανότητά του στο σχετικό πεδίο καθώς επίσης όσον αφορά τη διοικητική και την οικονομική διαχείριση. Ο φορέας αυτός, κατά κανόνα, εδρεύει ή εκπροσωπείται στην ή στις περιφέρειες που καλύπτονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κατά τη στιγμή του ορισμού του.

Συνολική επιχορήγηση

Σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, η Επιτροπή και τα κράτη - μέλη εξασφαλίζουν το συντονισμό μεταξύ της συνδρομής των διαφόρων Ταμείων, του ΕΓΤΑΑ, του ΕΑΤ και των παρεμβάσεων της ΕΤΕπ και άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Συντονισμός της συνδρομής των Ταμείων

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα).

Οι βασικές αρχές που διέπουν το πλαίσιο διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013 αποτέλεσαν αντικείμενο ευρείας διαβούλευσης και αποτυπώθηκαν σε κείμενα θέσεων των συμμετεχόντων φορέων. Συμπληρώθηκαν από τα πορίσματα συστηματικής ανάλυσης των απαιτήσεων των νέων Κανονισμών της ΕΕ (Γραμματεία Σχεδιασμού του ΕΣΠΑ, Μ.Ο.Δ. αε, ΔΑ ΚΠΣ/ΕΥΣ) και σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε για το ΥΠΟΙΟ με θέμα τη «Βελτίωση των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου των ΕΠ του ΚΠΣ 2000 - 2006, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και στην προσαρμογή αυτών για την περίοδο 2007 - 2013».

Σ.Δ.Ε.

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007 - 2013

Είναι τα συστήματα διαχείρισης ειδικών ρευμάτων αποβλήτων (συσκευασιών και άλλων προϊόντων) που θεσμοθετήθηκαν στο πλαίσιο του Νόμου 2939/2001. Ο Νόμος αυτός ρυθμίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από τις συσκευασίες και καθορίζει τους βασικούς άξονες για τη διαχείριση μιας σειράς άλλων προϊόντων μετά τη χρήση τους, όπως τα χρησιμοποιημένα ελαστικά αυτοκινήτων, τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής, τα απόβλητα ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, τις χρησιμοποιημένες μπαταρίες και συσσωρευτές, τα χρησιμοποιημένα λιπαντικά έλαια, μπάζα κ.α., ενώ οι ειδικότερες προϋποθέσεις και οι όροι διαχείρισής τους προσδιορίζονται σε επί μέρους Π.Δ., επιβάλλοντας:

- Τη χωριστή συλλογή των παραπάνω απορριπτόμενων προϊόντων από τα λοιπά οικιακά απόβλητα και την επιστροφή τους σε ειδικά σημεία συλλογής που οργανώνονται για το σκοπό αυτό, χωρίς την οικονομική επιβάρυνση του καταναλωτή.

Σ.Ε.Δ.Α.

Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων

Σ

- Την ευθύνη του παραγωγού (συσκευαστή, εισαγωγέα, κατασκευαστή) των παραπάνω προϊόντων, για την οργάνωση και τη χρηματοδότηση των εργασιών εναλλακτικής διαχείρισης (οργάνωση σημείων συλλογής με τη συμμετοχή των ΟΤΑ, μεταφοράτων αποβλήτων σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις διαλογής/επεξεργασίας, επαναχρησιμοποίηση των προϊόντων, ανακύκλωση και αξιοποίηση και ασφαλής διάθεση των υπολειμμάτων σε οργανωμένους χώρους διάθεσης).
- Τον καθορισμό ποσοτικών στόχων αξιοποίησης / ανακύκλωσης για κάθε ρεύμα αποβλήτων που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το τέλος του 2006

Για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας οι παραγωγοί των συσκευασιών και των «άλλων προϊόντων» έχουν οργανώσει Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, τα οποία λειτουργούν με έγκριση του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην οποία ανήκει η αρμοδιότητα της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων, οφείλει να προσαρμόσει την πολιτική της στις νέες μεθόδους διαχείρισης, να τηρήσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για την εφαρμογή της εναλλακτικής διαχείρισης, να συνεργασθεί με τα εγκεκριμένα συστήματα και να αναλάβει ενεργό ρόλο στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού στις νέες συνθήκες.

Ταμείο που δημιουργήθηκε με σκοπό να ενισχυθεί οικονομική και κοινωνική συνοχή της Κοινότητας με προοπτική την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το Ταμείο συμβάλλει στη χρηματοδότηση των ενισχύσεων στον τομέα του Περιβάλλοντος και των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών στα δέκα νέα κράτη-μέλη, καθώς και στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία. Το Ταμείο εντάσσεται στο στόχο «Σύγκλιση» της ανανεωμένης πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2007-2013. Διέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 και από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1084/2006.

Με πρωτοβουλία της Επιτροπής, τα Ταμεία δύνανται να χρηματοδοτήσουν ενέργειες προπαρασκευής, παρακολούθησης, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, αξιολόγησης, οικονομικού και λογιστικού ελέγχου απαραίτητων για την υλοποίηση του Γενικού Κανονισμού έως το 0,25% των αντίστοιχων ετήσιων πιστώσεών τους. Αντίθετα, όταν η πρωτοβουλία λαμβάνεται από τα κράτη-μέλη, τα ανώτατα όρια ανέρχονται σε 4% του ποσού που διατίθεται για ένα πρόγραμμα για τους στόχους «Σύγκλιση» και «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και σε 6% για το στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία».

Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας - στήριξης αφορούν τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την προετοιμασία, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, τη δημοσιότητα και την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των πράξεων που εντάσσονται σε αυτό και χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους (Π.Δ. 4/2002).

Βασικές αρχές του συστήματος για την Τεχνική Βοήθεια - Στήριξη αποτελούν αφενός η αποκέντρωση της αρμοδιότητας ανάθεσης της εκτέλεσης των σχετικών ενεργειών στήριξης στις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και αφετέρου, μία ενιαία, ευέλικτη και απλή διαδικασία για όλες τις σχετικές διαδικασίες εκτέλεσης.

Επιπλέον στο πλαίσιο της 4ης Προγραμματικής Περιόδου, η Τεχνική Βοήθεια θα υποστηρίξει αποφασιστικά την προσπάθεια του σχεδιασμού με τη χρηματοδότηση των απαραίτητων μελετών στρατηγικού σχεδιασμού και ενδεχομένως και κάποιων μελετών / υποστηρικτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία και την ωρίμανση έργων και δράσεων.

Τμήμα της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης της Περιφέρειας, που λειτουργεί στους Νομούς ή Νομαρχίες της Περιφέρειας με τοπική αρμοδιότητα στο Νομό ή τη Νομαρχία.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες είναι:

1. Σύνταξη και θεώρηση μελετών
2. Επίβλεψη και παραλαβή έργων
3. Συντήρηση και λειτουργία έργων και εξοπλισμού

και αφορούν:

- α) Δήμους, Κοινότητες και Συνδέσμους αυτών
- β) Δημοτικά και Κοινοτικά Ιδρύματα και
- γ) λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Στο νέο Οργανισμό Περιφέρειας προβλέπεται επίσης και η ΤΥΔΚ ως Τμήμα της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, που ασκεί σε επίπεδο Νομού ή Νομαρχίας της έδρας της Περιφέρειας όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος ΤΥΔΚ της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης των άλλων Νομών.

Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»

Τ.Δ.Π.

Τεχνικό Δελτίο Εγκεκριμένης Πράξης

Έντυπο που συμπληρώνεται από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πράξης και εφόσον η αξιολόγηση αποβεί θετική.

Το Τεχνικό Δελτίο Εγκεκριμένης Πράξης αποτυπώνει τα εγκεκριμένα από τη ΔΑ στοιχεία της Πράξης και καταχωρίζεται στο ΟΠΣ.

Σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της 4ης Προγραμματικής Περιόδου τα ΤΔΠ διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Τεχνικό Δελτίο Πράξης – ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής
- Τεχνικό Δελτίο Πράξης – ΕΚΤ
- Τεχνικό Δελτίο Πράξης – Ενισχύσεων .

Τ.Δ.Π.Π.

Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης

Έντυπο που συμπληρώνεται από τους δυνητικούς Δικαιούχους και υποβάλλεται στη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ για έγκριση της ένταξης της Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Στο Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης συμπληρώνονται στοιχεία που περιγράφουν την ταυτότητα της πράξης, τη σκοπιμότητα και την ωριμότητά της, τους εμπλεκόμενους φορείς καθώς και το χρονοδιάγραμμα και κόστος υλοποίησης.

Το Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης περιλαμβάνει, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, στοιχεία τα οποία εισάγονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.

Σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της 4ης Προγραμματικής περιόδου τα ΤΔΠΠ αφορούν όλες τις Πράξεις πλην Κρατικών Ενισχύσεων και διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης – ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής
- Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης – ΕΚΤ.

Τ.Δ.Υ.

Τεχνικό Δελτίο Υποέργου

Έντυπο που συντάσσει ο Δικαιούχος μετά τη σύναψη της νομικής δέσμευσης, δηλαδή μετά την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης της εκτέλεσης του Υποέργου ή την έκδοση απόφασης εκτέλεσης του Υποέργου με ίδια μέσα.

Στο Τεχνικό Δελτίο Υποέργου συμπληρώνονται στοιχεία που περιγράφουν την ταυτότητα του Υποέργου, στοιχεία του(-ων) Αναδόχου(ων), στοιχεία φυσικού αντικείμενου και χωροθέτησης καθώς και το χρηματοδοτικό σχέδιο του Υποέργου.

Το ΤΔΥ μαζί με αντίγραφο της υπογραφείσας Σύμβασης σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή αποστέλλεται από το Δικαιούχο στη Διαχειριστική Αρχή, η οποία είναι υπεύθυνη για την καταχώρησή του στο ΟΠΣ.

Τα ΤΔΥ αφορούν στις Πράξεις πλην Κρατικών Ενισχύσεων και διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Τεχνικό Δελτίο Υποέργου – ΕΤΠΑ / Ταμείο Συνοχής
- Τεχνικό Δελτίο Υποέργου – ΕΚΤ.

Τ.Ε.Ε.

Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος ιδρύθηκε το 1923 και είναι ΝΠΔΔ εποπτευόμενο από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Το ΤΕΕ στα πλαίσια το σκοπού του είναι ο τεχνικός σύμβουλος του κράτους και ιδιαίτερα:

- Μελετά αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς ή επιστημονικούς φορείς οποιοδήποτε σχετικό επιστημονικό, τεχνικό, τεχνοοικονομικό ή αναπτυξιακό θέμα που ενδιαφέρει το κοινωνικό σύνολο και συλλέγει στατιστικά στοιχεία.

- Γνωμοδοτεί, έπειτα από πρόσκληση των αρμοδίων αρχών για οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς του και εκπονεί σχέδια προδιαγραφών, κανονισμών, συμβάσεων έργων και μελετών.
- Συμβάλλει στην εκπόνηση προγραμμάτων τεχνικής παιδείας και στην ανάπτυξη της εγχώριας έρευνας και τεχνολογίας.
- Διενεργεί πραγματογνωμοσύνες με θεσμοθετημένη αρμοδιότητα.

Τα Τ.Σ.Α. αποτελούν εθελοντικό σχήμα συνεργασίας στο οποίο συμπράττουν τοπικές αρχές και τοπικοί κοινωνικοί και παραγωγικοί φορείς (φορείς του δημόσιου τομέα, της τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνικοί εταίροι) με βάση τις ανάγκες αναβάθμισης ευπαθών περιοχών της χώρας και ιδιαίτερα της Περιοχής Γ της παρ. 1 του αρθρ. 4 του Ν. 2601/98 για τις οποίες εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν ειδικά προγράμματα με διάθεση εθνικών και κοινοτικών πόρων και που στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης σε βιώσιμες και ανταγωνιστικές δραστηριότητες της καταπολέμησης της ανεργίας και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης.

Πηγή: Ν. 2639/98.

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στις ΤΕΔΚ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Δήμων, Κοινοτήτων και Συνδέσμων του νομού. Αποτελεί το συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Νομού.

Τ.Σ.Α.
Τοπικά Σύμφωνα
Απασχόλησης

Τ.Ε.Δ.Κ.
Τοπική Ένωση Δήμων
και Κοινοτήτων

LEYKH

Κατάσταση η οποία δημιουργείται όταν το άθροισμα των προϋπολογισμών εγκεκριμένων έργων ενός Άξονα Προτεραιότητας ή Προγράμματος υπερβαίνει τη συνολική αντίστοιχη δέσμευση του Άξονα ή Προγράμματος των εγκεκριμένων Χρηματοδοτικών Πινάκων.

**Υπερχρέωση
(Overbooking)**

Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος περιλαμβάνουν δραστηριότητες εμπορικού χαρακτήρα, ενώ εκπληρώνουν αποστολή κοινής ωφέλειας και ως εκ τούτου τα κράτη - μέλη τους χορηγούν ειδικά δικαιώματα δημόσιας υπηρεσίας (άρθρο 86 - πρώην άρθρο 90 της συνθήκης ΕΚ). Αυτό ισχύει ειδικότερα όσον αφορά τις υπηρεσίες στους τομείς των δικτύων μεταφοράς, ενέργειας και επικοινωνιών.

Το άρθρο 16, το οποίο ενσωματώθηκε στη συνθήκη ΕΚ μέσω της συνθήκης του Άμστερνταμ, αναγνωρίζει τη θέση που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των αξιών που είναι κοινές στους πολίτες της Ένωσης καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να λειτούργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων οι οποίες διευκολύνουν την εκπλήρωση του σκοπού τους.

Το άρθρο 36 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται την πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος για να προωθήσει την κοινωνική και εδαφική της συνοχή.

Υ.Γ.Ο.Σ.

**Υπηρεσίες Γενικού
Οικονομικού
Συμφέροντος**

Η απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Είναι η απόφαση με αριθμό ΥΑ 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» (ΦΕΚ 540/Β/27.3.2008).

ΥΠΑΣΥΔ

**Υπουργική Απόφαση
Συστήματος Διαχείρισης**

Είναι ο οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, για εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών.

Πηγή: ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Υποψήφιος

LEYKH

Πρόκειται για τυποποιημένο ενιαίο φυσικό αρχείο που τηρείται από τους Δικαιούχους και τις Διαχειριστικές Αρχές ώστε το σύνολο των ελάχιστων απαιτούμενων για την παρακολούθηση της Πράξης στοιχείων, πρωτογενών ή μη, να ταξινομούνται και αρχειοθετούνται με συγκεκριμένο και εύχρηστο τρόπο, που υπαγορεύεται από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

**Φάκελος
Πράξης**

Ο μηχανισμός της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης που στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς του (που κατά κανόνα υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια ενός Δήμου, είναι δηλαδή διαδημοτικός), με την ιδιότητα του υπόχρεου φορέα, έρχεται να εξειδικεύσει απόλυτα και λεπτομερειακά τον Περιφερειακό Σχεδιασμό, να συγκεκριμενοποιήσει τις ακριβείς θέσεις κατασκευής των αναγκαίων υποδομών, να εξασφαλίσει τις αναγκαίες αδειοδοτήσεις (περιβαλλοντικές και λοιπές), να υλοποιήσει τα έργα, να τα λειτουργήσει και να εξασφαλίσει την μεταφροντίδα μετά την παύση λειτουργίας τους.

**ΦοΔΣΑ
Φορέας Διαχείρισης
Στερεών Αποβλήτων**

Είναι ο φορέας ο οποίος έχει την ευθύνη λειτουργίας ενός έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Μπορεί να είναι είτε ο φορέας διαχείρισης των αποβλήτων (ή η επί μέρους διοικητική μονάδα του που έχει την ευθύνη λειτουργίας του έργου), είτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο φορέας διαχείρισης αναθέτει τη λειτουργία του έργου.

**Φορέας λειτουργίας
έργου διαχείρισης
στερεών αποβλήτων**

Φορέας που εμπλέκεται στην υλοποίηση ενός έργου και αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το Φορέα Υλοποίησης για την εκτέλεση του Έργου.

**Φορέας
Χρηματοδότησης
Έργου**

Κάθε στοιχείο του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο για την ικανοποίηση των αναγκών του και αποτελεί αξία για το κοινωνικό σύνολο.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Φυσικοί Πόροι

LEYKH

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Με την ευκαιρία της 50ής επετείου της οικουμενικής διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τον Δεκέμβριο 1998, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κολλινίας (3-4 Ιουνίου 1999) αποφάσισε να αναλάβει εργασίες με σκοπό την εκπόνηση ενός Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ως στόχος τέθηκε η συγκέντρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που ισχύουν σε επίπεδο Ένωσης σε ένα μόνο κείμενο ώστε να καταστούν αυτά περισσότερο σαφή.

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ προκηρύχθηκε επίσημα κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, στις 7 Δεκεμβρίου 2000. Βασίζεται στις κοινοτικές Συνθήκες, στις διεθνείς συμβάσεις, μεταξύ των οποίων η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1950 και ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης του 1989, στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών - μελών καθώς και στις διάφορες δηλώσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η εκπόνηση του σχεδίου του Χάρτη ανατέθηκε σε ειδικό όργανο (μία Συνέλευση) που απαρτίζεται από 62 μέλη, ιδίως αντιπροσώπους των ευρωπαϊκών οργάνων και των κυβερνήσεων των κρατών - μελών.

Ο Χάρτης καθορίζει, μέσω των 54 άρθρων του που συγκεντρώνονται σε επτά κεφάλαια, τα θεμελιώδη δικαιώματα όσον αφορά την αξιοπρέπεια, την ελευθερία, την ισότητα, την αλληλεγγύη, την ιδιότητα του πολίτη και τη δικαιοσύνη.

Περιλαμβάνει δικαιώματα που δεν διασφαλίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που περιορίζεται στην προστασία των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων. Πρόκειται ιδίως για τα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων, την προστασία των δεδομένων, τη βιοηθική ή το δικαίωμα ορθής διαχείρισης.

Εντός των ανώτατων ορίων και οδηγιών που τίθενται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ), τα κράτη - μέλη, λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, υποχρεούνται να καταρτίσουν τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας, στον οποίο ορίζονται οι περιοχές της χώρας οι οποίες δικαιούνται Περιφερειακών Ενισχύσεων και το ανώτατο όριο Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιοχή.

Ο χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας αφού υποβληθεί και εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι απόλυτα δεσμευτικός για τη χώρα και κανένα καθεστώς Περιφερειακών Ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια ενίσχυσης που τίθενται σε αυτόν.

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας

Στο πλαίσιο της φιλοσοφίας που προωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη μετάβαση δηλαδή από τις εφάπαξ επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αλληλά και την ανάγκη προσέλιξης ιδιωτικών κεφαλαίων ως εξέχον βιωσιμότητας των αναλαμβανόμενων επενδύσεων, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) σε συνεργασία με τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) προωθεί τη δημιουργία μοντέρνων χρηματοδοτικών μηχανισμών, κύριο χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί ο πολυπληθισιαστικός χαρακτήρας των διατιθέμενων κεφαλαίων η αποπληρωμή των οποίων θα οδηγήσει σε επανεπένδυσή τους σε νέες δράσεις. Τα κύρια χαρακτηριστικά των νέων χρηματοδοτικών πρακτικών συνοψίζονται ως εξής:

- Ανακύκλωση (Revolving): χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους, το ποσό αποπληρωμής των οποίων επαναχρηματοδοτεί νέα έργα (δυνατότητα μελλοντικής επαναξιοποίησης πόρων).
- Μόχλευση (Leverage): δυνατότητα συνδυασμού δανείων με ιδιωτικούς πόρους (προσέλιξη ιδιωτικών κεφαλαίων).

Χρηματοδοτικά Εργαλεία (JEREMIE, JESSICA)

X

- Πηγές Κεφαλαίων (Sources of funding): διάθεση πόρων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο) και συνδυασμός τους με πρόσθετη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ.
- Διαχείριση Κεφαλαίων (Fund of funds): κεντρική μονάδα διαχείρισης περισσοτέρων του ενός Ταμείων.

Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (Χ.Α.Δ.Α.)

Χώρος στον οποίο λαμβάνει χώρα η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών αποβλήτων. Οι ΧΑΔΑ λειτουργούν χωρίς προδιαγραφές υγειονομικής διάθεσης των απορριμμάτων και χωρίς αδειοδότηση, κυμαίνονται δε από τοπικές/σημειακές απορρίψεις στερεών αποβλήτων έως εκτάσεις πολλών δεκάδων στρεμμάτων με στοιχειώδεις υποδομές και ημι-οργανωμένη διαχείριση.

Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.)

Χώρος κατασκευασμένος και οργανωμένος με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές για την ασφαλή, τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη δημόσια υγεία, και στο πνεύμα της αειφορίας, διάθεση των απορριμμάτων.

HABITAT II

Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για τους Ανθρώπινους Οικισμούς, που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1996. Της HABITAT II είχαν προηγηθεί η HABITAT I, (Vancouver, 1976) και η Συνδιάσκεψη Κορυφής για τον Πλανήτη Γή, στο Rio de Janeiro της Βραζιλίας το 1992 και στην οποία υιοθετήθηκε η Agenda 21. Το θέμα της HABITAT II ήταν η δημιουργία βιώσιμων (ασφαλών - υγιεινών - ισόνομων - αειφόρων) ανθρώπινων οικισμών και η εξασφάλιση επαρκούς στέγης για όλους σε ένα συνεχώς αστικοποιούμενο κόσμο.

Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου/Ενέργειας από τη σύλληψη του σχεδίου μέχρι την έναρξη της υλοποίησης. Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του Έργου, προκειμένου να υπάρξει απρόσκοπτη υλοποίηση και λειτουργία του.

Ωρίμανση Έργου

Όρος που προσδιορίζει τη Φάση Ωρίμανσης ενός Έργου. Διακριτά στάδια ωριμότητας ενός Έργου μπορεί να είναι π.χ. η υπογραφή μίας Σύμβασης με το Φορέα Υλοποίησης ή η έγκριση της Οριστικής Μελέτης ενός Έργου κ.λπ.

Ωριμότητα

LEYKH

LEYKH

LEYKH